GÜLDEN BÜLBÜLLERE TASAVVUF SOHBETLERİ 2

02-Giriş
03-Beşikten mezara kadar ilim öğrenin.
15-Tarikattaki ihlas Meşâyih'e teslim olmaktır.
25-Tembellikten de korkalım.Korkaklıktan da korkalım. Allah'a sığınalım
32-Ahlâkı güzel olanlar hiç kimseyi incitmez
43-Nefsin arzuları, rûhun muhalifidir
51-Yediğimiz içtiğimiz helâl olsun.
58-Evliyaullah kul ile Allah arasında bir vasıtadır
61-Meşayihe sadece sevgi ile değil,ahlâk ve amel ile de bağlan.
68-Çalışmak farzdır
76-Hizmetsiz himmet alınmaz
80-Bizim kalbimizi dirilten himmettir
83-Mal, mülk Allah'ındır, biz emanetçiyiz
93-Sâdıklarla olun
105-Meşâyihini seviyor musun? Meşâyihini sevenleri de seveceksin
117-İhmallikten korkalım. Tembellikten korkalım
124-Tarîkat, Peygamber Efendimizi yolu
132-Şeyh'ini unutmazsan O'nun yanındasın
140-Sevdim seni seydayı cihan hayr ve şerde
141-Evliyaullah, kendi için değil,ne kadar müridi varsa onların havfını çeker.
151-Veliler Peygamber'in vârisleridir
154-Bilmediklerinizi öğrenin Cehaletin karanlığına dalmayın
162-Şeyhi olmayanı şeytan kandırır
165-Fakir olmamak için çalışalım
168-Manevî fakirlik Allah'ı kazandırır
170-Rûh sana emanettir. Beden de sana emanettir.Muhafaza edersen Allah'ı memnun edersin
174-Gıybetten sakınalım
183-Zâhirin halk ile, bâtının Hak ile olsun
189-Allah'a itaat eden mes'uttur.
196-Veliler dilleri ile konuşmaz. Onların kalpleri konuşur
204-İnsanların hayırlısı insanlara hizmet edendir01-Giriş

Allah kâinatın dengesini zıtlıklar üzerine kurmuştur. Soğuk-sıcak, güzel-çirkin, ateş-su, sert-yumuşak.. Maddenin en küçük zerresi olan atom da zıt iki ögeden oluşur: Pozitif ve negatif.

Ya insan? Kur'ân-ı Kerim'de "Yaratılmışların en şereflisi" diye tarif edilen insan nefis ve rûh zıtlığını bünyesinde taşır. "Her şeyi insan için, insanı kendim için yarattım" diyor Cenâb-ı Hak.

Bu düzen içinde önemli bir sorumluluğu vardır insanın. İmtihan için yaratılmıştır. Nefsinin, ilâhî emirlere zıt isteklerine uyarsa süflî bir konuma düşecek, rûhunun gerektirdiği doğrultuda yaşarsa ulvî bir konuma yükselecektir. İşte bunu sağlayacak olan manevî eğitimdir. Nefsin dizginlenip, rûhun kemâle ulaşmasıdır.

Peygamberlik iki önemli görev ihtiva eden yüce bir makamdır: Nübüvvet ve Velâyet. Birincisi Cebrail vasıtasıyla gelen emir ve yasakları insanlara tebliğ görevidir. İkincisi ise, rûhu gerekli eğitimden geçirip kemâle erdirme ve geldiği yere, Allah'a ulaşmaya lâyık hale getirme gücüdür. Birincisi zâhirde, ikincisi bâtında cereyan eder.

Hz. Muhammed (s.a.v.) son peygamberdir. Ama dünya sona erinceye kadar velâyet görevi devam edecektir. Varis-i enbiya olan velîler insanları iyiye, doğruya, güzele, hoşgörüye, yardım-severliğe, çalışmaya, özveriye, sevgiye yönlendirmeye; kötüden, yanlıştan, çirkinden, bağnazlıktan, tembellikten, bencillikten, çıkarcılıktan ve kinden alıkoymaya devam edeceklerdir. Kur'ân-ı Kerîm'de sözü edilen 124.000 peygamber adedinde velî her zaman var olacaktır.

Tarîkat, kulu Allah indinde makbul olmaya götüren yoldur. İlk İslâm mürşidi Hz. Muhammed (s.a.v.), O'nun velâyet şemsiyesi altına ilk giren Hz. Ebubekir (r.a.)'dir. Bu manevî bağlanma Hicret sırasında, mağarada olmuştur.

İslâm tarîkatları sayesinde koca Türk dünyası müslümanlığı bir hayat tarzı olarak benimsemiş ve aynı manevî ilkeler etrafında kaynaşarak kabile kabile dağılmaktan kurtulmuştur. Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluklarında yaşayan çeşitli dinden ve çeşitli ırktan insan mozayiği "Yaradılanı severim Yaradan'dan ötürü" anlayışının getirdiği hoşgörü ve sevgi ortamı sayesinde asırlarca huzur içinde yaşamıştır.

Gerçek bir mürşidin ve gerçek bir tarîkatın özelliklerini birinci cildin giriş bölümünde belirtmeye çalışmıştık. Zaten ilâhî çerçevenin dışına çıkan ve menfaat kapısı hâline dönüşen tarîkatlara Allah Resulü'nün manevî desteği devam etmez ve silsile sona erer. Örgütlü bir dünya topluluğu olmaktan öteye geçemezler.

Tasavvuf, dinî inancın yaşanmasını amaç edinen sistemin adıdır. Bir mürşidin manevî eğitimine giren kişi ibadetlerini daha zevkle yapmaya başlar. İslâm ahlâkıyla ahlâklanmasıyla, gitgide "iyi insan" haline gelir. Böyle insanlardan oluşan toplumda ise zulüm, rüşvet, haksızlık, çıkar çatışmaları, kıskançlık ve kin zamanla yok olur. Toplum daha huzurlu yaşar ve sosyal barış oluşur.

21. yüzyıla yaklaştığımız şu sırada Yerküre'nin ihtiyacı böyle insanlar ve böyle toplumlar değil mi?

"Beşikten mezara kadar ilim öğrenin."

4. 10. 1992

Allah feyzinizi, muhabbetinizi artırsın. Allah aşkınızı, muhabbetinizi artırsın. Allah hepinizden razı olsun. Yaşadığınız müddetçe Cenâb-ı Hak muhabbetinizi muhafaza etsin. Amelinizi muhafaza etsin.

Allah amel tembelliği vermesin. Amel olmazsa, iman muhafaza edilmez.

Allah'ın emri de böyle. Peygamber Efendimizin emri de böyle. Büyüklerimizin emri de böyle. İmanı muhafaza eden ameldir, buyuruluyor. Cenâb-ı Hak bizi ne için halk etmiş, itaat etmek için.

İman: Ona inanmak.

Amel: Ona itaat etmek.

İmanla amel birleşecek ki bizi kurtarsın.

Ehl-i nâr var. Ehl-i cehennem var. Allah kullarını mükâfatlandıracak. Cezalandıracak. Allah'a isyan edenleri cezalandıracak. İnsanların ibadeti olmazsa, namazı, abdesti olmazsa, Allah onları cezalandıracak. Amentünün şartlarını yaşayanları, Allah'a itaat edenleri Cenâb-ı Hak mükâfatlandıracak.

Biz şimdi âhirete inandık. İnanmayanlardan değiliz. Fakat amel lâzım. Cenâb-ı Hak erhamerrahimin bir adalet sahibi. Adaletin de künhü O'nda, merhametinde künhü O'nda. Allah kayırandır. Esirgeyendir. Ama bir adaleti vardır Cenâb-ı Hakk'ın. İnananı korur, ayırır. İnanmayanların da rızkını veriyor. Sıhhatini veriyor. Her isteklerini yerine getiriyor. Yalnız inananların dünyada her isteğini yerine getirmez. Çünkü onlar âhirete inanmışlar. Cenâb-ı Hak onlara isteklerini âhirette verecek. Zaten âhireti isteyen, âhireti seven bir insanın dünya için bir isteği olmaz. Ancak dünyadaki isteği ne olur? Allah'tan hayırlı sıhhat ister. Hayırlı rızık ister. Niçin? Onu da Allah'a itaat etmek için ister. "Yarabbi sen bizi bu zamanın fitnesinden, şerrinden, kötülüğünden muhafaza et. Bizi şeytana uydurma. Sana itaat edenlerden et. Emrine muhâlif olan her türlü şeyden bizi muhafaza et" diye dua eder. Başka birşey istemez. Zaten Allah öyle halketmiş. Kanunu ilahiyesi öyle. Ehl-i dünya. Ehl-i ahiret. Dünyayı isteyenlere ahireti vermiyor. Eğer dünyada rahat verseydi, huzur verseydi, peygamberlere verirdi. Onlar çok çileler çekmişler. Çok davalar çekmişler. Bizler için çekmişler. Onlar zaten günahsızlar. Cenâb-ı Hak onları peygamber olarak dünyaya getirmiş.

Onlarda altı sıfat vardır. İnsanlarda olmayan bir sıfatlardır bunlar. Allah'a noksanlık işletmeyen sıfatlardır. Allah onlara niçin o kadar çile vermiş. Ümmeti için vermiş. Ümmetlerinin çilelerini çekmişler. Onun için biz de kendi kendimize acıyalım. Allah bize akıl vermiş ki kendimiz için yararlı nedir, zararlı nedir bilelim. Allah delilerden birşey sormayacak. Onların günahı da yok. Sevabı da yok. Hayrı da yok. Şerri de yok. Şeriatta Allah'ın emirleri aklı olanlara. Yararlı ve zararlı olanları bilelim. Ama bu yarar ve zarar âhiret yararı ve

zararıdır. Bir de irade vermiş ki o zararlı olan şeylerden kendisini koruyabilsin. Öyle ise biz şimdi ehl-i âhiretiz. Allah'a ve âhirete çalışalım. Bunun için de Allah Kur'ân'da neler emretmişse yapacağız. Neler yasaklamışsa kaçınacağız. Bildiğimiz kadar bilmediklerimizi de öğreneceğiz.

"Doğumdan ölüme kadar ilim öğrenin. Beşikten mezara kadar ilim öğrenin."

Peygamberimizin emri böyle. İlimden mânâ Allah'ın emirlerini öğrenip yapmak, yasaklardan kaçmaktır. "Din nasihattır, din nasihattır, din nasihattır." Nasihat Allah'ın emri, Peygamber Efendimizin sünneti. Herkes âlim olamaz ama Cenâb-ı Hak: "Âlimlerle olun. Sâdıklarla olun." buyuruyor. Sâdıklar kimler Allah'ın kulluğunu tam anlamı ile yapanlar. Sâdık'ın anlamı şudur ki: İlmi ezelide "belâ" demiş Cenâb-ı Hakk'a Rûhlar "belâ" demiş. Ama mükellef olunca o verdiği sözü bozmamışsa sâdıklardandır, âlimlerdendir. İlmiyle âmil olanlara âlim denir. Bu zamanda ilmiyle âmil olan çok güç bulunûr.

Salih Baba nasıl buyuruyor:

Bu girye-i nâlânıma kıl merhamet ey şâh

Pek güç bulunûr sen gibi bir Arif-i billah

Övmüş de yaratmış seni ol Hazret-i Allah

Görün nice mahbub-u Hüdâ var bu beşerde.

Mahbub-u Hüdâ: Allah'ın güzelleri.

Nerde? İnsanların içerisinde. Bu güzellik iç güzelliği, ruh güzelliği, kalp güzelliği. Bunlar görünmüyor insanlarda. Ama ahlâk görünûr. Güzel ahlâk kimde olur? Güzelde olur. Çirkin ahlâk da çirkinde olur. Onun için Peygamber Efendimiz nasıl bildirmiş? "Benim ümmetimin en hayırlısı, Âhlâkı güzel olanlar. En çirkini de ahlâkı çirkin olanlardır."

Ahlakı güzel olanlar aydınlık gündüzler gibi. Çirkin olanlar da karanlık geceler gibi. Yüzü güzel olandan kırk günde usanırsınız. Ahlâk-ı güzel olandan kırk sene yaşasanız usanmazsınız. İnsanlardaki kötü ahlâklar ibadet ve itaatla düzelir. 79 tane güzel ahlâk vardır. Bunlar ruhun sıfatlarıdır. Bir de ahlâk-i zemime vardır ki bunlar da nefsin sıfatlarıdır. Bizdeki noksanlık gafil yememiz, gafil içmemiz, gafil yürümemiz, gafil almamız, koymamız. Bu noksanı atsak üzerimizden. Yani ayık olsak. Hiç Allah'ı unutmasak. Unutmayanlar kimler? Ârifler: Ama onlarda da bir noksanlık var. Allah'ın zatına karşı bir noksanlıkları var. Niçin? Yemeleri var, içmeleri var, uyku var. Hastalanma var. İnleme var.

Ama bir noksanlık var ki, Allah korusun isyan edenlerde. Ehl-i küfürde. Günah sevap bilmiyorlar. Helalı, haramı bilmiyorlar. Hayır, şer bilmiyorlar. Bunlar hayvanî sıfatta kalıyorlar ki bunlar cehennemden kurtulamazlar.

Niyazi Mısrî Hazlerleri şöyle buyurmuş:

Kande gelir yolun senin

Ya kande varır menzilin

Kanden gelip gideceğin

Anlamayan hayvan i miş.

Nerden geldik, Allah'tan geldik. Allah'a gideceğiz. Niye geldik, O'na itaat için.

Salih Baba şöyle buyuruyor:

Gezeriz hayvan-ı nâtık misâli

Ekl ü şürbdân gayrı ne kârımız var.

Kesret-i halk içre çok lâubali

Söylemekten başka ne kârımız var.

Bu insanlar gezerler, yerler, içerler, uyurlar ama ibadetleri yok. Onların hayvandan ne farkı var. Kalabalık cemiyet içerisine gittiği zaman ne konuşuyor? Lâubali. Lâubali nedir? Şeriata, tarîkata, imana, amele uymayan sözler. Şöyle kazandım, şöyle aldım, şöyle sattım, şu şöyle yapmış, bu böyle yapmış diye konuşuyor. Bunlar zaten aleyhte konuşuyorsa günah-ı kebair oluyor. Aleyhte olmasa bile bu sözleri konuşma insana gaflet getirir. Kalbi karartır. Biz şimdi noksan sıfattayız ama Allah'a isyan edenlerden değiliz. Biz bu noksan sıfatımızı kemâl sıfata çevirmek için çalışıyoruz. Beşer sıfattayız. Eğer günahı sevabı bilmezse, hayırı şerri bilmezse o beşerde değil, hayvanî sıfatta. Şeriat cesede emredilmiş. Ceset şeriatı yaşarsa beşer sıfatı kazanır, ateşten de kurtulur.

Bir de var ki nebiler var. Veliler var.

Görün nice mahbub-u Hüdâ var bu beşerde.

Biz hepimiz "mahbub-u Hüdâ" mıyız? Değil. Ama bu cemaatin içerisinde var "mahbub-u Hüdâ." Mahbub-u Hüdâ: Allah'ın sevdiğidir. Bu cemaatin içerisinde vardır. Bu cemaâti buraya muhabbet topladı. Herkesin muhabbeti bir değildir. Farklıdır. Kimin kalbini Allah sevgisi doldurmuşsa bir boşluk kalmamışsa o mahbub-u Hüdâdır. Allah'ı hiç unutmaz. Çünkü o ehl-i huzur olmuş. Gönül âlemindeki ahlak-ı zemimeleri atmadıktan sonra yerine ahlak-ı hamideler gelmiyor. Meselâ bir ağaç var. Meyva vermiyor. Ama erbabı onun başını kesip atıyor, aşı yapıyor. Meyva veriyor. Ama ağaç aynı ağaç. İnsanlardaki ahlâk-ı zemimelerin atılması için, bunların hepsinin başı kesilecek. Onlara aşı yapılacak. Ama bunlara aşı yapmak için ne lâzım? Evvel şeriat lâzım. Ondan sonra tarîkat lâzım.Sonra hakikat lâzım. Şeriatla bu ahlâk-ı zemimelerin hepsi atılmaz.Tarîkatla atılır. Ahlâk-ı zemimelerin hepsi atılır, ahlâk-ı hamideler elde edilirse, insan hakikate geçer. İşte o zaman insan beşeri sıfattan melekî sıfata geçer. Ahlâk-ı zemimeler görünmeyen bir-şeydir. İç aleminde. İçini biliyor muyuz

biz? Şimdi kim kimin gönlünü bilebilir? Gönlün sahibi Allah'tır. Allah bilir. Bir de Allah'ın bildirdikleri bilir. Bunlar kimler? Velilerdir.

Veysel Karani Hazretleri zâhirde Peygamber Efendimizi hiç görmemiş. Ama O'nun kadar Peygamber Efendimizi seven, O'nun kadar Peygamber Efendimizi mânâda bilen olmamış. Peygamber Efendimize Cebrail vahiy getiriyor. Allah o vahiylerin manasını Veysel Karani Hazretlerinin kalbinden doğduruyor. Vasıtasız ona bildiriyor. Peygambere vasıtalı bildiriyor. Cebrail vasıta. Bir de Peygamber Efendimiz hırkasını göndermiş ona. Hilafet gönderdi. Hırkayı götürmüşler. Vermişler. Fakat götüren kim olmuş? Hz. Ömer Radiyallahü anh Hazretleri, adaletin timsali Allah'tan sonra, Peygamber Efendimizden sonra insanlar içerisinde Hz. Ömer'den daha adaletlisi yokmuş. Hz. Ali Efendimizle, Hz. Ömer Efendimiz beraber hırkayı Karani Hazretlerine götürmüşler. Hırkayı ellerinden almamış. Demiş ki:

-" Hırkanın bir hakkı var. Onu vereyim de ondan sonra" demiş. Secdeye kapanmış, secdede uzun boylu kalmış. Bunlar beklemişler, beklemişler kalkmamış. Uyudu mu? Bayıldı mı? diye kaldırmışlar. O da kalkınca:

- "Niçin beni kaldırdınız? Kim beni ayılttı? Ben hırkanın hakkını ödüyordum. Hz. Muhammed'in ümmetlerinin günahları için Allah'tan af diliyordum. Dörtte üçünü affettirdim. Dörtte biri kalmıştı" demiş.

Peygamber Efendimiz de:"Ümmetimin en büyüğü, ümmetimin en hayırlısı" diye buyurur, Veysel Karani hakkında. Tarîkat onun yolu, bizim yolumuz O'nun yolu.

Hz. Ömer nasihat istiyor. Diyor ki:

- "Ya Üveys bize nasihat et." O da diyor ki:

- "Ya Ömer sen birşey biliyor musun?"

-" Biliyorum."

- "Bildiklerini unut Allah'ı bil sana yeter."

Yine nasihat istemiş. Bu defa sormuş.

- "Seni biliyorlar mı?"

- "Biliyorlar."

- "Sen kendini unuttur. Allah seni bilsin yeter." Yine nasihat istemiş.

- "Yok yeter" demiş.

Allah ilmi emrediyor. İlim çok kıymetlidir. Zaten ilim için dünyaya gelmiş insanlar. İlimden mânâ Allah'ı bilmek, Allah'a itaat etmektir. Fakat ilim insanlara varlık oluyor. Eğer ilmi ile âmil olamıyorsa ilim insanlara varlık oluyor. Bunu dünyaya harcayabiliyor. Ama ilmiyle âmil demek; o ilmini Allah için kullanmak, ve ilmiyle amel etmektir.

Bu ancak tasavvufta olabiliyor.Tarîkatı olmayan ilim varlığına düşer. Tarîkatı olan ilim varlığına düşmez. İşte ilim varlığına düşmezse o ilim onun için kıymetli olur.

Onun için bakınız:

İlim ilim bilmektir

İlim kendin bilmektir

Sen kendini bilmezsen

Ya nice okumaktır?

İlimden mânâ kendini bileceksin. Rabbısını bilecek. Halkiyatı bilecek, mahviyetı bilecek. Evvelâ kendisini bilecek. Kendisini bilmezse daha niçin okuyor?

Yeryüzünün hâlifesi Hz. Ömer Veda Hutbesinde Veysel Karani'yi anlatıyor. O'nu Resulullah'tan duyduğu şekilde methediyor.

Cemaatin içerisinde Hannanoğlu isminde bir sahabe varmış. Bunu işitince hâlifeye yaklaşmış.

- "Ey yeryüzünün hâlifesi! Senin bu anlattığın sohbetten sonra Veysel Karani Hazretlerine gönlümden bir aşk, muhabbet doğdu. Ben O'nu görmek istiyorum. Nasıl görebilirim? Nerde görebilirim?" demiş.

Hz. Ömer demiş ki:

- "Git Basra yakınlarına. Fırat ve Dicle kıyılarında bulabilirsin." demiş.

Bu sahabe Hac dönüşü memleketine gitmemiş. Bakınız işte tasavvuf bu. Tarîkat bu. Bu Allah'ın bir ihsanı oluyor. Meşâyihe olan sevgi bu. Evine dönmüyor. Oradan Basra'ya gidiyor. Oralarda iki üç gün gezerken bakıyor ki Fırat kenarlarında, Dicle kenarlarında çok zayıf bir insan görüyor. Hiç kimse yok. Ona selâm veriyor. O bunun selâmını alırken:

- "Aleyküm selam Hannanoğlu" diyor.

O sırada sahabe şaşırıyor.

- "Biz daha yeni karşılaştık. Sen benim Hannanoğlu olduğumu nereden bildin?" diyor.

Diyor ki:

- "Bana ol kimse haber verdi ki ondan gizli nesne yok."

Gizli nesne olmayan ne var? Allah. Herşey O'na ayan. Veys'e Allah bildiriyor.

- "Bana nasihat edin" diyor.

Ona da ölüm nasihatı ediyor. Diyor ki:

- "Vasiyetim ölümdür, ölümü unutma. Deden gitti. Baban gitti. Yakınların gitti. Ahir zaman Peygamberi gitti. Yârıgârı Ebubekir gitti. Halife Hz. Ömer de gitti" deyince.

Sahabe diyor ki:

- "Hayır o yaşıyor. Ben onun yanından geliyorum" diyor.

- "Yok yok o da gitti. Sen oradan ayrıldıktan sonra o da gitti" diyor.

- "Peki bunları sana kim haber veriyor?"

- "Bana O kimse haber verir ki O'ndan gizli nesne yok."

Gaibi Allah bilir. Bir de Allah'ın bildirdikleri bilir. Amenna. Allah'u Teala buyuruyor ki: "Biz velilerimizi yeşil kubbemiz altında gizleriz. Onları bizden başka kimse bilmez."

Kelâm-ı kibâr:

Görün nice mahbub-u Hüdâ var bu beşerde

Sevdim seni Seydâ-yı cihan hayr ve şerde

Âşık olanın ciğeri yanar da, pişer de.

Demekki âşık olanların ciğeri yanıyor. Ne için yanıyor? Allah aşkı için. Resulullah aşkı için. Meşâyih aşkı için yanıyor. Meşâyihi sevmek haktır. Meşâyih ile Allah'ı tanıyor. Meşâyih ile Allah seviliyor. Resulullah seviliyor. Allah öyle kurmuş düsturu. Kanun-u ilahiye böyle. Onun için noksan sıfatından kurtulamayan bir insan ahlâk-ı hamideleri elde edemez. Ahlâk-ı hamideleri elde eden bir insan beşeri sıfattan melek sıfatına geçer.

Görün nice mahbub-u Hüdâ var bu beşerde

Mahbub: Güzel demek. Hüdâ: Allah'ın ismi.

Mahbub-u Hüdâ: Allah'ın sevdikleri, güzelleri.

Bu güzeller beşeriyetin içerisindedir. Bu güzellik rûhtadır. Erkek, hanım diye ayırt edilmez. Erkeklik-hanımlık cesettedir. Rûhta erkeklik hanımlık yoktur. Yeter ki insan rûhunu makamına ulaştırsın. Rûhunu nimetine kavuştursun. Rûhun nimeti nedir? Makam nedir? Allah'tır. Yeter ki rûhunu Allah'a ulaştırsın. Rûhun yolunu kesmemek lâzım. Kapatmamak lâzım. Rûhumuz Allah'a ne ile gider? Aşk ile gider. İlim götürür, ancak yolun yarısını götürür. Tamamını götüremez. Âlimler eğer yolun tamamını bitirmiş olsalardı, tasavvufa girmezlerdi. Tarîkata girmezlerdi. Zâhir ilimleri ile veli olurlardı. Kemâl sahibi olurlardı. Bir cesedimiz var.

Evliyaullah'ın bir cesedi var. Bir cisim sahibi. Onda da bir rûh var. Yalnız ondaki rûh Allah'a gitmiş, gelmiş. Onun için bakınız:

Bular rûh-u musaffâdır ki cem'ül-cem'e varmışlar

Cemi'den farka gelmişler vekil-i Mustafadır pîr

Cem'den mânâ Allah'tır. Cem'ül-cem; Allah'a vasıl olmak.

Kazanmış insanların yılları ayları cennette geçse farkına varmaz. Niçin? Kazanmış onu. On bin sene kalsa dert gelmez ona. Çünkü oranın zevkine varmış. Kalkarken eline defteri verilecek. O defter sağlam. Çünkü o defteri tetkik eden melekler var. Uçakla yolculuk yapanlar bilirler. Uçağa bindiği zaman orada görevliler var. Kaç elden geçtikten sonra insan yerini bulabiliyor. İşte amel defteri sağlamsa onu kısa yoldan geçirirler. Günahı yoksa. Ama günahı var sevabı varsa onun hesabı görülecek. Sevabı günahından fazla olursa şefaati kazanıyor.

Resulullah şefaat ediyor. Hatta bir velinin de şefaati oluyor. Ama sevabımız günahımızdan fazla olacak.

Günahımız sevabımızdan çok olursa cehenneme gideceğiz. Bir de var ki ne sevabı var, ne de günahı var. O da illâ cehenneme gidecek. Niçin? Helâl malın edâsı var. Haram malın azabı var. Helâl malın hesâbı görülecek. Bu hadis-i şerif "Helal malın hesabı var, haram malın azabı var."

Bu dünyaya bir defa geldik bir daha gelemeyiz. Fırsatı ganimet bilmeliyiz.

Bu dünyada bir insanın başına üç devlet konarmış:

1- İlim.

2- Gençlik.

3- Varlık. Ama bu varlık sadece dünya varlığı değil. Hem de âhiret varlığı, iman varlığı.

İnsanların üç şeyden korkması lâzım.

1- Ayrılık.

2- Yoksulluk.

3- Ölüm.

Ayrılık: Rûhun ayrılığı.

Yoksulluk: Amel yoksulluğu.

Ölüm: Herkesin bildiği, korktuğu bir şey.

Bu ayrılık rûhun ayrılığı, yoksulluk amel yoksulluğu, ölüm zaten herkesin bildiği, korktuğu birşey.

Ölümden korku sözde kalıyor. Niçin bu inanmayanlar ölümden korkmuyorlar? Hâlbuki ölümden biz korkmayacağız. Amel ve iman zayıflığı var da onun için korkuyoruz. Sağlam bir imanımız olsa Allah'a aynel-yakîn yaklaşsak, âhiretten korkmayız. Hakke'l-yakîn yaklaşsak, müjdelenmiştir. Allah'ta yok olmuştur. Onun için sağlık da yok. Ölüm de yok. Kabir de yok. Allah yed-i kudretine almış. Cenâb-ı Hak buyuruyor:

"Kulum bana itaat ederse ben onu yed-i kudretime alırım."

Cenâb-ı Hak İbrahim Aleyhisselam-ı yed-i kudretine almış. Ateş yakmamış. Yunus Aleyhisselam deryanın dibinde kırk gün kalmış. Balığın midesinde Cenâb-ı Hak almış onu yed-i kudretine. Balığın midesinde erimemiş.

Evet fırsat bizim dünyaya bir defa gelişimiz. "Fırsatı ganimet bil" buyuruyorlar. Bu söz Marifetname'nin başında yazılı.

Her gördüğünü Hızır bil.

Her geceyi Kadir bil.

Fırsatı ganimet bil.

Fırsat insanların gençliği. İnsanlar ihtiyarladığı zaman bir daha genç olamaz ki. İnsanlar her ne kazanırsa gençlikte kazanıyor. Dünyayı da gençlikte kazanıyor, âhireti de gençlikte kazanıyor. Bu dünyayı sadece dünyada harcamayalım. Âhirete hazırlanalım. Gençlik fırsatını kaçırdıktan sonra son pişmanlık fayda vermiyor. Meselâ: Benim şimdiki bu arzum gençliğimde olsaydı, ne kadar Allah'a ibadet ederdim. Ne kadar tarîkata çalışırdım. Ne kadar Şeyh Efendime hizmet ederdim. Şimdi burada ne var? Nedamet duyuyoruz. Eyvah diyoruz. Kadrini bilemedik, fırsat gitti. Gençler siz de ihtiyarlıyacaksınız. Fırsatı kaçırmayın. Sadece ihtiyarlar mı ölüyor? Gençler de ölüyor. Ölmemek için ancak bir ümit vardır. Ümit ve güven kalkacak. Tatmin olabilmek için Azrail ile arkadaş olacaksın. Sonra diyecek ki senin bu kadar ömrün var. Bu kadar yaşayacaksın. Veya sana Allah bildirecek öleceğin zamanı(Allah velilere bildirir). Veliler isterlerse dünyadan göçüyorlar. İstemezlerse göçmüyorlar. Veliler bilirler ama söylemezler. Sen şu kadar yaşayacaksın. Ben bu kadar yaşayacağım diye bildirmezler. Demek ki her genç olan ben şu kadar yaşayacağım diye hüküm veremez. Gençler gençliğinizi zayi etmeyin. Dünyayı sevmeyin. Dünya zevkine dalmayın. Dünya zevkine dalarsanız eğer, amel işleyemezsiniz. Amel işleyemediğiniz zaman fırsatı kaçırdınız. Ganimeti de kaybettiniz. Ama Allah'a şükür. Çok şükür. Bin şükür. Allah bizi müslüman hâlk etmiş. Tarîkatı nasip etmiş. Bugün çok müslümanlar var. Onlar tarîkatı bilmiyorlar. Onların nimetleri eksiktir. Bir de var ki tarîkatı inkar edenler var. Allah korusun onların da akibetleri çok kötü olacaktır. Çok feci olacaktır. Tarîkat Allah yolu. Peygamber Efendimiz Veysel Karani için buyuruyor ki, "Ümmetimin en hayırlısı, en büyüğü." İşte tarîkat O'nun yolu. Bizim tarîkatımız Veysel Karani Hazretlerinin yolu. İşte bunun bir nimet olduğunu bileceğiz, kıymetini bileceğiz. Evvelâ ahlâk-ı hamide sahibi olun. Peki bu sizin elinizde mi? Elinizde tabii. Elinizde değilse Allah sana niye emir vermiş. Say vermiş. İnsana yapamayacağı birşey emretmemiş. Nehyi de olsa, emri de olsa o yasaklardan kendisini koruyabilir. Emirleri yapacağını emretmiş. Allah sana irade vermiş. Say vermiş. Herşeyi

sayla yapacaksın. O ahlâk-ı zemimeleri de zamanla tedricen tedricen azaltacaksın. Ahlâk-ı hamide sahibi olacaksın. O zaman Peygamber Efendimizin buyurduğu gibi olacağız.

"Benim ümmetimin en hayırlısı ahlâkı güzel olanlar." "Benim ümmetimin en hayırlısı eliyle, diliyle başkalarını incitmeyenler." buyurmuştur.

Güzel ahlâk, çirkin ahlâk bize görünmez. Ama bunların semeresi, nimeti, belirtisi görünûr. Bir kimse ondan incinmiyorsa kırılmıyorsa, güzel ahlâk sahibi, onun iç alemi düzgün. İçinde kötü ahlâkları, kötü sıfatları atmış. Güzel ahlâk nasıl olacak? Şeriatımız olacak, tarîkatımız olacak. Hizmetimiz olacak. Hizmetsiz himmet olmaz. Hizmet eden himmet alır.

Evet evvela ahlâk-ı hamide sahibi olacağız. Onun için de kimseyi kıskanmayacağız. Hasetimiz olmayacak. Gurur da olmayacak. Kendimizi amelimizden dolayı, ahlâkımızdan, asaletimizden dolayı, ilmimizden dolayı üstün görmeyeceğiz. Kibirli olmayacağız. Kendimizi beğenmeyeceğiz. Kimseye kin tutmayacağız. Zaten şeriatımızda da tarîkatımızda da, insanı Allah'a sevdiren nedir? Allah'a sevgili kul olması için kulların ayıplarını görmemesi gerekir. Allah'ın "settar-ul-uyûp" sıfatı var. Yani ayıpları örten, setreden sıfatı var.

Bir de merhametli olması lâzım. Karşısındaki kim olursa olsun. İsterse akrabası olmasın veya tanıdığı olmasın. Hatta gayri müslim bile olsa eğer ona da acıyorsa güzel ahlak sahibidir. Çünkü onlar da açtır, çıplaktır veya hastalanmıştır. Ona da acımak lâzım.

"Yaradılmışı hoş gör, Yaradandan ötürü."

Adaletli olacak insan. Kimsenin hakkına tecavüz etmeyecek. Bağışlayıcı olacak, affedici olacak. Bu kadar insanın içerisinde bizi seven de var, sevmeyende var. İsteyen de var, istemeyen de var. Hürmet eden var, eziyet eden var. Bunların hepsini Allah'tan bileceğiz. Hürmet edenle etmeyeni bir tutacağız. Sevenle, döveni bir tutacağız. Zemmedenle, methedeni bir tutacağız. O zaman bizde kin olmaz. Bize eziyet edene buğuz edersek, o zaman ne olur? Affedici olmayız. Hâlbuki Allah için en makbul olanlar affedici olanlardır. Kendisi affedici olduğu için affetmeyi de seviyor Allah. Affedenleri de seviyor. Bunlar say ile. Bir insanda bir kusur gördüğün zaman onu birden atamazsın. O insandaki kusuru affetmek için diyeceksin ki onda bir kusur görüyorum. Bende yüz tane var. O zaman kimsede kusur aramazsın. Zaten "Kişi noksanını bilmek gibi irfan olamaz." İrfan bir ilimse, kişide noksanını bilirse ilim sahibi odur. Bilmezse ilim sahibi değildir. İşte şeriatımızın gereği namazımızı, abdestimizi, ibadetimizi yapacağız. Haramlardan, şerlerden kaçacağız. Hayırlara bildiğimiz kadar koşacağız. Bunlar şeriatın gerekleri. Tarîkatımızda da hizmetlerimiz var. 24 saat içerisinde. Günlük zikrimiz var. Evvabin namazı var, teheccüd namazı var. Hatmemiz var. Bilhassa hatme, çok önemli. Âhirete hazırlanmak istiyorsanız, tarîkatta terakki etmek istiyorsanız, sağlam bir mürid olmak istiyorsanız, hatmeden daha büyük amel aramayın. Hatmeden büyük amel bulamazsınız. Bunları yaptınsa zaten hizmeti gördün. Himmeti kazandın. Bunları yapınca muhabbetin daha artar. Aşkın artar. Sevgi bağın kuvvetlenir. Allah'a şükür.

Sermaye bu yolda heman

Teslim ol şeyhine inan

Sıdk ile Allah'a dayan

Gör olur ihsan sana

Şeyh: Evliyaullah. Allah'ın kapısı. Bir insan bir haneye girdiği zaman veya kapalı yerde olan nimeti çoğaltmak için onun bir kapısı vardır. Kapıyı bulacak ki oraya gitsin. Evliyaullah da Hak kapısıdır. Evliyaullah'ı bulamayan Allah'ın kapısını bulamıyor. Cenâb-ı Hak "Sâdıklarla olun." buyuruyor. Sadıklar velilerdir. Onlar neden sâdık olmuşlar? Çünkü onlar şeriatı, tarîkatı yaşamışlar. Onlar günahı-sevabı, haramı-helali, hayrı-şerri tamamen tefrik etmişlerdir. Onlarda haset, kibir, gurur kalmamış. Hülasa olmuşlar Kâmil. İnsanlarda safiye makamı var.

Nefsin yedi tane makamı vardır. Bu makamlar birbirinden çok farklı.

1- Nefsi emmare: Ameli olmayıp da günahı olanlar. Günah-ı kebâir işleyenler(Büyük günahlar).

2- Levvame: Günah-ı kebairlerden geçmiş. Ameli olur. Namazı olur. abdesti olur. Namaz kılanlarda da yine haset, kibir, gurur olur. Ancak mülhimeye geçerse, bunlar azalmış olur. Küçülmüş olur. Herşey küçükten büyüyor. Herşey küçüle küçüle yok oluyor.

3- Mülhime: Kötü huylar yok oluyor, eriye eriye, küçüle küçüle yok oluyor. Birşey de büyüdüğü zaman küçükten büyüyor. Büyüyor, büyüyor, büyüyor.

4- Mutmayinne: İnsanın kalbi buraya geçince temizleniyor. Temizleyen ne oluyor? Cenâb-ı Hak buyuruyor. "Sizin kalbinizi ancak zikrullah doyurur." Bunun belirtisi nedir? Sen hiç Allah'ı unutmuyorsan. Allah'tan başka senin kalbinde hiçbir şey kalmamışsa, senin kalbin mutmayinne olmuş. Daha sende gaflet yok. Kin de kalmaz. Kin, gurur, haset bunlar kalbi meşgul eden şeyler. Nefs-i mutmainneyi insan tarîkatsız geçemiyor.

"Men aref" sırrına vâkıf olmuşam

Nefsim ile hem Rabbimi bilmişem

Mutmainne kal'asına girmişem

Gayette bir metin hisarımız var.

Mutmainne avam sınıfı değil, veli sınıfıdır. Velâyet makamıdır. Ama buradan sonra

5- Nefsi râziye

6- Nefsi marziye

7- Nefsi sâfiye var.

Evliyaullah sâfiye makamına ulaşıyor.

Olar rûh-u musaffadır

Musaffa: Sâfiye makamında. Sâfiye demek silinmiş bir aynadır. Ancak karşısına düşen cisimleri gösterir. Kendisini göstermez. Ama tozlu bir ayna sadece kendi cismini gösterir. Karşısına geçenleri göstermez.

Rûh-u musaffa demek: Silinmiş. Ne silinmiş? Mal sevgisi, evlat sevgisi, ilim sevgisi, amel sevgisi, cennet sevgisi hepsi gitmiş. Allah sevgisi ile beraber kalmış. Gönlün de Allah'tan başka birşey yok. Sâfiye makamı budur.

Olar rûh-u musaffadır ki cemü'l-ceme varmışlar

İşte sâfiye makamına ulaşanlar. Allah'tan gelen rûhu Allah'a ulaşıyor. Cemü'l-cem oluyor. Allah'ın varlığına ulaşıyor. Allah ile birleşiyor. Bu haktır, vardır. Madem ki "Herşey aslına rücu edecek." buyuruyor. Öyle ise bu ceset toprağa rücu ediyorda, rûh niye gitmesin. Gidecek. Ama ne ile gider? Vasıta ile gelmiş, vasıta ile gider. Bu vasıta meşâyih. Cenâb-ı Hak "ileyhin vesile." "Bir vesile arayın." Allah'tan geldiniz Allah'a gideceksiniz ama Allah'tan bir vesile ile geldiniz. Bir vasıta ile gideceksiniz. Bu da:

Çok çektim ise iftirâk

Kalmadı gönlümde merak

Aşkım bana oldu Burak

Görün beni aşk neyledi

Ahiri derviş eyledi

Derviş: Herşeyden geçmiş. Allah'tan başka birşey yok. İnsanların gönlündekileri silen ne oluyor? Allah sevgisi. O da mürşidsiz olmaz. İnsanların gönlündeki arzuları götüren ne oluyor? Allah sevgisi. Kalbinde Allah'tan başka arzu varsa, için başka, dışın başka oluyor. Cenâb-ı Hak:

"Olduğunuz gibi görünün. Göründüğünüz gibi olun." buyuruyor.

Bunlar çok çetin, çok kolay. Yapana kolay. Yapamayana çetin. Hâlbuki insanlara yapamayacağı birşey emredilmemiş. Ama bunlar inanca bağlı, itikata bağlı. İnanmak bir de inanılanı yaşamak. Şeriat, tarîkat, hakikat, marifet. Allah'tan gelen ruhu Allah'a ulaştırmak için bu dört şey vasıtadır.

Bir defa şeriatsız tarîkat olmaz. İsterse Peygamber Efendimiz mürşidimiz olsun.

Kabiliyyet bizde olmazsa meşâyih neylesin

İster ise mürşidi olsun Muhammed Hazreti

Şimdi bu salona girmek için kaç kapıdan geçerek girdiniz. İşte bunların yolları birbirinin içinden geçiyor. Tarîkatın yolu şeriattan geçiyor.

Meşâyihe teslim olup, himmetini alırsak o zaman tarîkatı anlayabiliriz. Hak olduğuna inanacağız.

Sermâye bu yolda hemân

Teslim ol şeyhine inan.

Bizim irâdemize sayımıza bağlı olan şeriattır.

"Tarikattaki ihlas Meşâyih'e teslim olmaktır."

21.7.1992

Hoş geldiniz. Feyiz getirdiniz, nûr getirdiniz, muhabbet getirdiniz. Allah feyzinizi artırsın. Allah nûrunuzu artırsın.

Feyiz: Allah sevgisi. Allah sevginizi artırsın.

Nûr : İbadetle, amelle olur.

Allah ibadetle, amelle nûrlandırsın.

Sizi buraya muhabbetiniz getirdi. Allah muhabbetinizi artırsın.

Günden güne derdim artar

Varsam Lokmâna Lokmâna.

Lokman: Mürşidimiz, tarîkatımız.

Bu bir evliyaullah kelâmı. Burada neyi ifade ediyor?

Zâhirde insan derdim artsın diye gitmez doktora. Derdinden kurtulmak için gider. Bu tasavvuf kelâmı. Manevî dert var bizde. Bu derdin artması gerekiyor. Artar, artar dert çoğalır. Neticede dert bunu bitirir.

Bizim tarîkatımız sohbet tarîkatıdır. Buraya muhabbetle, iyi niyetle sohbete geldiniz, her bir insanın maddi manevî müşkülleri sohbette çözülür. Sohbette rahatlık vardır. Sohbette ferahlık vardır. Sohbet bir taraftan maddi sıkıntıları giderir. Bir taraftan da manevî dertleri yani Allah'a olan sevgisini, Allah'a olan inancını, Allah'a olan ihlâsını artırır. Biz Allah'a ne ile yaklaşacağız? İtaat, ibadet ve sevgi ile yaklaşacağız. İtaatsiz, sevgisiz Allah'a yaklaşılmaz.

Bir insanda, Allah korusun Allah sevgisi olmazsa, itaat etmezse, ibadet etmezse Allah'tan uzaklaşıyor. Uzaklaşınca karanlıklara düşüyor, mihnete, meşakkate düşüyor. Allah'a yaklaştıkça ferahlıyor, rahatlıyor, aydınlığa ulaşıyor. Bu da rûh ile oluyor. Ceset ne olacak? Ceset çürüyüp gidecek. Bizde önemli olan rûh, Allah'a itaat etmekle, ibadet etmekle, Allah'ı zikretmekle rûh Allah'a yaklaşır. Allah'ın göndermiş olduğu Kur'ân'a inanıp tabî olmakla, Allah'ın bize göndermiş olduğu Peygamberine inanmakla yaklaşır.

Bir müslümanın imanının tamam olması için Amentünün altı şartı var. Ama sadece inanmak değil, icraatını da yapmak gerekiyor.

"Amentü billahi" (Ben Allah'a inandım), Allah'a nasıl inanacağız? Allah gaibtir. Bütün görülen, görünmeyen bu kâinattakileri görüyor. Bir de dünyada görünmeyenler var. Sonra yerin altında da neler var.

Allah neler halk etmiş... Biz sadece yeryüzünü görüyoruz. İlim yeraltında ve semâlarda neler keşfediyor! Ama ne kadar keşfetseler Allah'ın bildiği kadar bilemezler. Çünkü herşeyi, künhünü Allah'ın zatı bilir. Evet ilim vardır. Ama ilimden mana Allah'ı bilmektir. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor: "Sizin bileniniz ile, bilmeyeniniz bir değildir."

Bilenle bilmeyen farklıdır. Ama bir kültür ilmi var. Bir de din ilmi var. Kültür ilminde tahsil yapılıyor. Doktora yapılıyor. Bunlar ilim adamı oluyor. Bir de din ilmi var. Önemli olan din ilmi. Kültür ilmi ne kadar olursa olsun. Kültür ilmi ile uzaya çıkarlar, Ay'a çıkarlar. Bunların ilimleri ancak dünyada. Bunları ilimleri, kurtarmaz cehennemden. Kurtulmak için "Lâ ilâhe illallah" diyecek, inanacak. Bütün İslâm'ın şartı da bunun içerisindedir. Evet İslâm'ın beş şartı var: Savm, salât, hac, zekât, kelime-i şehadet. Dili "Lâ ilâhe illallah Muhammedür Resulûllah" diyecek. Ama kalbi de buna inanacak, imanla, ikrarla tasdiklenecek ki onda icraat olsun. Hak'tan âyan bir nesne yok. Bu nesnelerden aşikâr Allah ama gözsüzler göremiyor O'nu. Kim gözsüzler? Basiret gözünü açamayanlar. İnsanlarda basiret gözü var, kalp gözü var. Baş gözü var, Kalp gözü var. Cenâb-ı Hak öyle buyuruyor: "Biz insanlarda dört tane göz hâlk ettik, ikisi başında, iki kalbinde." Bütün görünenlerden daha aşikâr Allah. Ama kime? Kalp gözü açılanlara. Eşya ayna olur. Buna insan ne ile ulaşır? Tarîkatla. Tarîkat olmazsa hakikate geçemez. Tarîkatın da sadece sûretinde kalmayacak. Onun da özüne geçmek lâzım.

Tarîkat kelâmı:

Söz ile her kalbe doğmaz ledünnî

Bütün azaların dil olmayınca

Nefs-i emmârenin bilinmez fendi

Gönül şehri Bahr-i Nîl olmayınca

Ledünnî İlmi: Bâtın ilmi demek. Bâtın ilmi kalbinden açılırsa, bir insanın kalp gözü de açılır. Kalp kulağı da açılır. Kalp gözü açılanlar aşikâr görür.

Onun için ne diyor:

Dertli bilir dertli hâlinden

Demek ki insanların baş dili var. Kalp dili var. Baş kulağı var. Kalp kulağı var. Bunlara inanmak lâzım. Eğer bir insan tarîkatı yaşarsa hakikate geçer. Hakikate geçemeyince bu sıfatları elde edemez.

Tarîkatın yaşanması için tarîkatın dört şartının elde edilmesi lâzım. Bir de tarîkatı yaşamak için mürşidini kendine örnek edineceksin. Her hareketini, her sözünü, her işini örnek edineceksin. İşte "Râbıta" budur. Bizim tarîkatımız râbıta tarîkatıdır.

Râbıta-yı hayâl: Mürşidini hayal etmek. Nasıl hayal edeceksin? Yediğini hayal edeceksin. İçtiğini hatırlayacaksın. Konuştuğunu hatırlayacaksın. Hayal edeceksin. Mümkünse çay içtiğin zaman şeyh efendinin

içtiğine benzeteceksin çayı. Yemek yediğini görmüşsen O'nun yediği gibi yemeğe çalış. Namaz kılarken onun kıldığı gibi kılmaya çalış ki işte bu insibah oluyor. "Râbıta-yı hayal" oluyor. Sonra hayalden nakşa geçiliyor. Kendini O'na benzetmeye çalışa çalışa bir de bakıyorsun ki sen O olmuşsun. O da sen olmuş. Şeyh Efendim çayını şöyle içiyordu diye çayı içe içe birgün de bakıyorsun ki sen içmiyorsun çayı O içiyor. Bunlar haktır. Vallahi haktır. Billahi haktır. Bizde râbıta çok önemli. Râbıta ise ikidir:

1- Râbıta-yı nakş-ı hayal.

2- Râbıta-yı nakş-ı cemâl

"Râbıta-yı nakş-ı hayal" bizim irademizde. Bizim emrimizde. Ama "Nakş-ı cemâl" O'ndan doğacak. Biz elimizde olan hayâlî yapa yapa bir meleke meydana geliyor. Sıfat meydana geliyor. Nasıl ki Mecnun "Leylâ Leylâ " diye diye kendisi olmuş Leylâ. Eşya olmuş Leylâ. Madem ki Allah bize bunu nasip etmiş. İnandık yaşayalım. Yaşamadan inancımıza ulaşamayız.

Şeriat da böyle. Tarîkatıda böyle yaşamak mecburiyeti vardır.

Şeriatta "Edille-i Şerriye" vardır. Yaşamak mecburiyeti vardır. Tarîkatta da tarîkatın şartları var. Eğer tarîkatın şartlarını yaşıyorsan sendeki kötü ahlâklar zamanla silinip gidiyor.

Kelâm-ı kibâr:

Yeter ey murg-ı cân gülşane gel gel

Gül açıldı baharistana gel gel

Marîz isen belâ bahrinde kalma

Tabîb-i hâzıkı Loman'a gel gel

Erit cismin çıkar zubûrlarını

Sadef ol lu'lu-i mercâna gel gel

....

Dil ile göz kulak kapılarını

Kapayıp sohbet-i cânâna gel gel

Gözünle yasaklara bakma. Kulağınla maleyanı dinleme, gıybet etme, çalgıları dinleme.

Sohbet-i Cânân: Evliyaullah'ın sohbeti. O'nun sohbetine gelirsen, O'nun sohbetini dinleye dinleye cismin zubûrları erir. Bir balı ateşe koyarsanız onun mumu erir. Ateşi görünce eriyen mum çıkınca o zaman sâfi olur.

Bir yağ erimeden onun içindeki maddeler sâfi olmuyor. Sohbet de bizim kötü huylarımızı (zubûrları), 79 kötü ahlakımızı gideriyor. Şeriatta da bunlar gider mi? Gider ama esas önemli olanları gitmez. Bir âlim olur onda da küfür olur. Meselâ bir kimseyle küstüğü zaman barışmak istemez. Bir kimseden eziyet görünce onu affetmek istemez. Haseti az da olsa vardır. Âlimlerde, abidlerde vardır. Ama ne zaman bir evliyaullah'ın sohbetini dinlerse,

Erit cismin çıkar zubûrlarını

Sadef ol lu'lu-i mercâna gel gel

Sohbet dinlerken sohbet onu öyle yoğurur ki onda daha ham madde bırakmaz. Zubûrları yok eder. O zaman safileşir. "Sâfiye" makamına ulaşır. İnsanlar için en yüksek makam "Sâfiye makamı." Demek ki safileşmiş. Her şeyi atmış, iç aleminden her şeyi çıkarmış, Allah'tan başka birşey kalmamış.

Ama say etmeden olmaz. Allah'ın fazlı, tevhidi say ile. Say eden ulaşıyor. Ama say da bir noktaya kadar. Yolumuzun birçok zahmetli yerlerini uzun mesafelerini, dağlarını, tepelerini aşacaksın. Senin bir sevgilin var oraya ulaşmak için birkaç vasıtaya bineceksin. Karayolunda arabaya bineceksin. Deniz yolunda vapura bineceksin. Dağ yolunu uçakla geçeceksin. Ne oldu? Tamamen yaklaştın kapısına. Ne oldu? Kapı açılmaz, kapının açılmasını bekleyeceksin. Kapının açılması için de bütün say'ını, ilmini, amelini, çalışmanı yok edeceksin. Yok edeceksin ki o kapı açılsın sana. İşte bak, şeriatta bir amel var. Tarîkatta da bir amel var. Tarîkattaki amel şeriattakinin üstüdür, muhafazasıdır. Şeriatın ameli sekiz ayarsa, tarîkatın ameli yirmidört ayar gibidir. Onun için tarîkatı olmayanda ihlas olamaz. İhlas diye bilinen şey yine ihlas değildir. Tarîkattaki ihlasla şeriattaki ihlas değişiyor. Tarîkattaki ihlas meşâyihe teslim olmaktır. Her ameli ona teslim etmektir. Sen O'nun bir aletisin. O seni hareket ettiriyor. Allah'a teslim olduğu gibi bir insan meşâyihe de öyle teslim olacak.

Bize herşey Allah'tan geliyor. Hastalık, iyilik, sefâlar, cefâlar hepsi Allah'tan geliyor. Biz de Allah'tan geldik. Allah'a gitmek için de bir vasıta lâzım. Nedir o vasıta? Meşâyih'tir, Allah'a giden vasıta. Sen şimdi karayolu ile denize ulaştın. Vapura binmezsen denizde yürümen sana ne fayda verecek ki. Gidebilir misin? Seni vapur götürür. Öyle ise.

Sermâye bu yolda hemân

Teslim olup şeyhine inan.

Bütün amellerinle, sıfatlarınla ona teslim ol. O bir vapurdur. Bineceksin vapura o seni götürecek. Vapur denizin vasıtasıdır. Evliyaullah da Allah'ın vasıtasıdır. Allah'tan gelen kulu Allah'a götürüyor.

Allah bize büyük ihsanda bulunmuş. Yoksa bizim iyiliğimizden, bildiğimizden değil. Bu kadar insanlar var. Ne yapıyorlar? Nerden geliyorlar? Nereye gidiyorlar? Ne iş yapıyorlar? Hiç bir şeyden haberleri yok.

Hâlbuki insanların çalışmasında da, yemesinde de, giyinmesinde de, yaşamasında da ibadeti var. Aile efradında bir görevleri var. Ama bunlar dünyadan bîhaberler.

Kelâm-ı kibâr:

Kande gelir yolun senin?

Ya kande varır menzilin

Nerden gelip gideceğin,

Anlamayan hayvan imiş.

Ey insan! Sen nerden geldin? Nereye gideceksin? O zaman sen hayvan gibisin. Hayvandan ne farkın var? Allah'tan geldik. Görevimiz O'nu tanımak, O'na şükretmek, O'na itaat etmektir. Bizim kurtuluşumuz ancak fikir, zikir, şükürle.

Şükür: Rabbımıza çok şükredeceğiz. Vermiş olduğu sıhhate, yiyeceklere, nimetlere şükredeceğiz. Bilhassa, Allah bizi müslüman halk etmiş, buna şükredeceğiz. İnsanlar yediğinden, içtiğinden, kullanmış olduğu eşyadan, giyindiği eşyadan sorumludur. Nefesinden sorumludur. Bu sorumluluktan nasıl kurtulacağız? Rabbımıza şükretmekle, Rabbımızı zikretmekle kurtulacağız. Nimetimize de o zaman ulaşacağız. Nimetimiz Allah'a ulaşmaktır. Burada:

Şükür var, Fikir var, Zikir var.

Bir bardak içtiğimiz suya şükredeceğiz. Bir bardak suyu içmediğimiz zaman susuzluktan ölürüz. Bir bardak suyun şükründen aciziz. O hâlde bunca nimetlerin hangi birinin şükrünü edâ edeceğiz. Ama Allah'a olan kulluğumuzu yaparsak, bu nimetlerin şükrünü edâ etmiş oluruz. Bilinen bilinmeyen, görünen görünmeyen birçok nimetler var ki bilemiyoruz; göremiyoruz. Bu nimetlerin şükrü ile mesulüz, sorumluyuz. Bu nimetler bizim için hem şikayetçidir, hem de şefaatçidir. Eğer biz Allah'a kulluğumuzu yaptıysak şikayetçi olmazlar.

"Allah, kulları için sayısız nimetler halketti. Kullarını da kendisi için halketti." Demek ki biz Allah'a kulluğumuzu yaparsak bu nimetlerin hepsi bizim için şefaatçi olurlar.

Bu yediklerimiz, içtiklerimiz hepsi Allah'ı zikreder. Allah'tan gafil olan insanlardır. Allah'tan çok ayık olan insanlar da vardır. İnsanlar Allah'tan ayık olursa bütün nimetler ona hizmet etmiş olur.

Bir nimeti Allah'tan ayık olan bir kul yediği zaman o nimet Allah'a dua ediyor. Yarabbi diyor: "Ben bir nimet idim. Bu kulun beni yedi onu affet." "Çünkü beni yedi, zikrediyor. Sen bunu affet" diyor. Allah da affediyor. Yiyecek bize şefaat etmiş oluyor.

Yediğimiz yemeği gafil yersek o zaman ne oluyor? O yenen nimet diyor ki: "Yarabbi ben bir nûr idim. Bu kulun beni yedi. Zulmete garketti. Seni zikretmiyor. Mutazarrır oluyorum. Benim hakkımı bundan al." Şikayetçi oluyor nimetler, onun için.

Şükür bütün nimetleri artırır. İnancımızı yaşarsak şükrümüzü edâ etmiş oluruz. Onun için bir bardak suya, bir lokma yiyeceğe şükredeceğiz. Madem ki beşeriz. İhtiyacımız var. İhtiyacımızı gidermezsek perişan oluruz. En fazla ihtiyaçlarımız: Yemek, içmek, soğuktan sıcaktan korunmak. Bunlar da nimet değil mi? Her şey için çok şükredeceğiz. "Bir bardak suya bile lâyık değilim. Sen bunu nimet olarak hâlk etmişsin. Bu nimeti bana şefaatçi et. Benden şikayetçi etme" diyeceğiz. "Bu yemeği yedim. Sana şükretmeği, sana zikretmeği nasip et" diye dua etmemiz lâzım.

Bir de fikir sahibi olmamız lâzım. Fikir sahibi olmazsak Allah'a giden doğru yoldan saparız. Allah'a giden doğru yol nedir? Allah'a inanmak. Peygambere inanmaktır. Kitaba ve sünnete inanmayanlar Allah'a giden yoldan sapıyorlar, yanlış yola gidiyorlar. Helâk olup gidiyorlar. Onun için her sözümüzü düşünerek konuşalım. Rastgele konuşmayalım. Nefisten gelen konuşma, bize yasak olan sözü söyletir. Kitaba-sünnete uymayan şekilde konuşturur. "Tarîk-i müstakîm"den kaydırır.

Allah yolu: Kitap-sünnet yoludur. Evvelâ Peygamber Efendimizin sünnetini işleyelim ki Allah yolunu bulmuş olalım. Resulullah'a yaklaşmak sünnetle oluyor. Sünneti işlersek Allah'a giden yolu bulmuş oluyoruz. Onun bu yolundan kaymamak için her sözümüzü kitaba, sünnete uydurarak konuşacağız. "Bu sözümüz faydalı mıdır? Zararlı mıdır? Kitaba sünnete uyuyor mu? Bu sözümüz şeriatımıza, islamiyetimize aykırı mıdır?" diye düşünelim.

Zikir: Allah'ı unutmamaktır. İnsanlarda ayıklık budur. Ayık olan insan hiçbir tehlikeye, zarara uğramaz. Bunu ne ile elde edeceğiz? Bir insan "Lâ ilâhe illallah" der ama dilindedir. Kalbi ile başka birşeyler düşünüyor. Salâvat getiriyor ama dilinde. Kalbinde başka bir şey düşünüyor. Hâlbuki Cenâb-ı Hak: "Biz insanların kalplerine nazar ederiz" buyuruyor. "Biz insanların boylarına, soylarına, güzelliklerine, zenginliklerine bakmayız. Ancak kalplerine bakarız" buyuruyor. İşte zikir nedir? Kalbimizi Allah ile meşgul etmektir.

Ne kadar Allah'ı zikredersek o kadar yaklaşırız. Günlük yaşantımız içerisinde gafletimiz mi çok ayıklığımız mı çok. Allah'ı unutuyor muyuz? Unutmuyor muyuz? Bunun sayı'nda, bulunmak lâzım.

Ne zaman ki sen 24 saatini zikirle doldurdunsa, bu sürede hiçbir nefesin boş geçmedi ise, o zaman sen işte ârif oldun.

Bil şeriat emr-ü nehyi bilmek imiş ey gönül

Hem tarîkat râh-ı Hakka gelmek imiş ey gönül.

Marifet Hak ile meşgul olmak imiş ey gönül.

Şeriat, tarîkat, hakikat, marifet. Marifet en yüksek derece, en yüksek makam. Bir saniye Allah'ı unutmayacak ki o marifet sahibi olsun. Artık kendi varlığı yok oluyor. Allah'ın varlığı onda tecelli ediyor. Bu nimete say'ımızla, şeriatımızla, tarîkatımızla, hakikatımızla, marifete ulaşıyoruz. Allah'a şükür.

Hubb-ü dünya bizi sarhoş eylemiş.

Var mı onun gibi rindi gallaş

Kalbimizde dünya muhabbeti olursa bunlara ulaşamayız.

Vücut göstermeyen düşmanlar vardır. Bunlar manevî düşmandır. Bunlar nelerdir?

1- Dünya muhabbeti: Dünyayı sevmek bizi helâk ediyor. Allah'ı hatırlatmıyor.

2- Şeytanın bize vesvese vermesi. O da bizim düşmanımız.

Onun için de bir say'ımız olacak. Gönlümüze gelen birşey şeytandan mıdır? Hak'tan mıdır? Onu nasıl bileceğiz? Gönlümüze gelen birşey hayır ise, amel ise, Allah'ın emri ise o Hak'tandır. Gönlümüze gelen şey Allah'ın yasakları ise, haram ise, şer ise o da şeytandandır. Bunu da bileceğiz. Şeytandan mıdır, Hak'tan mıdır? Hak'tan olanı yapacağız. Şeytandan olanı yapmayacağız.

3- Nefsin arzuları: Bu da nedir? Yine Allah'ın, kitabın yasakladığı arzulardır. Meselâ nedir? Hanımların tesettürü. Allah hanımlara tesettürü emretmiş. Örtünün demiş. Örtünmemiş bir hanım ne oluyor? Şeytan'ın sözünü tutuyor. Örtünen hanım ne yapıyor, Allah'ın emrini tutuyor. Şayet o hanımın bir baskısı varsa, bir devlet baskısı var da açıyorsa, o şer işlemiş olmuyor. Ama nasıl olacak? Devlet memurudur. Daireye gittiği zaman açar. Daireden çıkınca örter.

Veya ev hanımı. Ama beyi vuruyor, kırıyor, dövüyor. Başını açacaksın diyor. O da açarsa eğer mesul olmaz. Çünkü vuruyor, dövüyor. Eğer ayrılması mümkün ise, boşanmak da hak. Fakat bu zamanda bu da çetinleşmiş. Şeriatımıza göre, kitabımıza göre iki şahitle nikâh bağlanıyor. İki şahit yanında da ben istemiyorum dediği zaman hakime, dâvâya, mahkemeye ihtiyaç kalmıyor. Ne kadar kolaylık, Allah'ın emirlerinde ne kadar kolaylık var. Evlenen kimseler birbirlerini istedikleri zaman imamın ve iki şahidin yanında tamam. Nikâh bağlanıyor. Beş dakikanın içerisinde oluyor. Nikâhın bozulması bir anda olur. Hanımdan bozulmaz, erkekten bozulur. Hanım on defa dese ki ben seni istemiyorum. Boşanacağım dese boşanamaz. Ama nikâh akti sırasında şart koşulmuş ise kadın da boşayabilir. Erkek bir defa deseki ben seni istemiyorum. Boşadım dese tamam. Onun için manevî düşmanlarımızı bilelim kendimizi koruyalım. Şeytan'dan korunmak için Allah bize silah vermiştir. Bu da salavat-ı şerife. Besmele-yi şerife. Bir de gönlümüze gelen yasaklar vardır. Onları biliyoruz. Bu yasakların şeytandan yana olduğunu düşünüp işlememek lâzım. Birde nefsimizinin arzularını terketmek lâzım. Büyük düşmanımız da budur. Nefsî isteklerimiz.

Büyük düşmanımız nefs-i emmâre

Takmış kemendini cezb eder nâre

Bir hanım nefsinin arzusu ile başını açıyorsa şeytanın emrine uydu.

Büyük düşmanı olan nefsi kendi arzu etmiş olduğu bu arzuyu işliyorsa onu ateşe götürüyor, nâra götürüyor.

Büyük düşmanımız nefs-i emmâre

Takmış kemendini cezb eder nâre

Cehdet ki bulasın sen sana çâre

Ellerin ayıbını gözleme gardaş

Kimseyi de hor görmemek. Evet sen tesettürünü yapıyorsun, namazını kılıyorsun ama bunu yapmayanları da hor görme. Bilinmez. Belki onunki de zâhirî bir tuzaktır. Çevresine karşı, ailesine karşı. İşte bir de var ki büyük makam sahibi. Beyi hanımının örtünmesine müsaade etmiyor. Haydi gideceğiz beraber. Başın açık gezelim diyor. Eğer gitmese bu sefer ne yapıyor? Dövüyor, vuruyor. Ayrılmaya kalkıyor. Ayrılınca çocukları var. Çocuklar perişan oluyor. Bunlar hep sorun. Şimdi bu zamanda bir hanım kendi arzusu ile başını açarsa ne oldu? Nefsinin arzusuna uydu. Gideceği yer ateştir. Eğer kendi nefsinin arzusu değil de bir mecburiyet karşısında. Devlet memuru. Onu atacaklar dışarı, geçimini sağlayamayacak veya uzun boylu emek vermiş olduğu hizmeti var, ordan ayrılırsa hakkı yanacak. Ne yapar bu şimdi? Daireye gittiği zaman başını açar. Daireden çıktığı an başını örter. Onun ötesinde komşusuna gider örtünûr. Çarşıya gider örtünûr. Ama dairede açar. İşte o zaman mesul olmaz. Çünkü orada bir mecburiyet var. Ama onda da yine bir üzüntüsü olacak. Müteessir olacak.

Demek nefsî arzular böyle. Namaz kılmıyor. Nefsi istemiyor. Nefsine ağır geliyor. Namaz kılmasını kendisi istemiyor. Bu onun için büyük bir zarar. Bu onu ne yapacak? Ateşe götürecek. Allah'ın emirleri var. Yasakları var. Allah'ın yasakları günahlar. Emirleri de ibadetler. Bir insan günahı işlemekle Allah'a isyan etmiş oluyor. Emredilen ameli işlemezse o da isyan etmiş oluyor Allah'a. Bunlar nerden doğuyor? Kendi nefsi arzularımızdan. Başka kimselerden namazı kılma diyen var mı sana? Yok. Başını örtmeyeceksin diyen var mı? Yok. Eğer diyen varsa o başka. Sana kim başını örtme diyor? Onun yanında açarsın, onun haricinde örtersin. Kim senin namazını kılmaya mani oluyor? Onun yanında kılmazsın onun haricinde kılarsın. O senin polisin değil. 24 saat başında beklemeyecek.

Demek ki dört tane manevî düşmanımızdan :

1- Birincisi dünya sevgisi.

2- İkincisi kendi nefsi arzularımız. Gayrı meşru arzular.

3- Üçüncüsü şeytanın bizim aklımıza getirdikleri.

4- Dördüncüsü de günah işleyen, isyan eden arkadaşımız.

Bu kişi kardeşin bile olsa. Akraban dahi olsa. Niçin? Seni dost olarak yasak yerlere götürüyor. Sana günah işletiyor. Şeytandan, cinden kurtulmak kolay. Salavat çekerek, besmele çekerek onlar senden uzaklaşıyor. Hatırına getirince senden uzaklaşıyor. Yasak işlemiyorsun.

Ölümü düşünsek, kabir korkusunu düşünsek dünyayı sevmeyeceğiz. Demek ki biz ölümü düşünmüyoruz. Kabir korkusu çekmiyoruz. Onun için dünyayı seviyoruz. Ahiretten korkan, Allah'tan korkan dünyayı sevemez. Ölümü düşünûrsen, cehennemi düşünûrsen dünyadan soğursun. Bundan da böyle kurtulursun.

Nefsin arzularını da "Bu beni ateşe götürüyor." diye düşünüp terk edebilirsin.

Ama bu yaramaz insandan nasıl kurtulacaksın? Ondan sen kaçacaksın. Bazı insanlar var ki bir çevresi var. İşlemiş olduğu günahı da biliyor ama kurtulamıyor. Bunun kurtuluşu var. O çevreyi, o arkadaşları değiştirmesi lâzım. Değiştirmiyorsa o arkadaşlarından uzaklaşacak. Onlarla gitmeyecek. Mazeret gösterecek. Hastayım diyecek. Şuram ağrıyor, buram ağrıyor diyecek. Bir başka sefer önemli işim var. Bir başka sefer başka birşey söyleyerek onlardan kurtulur. Demek ki imkansız birşey yoktur. Herşeyin bir çaresi vardır.

Bir de insanların kendi alışkanlıkları vardır. Onu da şöyle terk edebilir, parmağını ateşe tutsun.

Bugün parmağı bu ateşe dayanamıyorsa yarın bütün vücudunun yanacağını düşünmeli. Başlangıçta bu alışkanlığı terk etmek zordur. Ama iki gün, üç gün, bir hafta çalışmalı, atmalıdır kusuru. Bir de alışmamış olduğu birşeye alışması çetindir. Bu başlangıçtadır. Bir, iki, üç gün derken bir hafta sonra ona da alışır. O da biter. Meselâ başörtüsü. Evet örtmemiş başını, alışmamış. Ama cihat yapacaksın. Allah'tan korkarak çalışacaksın. Bir müddet zahmetini çekersin, sonra alışırsın zahmeti bitti.

Cenâb-ı Hak her kârı, her zararı insanların sayına bırakmış. Maddî-manevî, zâhir-bâtın zararları bırakmış bize. Ama maddi zararları biz kendi sayımızla yapmıyoruz. Bütün say'ımızı kâr için sarfediyoruz. Zarar Allah'tan geliyor. Ama bu neyin zararı? İnananlar için bu insanlar burada olsun olmasın. Böyle. Manevî zararları insanlar bile bile işliyorlar. Bu zararı göremiyorlar. Ama bir gün karşısına çıkacak bu zarar o insanların. Onun için "İnsanlar hüsrandadır." buyuruyor Cenâb-ı Hak. Bu zarar amelsizlik. Âhiret zararı bu zarar. Dünya zararı değil. Dünya zararı bizim için kârdır.

Dünya zararı âhiret kârını kazandırır. Buna sabredersek âhiret için kâr oluyor. Ama esas zarar âhiret zararıdır. Bunu her inanan biliyor. Bile bile işliyor. Göremiyorlar. Cenâb-ı Hak buyuruyor:

"İnsanlar zarardadır. İnsanlar uykudadır. O zararı göremezler. Ölünce ayılırlar. Ölünce o zarar onların karşısına çıkar."

İşlediğin günahlar ölünce karşına çıkacak. Daha ondan kaçamazsın. Yüz çeviremezsin.

Bu garip illerde kalma avâre

Can bedende iken kıl buna çâre.

Sen bu dünyaya ahireti kazanmak için geldin. Avâre kalma. Sağ iken, hayatta iken bunun çaresine bak.

Sonra ısırdırlar seni çok semm-i mâre.

Mâr: Yılan

Yılanlar ısıracaklar. Nerde? Kabirde. Seni kabirde yılanlar ısıracak. Gözlerinden yaş yerine kan akıtsan kurtulamazsın.

Peygamber Efendimiz'in de haber verdiği gibi kabir azabı vardır. Kabir azabı ne ile olacak? Yılanlarla. Ateşten yılanlar sarılacak, yiyecek, insanı ısıracak. Kabir hayatına inanıyoruz. Ama hayal gibi geliyor. Bunu

rûhumuz görecek. Herkes rüya görüyor mu? Görüyor. Bazan da korkunç rüya görünce hastalanıyor. Gördüğü korkunç rüyadan dolayı bir dert sahibi oluyor. Ancak uyanınca o rüyadan kurtuluyor.

Tıpkı dünya hayatı da âhiret hayatına karşı bir rüyadır. Rüyayı gördü uyandı. Şükretti rüyaymış dedi. Dünyadan insanlar âhirete gidince, yapmış olduğu günahların cezasını orda çekecek. Bu hakikattir. Dünyada yapmış olduğu ibadetin ve amellerin de mükâfatını orda görecek. Dünya hayatına önem vermeyeceğiz. Ancak dünyada açlık, çıplaklık bir ihtiyaçtır. Bu düşünülecek. Bu yerini bulacak. Açlık çıplaklık giderilmezse sağlığımız olmaz. Sağlığımız olmazsa amel işleyemeyiz. Öyleyse ihtiyaçlarımızı gidermek için de çalışmak lâzım.

Ne buyurulmuş:

Hevayı hevesten ayık olmadım

Asla bir amele fâik olmadım

Esrâr-ı pirime lâyık olmadım.

Pirimizin esrarlarına lâyık olmak için hevâyı heveslerden geçeceğiz. Yani boş arzulardan. Dünya arzuları boştur.

Bırak bu masiva ile hevâyı

Pirî Sami gibi bul rehnümâyı

Delil eyle o zâtı evliyâyı

Bu berzah alemini geçmek dilersen

Bekâ gülşanına göçmek dilersen.

Berzah âlemi: Dünya Bekâ gülşanı: Ahiret

Peygamber Efendimiz buyurmuyor mu? "Dünya müminin zindanıdır." Ama dünyayı sevenlere zindan değildir. Sevmeyenlere zindandır. Buradan kurtulmak istiyorsa ve kurtulamıyorsa, kurtaran birisini bulacak. Bir evliyayı delil eyleyecek. İnsan bir karanlıkta kalınca ne taraftan çıkacağını bilemez. Birisi gel elimi tut dese hemen ona yapışır.

İşte bu berzahtan kurtulmak için delil eyle o zatı evliyayı. Bir evliyaullahın elinden tuttuğumuz gibi, peşinden gideceğiz.

"Tembellikten de korkalım.

Korkaklıktan da korkalım. Allah'a sığınalım."

7.7.1992

Allah'a şükür, çok şükür, bin şükür. Hastalık bizim için nimet imiş. Sağlık bize Allah'ı unutturuyorsa, hastalık da Allah'ı hatırlatıyorsa, hastalık bizim için daha iyidir. Allah'ı zikreden hasta vücut, sağlam vücuttan hayırlıdır. Müslümanın sıkıntısı müslümanın kamçısıdır, Allah'a sığındırır. Allah'ın azametine sığınırım. Pirimin de velâyetine sığınırım.

İnsanlar Allah'ı ilme'l-yakîn bilirler. Ayne'l-yakîn bilirler. Hakke'l-yakîn bilirler. İlme'l-yakîn bilenler, Âlimler, Kur'ân-ı Kerîm'in manasını anlayanlar; Hadis alimleri. Ayne'l-yakîn; âbidler bilerler. Hakke'l-yakîn; âşıklar bilirler.

Bu cemaatimiz içerisinde olmayanlar arasında daha âlim kişiler, daha zengin kişiler veya daha fakir kişiler var. Fakat onların zenginlikleri, ilimleri kendini perdelemiş. Zengin olup da dünyayı istemeyen zor bulunûr. Çünkü insanlarda nefis var. İnsanlar dünyayı çok istiyorlar. Herşey makineleşmiş. Herşey modernleşmiş. Ama Allah'a şükür bizim cemaatimizin Allah'a bir itikatı var ki, Cenâb-ı Hak hidayet etmiş. Velilerini, sevdiklerini sevdirmiş. Allah'ın bize en büyük lutfu, ihsanı râbıtamızdır. Meşâyihimizi sevmek, meşâyihimize inanmaktır.

Çünkü niçin:

Gönlüme nakşoldu hubb-u cemâli

Meşâyihimin yüzünün sevgisi, gönlüme işlendi diyor.

Terk eyledim cümle hep kîl u kâli

İnsanların ne varsa kalbinde var. Kalbine gelen diline geliyor. Kalbine gelenin icraatına geçiyor.

Kîl u kâl: Dünya arzuları

Bunları terk etmiş. Neden terk etmiş? Evliyaullah'ın sevgisi onun gönlünde. Bu sevgi gönlünde tecelli etmiş. Herşeyi gönlünden atmış.

Dünya perestlerin çok ise malı

Bizim de İmam-ı zamanımız var

İmam-ı zaman: Meşâyih.

Dünya perestlerin malı, mülkü çok ama benim de mürşidim var.

Hak ile sevdiğimin var mı vebali

Allah için sevilen birşeyin vebali olmaz. Nefs için sevilen ne olursa olsun ağyardır. Fitnedir. Allah için sevilen birşeyi Allah size nasip etmiş. Bu sevgiyi muhafaza etmek lâzım. Bu muhabbettir. Nerden geliyor. Şeyh Efendimizin iki kaşının arasından gelen ilahi feyiz, Allah sevgisidir. nûrdur. Baş parmağımız kalınlığında. Ama insan bu sevgiyi büyütebiliyor. Kocaman ağaç bir çekirdekten meydana geliyor. Çekirdek ufacık birşey ama büyüye, büyüye ulu ağaç oluyor. Bizim kalbimizdeki cüzî muhabbet te büyür büyür. Kalpte büyür. O çekirdekten büyüyen ağacın çekirdeğini bir diken var. İnsanlardaki cüzî muhabbet büyüye büyüye küllî muhabbete ulaşıyor. Cüzî muhabbet bir katredir. Küllî muhabbet deryâdır. Kara topraklarından kaynayan sular, nehirle birleşirler. Denize ulaşmak isterler. Nehire karışmayan su deryâya ulaşamaz. Deryadan mânâ Cenâb-ı Hakk'ın zatı. Nehirden mânâ evliyaullahtır. Kaynak suları insanlar. Evliyaullahı tanıyanlar deryâya ulaşırlar. Parmağımız kalınlığında olan su nehire karışırsa deryâyı buluyor da, daha kalın akan su nehire karışmadığı için deryâyı bulamıyor. İlminden amelinden geçemeyenler teslim olamıyorlar. Deryâya ulaşmak için hizmet yapacağız. Hizmet nedir? Günlük amellerimiz. Ayrıca tarîkatımıza uygun davranışlı olmak. Tarîkatımıza uygun kıyafet giyinmek. İnsanların cüzî iradesi küllî iradeye ulaşınca kalbine Allah'tan başka birşey gelmez. Hak ile Hak olmuştur ki:

Hak ile Hak olanlara

Kendi özün bilenlere

Dost yolunda ölenlere

Kan bahası dinar olmaz

İnsanlar Allah'ı hiç unutmazsa, bir nefes dahi unutmazsa, işte o zaman Hak ile Hak olur.

İnsanlarda sûret var, sîret var.

Sûret: Dış. İnsanların görünen tarafı.

Sîret: İnsanların kalbinin içerisinde görünmeyen varlık vardır. O kalp kaypaktır. O kalpte bir hükümdar var. İnsanların kalbinin sağ köşesi var. Sol köşesi var. Sağ köşesinde "İlham" isminde bir melek hâlk etmiş Cenâb-ı Hak. Bir görevli var. Zâhirde, şeriatta bu böyle. Madem ki biz hakikatız. Var olup da bildirilmesi için. Kalbimizin sol köşesinde de "Vesvas" isimli şeytan hâlk etmiş. İşte insanların kalbine gelen o hayr şeyleri İlham adlı melek atıyor. O Hak'tan. Kötü şeyleri de Vesvas isimli şeytan atıyor. O da şeytandan. İşte burada bize madem ki Cenâb-ı Hak akıl vermiş, irade vermiş. Aklımıza gelen birşeyi düşüneceğiz. Düşündüğümüz şey melekten mi? Şeytandan mı? Kitap ve sünneti düşüneceğiz. Gönlümüze gelen düşünce kitap ve sünnete uyuyorsa fiiliyata getireceğiz, değilse terkedeceğiz.

Diyeceksiniz ki bu zamanda kitap ve sünneti biliyor muyuz? On da birini bilsek de işlesek kurtaracağız. Çünkü Peygamber Efendimiz buyurmuştur. "Benim zamanımda yaşayan ümmetim Allah'ın emirlerinin onda dokuzunu işleseniz birini işlemezseniz helâk olursunuz. Ama öyle bir zaman gelir ki ümmetimin içinde onda birini işliyenler kurtulur."

Gönlümüze gelen Hak'tan mıdır? Şeytandan mıdır? Düşüneceğiz. Bunu kitap ve sünnete göre değerlendireceğiz. Bizim kitap ve sünnetimiz meşâyihimiz. Bazı hocalar faiz haramdır, yemeyiniz der. Kendisi yapar. Hile-i şeriye getirir. Bazı insanlar vardır ki bize yanlışı gösterir. Onun için bizi aldatmayan meşâyihimizdir. Eteğinden tutacağız. Meşâyihler bizi aldatmaz. Onlar nasıl yaşıyorsa biz de öyle yaşayacağız. (Nasıl yiyor, nasıl konuşuyor.) İşte o zaman kurtuluruz.

Bırak bu masivâ ile hevâyı

Piri Sami gibi bul Rehnümâyı

Delil eyle O zât-ı evliyâyı

Bu berzah âlemini geçmek dilersen

Bekâ gülşânına göçmek dilersen.

Berzah alem: Dünya Mâsivâ: Boş arzular Reh nümâ: Yol gösteren

Bekâ gülşânı: Çok safalı bir yer, gül bahçesi, çiçekler, yeşillikler, güller çok zevkli, safalı bir yer.

Dünyayı sevmeyen bu karanlıktan çıkacağını biliyor. İnandığı için, dünyanın meşakkatlerinin, mihnetlerinin biteceğini biliyor.

Ama bir de var ki gafletinden dolayı çok sevdiği dünya ona ışıklı görünüyor. Aydınlık görünüyor. O da karanlıkta olduğunu bilmiyor. Karanlıkta olduğunu bilip de sevmiyorsa onun da bir aydınlığı vardır. Karanlıkta olup da aydınlığı, lüksü arıyorsa onun da bir karanlığı vardır.

Berzahda kalır ermez ise bu garib insan

Envâr-ı Muhammed'le enfâs-ı Mesihâ

İnsanlar bilsinler, bilmesinler bu dünyaya garip gelmişlerdir. Eğer dünyayı sevmezsek bizim için her yer bir olur. Yer seçmez. Dünyayı sevenler, apartman, köşk, makam, mevki... Bunların hepsini ister. Karanlıkta kalırlar.

Onlar Peygamber Efendimizin nûruna ulaşamazlar.

Enfâs: Hz. İsa'nın nefesi, canlı, ölü değil. Evliyaullah'ın nefesi canlı nefestir. Neye isabet etse onu diriltir. İnananlar ne istiyorlar? Bir nefes istiyorlar. Bir dua istiyorlar. Kelâm-ı Kibâr:

Nice mürde kalpleri

Enfası kûdsün eyledi ihyâ.

Kutsal nefesi ihya etti. Eğer insanın kalbi Allah'ı zikrediyorsa diridir. Zikretmiyorsa ölüdür. Ama Allah'ı zikredecek kalp bir nazara muhtaçtır. Bir evliyaullah'ın nefesine muhtaçtır.

Musa Kelimullah'tan Allahu Teala Tevrat'ın sevgisini alınca O da yalvardı. Benim kalbimde bir boşluk oldu. Yarabbi sen bilirsin dedi.

Allahu Teala O'na "Ya Musa, yanına pişmiş balık al. Yuşa ile deryaya doğru yola çık" dedi. "Balık deniz kenarında nerede dirilirse orada kalırsın." Bunlar gidiyorlar. Musa Kelimullah Tevrat'tan başka ilim olmadığını düşünüyordu. Onu da sadece kendisinin bildiğini zannediyordu.

Evet bunlar gidiyorlar deniz kenarına doğru. Giderlerken bir seferinde de Hz. Musa Kelimullah yatıyor, uyuyor. Yuşa Aleyhisselam da çantasını alıyor. O da peygamber olmuştu o sırada. Çeşmeden abdest alıyor. Çantayı açıp bakıyor ki balık diri. Balık canlanmış. O abdest alırken bir damla abdest suyu sıçramış o da balığı diriltmiş.

İşte burada pişmiş ölü balıktan mânâ insanların kalbidir. Oradan bir damla sıçrayan su o balığı diriltiyor. Evliyaullah'ın bir nazarı da ölü kalbi diriltir. Onun kutsal nefesi ölü kalbleri diriltir.

Sohbetlerde kalbi diriltir. Sohbetlerde Cenâb-ı Hak'kın öyle bir iltifatı var ki... Neden?

1- Din nasihattan ibarettir.

2- Din nasihatla yaşar.

3- Din nasihatla gelişir.

Peygamber Efendimiz öyle buyurmuş. Burada nasihat da ikiye ayrılır. Vaaz var. Sohbet var.

Vaazda nefisler konuşur, nefisler dinler. Vaazı cemaatın nefsi dinler Nefis ise münkirdir. Hiçbir şey kabul etmez. Hoca Efendi bir şey söyler. Onlar da bana söylemiyor diye dinler. Hiçbirini üzerine almaz. Sohbet öyle değil. Rûh söyler. Ruhlar dinler. Ruhta bir hakikat vardır. Ta ilm-i ezelide Allah-u Teala'nın "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" dediğini duymuşlar. "Evet" demişler. Orda rûhun bir teslimiyeti var. Bu dünya âlemine gelen ruh bir ehl-i dil'in sohbetini dinliyorsa ayılıyor. Nasıl ayılıyor. Cenâb-ı Hakk'ın ilm-i ezelideki o sözü, o güzel sesi aklına geliyor. Ayılıyor, canlanıyor. Cezbe ondan ileri geliyor. Muhabbet ondan ileri geliyor. Sohbet insanları irşad eder. İrşaddan mânâ insanların kalbinin temizlenmesidir. İnsanların kalbi açılır. Sohbette bir safilik var. Herşeyi kalbinden çıkarıyor. Ama vaazda öyle değil. İnsanlar Hoca Efendinin dediğini kabul etmiyor. Kalbinden atamıyor.

Hoca Efendi de kendisini almış, yükseğe çıkartmış. Kendisinin halktan seçkin olarak görüyor. İlminden dolayı.

Abdülkadir Geylani Hazretlerinin oğlu Abdülcebbar Efendi çok âlimmiş. Bir gün camide vaaz etmiş. Allah'ın azaplarından, gadaplarından, hikmetlerinden çok derin bir vaaz etmiş. Halktan da dinliyen dinlemiş, dinlemeyen uyumuş. İnsanlarda hiçbir hareket yok. O sırada babası gelmiş. Abdülkadir Geylani Hazretleri. O

da babasına hürmeten vaazı kesmiş. Kürsüden aşağıya inmiş. Talep üzerine Abdülkadir Geylâni bir ifadede bulunmuş. Demiş ki:

- "Camiye gelecektim, acıkmışım. Abdülcebbar'ın annesine dedim ki "bana bir sıcak çorba yap içeyim, gideyim. O da çorbayı pişirdi. Çanağa koydu. Getirdi önüme koydu. O sırada bir kedi fareyi arayım diye vurdu. Çorbayı döktü. Ben de nefsimi tenkid ettim. "Sen bu çorbaya lâyık değilsin"dedim. Çorbaya lâyık olsaydım niye döküleydi. Kalktım nefsimi tenkid ederek suçlayarak geldim camiye" diyor. Bunu söyler söylemez bütün cemaat başlıyor ağlamaya. Ağlamaktan kırılıyorlar. Bunu görünce Abdülcebbar Efendi şaşıyor. Ve kendi kendine: "Ben bu kadar Allah'ın azaplarından, gadaplarından, hikmetlerinden, rahmetlerinden konuşuyordum, cemaatte hiç bir tepki yoktu. Annemin pişirdiği çorbayı kedi dökmüş. Bunda ne vardı ki bu cemaat bu kadar feyizle ağlıyorlar?" diyor ve annesine şöyle diyor:

- "Babama sor bakalım. Sen çorba pişirmişsin. Kedi onu dökmüş. Babamda yemeden gelmiş. Bunu anlatınca millet ağlamaktan kırıldı. Halbuki ben ne kadar vaaz etmiştim."

Annesi soruyor. Abdülkadir Geylani oğlu hakkında demiş ki:

- "O çıktı yukarı yükseğe kendini de hâlktan üstün gördü. Onun için tesir etmedi. Biz öyle değil. Kendi nefsimizi halktan aşağı gördük. Halkı bizden üstün gördük. Onun için halk ağladı. O kendi nefsini sözleriyle, kürsüye çıkmasıyla yükseltti."

Hamdolsun, Allah'a şükür, çok şükür, bin şükür. Nihaî şükürler olsun. Allah bu nimeti bize ihsan etmiş. Bu nimetin kadrini kıymetini bildirsin. Bizi bildiğimize bırakmasın. Peygamber Efendimiz ne buyuruyor:

"Yarabbi bir saat dahi beni nefsimle başbaşa bırakma."

Halbuki Peygamber Efendimizin nefsi değil de her peygamberin bir şeytanı var, Peygamberimizin şeytanı müslüman olmuş.

"Yarabbi korkaklıktan sana sığınırım."

"Yarabbi tembellikten sana sığınırım."

"Yarabbi nefsimle beni bir saat baş başa bırakma."

Tembellik amel tembelliği. İnsan çok becerikli işgüzar olur. Ama ameli yoksa bu tembellik, battallık amel battallığıdır.

İşte tembellikten de korkalım. Korkaklıktan da korkalım. Allah'a sığınalım. İnsan Allah'a teslim olup sığındıktan sonra daha neden korkacak? Allah'a teslim, tevekkül olamıyoruz ki korkuyoruz. Ama bir de var ki şerli insanlar vardır. Onlardan korkmak, ondan kaçmak lazım. Onlarla dostluğumuz olmasın. Teşrik-i mesaimiz olmasın. Şerli insanlardan uzak duralım. Mümkün olduğu kadar Allah'ı unutmayalım. Râbıtamızı unutmayalım. Zaten Allah'a râbıtamız birdir. Fark etmez. Ayrı değildir. Râbıtayı unuttunuz mu? Allah'ı unuttunuz. Râbıtasız Allah'ı düşünemez insan. Allah'ı hatırlayamaz.

Allah vardır. Birdir. Noksan sıfatlardan beridir. Benzeri yok. Ortağı yok. Kemâl sıfatları vardır.

Bazı insanlarda da kemâl sıfatlar var. Ama biz bilemiyoruz. Allah'ın sıfatları o insanda tecelli ediyorsa kemâl sıfat o oluyor.

Cenâb-ı Hak: "Biz insanı kendi sûretimizde hâlk ettik" buyuruyor. Hadis-i şerif. Ama insandaki suret noksan sıfattır. Allah'taki sıfatlar noksan değil. Kendi görüşümüz var. Biz karşı tarafın içini görebiliyor muyuz? Göremiyoruz. Allah'ın da seni bir görüşü var. Ona nasıl ulaşacağız. Karanlık gecede, kara taşın üzerinde, kara karıncanın ayağının izini görüyor. Allah'ın görüşü böyle.

Karanlık gecede, kara taşın üzerinde kara karıncanın, ayağının sesini de duyuyor. İzini de görüyor. İşitmesi de öyle. Konuşması da öyle Kulda bu sıfatlar tecelli eder. Ama ne ile eder? Şeriat, tarîkat, hakikat, marifete ulaşırsa. Allah'ın bu sıfatları kulunda tecelli eder. Onun için biz Allah'a mekan isnat edemeyiz. Allah'ın mekanını düşünebilir miyiz? Allah mekanlara sığmaz. Mekandan münezzeh. Ankara'dadır. İstanbul'dadır diye Allah'ın her an bir yerde düşünmek küfürdür. Allah'a bir sıfat düşünmek. Meselâ : Boyu şudur, rengi şudur, diye düşünmek, bunlarda küfürdür. Güzelliği şöyledir denmez. Peki Allah'ı nasıl hayal edeceğiz : "Râbıta-ı hayal" var. Evliyaullah'ın bir yüzü var. Zâhirde evi var. Görmüş olduğumuz sıfatı var. Bir mekânı var. Kırk gün bir yerde ikamet etmişse orası mekândır. Makamdır orası. Allah'ın zâhirdeki olan sıfatı, esas kuldaki olan sıfatın örtüsü. Kulda olan kemâl sıfatların örtüsüdür.

Çâr -anâsır perdesini zâtına etmiş nikab

Yunus Emre ne diyor:

Ete, kemiğe büründüm.

Yunus diye göründüm.

Çar-anâsır: İnsanların vücudunda dört madde var. Allah o dört madde ile insanları hâlk etmiş. Dört madde ile yaşatmış.

Toprak, su, hava, ateş.

Toprak ve suyu vücut gösteriyor. İnsanların eti, kemiği, kasları. Bunlar çürür toprak olur. Su da yine vücutta. Fakat vücutta olan ateş görünmez. İnsanların vücudunu yaşatan normal bir hararet var. O hararet azaldığı zaman da, yükseldiği zamanda insanları tehlikeye sokuyor. O ateş kesilirse ölüyor. Bir de teneffüs var. İnsan nefesi kesilirse yaşar mı? Yaşamaz.

Çâr -anâsır perdesini zâtına kılmış nikab

Bu dört anasır evliyaullah'a perde. Zatını gizlemiş. Zat'ı nedir ruhu, ruhundaki esrar nedir? Ruhu Allah'a ulaşmış. Allah'tan gelen ruhu Allah'a ulaştırmış. Hepsinin ruhu Allah'tan geliyor. Ama hepsinin ruhu Allah'a gidemiyor. Niçin Allah'a gidebilmek için Allah'ın kitabını, sünneti, şeriatı, tarîkatı yaşamak lâzım.

Allah'tan gelen ruha bir vasıta gerekir.

Gökte uçar iken indirdin beni

Gökte uçan nedir? Cenâb-ı Hak ilmi ezelde ruhları gökte yaratmış. Gökte çok âlemler var. Onların hepsini gezmiş dolanmış. Bu dünyaya gelmiş. Bu dünyaya nasıl inmiş bu ruhlar? Cesedi hâlk etmiş, cesetle inmiş. Zâhirde cesedimizi meydana getiren vasıta annemiz, babamız. Tarîkatta babamız: Meşâyihimiz.

Al benliğimizi gitsin irâde

Arzeyle cemâlin irgür murâde

Vâsıtamız sensin iş bu arâde

... ...

Düşürme Efendim ferdâya bizi

Bizi benliğimizden kurtar ki firaktan kurtulalım.

İnsanların nefsi var. Nefsin çok arzuları var. Bitmez tükenmez. Ama ruhun isteği, arzusu Allah'a ulaşmak.

"Ahlâkı güzel olanlar hiç kimseyi incitmez."

30.6.1992

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, hidayeti üzerinize olsun. Cümleten hoş geldiniz. Sefâ geldiniz. Sefâ getirdiniz. Feyiz getirdiniz. Allah arzunuza ulaştırsın. Allah hulûsunuzun, ihlâsınızın meyvasını yedirsin. Allah hulûsunuzun, ihlasınızın hududunda irşad etsin. Allah sonumuzu hayır getirsin. Allah'a şükür. Çok şükür. Bin şükür. Nihaî şükürler olsun bu günümüze. Sıhhatimize, bu nimetimize, bu fırsatımıza. Sıhhat bu sıhhat. Gün bugün, nimet bu nimet. Fırsat bu fırsat.

Hiç nimet olur mu bundan ziyade? Niçin? Allah'ın emrini işliyoruz. İnancımızı yaşıyoruz. Allah bizi inananlardan hâlketmiş. İnancımızı yaşıyoruz. Allah'a şükür. Bu zamanda inancını yaşamak kolay değil. Evet çok şükür, bin şükür, nihaî şükürler olsun. Rabbımızın keremine, ihsanına, hidayetine lütfuna, ilhamına çok şükürler olsun. Allah bizi müslüman hâlk etmiş. Daha bundan büyük bir nimet olur mu? İnancımızı yaşarsak, nimetimizi değerlendiririz. Allah daha büyüğünü verir. İnancımızı yaşamazsak bu nimeti Allah elimizden alır.

Dünyaya müslüman olarak gelenlerin hepsi cennete gitmez. İnancını yaşayanlar gider.

Dinimizde israf haramdır. Buyurulmuş. Yemede, içmede, giymede bunları zayi etmeyeceğiz. Atmayacak, telef etmeyecek. Zayi olan şey israftır. İsrafta bereket olmaz. İsrafta sorumluluk vardır. Bir de bu nimetleri zayi etmek, israf etmek gafillikten gelir. Bu nimetler gafletle yenilse de, atılsa da şikayetçidir insanlardan. Ama yediğini yer. Yemediğini atmazsa o nimet onun için şefaatçidir.

Bu nimetleri Cenâb-ı Hak insanlar için hâlk etmiş.

Ben insanlar için sayısız nimet hâlk ettim. Bilinen görünen nimetler sayılır. Fakat bilinenden, görünenden göremediğimiz, bilemediğimiz nimet çoktur. Onun için "sayısız nimet" oluyor. Cenâb-ı Hak: "Bu sayısız nimetleri kulum için hâlk ettim" buyuruyor. "Beni bilsin bana itaat etsin. Kulu zatım için hâlk ettim" buyuruyor. Kul beşerdir. Zaten noksan sıfattan hâlk etmiş Cenâb-ı Hak. Öyle dünyaya getirmiş. Bizim noksan sıfatımız sadece günah işlmek değildir. Günah işliyenlr Allah'a isyan ediyorlar. Onlar için azap vardır. Ama noksan sıfatımız nedir? Yememiz, içmemiz, giyinmemiz, uykumuz, hasta olmamız. Birşeyden yorulmamız, ihtiyar olmamız. Noksan sıfatlar bunlardır. Meleklerde böyle bir şey yok. Yeme yok, içme yok, hastalanma yok, usanma yok. Bir şeye üzülmek yok. O hâlde noksanlığımızı bilelim. Rabbımıza sığınalım. Her şeyin bizim için nimet olduğunu bilelim. Neden yararlanıyorsak, bilinen bilinmeyen, bunlar bizim için nimettir. Kıymetini bilelim. Rabbımıza kulluğumuzu yapacağız.

Allah'ın zatına inananlar, Allah'ı tanıyanlar, tanımayanlar kimler? Allah yok diyenler?

Ehl-i küfür var

Ehl-i şirk var.

Ehl-i iman var.

Ehl-i iman olmak için amentünün altı şartına inanacak. İmanı sağlam olacak. Eğer bu altı şarttan bir tanesi tamam olmazsa imanı tamam olmaz. Bu cemaatin içerisinde bir tanesine bile şüphesi olan varsa tamamlasın. Sadece inanmak değil. Tatbikatını da yapmak lâzım.

Allah bizi niçin bu dünyaya getirdi? Bizi niçin hâlk etti? Bizden ne istiyor?

Bizden itaat istiyor. İtaat nedir? Beni zikredin. Bana şükredin. Benim yasaklarımdan kaçının. İşte inanmak budur. Yaşamak budur. Ben Allah'a inandım. İnandım ama, yiyorsun gafil, içiyorsun gafil. Yasaktan, emirden haberin yok. Nasıl inanmadır bu! Bu inanma seni kurtarmaz. Amentünün şartlarına inanıp tatbikatına geçmek lâzım.

Allah'a şükür. Çok şükür? Gece gündüz yüzümüzü yere koysak şükür secdesi yapsak yine az gelir. Yine az gelir. Cenâb-ı Hak insanı kıymetli hâlk etmiş. Niçin? Peygamber Efendimizi insanlardan hâlk ettiği için. O'nun şerefidir. O'nun hürmetine, O'nun sevgisine Cenâb-ı Hak insanı kıymetli hâlk etti. Ama bizde Peygamber Efendimizi bileceğiz. O'na da inanacağız. O'na da lâyık olacağız. O'na lâyık olmak için onun sünnetlerini işleyeceğiz. kitap sünnet var. Allah'ın indirmiş olduğu Kur'an'a inanacağız. Ne emretmişse onu işleyeceğiz ki, Allah'a itaat etmiş olalım. Sünnet nedir? Peygamber Efendimizin sünnetini işleyelim ki ona tâbi olmuş olalım. Allah'ın kesin olarak emride budur.

"Habibim bana itaat eden sana tâbi olsun. Sana tâbi olmayan bana itaat etmiş değildir."

İtaat: Allah'ın emirlerine, inen kitabına inanmak, yasaklardan kaçmak. Zamanımızda ehl-i kitap çok ta, ehl-i sünnet az. Allah'a şükür. Biz hem ehl-i kitabız, hem ehl-i sünnetiz. Bugün zamanımızda kürre-yi arz üzerinde küfür hakim. Bir de İslâm beldeleri var. İslâm toplulukları var. İslâm ülkeleri var. Bunlar da ehl-i sünnet değildir. Yine kitap-sünnet Türkiye'de. Ehl-i sünnet cemaat Türkiye'dedir. Evet devlet İslâm bir devlet değil ama hâlk müslümandır. Cenâb-ı Hak bu müslüman halkın başına İslâm bir devlet getirsin. Tezde, yakında onu da Allah bize göstersin.

Sadece iman bizi kurtarmaz. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "İman yanan bir ışıktır." O ışığı muhafaza eden ameldir. Ameli olmayanın imanı mum ışığı gibidir. Üflenince, ellenince söner. Ama ameli olanın imanı lüks lambası gibidir. O hiç sönmez. "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammedün abduhu ve resuluh." İslamın şartı da, Amentünün şartı da hepsi kelime-i şahadetin içerisinde.

İslâmın şartı savm, salat, hac, zekât, kelimeyi şahadet. Ama bu şart zenginler için beş fakirler için üçtür. Zenginler hac yapıyorlar, zekât veriyorlar da onun için.

Kelimeyi şehadetin manası :

"Eşhedü en lâ ilâhe illallah": "Allah'tan başka Allah yok."

"Ve eşhedü enne Muhammedün abduhu ve resuluh: Muhammed'de onun hem kulu hem Resuludur." Şahadet getirecek ama kalbi ilede tasdik edecek. Cenâb-ı Hak: "Göründüğünüz gibi olun. Olduğunuz gibi görünün." buyuruyor.

İman: Takrir ve tasdiktir.

Allah'tan isteyelim. Yarabbi sen bizi zamanımızın şerrinden, fitnesinden koru. Fitne nedir? Allah'tan başka neyi sevdinse fitnedir. Şer nedir? İnsanlara zarar vermektir. İnsanları incitmektir. Onun için Allah'a sığınmak lazım. Yarabbi senin sevginden başka gönlümüzde bir sevgi olmasın. Kalbimiz senin mülkünse, sen muhafaza et şerden, fitneden. Şer: Allah'ın razı olmadığı işleri işlemek. Şer işleyen zalim oluyor. Zulüm demek, şer demek. Sana emanet olan evladını, kızını, oğlunu üzdünse, incittinse, anneni babanı üzdünse, incittinse bunlarda şerdir senin için. Beyinizde size emanettir. Onun hizmetini yapmakla görevlisiniz. Hizmetini yapmazsanız, emanete hiyanet etmiş olursunuz. Gelinin mi var? Onu da hoş görmen lâzım. Onu da sevmen lâzım. Sevmelisin ki sayılasın. Bunlar karşılıklıdır. Sevgi saygı karşılıklıdır. Hürmet ve şefkat yine karşılıklıdır.

Emanet denilince: Gözümüz de emanet kulağımız da emanet, elimiz de emanet, ayağımız da emanet. Kalbimiz de emanet, malımız da emanet, eşyamızda emanet. Dünya varlığı olarak neyin varsa. Diyelim ki hanımların ziynet eşyası var. Takıları var. Bunlara da kıymet vermeyin. Bunların da size emanet olarak verildiğini bilin. Emanet olduğunu düşünûrseniz görül vermezsiniz. Sevmezsiniz. Demek ki malımızda emanet. Canımız da emanet. Beyine karşı hürmetini hanımlık görevini yapacaksın. Evladına karşı babalık görevini yapacaksın. Annelik görevini yapacaksın. İslamda hiç kimseyi incitmek, kırmak yoktur. Kitap ve sünnette hiç kimseyi kırmak, incitmek yoktur. Bu cemaat ehl-i sünnettir. Allah'a şükür bizde kırma, incitme yoktur. Ama az bile olsa olmamalı. İlim ne demek? Bilmek demek. İlmin nihayeti yoktur. Neyi bileceğiz. Kendisine yararlı olan şeyleri, zararlı olan şeyleri bileceğiz. Allah'a itaat etmeyi bileceğiz. Allah'ın rızasını nasıl kazanacağımızı bileceğiz. Allah'ın rızası sadece amelle değildir. Zaten bu saydıklarım amele giriyor. Allah'a şükür biz tarîkat ehliyiz. Tarîkat ehli demek, tam inanmış ve inancını yaşayan demek.

Avam: Allah'a ahirete inanmış. Ama inancını tam yaşamıyor. Namazını bazen kılıyor, bazan kılmıyor. Yahut hiç kılmıyor. İnancını yaşamıyor. Bunların içerisinden inananlar nasıl seçiliyorsa, inananların içerisinden de tarîkata girenler öyle seçilmiş oluyorlar.

Takva: Çok ince, nazik, ağırdır. Herkesin yaşıyacağı, taşıyacağı gibi değil. Her tarîkata girenin takva ehli olması lâzım. Çünkü tarîkat fetvayı sevmiyor. Takva demek, fazla bilecek. İnce teferruatını yaşayacak. Bu zamanda, insanlar bildiklerini yaşıyamıyorlar. İnce teferruatını yaşıyamıyorlar.

Takva nedir? Havftır. Her tarîkata girende takva olması gerekiyor. Takva olması için havf edecek. Günahlardan korkacak. O kadar korkacak ki bir müslümanın gönlünü kırmayacak. Kazanmasında, harcamasında, yemesinde, giyinmesinde çok duyarlı olacak. Çünkü bu zamanda helâl lokma azalmıştır. Sen de olmasa bile, akrabanda, oğlunun evinde, torununun evinde birşey yersin içersin. Çünkü mecbursun. Yakınlarındır onlar. İşte bu zamanda havf duymak lâzım. Bu da tasavvufu olmayanda, tarîkata girmeyende olmaz. Bizi Cenâb-ı Hak tarîkat ehli hâlk etmişse, bize de ayrıca bir nimet ihsan etmiş ki bizde bir havf var. Bu havften dolayı kurtulacağız. Cenâb-ı Hakkın emri bu. "Muttakî olunuz. Muttakî olan kurtulur. Sizin

mütteki olanınız Allah'tan korkanınız." Cenâb-ı Hak yine buyuruyor. "Dünyada havf duyana, ahirette havf yok." Dünyada hayf duymayana ahirette havf var. Korku var. Onun için çok şükür tarîkata girmişiz. Mürşidimiz var. Mürşitlerin sayesinde kurtulmamız kolay olacak. Onlar bizi kurtarmak için Cenâb-ı Hak'tan yetki almışlar.

Cenâb-ı Hak onlara yetki vermiş. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Sâdıklarla olun." Sâdıklar veliler işte. Peygamberler olmadığı zamanlarda kim ki velileri tanımış. Kimki velileri sevmiş, kim ki velilere tâbi olmuş. Onlar kurtulmuşlar. Kur'ân-ı Kerim'de bir hakikat var. Nedir bu hakikat? Ashab-ı Kehf'in macerası. Tarsusta yerleri var. Her taraftan insanlar gelip ziyaret ediyorlar. Kur'an-ı Kerim'de bildirmiş Cenâb-ı Hak bize. Ashab-ı Kehf denilen yedi kişi, o zamanki halkın içerisinden inançlarını yaşamışlar ve yetişmişler. Veliler bunlar. O zamanın hükümdarı kendisinden korkarak saltanatından korkarak bunları asıp kesmek için arıyor. Bunlar bir ara şehirde şurada burada gizlenmişler, olmamış. Şehirden oniki km uzakta bir dağa gitmişler. Dağın içerisindeki bir boşluğa, mağaraya girmişler. Orada Allah bunlara bir uyku vermiş. Yalnız bu arada Kıtmir (köpek) takılıyor peşlerine. Onlarla mağaraya giriyor. Çünkü onlar hayvanları da incitmezler. Hayvanları da hor görmezler. O nedenle köpekte onlarla beraber olmuş. Mağarada 200 sene uyumuşlar. Kaç defa yönetim (idare) değişmiş. Kur'ân-ı Kerîm de Cenâb-ı Hak şöyle buyuruyor: "Biz onları sağdan sola, soldan sağa çevirdik." Uyandıkları zaman birbirlerinin yüzlerine bakıyorlar ki saçları uzamış. Sakalları uzamış. Uyandıkları anda bir açlık hissediyorlar. Bir de güneşe bakıyorlar. Bunlar mağaraya girdiği zaman güneş kuşluk yerinde iken, şimdi bakıyorlar ki ikindi yerinde. Bir kısmı yarım gün kaldık diyor. Bir kısmı 1 gece kalmışız diyorlar. Neyse bir tanesini şehire ekmeğe yolluyorlar. Fırıncıya para verince, fırıncı bileğinden tutuyor. Sen hazine bulmuşsun diyor. Bunu polise veriyor. O da diyor ki bu benim ekmek param. Arkadaşlarım da var. Deyince filan yerde mağaradayız diyor. Mağaraya gidip bunları tektik ediyorlar. Hüviyetlerine bakıyorlar. Üstlerine, başlarına bakıyorlar. Tatiyos'un parası üzerlerinde. 200 sene geçmiş olduğunu tesbit ediyorlar.

O zaman ki hükümdar bunları serbest bırakıyor. Ama bunlar istemiyorlar. Yarabbi diyorlar: "O zamanki insanlarla bu zamankiler çok değişmiş. Bizim canımızı al diyorlar." Ölüyorlar. Köpekte onlarla beraber uyuyor. Onlarla beraber diriliyor. Onlarla beraber ölüyor. Allah' da bize bildiriyor ki: "Cennette o köpek ebediyen onlarla beraber yaşayacak." Hiçbir köpeği diriltmeyecek. Fakat o köpeği diriltecek. Niçin? O velilere takıldı gitti diye. Onları sevdi diye.

İşte Cenâb-ı Hak burada "Sadıklarla olun." buyuruyor. Sadıklarla olursanız, ahirette de onlarla beraber olacaksınız. Burada bir müjde var haşa Allah vaadinden geçmez. Ne emretmişse o olur. İşte Ben-i İsrail velilerini ve onlarla beraber giden köpeği Allah diriltecek. Onlarla yaşatacak. Bize sâdıkları tanıtmış. Kimler? Velilerimiz, mürşitlerimiz. Bunlarla beraber olursak ki olmuşuz Allah'a şükür. Fakat onların şerefini muhafaza edelim. Ahlâkımız, yaşantımız, hareketimiz, sözümüz onlara uygun olacak. Özümüz de onlara uyacağız.

Râbıtadaki maharet budur. râbıtadaki ciddiyet budur. Şeyh Efendimizi hiç unutmamak. Mademki zâhirde o da insan. Yeme, içme, uyuma, konuşma vardı ya onda. Öyle ise onu her hareketimizle hayal edelim ki unutmayalım. Unutmazsak, ondan ayrı düşmezsek eğer, nefsimizden o zaman emin oluruz. Nefsimiz bize zarar yapamaz. Ama gafil olursak, nefsimiz bizi tuzağına düşürmek ister. Hakaretini yapmak ister. Bizim en büyük düşmanımız nefsimizdir. Bize kimseden zarar gelmez. Nefsimizden zarar geliyor. Her kim ki seni

diliyle, eliyle incitmişse o kendisine yapmıştır. Onun cezasını çekecek. Sen de onun mükâfatını göreceksin. Sen de bir kimseye eziyet ettinse hakkına tecavüz ettinse, elinle, dilinle gönlünü kırdınsa, sen cezasını çekiyorsun. Onun için mükafat oluyor bu. Demekki zâhirde zulmeden, manevîyatta zulme o zulme uğruyor. Zulmedilen adalete uğruyor. Niçin "Mazlumların ahını, zalimden alacağım." diyor. Cenâb-ı Hak.

İşte en büyük nimetimiz: Allah bizi müslüman hâlketmiş. Tarîkatı nasip etmiş. Allah bizi Mürşit'le tanıştırmış.

Mürşit: İrşad eden. İnsanları sevindiren, insanları rahatlatan, insanları nimetine ulaştıran. Her insan kendi nimetini bilemiyor ve bulamıyor. Ancak Allah insanların gönlüne inanç cevheri hâlk etmişse O'na ulaşılır. Eğer gönlünde o inanç cevheri olmazsa ona ne şeriat, ne nasihat ne sohbet hiçbir şey fayda etmez. Muhakkak Allah'ın varlığına inanacak. O zaman nasihatsız kalmıştır da hayırı, şerri, haramı helalı bilmiyor. Kendisini günahlardan isyandan geri alamıyor. Bir de nefsine kapılmış. Dünya sarhoş etmiş.

"Hubb-i dünya bizi sarhoş eylemiş"

Dünya muhabbeti onları sarhoş etmiş. Ahiret için çalışacak güçleri kalmamış.

İnancımızı yaşayacağız.

1- İnancımız: Kitap-sünnet

2- İnancımız: Şeriat-tarîkat

3- İnancımız: Mürşidimiz, meşâyihimiz. Onu kendimize delil edeceğiz.

Delil etmek, O'na uymak. O'nun peşinden ayrılmamak.

Bir sarp, kayalık bir tepede, karanlık gecede çaresiz kalsanız. Oradan kurtulmak isteseniz. O anda birisi elini uzatıp kurtarmak istese hemen ona yaklaşırız. İşte bu karanlık dünya aleminden de bizi meşâyihimiz kurtaracak.

Şeriatımız var, tarîkatımızı da yaşamak lâzım. Eğer tarîkatımıza lâyık olmayan bir sözümüz, kıyafetimiz, hareketimiz olursa tokat vururlar. Bazıları diyor ki tarîkat yok. Bunlar yalan söylüyorlar.

İçimden çok acı çektiğim, çok üzüldüğüm bir mesele var:

Bu gençler var ya, talebeler.

Bunlardan çok akım var. Geliyorlar. Fakat bunların aileleri karşı çıkıyorlar. Anneleri, babaları bunlara niye tarîkata girdin diye baskı yapıyorlar. Hatta şöyle bir şey oldu: Eskişehir'den telefon geldi. İki genç sözleşmişler. Nişanlanmışlar düğünleri olacak.Tarîkata girmişler. Kızın tarafı duymuş, Vermeyiz demişler. Kız bunu ağlayarak ifade ediyor. Ben de biraz sabret dedim. Belki onlar bilmiyorlardır. Zaman zaman araya adamlar girsin. Anlatsınlar, tarîkat şöyledir, böyledir desinler. İkna olmazlarsa eğer tarîkatı inkar eden anne baba müslüman değildir. Müslüman olmayan anaya, babaya itaat edilmez. Kaç git. Çünkü niçin? Mekke'den

Medine'ye hicret ettiler. Kızlar annesini babasını bıraktı gitti. Oğlan da annesini babasını bıraktı gitti. Hanımı beyini bıraktı gitti. Beyi evini bıraktı gitti. Zaten tarîkatı inkar küfürdür. Küfür ile imanın bir zıtlığı vardır. Küfür ile iman bir arada yaşayamaz. Bir müslüman bir kafirle evlenemez. Soruyoruz kızcağıza:

- "Bunlar namaz kılıyorlar mı?"

- "Hayır babam hiç kılmaz. Annem de bazen kılar." Kendisi namaz kılmıyor. tarîkata girene de kızını vermek istemiyor. Ne acıklı şeyler. Ne acıklı şeyler. Bunların hepsi işte zamanımızın cehâletinden. Amelden ilimden uzaklaşmaktandır.

Evet. Allah şimdi bize bu nimeti nasip etmişse, bizim de size ifademiz, Ahlâk-ı Hamide sahibi olun. Kötü ahlâklarınızı atın. Ahlâk-ı Hamide sahibi olmak için herkese sevileceksiniz. Hiç kimseyi incitmeyeceksiniz. Sen kimseyi incitmedin. Olur ya incinmiş olabilirsin. Akra-bandan, yakınından ihvan kardeşinden. Belki olur. Beşerdir. İmtihan içindir belki. imtihan için geldik dünyaya. İhvan arasında da imtihan vardır. İhvan arasındaki imtihan şudur ki, terakkimiz icabediyor. Terakki için bir vesile olacak. Ne olacak terakki vesilesi? Bir taraftan meşâyihimize olan inancımız. Bir taraftan onu kendimize örnek edineceğiz. Ona lâyık amellerimiz. Bir taraftan onu sevenleri seveceğiz. Hiç kimsede kusur görmeyeceğiz. Ki terakki edebilelim. Durup dururken terakki edilebilir mi? Bir de insanların faziletine de bir terakki vardır. En büyük terakki, en büyük yükselme ahlâk. İnanç amel olacak tabii. İnancı ameli olmayanın ahlâkı çok güzel bile olsa, onlar nedir? Ancak ehlileşmiş hayvan gibidir.

Meselâ bir Ayı'yı düşünelim: Yabani hayvanlar var. Canavarın yavrusu var. Alıyorlar ehlileştiriyorlar. Köpeklerle beraber koyunları bekliyor, koyunlarla beraber yaşıyor. Ne hayvana saldırıyor. Ne insana saldırıyor.

Bugün gayri müslimlerde, kafirlerde, ejnebilerde birbirlerine karşı sevgi var. Birbirlerini incitmiyorlar. Ama ehlileşmiş hayvan gibidirler.

İslâm'da hem ahlâk, hem amel, hem de iman olacak. Terakki etmesi için.

İşte bazı imanı olanlar vardır da ameli yoktur. İmanın kıymeti amelledir. Bir de güzel ahlâk vardır. Ne olur? O insan terakki eder, eder, yükselir, yükselir. Meleklerden üstün olur. Cenâb-ı Hakk'ın emri, Peygamber Efendimizin emridir.

Adap: "el -hayâu mine'l- îmân" ""İman nerde. Haya ordadır."

Herkese iyilik yapmayı düşüneceğiz. Kötülük yapmak düşünmeyeceğiz.

Birde o uğradığımız eziyetten dolayı bağılayacağız. Kin gütmeyeceğiz. Bağışlamazsan Cenâb-ı Hak senin hakkını ondan alır. Ama bağışlarsan sana oradan mükafat verir. Niçin? Af onun sıfatıdır.

Cenâb-ı Hak ne diyor? "Ben affediciyim." Dua:

"Yarabbi sen affedicisin. Affetmeyi seversin. Affedenleri de seversin."

En büyük kâr, kemal, mükafat bize kötülük bile edilse, biz onlara iyilik düşüneceğiz. Sanki söylememiş gibi. Adam ne olacak beşerdir. O zaman bilemedi. Fark edemedi. Boş bulundu. Sinirinden dolayı yaptı diye düşün. İçine koyma. Sanki hiç söylememiş gibi ona karşı sevgin saygın olsun. Terakkinin en büyük vasıtası budur.

Bırak bu masivâ ile hevâyı

Piri Sami gibi bul rehnumayı

Delil eyle o zât-ı evliyâyı

Bu berzâh âlemini geçmek dilersen

Bekâ gülşanına göçmek dilersen.

Bu dünyanın karanlığından kurtulmak için meşâyihimizin rengi ile renkleşeceğiz. Boyası ile boyalaşacağız. Ahlâkı ile ahlâklaşacağız. Sıfatı ile sıfatlaşacağız.

Nedir O'nun ahlakı, işte:

Alâ'yı, ednâyı seçmek mürşidi-kâmil'in kârı değildir.

Alâ: İyi demek Ednâ: Kötü demek

Sen iyisin, sen kötüsün demezler meşâyihler. Senin gördüğün ayıbı veliler setrederler.

Onlar sen şöylesin sen böylesin derler mi? Demezler. Biz niye edelim? Öyle ise onu delil edecek isek. Râbıtamızın önemi bu. Bizde "Hayal-i râbıta" var. "Nakş-i cemâl" bilahare. Gösterirler veya göstermezler. Nakş-i cemâli görsen de, görmesen de nakş-i hayalle nimetine malik oluyorsun. Nakş-i cemâl zamanında olurmuş, şimdi yok. Niçin? Nakş-i cemâl olanlar bir gün, üç gün (15-20) gün yemeden içmekten dûr oluyorlar. Baygın değil, uykulu değil. Ama harekette yoktur. Yemesinden, içmesinden, konuşmasından herşeyden dûr olmuş. Parmağını bile kıpırdatamaz. Ama şimdi bu zamanda göstermezler. Bu zamanda bunlar anlaşılmıyor. Taşınamıyor. Böyle bir kimse olsa ne yaparlar. Nitekim olduğu da oluyor. Tamamen değil de kısmen belirtileri görünüyor. Böyle bir hâl tecelli ediyor. Tamamen evlattan, aileden, yemeden, içmeden, herşeyden vazgeçiyor. Bir aşk onu ihata ediyor. Ama ne ailesi onu güdebiliyor. Ne ihvan hâlden anlıyor. Doktora götürüyorlar doktor anlamıyor. Hocaya götürüyorlar çaresini bulamıyor. Aşktan mütevellid bir hâl. Râbıta'yı Nakş-ı Hayal değilde. Râbıta'yı Nakş-ı Cemâl'den mütevellid birşey aksetmiştirde o onu taşıyamıyor. Demek ki bize ne lâzım irade lâzım. İrade farz kılınmıştır. Namaz gibi oruç gibi. Helâlindan çalışacağız. Görevine göre hizmetimizi yapmak. Hep irade ile oluyor, iradesi olmayanların ameli de olmuyor. Delilerin iradeleri yok. Onlara amelde yok. Bir de aşktan mütevellid olurki, bu da iradesiz olur. Bu da makbul değil. İrade ile terakki etmek daha makbul. Çünkü niçin? Namaz şeriatımızda da, tarîkatımızda da ibadetin başı. Birisi cezbeye kapılmışta namazını kılmıyor. İnanın onun cezbesi onun için hiçbir şey değil. O terakki edemez. Kaybeder. Kazanayım derken kaybediyor. O cezbe ile o aşk ile beraber ibadeti de yapıyorsa işte o gider. Sizler de bu

muhabbetinizle beraber ticaretinizi, işinizi yaparsanız, hem dünyanıza hem ahiretinize bu muhabbetinizle çalışırsanız terakki edersiniz. Çocuklarınıza, işinize, ibadetinize bakacaksınız.

Yusuf Hemedanî Hazretlerinin beş tane hâlifesinden Hasan Efendi varmış, onu bir aşk sarmış. İbadetini yapıyor. Ama çalışmıyor. Dünyaya çalışmıyor. Şeyh Efendisi bunu sıkıştırmış.

- "Çalışacaksın. Çocukların sana emanettir. Çalışmak Allah'ın emridir. Bunları ihtiyaçlı bırakma" demiş. O da demiş ki:

- "Çalışmaya gücüm yok" demiş.

- "Çalışacaksın" demiş. Fakat Cenâb-ı Hak Yusuf Hemedanî'ye bizzat buyurmuş.

- "Ya Yusuf! Sana biz akıl gözünün görmekliğini verdik. Hasan'a hem akıl gözünün gönül gözünün görmekliğini verdik. Onu dünyaca sıkıştırma." Ama binlerce müridin içerisinde bir tanesine. Asırlar boyunca bütün tarîkatlar içerisinde bir tek o. Başka görülmemiş. Bizimde başımıza geldi. Bir ara Ben de çalışmak istemiyordum. İnanın ki bir tek oğlumuz var. Beş yaşında. Başka diğerleri yoktu. Herkes onu seviyordu. O bile gönlümden çıktı. Ne iş, ne ev, hiç birşey. Kayınpederim Şeyh Efendime şikâyet etmiş. Bize ne yaptı biliyor musunuz? Bize öyle şiddetli bir emir verdi ki:

- "Sen çalışmıyormuşsun." Hakikaten bir sene boş durdum. Çalışmadım. Hazır da bitiyor. Her ne kadar köy hayatı yaşıyoruz. Ektiğimizi biçiyoruz. Ama bir senenin artığı bir seneye yeter. Sonraki sene ne olacak. Bu arada Şeyh Efendimizin tekkesine gidiyoruz geliyoruz. Bir daha gidiyoruz. Neyse gittim elini öptüm.

- "Otur" dedi, oturdum. Dedi:

"Sen çalışmıyormuşsun. Niçin çalışmıyorsun? Senin deden Mürşidi Sakaleyn (inlerin, cinlerin de mürşidi idi)" Şimdi veliler mürşidi Sakaleyn olamıyorlar. Her asırda bir tane olurmuş. Cinlerden de müritleri varmış. Onlara özel sohbeti varmış. 24 saatin bir saatini onlara ayırmış. Onları içeri alınca, hanımı Aliye'yi bile evden gönderirmiş. Ama pencereden sohbeti duyulurmuş. İçerde kimse yok. Papuçlukta ayakkabı yok. Ama sohbet ediyor. Duyuluyor. Herkes biliyor.

Mübarek Şeyh Efendimiz de cinlerle görüşürmüş. Neyse...

- "Senin deden böyle bir mürşit olduğu hâlde boş zamanlarında, keserle, testere ile uğraşıyordu. Sen ondan daha mı büyük oldun" dedi.

- "Baban 27 sene medrese ilmi okumuş, Müderris. Büyük bir âlim. Oniki nüfusu keserle besliyordu. Sen ondan daha mı bilgili oldun" dedi bana. Parmağını kaldırdı.

- "Beni büyük biliyorsan emir veriyorum çalışacaksın. Derslerin kazaya kalsın. Namazın kazaya kalsın. İşin kazaya kalmasın. Eğer beni büyük bilmiyorsan peşimde dolanma. Peşimden gelme." Ondan sonra bir sene ben sanki cehennem hayatı yaşadım. Çalışmaya gönlüm yok. Fakat baskı var. Emir. O emir öyle bir emirdi ki sanki çalışmazsam, imanımda gidecek. Yok olacağım. Diye korku içerisinde istemeyerek çalıştım. Şimdi o da

geçti. Allah'a şükür. Şimdi de boş zamanım olduğu zaman istiyorum ki topraklarla uğraşayım. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Benim öyle kullarım vardır ki, onların ticaretleri zikirlerine mani değildir." Demek ki efdâl olanda buyurmuş. Kelam-ı kibarda nasıl geçiyor:

Kesretten erip vahdete mirat olmuştur Hazret'e

Mirat: Ayna Hazret: Allah

Allah'a ayna olmuş, yani Evliyaullah kesrette, halk içerisinde, çalışmada, yemesinde, içmesinde, teşriki mesaisinde Allah'a ulaşmış.

Demek burada makbul olan nedir? Muhabbetinizle beraber ahiretinizi de dünyanızı da geri bırakmayın.

Kesretten erip vahdete mirat olmuştur Hazret'e

Muhabbeti olmayanların ibadetleri gönüllerinde varlık oluyor. Muhabbet olunca atıyor gönlünden.

Namazı kılar fakat atar gönlünden. Hâlbuki namazı kıl, namazını kılmayanlara acı. Onları hor görme. Onda ibadet aşkı yok ki namazını kılsın. Veya bugün kılmazsa yarın kılar. Veya namaza başlarsa bu benden iyi olur diye düşüneceğiz. Kimsede eksik görmeyeceğiz.

Muhabbetinle beraber amelin olursa amel varlığı olmaz sende. Amelin gözüne görünmez. Ameline dayanmazsın. Niçin? Muhabbeti olanlar da namazını kılar. Lâyıkı ile kılamadım. Diye düşünûr. Korkusunu çeker Allah'a sığınır. "Yarabbi ben sana lâyık kul olmadım" der. "Lâyıkı ile orucumu tutamadım" diye mahviyet içerisinde olur. Niçin? İçerisindeki aşktan, muhabbetten dolayı. Amel göze görünürse, kalbe gelirse varlık olur. Hâlbuki kalbe hiç bir şey koymamak lâzım. Ameli yok etmek için.

Amel varlığı olmayınca mahviyet olur. Ahlâk da mahviyettedir. Tevazusu olmayanda ahlâk da olmaz. Tevazusu olmayan insanlardan kendisini yüksek görür. O zaman Cenâb-ı Hakk'ın emrinin tersini işlemiş oluyor. Allah ne buyuruyor? Her kim ki Allah için alçalırsa, biz onu yükseltiriz. Bir insan ibadetine güvenirse tevazu sahibi olamaz. İnsanlardan kendisini aşağı göremez. Sen namaz kılıyorsan, namaz seni alçaltacak. Allah seni yükseltecek. Namaz kılmayan için de şöyle düşüneceksin. Evet bu namaz kılmıyor ama kalbi benden temizdir. Sende ki olan kusur onun namaz kılmamasından daha büyük. Hiç olmazsa öyle gör. Öyle bil. Ve şöyle düşüneceksin: "Bugün namaz kılmıyor. Ama. Maddemiz bir. Rabbımız bir. Babamız bir. Allah onda da bir ceset ve ruh hâlk etmiş. Ben de de ceset var. Rûh var. Rûhu Allah üflemiş. Cesedi Allah topraktan hâlk etmiş. Hepimizin babası Hz. Adem. Belki Allah onun kalbinde de bir iman cevheri hâlketmiş olabilir. Bilen Allah'tır. Ben ne bilirim" diye düşüneceğiz. Veliler bilirler ama onlar da aşikâr etmezler. Bir gün olur ki o bir namaza başlarsa benden üstün olur. Ahlâk-ı hamide sahibi olmak lâzım. Bunu Peygamber Efendimiz çok buyurmuş. O kadar Hadis vardır ki...

"Benim ümmetimin en hayırlısı ahlâkı güzel olanlar."

"Benim ümmetimin en şerlisi de ahlâkı çirkin olanlar."

Ahlâkı güzel olanlar hiç kimseyi incitmez. Çirkin olanlar insanları incitir.

"Ahlâkı güzel olanlar aydınlık gündüzler gibidir. Ahlâkı çirkin olanlar karanlık geceler gibidir."

Allah da, Resulullah da, meşâyihler de hepsi bize ahlâkı tavsiye ediyorlar.

Amel ve ibadet ahlâkla kıymetli oluyor. Ahlâksız olursa, ameli makbul olmuyor. Kendimize güzel ahlâkı örnek alacağız.

Peygamber Efendimiz güzel ahlakı tamam etmek için dünya alemine geldi. Dünya alemine ahlâkı ile örnek oldu. Ahlâk düzgünlüğü getirdi. Ahlakı tamamladı. Biz de onun ümmeti olmak için onun ahlâkı ile ahlâklaşacağız. Evliyaullahlar, veliler Resulullah'ın ahlâkı ile ahlâklaşıyorlar. Veliler Resulullah'ın sıfatı ile sıfatlaşıyorlar da veli oluyorlar. Velilik, insanlara babasından miras kalır mı? Ama diyeceksiniz ki bu erkekler için. Hanımlar için de vardır. Hanımlar içinde veliye olmak vardır. Yetişirler. Onlar da Resulullah'ın ahlâkı ile ahlâklaşırlar. Burada erkeklerden hanımların farkı ne oluyor? Hanımlardan peygamber gelmediği için hanımlardan mürşitde yetişmiyor. Yetiştirici olamıyor. Nedir meselâ: Hanımlarda keramete ulaşırlar. İnsanlardaki büyük mertebe:

"Tayyi-mekan, gayb-i rical" oluyor. Bu yere hanımlar ulaşabiliyorlar Yalnız, yetişiyorlar ama yetiştirici değiller. Mürebbi olamıyorlar.

Bize ne lâzım? Meşâyihimize, tarîkatımıza, noksanlık getirecek sözümüz ve hareketimiz olmasın. Sözümüz ve hareketimizle onları methettirirsek. Burda bizim en büyük kârımız bu olacak. Onun için: "Şeyhi şeyh eden, mürididir." Buyuruyorlar. Biliniyor ki sen meşâyihten ders almışsın. Bunu ailen de biliyor. Çevrendekiler de biliyor. Eğer sen kırarsan, tenkit edersen biçimsiz kelamlar konuşursan, küfür konuşursan veya dersini yapmazsan o zaman ne oluyor? Şeyh Efendini zemmettirdin. O zaman ne oluyor? Terakki değil de tenzilatın vardır. Aşağı düşersin. O zaman azap kazanırsın. Cenneti kazanamazsın. Tarîkat haktır. Meşâyih haktır. Onları methettireceksin. Eğer sen ders aldıktan sonra insanlara saygılı olursan, amelinde daha ciddi olursan eğer, o zaman çevreni cezbedersin. Sende tarîkata 8, 10, 20, 40 tane insan getirirsin.

Bilhassa namazını kılmayan, sözünü bilmeyen, hürmetsizlik yapan insanlar tarîkata girdiği zaman onlardaki diğişiklik dikkati çeker. Derlerki: "Bu insan tarîkata girmeden önce namazını da kılmıyordu. Haramdan sakınmıyordu. İnsanları kırıyordu. Şimdi ne kadar düzeldi." denildiği zaman daha çok cezbediyor. Ne kadar insan getirebilirsen senin kârın oluyor. Bir insan başkasını hayıra teşvik edince onunla beraber oluyor. "Gel sen şu hayırı işle" dediği zaman o hayırı işleyen kadar sevap alıyor. Bir insan da "gel şu şerri işle" dediği zaman, o işle diyen, günah işleyenle beraber oluyor.

Tarîkata girincede bir tad aldın yaşantın dikkat çekti. Seninle beraber geldiler katıldılar. Ne oldu? Onların hepsinin kârı kadar kârın oldu. Dünya zevkini bırakın. Ama sakın bunu yanlış anlamayın! "Kazanmayın, çalışmayın" demiyoruz. Helâlından kazanın. Yiyin. Yedirin. Giyinin. Harcayın. Fakat Cenâb-ı Hak islâma bir sınır çizmiş. Müslümanlara dünyaya çalışmayı Allah emrediyor. Ama bu çalışmakta bir maksat var. Beden ilmini sağlasın. Beden ilmi ile din ilmini yapsın. İnsan hasta olunca ibadet te yapamıyor. Birde elin, gözün, vücudun sağ iken çalışmamak. Ondan bundan yardım dilenmek makbul değil. Niçin? Beyazıd'i Bestami

Hazretleri Silsilede Caferi Tayfur diye geçer. O şöyle buyurmuş: "Üstündeki el, altındaki elden" hayırlıdır. Üstündeki el veren altındaki el alan. Bir insanda var olacak ki versin. Yok olunca el açar. "Veren el, alan elden hayırlıdır." Bu onun kelâmı. Nakşibendi Efendinin kelamı da şudur. "Öyle çalışın ki kimseye bâr olmayın. Yâr olun." Yani siz çalışmayıp yoksul olacak yere (bâr= yoksul) siz çalışın da siz onlara yardım edin. Çalışmak var. Ama usulu ile helâl olanı kazanın. Bu helâl kârı ne için kazanacağız. Beden ilmi için. Sağılığımız için. Bir de mali amel için. Zekât ve Hac ibadetleri de farz ya. Allah emretmiş. Hac, namazın karşılığıdır.Zekat da orucun karşılığıdır. Demek ki namazın ve orucun karşılığı hac ve zekat. Zekât her sene veriliyor. Ömründe bir defa hac yapmak, ömrü boyu her sene vermiş olduğu zekâtın karşılığı. Ömrü boyunca kılmış olduğu namazın karşılığı. Ömrü boyunca tutmuş olduğu orucun karşılığı. Bir defa Hac yapmak.

Allah derdi veriyor. Dermanı da veriyor. İkisini de sebebi ile veriyor. Bir hastalığa tutuluyorsun. Hastalığın sebebini buluyorlar. "Üşütmüşsün. Şurda şunu yemişsin" diyorlar. O hastalığın doktor teşhisini koyuyor. İlâcını veriyor. Hâlkeden kim? Allah. Derdi veriyor. "Dermanını arayın" diyor. Burada da beden ilmini emrediyor. Ki sağlıkla ilgili çalışın beşeri ihtiyaçlarınızı giderin. Soğuktan sıcaktan korunmak için. Açlığımızı çıplaklığınızı gidermek için. Amel için ne lâzımsa onun için. Zevk, safa, keyif için değil. Bunlar bizi aldatır. Zevk, safa için çalışırsak o çalışma ibadet sayılmaz. Bedenimizin sağlığını korumak için, fazlasını da hayır hasenat yapmak için çalışırsak, bu Allah içindir. Amele girer. İbadete girer.

Allah'ın verdiğine razı olun. Çok aşırı olmayın. Başkalarında gördüklerinize imrenmeyin. Olur adam zengindir. Onda gördüğün buzdolabından isteme. Senin evinde ihtiyacını karşılayacağın bir dolabın olduğu hâlde veya çamaşır makinesi olduğu hâlde veya çamaşır makinesi ve benzeri eşyaları modaya göre, her yeni çıkana heves etme. Çünkü gönlünü meşgul eder. Diyelim ki sen de aldın. Bu defa borçlanırsın borcu seni meşgul eder. Bunlardan sakınmak lâzım. Ehl-i kanaat olmak lâzım. Ehl-i sabır olmak lâzım. Tarîkat bunu istiyor. Gücünüz yetiyorsa en iyisini alın. Ama zevk ve safalar da ibadetimize mani olur. Bizi aldatır. Gafil olmayalım. Muhabbet demek Allah-Resulullah-meşâyih sevgisi demek. Bunlardan başka arzumuz sevgimiz olmasın.

"Nefsin arzuları, rûhun muhalifidir."

29.9.1992

Çok şükür, nihayetsiz şükürler olsun Rabbımızın keremine, nimetine. Ceset, aşikâr olanları bilir. Gizli olanları rûh biliyor. Ama herkes bu sırra vâkıf olamaz. Ne zaman ki tarîkata girdiler, o zaman bu sırra vâkıf olurlar. Onun için

Şeyh'den haberdar olmayan

Önünde berdâr omayan

Doğru vefadar olmayan

Ol kande bulur yarini

Şeyhten haberdar olmayan Allah'a olan doğru vaadini yerine getiremez. Cenâb-ı Hak "Sâdıklarla olun" buyuruyor. Sâdık evliyaullahtır.

O'ndan almış olduğumuz idrak O'nun tanıtmış olduğu bir nimeti tattırıyor bize. Hangi nimeti tattırıyor? Bize Allah'ı sevdiriyor. Bir insan meşâyihi sevmezse Allah'ı sevemez. Meşâyihi tanımazsa Allah'ı tanımaz. Meşâyihte Allah'ın sıfatları var. Allah'ın zat nuru var meşâyihte. Allah'ın zat nuruna ulaşamazsa veli olamaz.

Ayrı da değil; gayrı da değil. Meşâyih, Allah'la aynı değil. Fakat Allah'tan ayrı mı? Ayrı da değil.

Ayrı da değil demek: O'ndaki rûh yüksek âlemlere çıkmış. Allah noksan sıfatlardan beridir. Allah hiç bir cisme benzemez. Bütün görünenler mahlûktur. Allah mahlûka benzemez. Bunlardan dolayı meşâyihe Allah diyorlar. Anlamayanlar şüpheye düşüyorlar. Onun için dikkat etmek lâzım. Sohbet vardır, kelâm vardır. Sohbet vardır ki bütün halka konuşulur. Bir kelâm da vardır ki şahsa konuşulur. Bu da sünnettir. Peygamber Efendimizden geliyor. Peygamber Efendimizin Sıddîk-i Ekber Efendimize özel sohbeti vardı. Sade O'na olan sohbeti yaparken bir başkası gelince o sohbeti kapatıyormuş. Bir başka sohbeti yapıyormuş. Sıddık Efendimize olan sohbeti Hz.Ömer Efendimiz Radıyallahu Anh anlayamıyordu. Umumi sohbetler vardır. Hususi sohbetler vardır. Umumi sohbetler herkesin anlayacağı şekilde. Özel sohbetler tek bir kimsenin anlayacağı şekildedir.

Salih Baba diyor ki:

Tedbir ile takdiri düşün, kendini yorma

Gel Âdeme secde idegör sıdk ile durma.

Âdeme secde olur mu? Ama Cenâb-ı Hak bütün melekleri Âdem Babamıza secde ettirmedi mi? Cenâb-ı Hak Hazreti Âdemi yeryüzüne halife gönderiyor. Evliyaullah da yeryüzünün halifesidir. Demekki Hazreti

Âdem'e secde ettirdi ise melekler cisim sahibi değildir. rûhtan ibarettir. Tarîkatta da rûhun bir secdesi vardır. Nedir bu? Başka kelâmda söyleniyor:

Kâbe-yi inşâ-i Halîl.

Sendedir beyt-i celil.

Sensin Allah'ın delili

Rûhu Sultan el-meded.

Diyor ki Kabe'yi İbrahim Aleyhisselam yaptı. Ora Halil'in evi. Ama sende Celîl'in evi var. Kimde var Celîl'in evi? Hepimizde var. Ama ancak yapılırsa. Yapılmazsa Allah'ın evi değildir. Allah'ın evi olması, her şey ortaklıktan çıkacak. Evliyaullah herşeyden geçmiş. Dünyadan geçmiş. Dünyadan geçmiş bir velinin tekkesi var. Hânesi var. O hânede yiyenler, içenler, ibadet yapanlar var. Evliyaullah'ın dünyalığı var. Maddiyeti var. Ama maddiyetini Allah yolunda harcıyor. Öyle ise ne yapmış? Gönlünden dünya sevgisini çıkartmış. Daha sonra âhiret sevgisini çıkartmış. Daha sonra cesedinin, cisminin sevgisini çıkartmış. Bizim için cismimiz o kadar kıymetli ki... Bir parmağımızı vermeyiz meselâ. Bir kolumuzu vermeyiz. Ankara'yı bize verseler bir gözümüzü vermeyiz. Kelâm-ı kibarda:

Kıyamazsan başa cana

Irak dur girme meydâna

Bu meydanda nice başlar

Kesilir hiç soran olmaz.

Dünyayı insanlar ne için terk eder? Ahiret için. Dünyayı terk edelim ki ahireti kazanalım. Ameli ne için yapıyoruz? Ahiret için. Bunu her inanan yapabilir. Her müslüman yapabilir. Ama ahiretten geçmek kolay değil. Bunu idrak etmek kolay değil. Ahirette cennet var. Cennet sevgisi de bir arzudur. Bunu da atıyor. Bir de cesedini, cismini çok seviyor. Onu da atıyor. Sanki eskimiş eşya gibi cesedi de atıyor. Canlarından da geçmişler. Canı da canâna terk etmişler. Dünya set. Dünyayı geçince ahireti kazandı. Âhiretten de geçti. Bunlar Allah'ın Zatı'na perdedir. Onu geçiyor. Geçtiğinden de geçecek.

1- Terk-i dünyâ

2- Terk-i ukbâ

3- Terk-i can

4- Terk-i terk

Onlar dört şeyden geçiyorlar. "Mûtû kable en temûtû" sırrına mazhar oluyorlar. Cenâb-ı Hak öyle buyuruyor "Mûtû kable en temûtû" "Ölmeden önce ölün." Terk-i can oluyorlar. Onların kalblerinde daha birşey yok.

Nakşibendi Efendimiz, halifelerinden Muhammed Parisâ Hazretlerini çok seviyordu. Çok da makamı ilerde ama o istiğrak hâlinden geçememiş. Geçemeyince halka çok yararlı olamamış. Alaaddin Hazretretleri şuurlu imiş. Muhabbet, cezbe gelince kendisini muhafaza ediyormuş. Kendisini kaybetmiyormuş. Halka sohbet ediyormuş. Cezbeli olanlar kendisini sıksınlar. Allah'a şükür. Çok şükür. Bizim tarîkatımız cezbe tarîkatı. "Nefy ü isbat" vardır. "Şuğul-u bâtın" vardır. Hepsinde bu olamaz. Başka tarîkatlar şuğul-u batını hiç kabul etmez. Küfür sayarlar. Şuğul-u bâtın ikidir?

1- Bir vardır ki: İnsan isteyerek gelir.

2- Bir de vardır istemiyor geliyor. Onu atmak istiyor gönlünden. Allah'a sığınıyor. Havf duyuyor veya onu atsa da başka birisi geliyor. Ondan da kurtulmak için çalışıyor. İşte burada bir terakki var. İsteyerek gelen şuğul-u bâtın ise gaflete düşürür insanı. İstemeyerek olunca Allah'a sığınıyor.

Bilmezem kimden kime şekvâ edem bu gönlümü

Lâ'yı gördüm, firkat-ı Mevlâya düştüm gel yetiş.

Bu gönlüm senin mülkün, kime şikayet edeceğim. Bu gönül senin ben buna sahip olamıyorum. Ben buna gelen muhalefetleri atamıyorum. Bu mülk senindir. Sen bu mülke sahip ol, diyor. Allah'a teslim ediyor. Bizde cezbe ile ne kadar terakki ediliyorsa, şuğul-u bâtın ile de aynı şekilde terakki ediliyor.

Bir de "nefy ü isbat" var. Fazla zikir yapmak. Ne kadar zikir yaparsa o kadar terakki ediyor. Cezbe sahibinde zikir yok. Cezbe sahibine sen zikir yapma bile derler. Zikirden mana Allah'ı unutmamak. Cezbe sahibinde Allah sevgisi var. Allah sevgisinden meydana geliyor. Gönlü zikir dolu.Cezbe nereden geliyor? Aşktan, muhabbetten. Aşkın sonu mahviyet. Cezbeden de geçecek. Cezbeden geçmezse mahviyete düşmez. Mahviyete düşmeyince yetişmiş, erişmiş olamaz. Neye yetişecek neye erişecek? Allah'ın zatına.

"Küllü şey'in yercu'u ilâ aslihî" "Her şey aslına rücû edecek." Rûhun da aslı nedir? Cenâb-ı Hak kendi rûhumdan rûh üfledim buyuruyor. Rûh ne ile gidecek? Yağmur katresi gibi aşağıya düşmedi ki... O yağmur katresi denize karışırsa, oradan da tekrar buhar olup yükselirse devir yapar. Yağmur nemi nereden alıyor? Zâhire göre denizden alıyor. Ama yağmur Allah'ın rahmetidir. Rûhumuz hakikatten bir vasıta ile gelmiş. Cesedimize vasıta annemiz babamız. Annesiz babasız dünyaya gelen var mıdır? Bir tek Hz. İsa babasızdır. O'nda, Allah kudretini göstermiştir. Onun Peygamber olduğunu bildirerek: "Babasız da halk ederim" diyor Cenâb-ı Hak. Annesi var. Babası yok. Ondan başka bütün insanların annesi babası var. Bir de Hz. Adem annesiz ve babasız. Allah onun cesedini topraktan yapmış. Rûhundan rûh üflemiş. Bizler ve bütün insanlar O'nun tohumu. Ama bunlar cesede. rûha gelince öyle değil. Rûh ayrı. Cenâb-ı Hak rûhlarımızı ilm-i ezelîde halk etmiş. Meleklerden önce bizim rûhumuzu halk etmiş Cenâb-ı Allah. Melekleri cesedimizden önce halk etmiştir. Şimdi bakınız zemîn var. Semâ var. Arş-ı âlâ var. Yer var. Biz yerdeyiz. Melekler nerede? Arş-ı âlâda. Eğer Allah'tan gelen rûh Allah'a ulaşırsa arşı geçiyor, meleklerin üzerine çıkıyor. Ama Allah'tan gelen

rûhu insan makamına ulaştırmazsa aşağıya düşer; değil meleğin üzerine çıkmak, hayvanın aşağısına düşer. Niçin hayvanlar azap görmeyecek? İnsanlar azap görecek? Çünkü o insan hayvanlardan aşağıya düşüyor. Cehenneme giden insan hayvandan aşağıdır. Cennete giden insan da meleklerle olur.

Cenneti insanlar ibadetle kazanabiliyor. Fakat Allah'ın cemâlini insan ibadetle, amelle kazanamıyor. Allah'ın cemâlini insanlar aşk, Allah aşkı ile kazanıyor. Onun vasıtası Allah aşkıdır.

Çok çektim ise iftirak (firak)

Kalmadı gönlümde merak

Aşkım bana oldu Burak

Görün beni aşk neyledi.

Âhiri derviş eyledi.

Aşk: İnsanları dünyadan geçiriyor. Ahiretten geçiriyor. Cesedin cisminden geçiriyor. Canından geçiriyor. Ondan sonra derviş oluyor.

Derviş: "Bir dost, bir post." Dostu posta oturtturmuş. Cesedi olmuş post. Dostu da Allah. Bu böyle olur mu? Anlayanlar Allah ile şeyhini ayrı görmezler. Peki biz Allah'a inandık mı? Allah'ı bulmak istiyor muyuz? Allah nerede bulunacak? Allah "Bir yere sığmam ama veli kulumun kalbindeyim" diyor. "Kim oraya girerse ben oradayım." diyor.

Bir meşâyihi insan severse, ona tamamen inanır teslim olursa, hizmetini görürse onun gönlüne girerse Hz. Allah'ı görür. Herşey aslına rücu edecek. Ceset topraktan halk edildiği için toprak olacak. rûh niye gitmesin? Allah'ı sevmek, Evliyaullah'ı sevmektir.

Gel Habibim sana aşık olmuşam

Cümle halkı sana bende kılmışam

Gece gündüz yemedin, içmedin bana gelmek istiyordun. Ne olur cemâlini göreyim diyordun. İşte ben de seni davet ettim. Cebrail vasıtası ile getirdim. Ama bu cismin miracıdır. Cesedi ile yükselmesine Cebrail vasıta oldu. O'nun rûhunun vasıtası Allah aşkı, Allah'a olan sevgisi. Allah'a ancak aşk ile ulaşılıyor. İlimsiz, amelsiz de olmaz tabii. İlim, amel ancak meşâyihi tanımaktır. Meşâyihi bilmektir.

İlmi arz üzerinde en büyük olan Mevlânâ'yı Şems irşad etmiştir. Şems onun ilmini elinden almış, bir çocuk gibi yapmış onu. Onu yatırmış, kaldırmış, çok sevdikleri Mevlânâ'yı halk sevmez olmuş. "Dinden çıktı, imandan çıktı. Nereden geldi bu soytarı da, bizim hocamızı dinsiz imansız yaptı." dediler. İlim de varlıktır. İnsanlar da ilimden geçemezse irşad olamıyorlar. İşte aşk insanları ilminden amelinden geçirir.

Aşka ermektir muradım.

Nam ü nişân istemem

Allah'a ulaşmak için aşk lâzım. O aşkı nerden alacağız. Evliyaullahtan, meşâyihten alacağız.

Aşkım bana oldu Burak.

Burak'tan mânâ: Miraç. Allah'a olan sevgimdir benim miracım.

Çok çektim ise iftirak.

Firak: Rûhun Allah'tan ayrılıp gelmesidir. Burada ilmim, amelim bana oldu burak demiyor; aşkım bana oldu burak diyor.

Bir insan dünyada ne kadar çalışkan olursa olsun, ne kadar ticaret yaparsa yapsın esas tembellik amel tembelliğidir. Esas zarar ahiret zararıdır. Dünya zararı bize zaten ahiret kârını kazandırır. Dünyada Cenâb-ı Hak zarar veriyor. İmtihan için, zararı da Allah'tan bilip razı olursak orda da bir mükafatımız var. Allah ondan dolayı da bir mükâfatta bulunacak, bir ihsanda bulunacak. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor:

"Ben kulumu korku ile imtihan ederim." Bu korku hastalık korkusu olur, haşarat korkusu olur, düşman korkusu olur. Daha başka çok korkular olur. Fakir olacağından , hasta olacağından korkar. Allah korkusu. Şerli insanlardan korkar.

"Mallarının, canlarının, yakınlarının azalması ile de imtihan ederiz."

Dünya zararlarından da korkacağız. Maddi zarara razı olursak Allah bize manevî kâr verecek. Korkacağımız ne olacak peki? Amelsizlik, imansızlık. Allah bizi müslüman halk etmiş, imanımız var. İmanımızı muhafaza edecek nedir? Amel. Amelsiz kalırsak imanımız da yok olur. Azala azala söner.

Dünya sevgisinden korkacağız. Şeytan vesvesesinden korkacağız. Nefsimizin arzularından korkacağız. Şerli insanlardan da korkacağız. "Bize bir zarar gelir, günah işletir" diyeceğiz. Amelsizlikten korkacağız. Zaten amelsizlik bunlardan kaynaklanıyor.

Şeytan vesvesesi şöyle oluyor. Senin ameline mani olamıyor. Fakat amelinden dolayı sana gurur, kibir geliyor.

Peygamber Efendimiz öyle buyuruyor. "Bütün hataların başı dünya sevgisi." Dünyayı seven şeytana tâbi olur. Şeytanın vesvesesine kapılır. Dünyayı seven kötü insanlarla dost olur. Ama çalışmak ayrı, çalışmak hak. İnsan çalışkan olur da, dünyayı gönlüne indirmez.

4 tane manevî düşman var. Bunlardan salavat çekerek, besmele çekerek, tevhid çekerek kurtulacaksın.

İnsanlar sadıklarla olunca bildiği günahı işlemez; bilmediklerini de ona danışır. Bildiği bir ameli işler. Bilmediğini de gidip ondan öğrenir.

Cenâb-ı Hak onun için "Sadıklarla olun" buyuruyor. Sadıklar günahı, sevabı bilenler, seçenler, hayrı, şerri bilenler tatbik edenler. Allah'ın yasaklarından kaçıyorlar. Meşâyihi sevmek demek onu örnek almaktır. Onu niçin seviyor? Bu insan iyi insan. Bunun sözleri de sağlam, işi de sağlam, ameli de sağlamdır. Sevmek demek, bu demek. Bağlanmak demek, bu demek.

Gönül sahiplerine gönülden bağlanın. Gönül sahiplerinin kalplerinde hile, hurda, kin, haset hiçbir şey kalmamış. Pâklemişler, atmışlar. İnsanların kalbi Allah'ın evi.

Demek ki o haneden insan herşeyi çıkarır atarsa ne olur? O haneyi sahibine teslim etmiş olur.

İdrak etmek lâzım.

İdrâk: Bizim için yararlı şeyleri bilip yapmak, zararlı şeylerden kaçınmak. Şurda bir ateş yanmış. Sana doğru geliyor. Anladın ki sana doğru gelip yakacak. Kaçmazsan yakacak. Bir de anlıyorsun ki senin için bir nimet var. Orada faydan var. O buraya gelmediyse sen oraya gideceksin ki onu elde edesin. Cenâb-ı Hak insanlara akıl vermiş. İrade vermiş ki insanlar kârını zararını bilsin diye.

Deliler kârını, zararını bilmedikleri için Allah'ın emri onlara uygulanmıyor. Onların günahları da yazılmıyor. Sevapları da yazılmıyor. Akılları olmadığı için. Allah'ın emri akıllı olana. O hâlde irademizi say'ımızı kullanalım. Kârı elde edelim. Bir insan maddî zarardan aklını kullanarak ne kadar kaçmak isterse, gene kendisini kurtaramaz. Gelir. Kaldı ki bu zarar manevî zarar; kaçalım kurtulalım. Kaçmazsak kurtulamayız. Ondan yasakları öğrenip kaçacağız.

Cenâb-ı Hak buyuruyor:

"İnsanlar zarardadır. O zararı işlerler, göremezler." "İnsanlar uykudadır. Ölünce uyanırlar." Bu gaflettir.

Gaflet: Günahı-sevabı, hayırı-şerri, helâli-haramı bilmemektir. Niye bilmeyelim? Maddî karımızı-zararımızı biliyoruz. Allah bize akıl vermiş, güç vermiş. Say vermiş. İnancımız var. Peki bunları biliyorsak manevî zararımızı ve kârımızı da bilelim. Dünya bize ne lâzım? Yani Allah bize akıl ve irade vermiş. Bunu inancımıza göre kullandıysak kurtulduk. Yoksa kurtulamadık.

Ömür sermayesin verdim hebâya

Kesafet âleminde ne kılam ben

Ömür bir sermayedir. Âmelin olmazsa bunu yok ettin. Ama meşakkatli bir âlem var. Orda ne yapacaksın? Ora neresi? Kabir. Kabir çok meşakkatli yer. Kabir çok safalı yer. Kabir görünüyor. Ama âhiret görünmüyor.

Ne buyuruyor Resulullah?

Kabir cehennem çukuru,

Kabir cennet bahçesi.

Bunu bildirmiş. Biliyoruz. Bunun darlığını da görüyoruz, karanlığını da görüyoruz. Cehennem çukuru olursa göründüğünden daha dar. Cennet bahçesi yaptıysak, o kabir dünyadan daha geniş. Daha ferah. Daha aydınlık. Semâdan daha yüksek, semâda yaşayan melekler var. Başka varlıklar var. Onlarda külfet yok, darlık yok, sıkıntı yok, pislik de yok.

Semâda darlık olur mu? Pislik olur mu? Dükkanlar mı var? Fabrika mı var? Tarlayı ekeceğim düşüncesi yok. Allah onları orada halk etmiş. Rızkını da veriyor. Onların rızıkları zikirde olabilir. Esas rûhun gıdası zikir. Onlarda nefis yok. Neden vücut yok? Vücutta bir sıklet var. Su var. Bunları ancak yer taşıyor. Bunlar ancak yerde yaşıyor. Onlarda su toprak olmadığı için semâda yaşıyorlar. Kelam-ı kibar vardır, bu bir hakikattir.

Eğer simurg-u ankasan gurabın yanına varma.

Hakikat bülbülü ol gözünü gülden ayırma.

Cenâb-ı Hak "simurg-u anka" isminde bir kuş halk etmiş. Var. O işte semâda yaşıyor. Hiç yeri görmüyor; nesli de ürüyor. Yumurtayı yapıyor. Civciv yapıyor. Büyütüyor, uçuruyor. Hiç yeri görmüyor. Gurab ise bir kuş. Karga. Daima mezbeleliklerde, pisliklerde uğraşıyor.

Eğer simurg-u ankasan gurabın yanına varma.

Senin ibadetin varsa, şeriatın, tarîkatın varsa, senin rûhun simurg-u anka kuşudur. Başka bir kelâmda;

Çok sâlikler seyrân eyler semâda

Kimi müsemmâda kimi esmâda

Nisbetleri gezer fevkal-ulâda

Ama darlığı çeken rûh. Sıkıntıyı çeken rûh. Sefayı gören rûh. Mesul olan cesed; rûh masum. Cesed rûha adalet ederse rûh sefada, sürûrda. Cesedin rûha adalet etmesi için, rûha muhalif işler işlemeyecek. Bütün nefsin arzuları rûhun muhalifidir. Arzuları terk ederse rûha muhalefet etmiş olmaz. Bir de ibadetini yaparsa rûhu mesut etmiş olur. Çünkü ibadeti ceset yapar. Eğer ibadetini yapmazsa rûha zulmetmiş olur. Rûhu mihnete, meşakkate, azaba düşürmüş olur, karanlıklara düşürmüş olur. Eğer ibadetini yaparsa onu ulvî âlemlere, yüksek aydın, ferah yerlere ulaştırır.

İbadet yapanın rûhu Anka kuşu gibidir. Temizdir. Yükselir göklere çıkar. Semâda hiçbir pislik, hiçbir darlık, hiçbir mihnet olmaz.

Gurab ise isyan edenlerin rûhu. Rûha buyuruyor ki:

Bülbülün ol nefha-i feryâdına âşık demem

Yüz çevirir goncadan gül gösterince hârını

Buyuruyor ki:

Bülbül niçin gönül verdin

Rengi solan bir goncaya

Solmaz benim gonca gülüm

Fani bahârı neyleyim.

Buyuruyor ki:

Bir gülün ki hârı vardır yâr demem.

Kansız didelere yâr demem.

Pirden haberdâr olmayan

Önünde berdâr olmayan

Doğru vefadâr olmayan

Ol kande bulur yârını

...

Aynı da değil, gayrı da değil. Ol buna ağâh

Salih Baba'dan olan bu kelamı izah edemezse insanlar şüpheye düşer.

Evet tabii aynı değil. Gayrı da değil.

Meşâyih Allah mı? Haşa değil. Allah'tan ayrı mı? Allah'tan ayrı da değil.

•

"Yediğimiz içtiğimiz helâl olsun."

22.10.1992

Allah muhabbetinizi artırsın. Allah arzunuza ulaştırsın. Allah ömür boyunca muhabbetinizi muhafaza etsin. Allah korktuklarınızdan emin etsin. Umduklarınıza nail etsin. Allah hulusunuzun, ihlasınızın barını, meyvasını yedirsin.

Ben de bir kulum. Bir günahkâr kulum. Miskin kulum. Âciz kulum. Acziyetimiz meydanda. Allah'a şükür. Çok şükür. Bin şükür. Nihayetsiz şükürler olsun. Hastalık da bir nimettir bizim için. Peygamber Efendimizin emri var: "Hasta olmayan vücutta hayır olmaz."

Firavun hiç hasta olmamış. Çok yaşamış dişi bile ağrımamış. Biz vücut sahibiyiz. Hasta olacağız. Meşakkat göreceğiz. Biz meşakkat göreceğiz ki Rabbımıza sığınalım. İnsanlarda nefis var. Rûh var. Nefis zâlîmdir. Nefis münkirdir. Nefis kâfirdir. Kâfir demek küfür işler.

Allah nefsimizi şeytana uydurmasın.

Kapısına varanlar olur irşâd

Bilir nefsi ile Rabbini olur şâd.

Mevlânâ da öyle demiş.

"Ne olursan ol. Gel"

İnsanlara seslenmiş. Gelin Allah'ı tanıyın. Gelin Allah'ı zikredin. İşte bu cemaat o cemaat. Allah'a şükür, Allah âhir akıbetimizi hayır getirsin. Allah bu muhabbetimizi muhafaza etsin. Allah bu nimetin münkiri etmesin. Nimetimizin kıymetini takdir edenlerden etsin. Elhamdulillahi Rabbil âlemin. Fatiha suresini namazlarda okuyoruz. Alemlerin Rabbi. Sade müslümanların Rabbi değil. Bize Allah'ın en büyük ihsanı inanç. İman cevherini kalbimize yerleştirmiş. Daha başka nimetimiz de var ki sevgili habibine ümmet etmiş. Hz. Ademin zamanından beri, bizi seçmiş. Çok kitaplar ve peygamberler gelmiş geçmiş. 124.000 peygamber gelmiş, geçmiş. Onlardan da seçmiş. Bizi sevgili Habibine ümmet etmiş. Kitabımız kitapların üstünüdür. Peygamberimiz Peygamberlerin üstünüdür. Bütün kitaplar, bütün peygamberler, bütün âlemler bizim Peygamberimiz için halk edildi. İşte biz onun ümmetiyiz. Bunun için şükredeceğiz ki Allah nimetimizi artırsın.

Hadis-i Şerif: "Benim ümmetimin en hayırlısı, eliyle diliyle insanları incitmeyendir. Benim ümmetimin en şerlisi de eliyle diliyle insanları incitendir."

Sözümüzle ve hareketimizle kimseyi incitmiyeceğiz ki ahlâkı güzel olalım. Peygamber Efendimize lâyık ümmet olamazsak, şefaatine mazhar olamayız.

Muhammed Beşir'i amed

Ki oldur varisi Ahmed

Eder bizi makbul ümmet

Evliyaullahlar, veliler niye gelmişler? Halkı irşâda gelmişler. Bizi kötü ahlâklardan, kötü yollardan kurtarmak, güzel ahlâkı, doğru yolu göstermek için gelmişler. Zaten veliler olmasaydı, Cenâb-ı Hakk'a biz bir hak dava ederdik: "Yarabbi bize bir Peygamber gönder. Sana günah işlemeyelim. İsyan etmeyelim" derdik.

Peygamber Efendimiz: "el-ulemâ veresetü'l-enbiya" buyuruyor. "Âlimler, Peygamberlerin varisleridir." Bunlar meşâyihler, velilerdir. Onlar olmasaydı biz de bir hak sahibi olurduk. Onlar gönderildiğine göre hiçbir hak sahibi değiliz. Evliyaullah mürebbidir. Neyin mürebbisidir? Rûhun mürebbisi. Bir anne çocuğunu dünyaya getiriyor. Bir hizmet lâzım. İşte evliyaullahın görevi budur. Kim ki evliyaullaha inandı. Teslim olduysa, onun rûhu doğmuş bir çocuk gibidir.

Mekânım batn-ı hud oldu

Memâtım lâyemût oldu

Muhafız ankebut oldu

Men oldum gar-ı dervişân

Demek ki tasavvufta bunlar var. Nasıl ki Yunus Aleyhisselam'ı balık yuttu. 40 gün balığın karnında kaldı.

Bat: Karın, Hud: Balık

Balığın karnı mekanım oldu diyor. Burada balıktan manâ bizim nefsi emmaremiz. Nefsimizi yutmuş. Rûhumuzu yutmuş. Bu nefs-i emmâreden kurtaran ne oluyor? Evliyaullah oluyor. Neyi kurtarıyor? Mümin kulu. Ona hizmet görüyor. İşte zâhirde biz onu ancak kendimize örnek edineceğiz. Zâhirde biz onu kendimize örnek edersek maneviyatta bizim rûhumuz bir hizmet görüyor. Bizim rûhumuzu her türlü tehlikeden koruyor. Evliyaullah velâyet sahibi. Bir velâyet kanadı vardır. Onu şöyle izah edelim:

Büyük bir kuş olur. Yüz tane civcivi kanadının altında besler. O kanadının altına almazsa o civcivlerin düşmanı çok; kedi, köpek götürebilir. Ama annesinden ayrılırsa götürebilir. Annesinden ayrılmazsa götüremez.

Mürşidinin kanadı altına gizlenmişsen zâhirde O'na tabi olacağız. Aksi halde annesinin altından çıkan civciv gibi kaparlar.

Cenâb-ı Hakk'ın dünyaya da çalışın diye emri var. İnsan yiyeceğini, giyeceğini, alacağını düşünecek. Ona da bir sınır var. Sınırı taşırmayacak. Nedir bu sınır: İbadetine mâni olacak bir işi yapmasın, ibâdetine mâni olacak bir yere gitmesin. İbadetine mani olacak bir şeyi düşünmesin. Ahiretine mâni olan bir işi yapmasın düşünmesin.

Ahirete mâni olan gıybet var ki, gıybet günah-ı kebâir. Birde malayani var ki o da kalbi karartır. Malayani nedir? Hep dünyayı konuşmak. İnsan dünyayı gerekince konuşacak. Helalinden, kolayından yapacağı işi ta başından düşünsün. Sonra yapsın. Dünyadaki bir geçim değil mi? İnsanın canı, bedeni sağ olduktan sonra insan aç kalır mı?

Dünyanın varlığı, vücut sağlığı, gönül hoşluğudur. İnsanın vücudu sağ olsun da rızkı gelir. Zengin olmayı niye düşünüyor ki. Zengin olanlar ne yapmışlar? Hani varlıklarını götürmüşler mi? Onlar götürmemişler. Eğer evladını düşünüyorsa evladını Allah'a teslim etsin. Bizim dedemizin, köyde yerleri varmış. Bağları varmış. İki takım evi varmış. Yeri varmış. Tarîkata hizmet görmüş. Meşâyih olduktan sonra bir tekke yaptırmış. Nasıl ki tekke yapılınca evler geldi yanına. İstanbul'da da böyle oldu. Orası bir site oldu. Daha da gelecekler.

İşte şehrin dışından bir tarla almış. Tekkeyi yaptırmış. Oraya su getirmiş mahalle olmuş orası. Oraya cami yaptırmış. Para bitmiş. Tarlayı satmış eklemiş, para bitmiş. Üzüm bağını satmış eklemiş, para bitmiş. Bir tarla daha satmış, yine bitmiş. İhvanlar demişler ki senin kaç tane oğlun var. Köyün yakınındaki üzüm bağını satma demişler. Mübarek onlara öyle bir celallenmiş ki "Siz mallarınızı evlatlarınıza teslim ediyorsunuz. Ben de Allah'a teslim ettim" demiş. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Ben bir kulumu aziz edersem, kimse zelil edemez."

"Ben bir kulumu varlıklı yaparsam, kimse onun varlığını elinden alamaz. Ben bir kulumu fakir yaparsam, ne kadar ne yapsanız zengin yapamazsınız." diyor. Buna inanmak lâzım.

Burada hepiniz bir sülâle sahibisiniz. Her sülâleden bir tane var, iki tane var. Sülâleler (30-40-50) nüfuslu. Bu sülâle üyeleri kimler: Kardeşlerimiz, amcalarımız, dedelerimiz, gelinler, torunlar. Peki bu ailelerden kaç tanesi gelmiş buraya. Öbürleri nerede. Öbürleri ne düşünüyorlar? Dünyayı düşünüyorlar. Hep dünyanın peşindeler. Babanın evlada olan hakkı şudur: Oğlumuz oldu mu? Ona güzel sünnete uygun bir isim koymak lâzım. (Aykut, maykut vs.) değil güzel bir isim koymak lâzım) Kur'ân'da veya hadislerde geçen isimlerden koymak lâzım. Ona islâmiyeti öğretmek lâzım. Ve baliğ oldu ise evlendirmek lâzım. Lâyıkı ile evlendirmek lâzım. Apartman koy. Çiftlik koy. Fabrika koy demiyor. Eğer senin, benim, onun evladına Allah varlık verecekse, hiçbir şey bırakmasak da Allah o varlığı verecek ona.

Bir atasözü vardır:

Deli oğlun var, nidersin malı.

Akıllı oğlun var, nidersin malı.

Deli olunca, mal olsa bile, akıl olmadığı için birden kaybeder malı. Akıllı oğlun varsa, onun da babasının malına ihtiyacı olmaz. Çünkü aklı var. Allah murad etmişse onun malı olur. Öyle ise bizim görevimiz nedir burada? İslâmiyeti öğret ona. Ahlâkı öğret. Bunu şimdi yapan az. Tersini işliyorlar. Allah bizi inananlardan halk etmiş. Bunun şükrünü edâ etmek lâzım. Dilin zekatı şükürdür. Çok şükür, bin şükür, milyon şükür, nihayetsiz şükürler olsun. Bu dilin zekatıdır.

Mevlânâ ne buyurmuş:

"Ben kul oldum. Kul oldum. Kul oldum." Acziyet kulluğumu bildim. Boynumu eğdim. "Herkes hür olduğuna sevinir. Ben kul olduğuma sevinirim."

Burada kulluk nedir? Allah'a itaat. Burda hürlük nedir? Allah'a isyan. Akıllı olan hiçbir şeye iltifat etmez.

Döner çark-ı felek asla yorulmaz.

Sânî'in sun'una akıllar ermez.

Ârif olan bu dünyaya sarılmaz

Her kim sevdi ise eyledi berbat

Çark-ı felekten manâ dünyanın dönüşüdür. Burdaki dönüş üretim, tüketim. İnsanlar buğday tanesi gibi. Nasıl ki buğdayı tarlasına ekiyor adam. Sonra onu biçiyor. Değirmene götürüyor. Ögütüyor. Yemek pişirip yiyor. Yok olup gidiyor. İnsanlar da böyledir.

İsmiyle müsemmâ denî dünyadır

Su üzre kurulmuş taklid binadır

Bu bir mezraadır dar-ı fenâdır

Şarâbı kan olmuş gıdasıdır baş

Şarabı-kan: Bütün kanlar yere gidiyor. Ölenlerin.

Gıdası nedir? Bütün insanları yok ediyor. Başını yiyor.

Sânî'in sunu: Yaratıcının yarattığına da akıllar ermez.

Arif: Ayık, akıllı demek.

Akıllı olan bu dünyaya sarılmaz. Kim dünyayı sevdi ise, dünya onu berbat, pis etti. Pisin manası: İmansız götürür bizi. Dünyayı seven giyeceğini düşünüyor. Gezmesini düşünüyor. Ondan geri kalamıyor ki. Ama sözümüz bu cemaate değil. Belki bu cemaatin içinde de olabilir. Bugün buraya gelmiştir. Yarın da bir zevk yerine gider. Gitmesin o zevk yerine. O zevk yerine giderse ehl-i dünya olur. Cenneti kazanamaz.

Fenadan çek elin iste bekâyı

Bir el döndüremez iki dolabı.

Bir insan hem dünyayı hem âhireti sevemez. Zıddiyet vardır. Nasıl ki ışık yanan yerde karanlık olmaz. Onun için çok şükür edeceğiz. Nimetimizin kadrini bileceğiz. Nimetimizi artıracağız. Bunun için altı azayı

koruyacağız. Gözümüzle yasaklara bakmayacağız. Dilimizle yasak olan şeyleri konuşmayacağız. Kulağımızı, elimizi, ayağımızı, kalbimizi yasaklardan muhafaza edeceğiz. O zaman imanımızın neticesine ulaşırız.

Hiç kuluna zulmeder mi Mevlâsı

Kulun çektiği kendi cezâsı.

Eğer Halik"ımız olmasa razı

Yaratmazdı cihânda birimizi.

İnsanlar Allah'a isyan etmekle Allah bundan üzüntü duymuş olsaydı, haşa estağfurullah insanları yaratmazdı. Halketmezdi. Onun için sadece itaat etmek lâzım.

Cenâb-ı Hak buyuruyor: "Biz insanların, boyuna, güzelliğine, zenginliğine, asaletine bakmayız. Ancak kalplerine bakarız." İnsanlar birbirinin kalbini bilmez. Evliyaullah bilir o da aşikâr etmez. Tasavvuf ehlinde gurur, kibir olmaz. Tevazu vardır. Tevazu tarîkat ehlinin büyük amelidir.

Bütün kapanmış kapıları, kilitlenmiş kapıları tevazu açar. Tarîkatımızın büyük ameli tevazudur. Tarîkatımızda kemalat, takva olmaktır Havfdır. Mahviyet: Yokluk. Yokluktan mahviyete düşmüşse yetişmiş oldu. Kâmil, kemâl sahibi oldu.

Her gördüğünü Hızır bil, demek tevazu ehli ol demek.

Her geceyi Kadir bil.

Her geceyi Kadir gecesi gibi ihya et. İşte bizim her gece kıldığımız teheccüd namazımız çok makbul.

Fırsatı ganimet bil.

İnsanlar dünyayı gençlikte kazandığı gibi ahireti de gençlikte kazanıyor. İhtiyarlıkta kazanmak zor. Bu gençliğimizi hep dünyaya sarfetmeyelim.

Dünya bizi aldatır; bizi zarara uğratır. Cenâb-ı Hak: "Biz Kur'an'ı insanlara gönderdik. Biz Peygamberi insanlara gönderdik." buyuruyor. O halde Kur'ân'a ve Peygambere uymayanlar insan değil. Hayvan. Bu cesedin içinde bir sıfatın var senin. İç âlemi var insanların. Dışardan bakınca süslü, püslü çok güzel görünen o cesed. Şeriatsız ve tarîkatsız ise hayvan gibidir.

Kim nasıl sıfat kazanmışsa o sıfatla gidecek.

Ve sîka'llezîne keferû ilâ cehenneme zümerâ= O kâfirler, zümreler halinde cehenneme sürüldü.

Cennet zümresi, cehennem zümresi. Cennet vesikası verilirse; cennet hurileri çok ihtişamla, çok hürmetle, şerefle seni okşayarak, severekten cennete götürecekler.

Ama cehennem vesikası eline verildi ise ellerinde demirden çomaklarla vura vura cehenneme götürülecek. İşte bunlardan kurtulmak lâzım. Allah bizi insan halketmiş. İnsanlığımızı bilelim. Bunun için görevimizi yapalım. Görevimizi yapamazsak insanlığımız tamamlanmış değil.

Allah hepinizden razı olsun. Bugün sohbet olmasın diye çok ısrar ettiler. Olsun da görüşelim. Helallık alırız dedim. Hakkınızı helal edin. Gitmek var. Gelmemek var. Allah canımızı sağ ederse bir düzelme olursa biz de arada geliriz. Sağlık olursa Ramazan Bayramını İstanbul'da yaparız. Kurban Bayramını burda yaparız. Yapılacak bir işi tezden bitirmek istiyorum. Yaratılış bu. Bizim bu dolaşmamızı burada bütünleştirmemiz böyle yaptı. İki aydır dışardayız. İki ayı da geçti. Karadeniz Bölgesi, Doğu, Güney Anadolu, Akdeniz Bölgesi. Böyle dolandık geldik. Şekerimiz de çok yükselmiş, insulin iğnesi veriyorlar. Biz de İstanbul'a gitmeden kullanmayacağız.

Yiyelim, içelim ama Cenâb-ı Allah'ın bir emri var. Emri hududunda olsun. Emrin dışına çıkınca Mevlânâ'nın bir sözü vardır: "Herkes hür olunca sevinir. Ben kul olunca sevinirim." Günahı-sevabı, hayırı-şerri bilmeyen insan var ya. Affedersiniz çok affedersiniz. Yaylalarda otlamış. Derelerde su içmiş gibidir. Bilmem hangi senede (82-84) olabilir. Yine Ankara'dayım. Siyasal Bilgileri bitirmiş. Annesi, amcası var. Babası ölmüş. Bunlar müslümanlar. Asilzâdeler. Fakat oğulları orada tam manâsı ile solcu. Bir türlü dönmüyor. Annesi ağlıyor. Amcası da albaylıktan emekli olmuş. İsmini söylemeyelim. Amcası bir vesile ile "Kemal ben hastayım. İhtiyarım. Misafirlerim var. Gel de biraz yardım et" demiş. Geldi yemekleri, ikramları verdi. Sohbet oldu. Dinledi sohbeti. Sonraki gün bir başka eve gittik. Kendi arzusu ile geldi. Orda da başladı hizmet görmeye. Çayları getirdi. Meyvaları getirdi. Üçüncü akşam başka bir yere yine geldi. Ders aldı. İhvan oldu. Sonra Erzincan'a gittim. Uzunca bir mektup yazmış. Mektubun şurasını hatırlıyorum. Diyor ki:

"Yıllardır kainatı aydınlatan bir güneşin karanlığında geziyordum. Aydınlık islâm aydınlığı. Güneş İslâm güneşiymiş. Bizim medeniyet, medeniyet diye sahip olduğumuz medeniyet ancak ehlileşmiş bir hayvan oluyor. Bu imiş" diyor. Yani demek istiyor ki: Bir insanın ibadeti, ameli olmazsa, hayvanların bir yabanisi var. Ormanlarda dağlarda gezer. İnsanlar için zararlı. Ama evde beslenenler zarar vermiyor. Demek ki medeniyet medeniyet diye sahiplendiğimiz medeniyette ehlileşmiş hayvan oluyor. Onun için Allah'a şükür, çok şükür. biz insan olmamız için Kitaba sahip olacağız. Peygamberimizin sünnetlerini işleyeceğiz. Zaten Allah'ın emri de böyle. Şimdiki âdetler, ananeler, usuller, yaşantılar Avrupa'dan gelmiş. Böyle yaşantı sahabede görülmemiştir. İnsanın yaşantısı böyle değil. Sebep ne? Peygamber Efendimiz buyuruyor: "Bütün hataların başı dünya sevgisi." Dünyayı seven her hatayı işler. Dünyayı sevmeyen hiç hata işlemez. Yiyeceğiz, içeceğiz kazanacağız. Ama yediğimiz, içtiğimiz helâl olsun. Yediğimizin içtiğimizin helâl olması için ibadetimiz olacak.

İnsan maneviyatını elde ederse büyük âlimdir. İnsanlık şerefine lâyık olursa "Legat haleknel insane fi ahseni takvîm" buyuruyor Cenâb-ı Allah. Dünyalardan, yerlerden, göklerden daha büyük varlık oluyor insan.

Onun için Cenâb-ı Hak bir Kudsî Hadisinde: "Ben yerlere göklere sığmam ama mümin kulumun, velî kulumun kalbine sığarım." buyuruyor. Veli olanda veli sıfatı vardır. Veli olmayanda ancak Allah'ın esmâ nuru vardır. Meselâ biz şimdi müridiz. Velâyet sahibi değiliz. Bizim emir hududunda esmâ zikrimiz var. Esmâ: Allah'ın isimleri, Allah'ın 1001 ismi var. Ama bizim esmâmız Lâfza-yı Celâl Allah'ın zatına, tek olan zatına mahsus olan bir isimdir bu. İşte onun nuru kalbimizde var. Allah'ı unuttuğumuz zaman o nur kalbimizden

çıkıyor. Kaldık karanlıkta Allah'ı andığımız zaman nasıl ki karanlık gecede lamba yanar ışır. Kalbimiz de öyle oluyor. Allah'ı unuttuğumuz zaman kalbimizdeki ışık sönüyor. Buna ne diyoruz: Gaflet. Gaflette olan insan her hatayı işler. Allah'ı unutmazsa, Allah'ın esmâ nuru onda vardır. O da onu hatalardan korur. Biz bunu sadece günlük zikrimizle mi elde edeceğiz? Hayır. Ama bu da yaklaştırıyor. Allah'ı kalbinden kim unutmuyorsa o karanlıkta değil. Daima aydınlıkta. Hem de öyle bir aydınlıktaki altı cihetini görüyor. Altı cihet nedir? Ön, arka, sağ, sol, alt, üst. Ayık demek bu demek. Ârif demek bu demek. İşte bu da bizde olan gafleti atmak için amelsiz olmaz. Amelimiz olmazsa büsbütün karanlıktayız.

Hızır mürşid-i kâmildir o zulmet kalb-i cahildir.

Cevâhirler şeriattır özün kurtar cehâletten.

Hızır: Mürşid-i Kâmildir. Senin mürşidin senin Hızırındır. Cevahirlerde şeriattır. Zülmettekiler, câhildir.

Zamanın Hızrını iste semânın bedrini iste.

Bedir: Parlak, çok aydınlık bir semâ. Bir vardır ki: Bulutlarla kaplı semâ. Veya karanlık bir semâ. Onlar amelsiz ibadetsiz olan kişileri temsil ediyor. Ama bedir, semâ: Allah'ı hiç unutmayan kalbi temsil ediyor. Biz şimdi zifiri karanlık, siyah bulutlarla kaplanmış semayı yaşamıyoruz. Onlar Allah'ı, Peygamberi tanımayanlar içindir.

Biz o Bedir semâda da değiliz. Bedir semâda olmak için yerken Allah'ı unutmayacağız. İçerken Allah'ı unutmayacağız. Alırken Allah'ı unutmayacağız. Verirken Allah'ı unutmayacağız. 24 saat içerisinde bir nefes dahi Allah'ı unutmayacağız ki bedir semâda yaşayalım. Öyle ise biz şimdi parçalı bulutlu semâdayız. Onu büsbütün karanlık semâ yapmayalım. Aydınlatalım. Onu da ibadetimizle, fikrimizle, tarîkatın ve şeriatın şartları ile yapalım.

Bu son görüşmemiz oluyor. Bir ara gelebilirsek geliriz. Yoksa Kurban Bayramına geliriz. Hakkınızı helâl edin.

Allah'a ısmarladık. Cenâb-ı Hak sizi bize, bizi size unutturmasın. Burada bir menfaat yok. Allah için çalıştık. Allah için birbirimizi tanıdık. Allah için birbirimizi seviyoruz. Allah unutturmasın sizi bize, bizi size. Allah size bizi hayır dualarla yadetmeyi nasip etsin. Bizi de sizi hayır dualar yadetmeyi nasip etsin. Allah cennette cemalini nasip etsin. Dünyada âhirette korktuklarımızdan emin etsin. Allah bu muhabbetinizi ömür boyu muhafaza etsin. Muhabbetinizle yaşayasınız. Muhabbetinizle göçesiniz. Amin.

"Evliyaullah kul ile Allah arasında bir vasıtadır."

22.10.1992

İnsanlardaki bu rûh Allah'ın zâtının rûhu. Allah "Kendi rûhumdan ruh üfledim" buyuruyor. "Kendi rûhumdan rûh üfledim." Kime? İnsana. Meleğe değil. İnsana üflemiş. Öyle ise Cenâb-ı Hakk'ın zâtından gelen bu rûh aslına rücu ederse melekleri geçer.

İnsanlar ulvî, insanlar suflî

Ulvînin manâsı: Gökleri aşar melekleri geçer. Suflînin manâsı: Hayvanlardan aşağı düşer. Niçin? Cennet var. Cehennem var. İnsanlardan cinlerden başka Allah hiçbir mahluku diriltecek mi? Yok. Onları cennete cehenneme koyacak mı? Yok. Yalnız insanlardan, cinlerden başka yedi şeyin cennete gireceği söyleniyor. Kur'ân-ı Kerîm'de zikrediyor Cenâb-ı Allah.

1- Ashâb-ı Kehf'in Kıtmîri (Köpeği)

2- Üzeyir Aleyhisselam'ın merkebi

3- Sâlih Peygamberin devesi.

4- Hz. Musa'nın asası.

5- Hz. İsa'nın taşı, (Konuşan bir taş)

6- Hz. Ali Efendimizin Zülfikârı (Kılıcı)

7- Peygamber Efendimizin bineği (Atı)

Bütün bunlar cennete girecek. Ashâb-ı Kehf'in durumunda ibret verici bir olay var. Herkes orayı ziyaret ediyor. Halbuki şehrin ortasında, câminin dibinde Danyal Aleyhisselam var. Peygamberdir. O hiç söylenmiyor. Ama Ashâb-ı Kehf Ben-i İsrail'in velileri, onlar söyleniyor.

Olurdum lameri kest

Kabul etse beni çoban reis.

Bunu Mecnûn diyor. Beni diyor Leylâ koyunlarını beklemek için kabul etse, ölünceye kadar sürüsünün köpeği olurum. Bu kelâm böyle ama bunda da bir hakikat var. Nedir hakikat? Mecnûn, Leylâ'nın zâhir güzelliğine, şerefine asaletine değil, Leylâ'nın yüzünde Allah'ın sıfat nurunu görmüş. O kadar güzel göstermiş onu ki, Mecnun'a Leylâ'yı o kadar güzel göstermiş ki Cenâb-ı Hak. Eğer Leylâ gerçekten o kadar güzel olsaydı, zenginler ona talip olurdu. Mecnun fakîr, sefil. Leylâ'nın babası, ailesi zengin. Mecnûn fakir diye vermediler.

Çok güzel olsa, zenginler talip olurdu ona. Ama Cenâb-ı Hak Leylâ'yı Mecnûn'a o kadar güzel göstermiş ki dünyada ondan güzeli yok.

Söylenir dillerde bir Mecnûn u Leylâ her zaman

Günde yüz bin nice Mecnûn ile Leylâ'sı geçer.

Her zaman söylenen, kitaplarda yazan Leylâ ile Mecnûn. Bilmezler ki günde yüzbin Mecnûn'la Leylâ'sı geçer. Yüzbin tane geçermiş. Nerede? Kürre-yi arzda. Burada Mecnûn'dan manâ bir evliyaullah'ı seven müritlerdir. Leylâ'dan manâ evliyaullahtır.

Bir Leylânın Mecnûnuyam.

Çünkü neden? Evliyaullah'ta olan bir sıfat nuru vardır. Hatta evliyaullahta zât nuru vardır. Evliyaullahı sevmek Allah'ın sıfatlarından dolayıdır. Evliyaullahta Allah'ın sıfat nuru vardır. Allah'ın sevdirdikleri görür.

Bilene, görene... Köre ne?

Bilenlere, görenlere. Ama görmek mühim değil. İnanmak mühim. Zâhirde bu göz onu görmese de, ceset onu bilmese de, rûh onu hissediyor. Zaten tarîkata girmek, tarîkatı yaşamak rûh ile oluyor. İnsanın rûhu tarîkatı hissediyor. Anlıyor. Bunu anlamak, Evliyaullah'ın velâyetine inanmak. Görmüş veya görmemiş. Görmemişse, görmüş gibi inanmış. Evliyaullah'ta olan kudsiyeti, O'nda olan mahareti. O'nda olan kudreti. Evliyaullah'ta Allah'ın sıfatlar tecelli etmiştir. Bu sıfatları müridi cezbediyor. Zâhirde O da bir insan. Yiyor, içiyor, yatıyor, kalkıyor. Oturuyor, alıyor, veriyor. O nasıl bir insan?

Kapında kul var, Sultandan içeru.

Ete, kemiğe büründüm, Yunus diye göründüm.

Etten kemikten maksat, cesedini kasdediyor. Kapında kul var, Sultandan içeri. Burada rûhtan bahsediyor. Ama o rûh makamına ulaşmış. Onun rûhu Allah'a ulaşmış. Allah'ın zâtına ulaşmış. Akar sular, katreler deryaya karışıyorsa... Sanki o insanların rûhu deryâdan gelmiş, yağmur katresi. Yağmur katreleri birleşirse, suya karışırsa suyla beraber nereye gider? Deryâya gider. Kürre-i arz üzerinde kaynar sular var. Bunlar nerden geliyor? Deryâdan geliyor. Bunlardaki bu hareket ne? Bu akım ne? Yine deryâya gitmek.

Herşey aslına rücu edecek. Herşey aslına rücu eder.

Öyle ise, bu suların aslı derya. Deryâdan geldikleri için, deryaya gitmek isterler. Ama hepsi gitmez. En ufak bir su deryâya gider de belki büyük su gidemez. Deryâya giden nehirler var. O küçük su nehire karışırsa, nehir de deryâya gider. İnsanların rûhu Allah'tan gelmiştir. Allah'a gitmek ister. Kendi kendine gidemiyorsa, kendinize bir vesile arayın. Onun için evliyaullah vasıtadır. Evliyaullah'ı bilmezse, evliyaullah'ı bulmazsa, evliyaullah'ın uhdesinden geçmezse, Allah'ı bulamaz. Evliyaullah kul ile Allah arasında bir vasıtadır. Zâhiri cesedi, bâtını rûhudur. Bizde de rûh var ama bizim ki katre.

İnsan 15 yaşına girince iki yolun kavşağındadır. Birisi cennet, diğeri cehennem yolu. Sağı cennet yolu, solu cehennem yolu. Şimdi sağcı, solcu diyorlar ya. İslâmınki ne sağ, ne sol. İslamın sağı solu nedir? İslamı yaşamak, yaşamamaktır. Peygamber Efendimiz Miraç yaptığı zaman, Miraçta bütün Peygamberlerin rûhları ile, görüştü. Gitti Adem babamızla da görüştü. Ona da selâm verdi. 6. semada görüştü. Selâm verdi ona.

- "Selamün aleyküm ya Ata."

- "Ve aleyna ve aleyküm selâm ya sadık oğlum Muhammed."

Böyle selamını aldı. Selamını aldı ama yine de meşgul. Durmadan sağa bakıp gülüyor. Sola bakıp ağlıyor. Peygamber Efendimiz sordu:

- "Ya Ata. Neden bu kadar meşgulsün? Sağa bakıp tebessüm edip neşeleniyorsun. Sola bakıp hüzünlenip ağlıyorsun." dedi. Demişki:

-"Ya sadık oğlum Muhammed, Sen de gel sağımdan, solumdan bak." Gidip bakıp da ne görsün. Sağa bakınca itaat edipte Cenâb-ı Hakk'ın cennetini kazananları, cennet ehlini görüyormuş. Onları zevkli sefâlı görünce neşeleniyor. Sola bakıyor. Cehennem ehlini, azap çekenleri görüyor. Üzülüyor. Düşünelim ki bir babanın iki tane oğlu var. Birisi babasına itaat ediyor, diğeri isyan ediyor. Ne kadar isyan ederse etsin oğluna bir kaza geldiği zaman baba yanıyor. Acıyor, ağlıyor.

"Meşayihe sadece sevgi ile değil,

ahlâk ve amel ile de bağlan."

1992

İnsan zengin olur. Fakat gönlüne girmemişse fakirdir. Zengin ama fakir gönüllü. Gururu yok, kibiri yok. Zenginliğini Allah yolunda harcıyor. Zenginin iki ameli vardır. Eğer malî amelini yaparsa zengin. Onun zenginliği onun için nur olur. Cennet amelle kazanılır. Malî amelde var. Bedenî amel de var.

Malî amel: Hac, zekât. Sadaka-yı câriye. Halka hizmet götürürse bunlar sadaka-yı cariyedir. Cami, medrese, çeşme, yol, köprü, okul bunlar sadakayı cariyedir. İnsan ölse gitsede sağ imiş gibi amel defteri kapanmıyor. Zengin olup fakir gönüllü olursa Zülcenaheyn olur. Onun zenginliği onun gönlüne girmez. Gönlünü meşgul etmez. Fakirleri yedirir. Fakirleri giydirir. Bütün ihtiyaçlarını giderir. Halka hizmet yerleri açar. Onun zenginliği nurdur. Bir zengin daha vardır ki, zevkine dalmış. Safâsına dalmış. Meşk yerlerinde bütün harcamalarını meşkine harcıyor. Onun zenginliği nârdır. Birisi cenneti kazanıyor, diğeri cehennemi kazanıyor.

Fakir olur da zengin gönüllü olursa o da zülcenaheyn. Fakir ama hiç kimsenin zenginliğinde, malında gözü yok hâline razı olmuş. Âlim olmuş, câhil gönüllü o da zülcenaheyn. Âlim ama ilminden dolayı kendisinde gurur kibir yok. Kendisini üstün görmüyor. Câhil isyan eden demektir. Su ile topraktan halk edilen cesed, su ile topraktan yapılan Beytullah'a yönelmezse ibadet kabul olmaz. Cenab-ı Hak "Ben yerlere, göklere sığmam mümin kulumun kalbine sığarım." buyurmuştur. Gönül sahibi: Evliyaullah'ın kalbi. Hakikatte Beytullah insanların kalbidir. Ama o kalb açılmış bir kalbe bağlanacak ki, irşadın anlamı o. İlim de insanları irşad etmez. Amel de irşad etmez. Eğer ilim irşad etseydi, Mevlânâ Hazretlerini irşad ederdi. İmamı Rabbani Hazretlerini irşad ederdi. Daha çok büyük âlimler onları irşad ederdi. Demek ki insanların ilmi bir nimetin kapısını açamıyor. O kapıyı açan evliyaullah'tır. Meşâyih olmadan o kapı açılmaz.

Gönül sahibine gönülden bağlanmak. "Allah'ın ipine sarılın" diye bir ayet var ya bu sevgidir. Görünen bilinen bir ip yok aslında. Bu bir sevgidir. Meşâyihi sevecek ki Allah'ı bulacak.

Rûmuzlu âyetleri açan hadisler oluyor. Hadisleri de açan kelâm-ı kibarlar oluyor.

Bir Kelâm-ı Kibar:

İnsana sadakat yaraşır görse de ikrâh

Yardımcısıdır doğruların Hazret-i Allah.

Allah'a şükür. Günaha, sevaba, hayıra, şerre inanmışız, sayında da bulunuyoruz ama biraz laçkalık var. Tam ciddiyet yok. Halbuki olması lâzım. Cenâb-ı Hak dört şeyi dört şeyin içerisinde gizlemiş:

1- İnsanlar içerisinde velilerini gizlemiş. Bu insanların içerisinde Allah'ına kulluk etmiş, Allah'ın indinde makbul olmuş veliler var. Bunları gizlemiş. İnsanlar içerisinde velileri gizlemişse, nasıl ki bizim hâkir gördüğümüz bir kimse bakarsın ki o bir velidir. Allah'ın indinde iyi bir insandır. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor? Biz insanların boyuna, soyuna, güzelliğine, zenginliğine bakmayız. Kalplerine bakarız. O senin hâkir gördüğün insan Allah'ın indinde senden üstün ve de çok makbul olabilir.

2- Taatlar içerisinde rızasını gizlemiş. Taatlar içerisinde rızası: Büyük büyük ameller işler insan; bakarsın onun ameli Allah'ın indinde makbul olmaz. Bir ufak amel işler insan, bakarsın onun ameli Allah indinde makbul olur.

3- Duâlar içerisinde icâbetini gizlemiş. Hangi dua Allah'ın indinde kabul olur. O da bilinmez. Hangi dua, hangi kişinin duâsı, kimin duâsı kabul olunur. O da bilinmez. Korkmak lâzım. Allah'tan havf etmek lâzım.

Cenâb-ı Hak "Müttaki olun, müttaki olanlar kurtulur" buyuruyor.

4- İşte günahlar içerisinde de gadabını gizlemiş. Bazen Allah, büyük günah işleyene gadap etmez; küçük günah işleyene gadap eder. Büyük günah işleyen onun havfını çeker, nefsine uymuş olur. Ona Allah gadap etmez. Eğer sen bir küçük günah işleyip de onun havfını çekmezsen, sana gadap eder Allah.

Allah'a olan aşkın nihayeti yoktur. Allah'a olan ilmin nihayeti yoktur.

Esirler içerisinde Caferi-Tayyar'ın oğlu Abdullah da bulunuyor. Bunların kim olduklarını tetkik etmişler bakıyorlar ki bunlar eşraftan insanlar. Şahsiyetli, büyük insanlar. Âlim kimseler. İstanbul'a gönderiliyorlar. Esir olarak Kral Kostantin'in yanına getiriliyorlar. Rum papazları, keşişleri, âlimleri, Kostantin'e rica etmişler,

- "Bunları sen bize ver, dinimize çevirelim. Bunları Hristiyan dinine çevirirsek, bunlardan çok yararlanırız."

Almışlar bunları götürmüşler kiliselerine. Kilise de bunları öyle bir yere hapis etmişler ki, dinlerine dönmeleri için. Onlar da dönmemişler. Papazlar çare aramışlar:

- "Bunlara şarab ile domuz eti yedirirsek dönerler. Nasıl yedirelim" demişler.

- "Bunlar aç kalsınlar. Mecbur kalsınlar yesinler."

Kilisede bunları hapis ediyorlar, yanlarına da domuz eti ile şarap koyuyorlar. Mecbur kalsınlar yesinler diye bir hafta bekliyorlar. Bir hafta sonra inceliyorlar ki, ne şarabın ağzı açılmış. Ne de domuz eti yenmiş. Hiç dokunulmamış. Keşişler hayret ediyorlar.

- "Bunlar bir haftadır birşey yemediler. Ama yine sıhhatliler. Bir hafta sonra yine gidiyorlar, yine aynı. Bir hafta daha duralım" diyorlar. Yine gidiyorlar. Yine bakıyorlar aynı. Bir hafta daha duruyorlar yine aynı. Dokunulmamış. Yine aynı. Neşeleri, sıhhatleri yerinde. Hayret ediyorlar.

Bunlara soruyorlar:

- "Siz bir aydır birşey yemediniz. İçmediniz size gaipten mi birşeyler geliyor?" diye soruyorlar. Onlar da hayır diyorlar.

- "Biz Muhammed ümmetiyiz. Bize gelen kitapta bir ay oruç tutmak vardır. Biz buraya girince niyet ettik. Bir ay Allah bizi muhafaza etti. Açlıktan korudu. Hissetmedik."

- "Peki bir ay daha hapis edersek sizi?"

- "Yine bir ay daha savma niyet ederiz. Yine Allah bizi korur."

Anlıyorlar ki bunları dinlerine çeviremeyecekler. Kostantin'e soruyorlar

- "Ne yapmamız lâzım?"

O arada Hz. Ali Efendimiz bir mektup gönderiyor. Medineyi Münevvere'den Kostantin'e. Diyor ki

- "Esirler içerisinde benim kardeşimin oğlu var. Caferin oğlu Abdullah. Onları bırakın. Azat edin. Bırakmazsanız beni oraya getirmeyin. Oraya gelirim." Korkularından azat ediyorlar.

Demek ki insan rûhun gıdasını verirse nefsin gıdasına gerek kalmıyor. Ama bizim tarikatımız riyazet tarîkatı değil, şeriat tarîkatı. Şeriatta Cenâb-ı Hak ne buyuruyor? "Yiyin, için, israf etmeyin." Yeter ki lokmamız helâl olsun ve hadisi şerife göre olsun. Allah'ın emrine göre olsun. Hâdis-i şerîfte Peygamber Efendimiz diyor ki: "Midenizin boşluğunu üçe taksim edin. Bir bölümü yemek, bir bölümü su. Bir bölümünü de nefes payı yapın." buyuruyor. "Helâlından yiyin. Ne yerseniz yiyin. Tatlısını da yiyin. Etlisini de yiyin. Sütlüsünü de yiyin." Gafil yemeyin. Bizde riyazet yok. Fakat riyazet tarîkatları var. Ne yaparlarmış? Hurma ile oruç tutarlarmış. Zamanımızda da var. Onlar öyle ki, yemek içmek arzuları kalmamış. Ölmeyecek kadar bir parça ekmek, üç beş tane zeytinle besleniyorlar. Üç beş tane hurma ile günlerini geçiriyorlar. Bizde bu yok. Lokmamız helâl olacak. Gafil yemiyeceğiz. Gafil yersek nefsimize yedirmiş oluyoruz. Ama huzur ile, râbıta ile yersek rûhumuza yedirmiş oluyoruz. Huzur denilince: Allah'ı anarak râbıtayı anaraktan yersek, râbıta nuru onda tecelli ediyor. Pis kesilen hayvan yenilmez. Müslüman kesmeyince pis oluyor. Yani "Bismillah, Allahüekber'dir" onu temiz eden. "Bismillah, Allahüekber" denilmedikten sonra hayvan yenilmez. Allah'ın ismi hayvanı temiz ediyor. Allah'ı anmadan yersek onun zulmeti geçmez. Temiz olmaz, pis olur. O nefsin gıdası oluyor. Nefis de pistir. Amma "bismillah" denilirse onun pisliği gider, nuru kalır. Nur ise rûhun gıdasıdır. Gâfil yersek nefsimiz ondan gıda alıyor. Eğer huzurla yersek rûhun gıdası oluyor.

Gâfil olmayalım. Her lokmamız helâl olsun. İbadetimizde eksikliğimiz olmasın. Ki biz de bu nimetlere malik olabilelim. Huzurla yiyelim.

Şeytan Cenâb-ı Haktan: "Yarabbi! Ben ne yiyeceğim?" diye istediği zaman, Cennetten atıldı. Hz. Adem'e "suhuf" geldi. Onun yiyeceği içeceği, çalışacağı, kazanacağını bu suhufta emredildi O'na. Fakat İblis tekrar "Ben ne yiyeceğim?" dedi. Cenâb-ı Hak onu tenkidle "Ya Melûn. Benim ismimi, Habibimin ismini anmadan yiyip içenlerin yediği senin olsun." dedi. Onun için lokmamız helâl olacak ve ayık yiyeceğiz. Tıka basa doldurmayacağız. Midede teneffüs payı olmazsa rahatsız eder bizi. Rahatsız olunca sıhhat olmaz. O zaman ibadet sağlıklı olmaz.

Nebi, Sıddık, Selman, Kasım estü Caferi Tayfur

Ki ba'dez bul Hasan şud bu Ali vü Yusuf est Gencûr.

Tayfurda Evlâd-ı Resulden.

Beyazıd-ı Bestami Hazretlerini görmüş. Onun revhaniyetinde yetişmiş. Hacca niyetlenmiş. Halk tarafından sevilmiş, tanınmış bir meşâyih. Hac zamanı gelmiş, hazırlanmışlar. Öyle bir saat gelmiş. Toplanacaklar Hasan Basri Hazretlerinin başkanlığında Hacca gidecekler. O belli saat o belli yere toplanmışlar. O gelmemiş. Niye gelmedi diye merak etmişler. Bir adam yollamışlar. Demiş "Ben gelemiyorum." Bütün hacılar demişler ki: "Ne eksiğin varsa tamamlayalım. Paran mı eksik nedir?" diye sormuşlar? "Yok" demiş. "Mazeretim var. Siz gidin Allah kabul etsin."

Gelemiyorum demesindeki sebepte şu imiş: "Sabahleyin belli bir yere toplanıp gideceklermiş. Akşam 6-7 yaşlarında bir çocuk ağlayarak gelmiş.

- "Niye ağlıyorsun?" demiş.

- "Şurada et pişirip yiyorlar da bana vermiyorlar" demiş.

Kalkmış çocuğun dediği yere gitmiş. Bakmış ki yıkık dökük bir bina. Etrafında duvarlar var, üstü yok. Orada da et parçaları var. Bir taraftada pişiyor. Demiş:

- "Niçin bu çocuğa et vermediniz? Ağlayarak yolladınız?"

- "Haramdır diye vermedik" demişler.

- "Nasıl olur? Size helâl olan şey ona niçin haram olsun? Kaç gündür açız açlıktan ölmeyelim diye deredeki leşin etinden kestim getirdim. Onu pişiriyoruz?" demiş. Bunu duyunca Hac masrafının parasını onlara veriyor. Gitmemesinin sebebi buymuş. Bunu açıklamıyor. Gitmiyor. O yıl hacılar Arafat'ta Vakfe'de iken gaipten öyle bir nida geliyor ki:

- "Ey hüccac bu seneki sizin haccınızı Hasan Basri Hazretleri hürmetine kabul ettim." Bir kaynaşma oluyor. "Kim bu Hasan Basri diye soruyorlar?" Fas hacılarını buluyorlar. Kim olduğunu anlıyorlar.

Demek ki insan öleceği zaman ölmemek için. Haram olan bir şeyin de ölmeyecek kadar haramlığı kalkıyor. Bu zamanda haram-helal ayrılığı kalmamış. Peygamber Efendimizin emri var. "Ümmetimizin üzerine öyle bir zaman gelecek ki, riba yemeyen kalmayacak. Yemeyenin de burnuna kokusu gelecek." Bu da şudur ki: Evet "benim faizle işim yok." diyebilirsin. Senin yok ama, kardeşin, oğlun, yakın akraban. Bunlar yapıyorlar. Bir bardak çayını içmen, kokusunu alman demek oluyor. Tarîkatımızda üç şart vardır.

1- Abdestli olmak: Abdest müslümanın silahı. Abdestli olan insan her zaman her ibadete hazır demektir (özürü olursa başka).

2- Lokmada ihtiyat: Helal lokma aramak. Helâl lokma yemeye dikkat etmek, şüpheli şeylerden kaçmak. Ama şimdi her şeye şüphe girmiş. Şüphe var. Ama kaçmak nasıl olacak? Allah'a sığınırım. Cenâb-ı Hak "Müttekî olun" buyuruyor. Takva sahibi olan kurtulur. Olmayan kurtulamaz. Ama takva sahibi olan kim? Cenâb-ı Hak yine bir işaret bildiriyor. "Sizin en çok müttekî olanınız, en çok Allah'tan korkanınız." İşte şimdi müttekînin zamanıdır. Allah'tan çok korkacağız. Allah'a sığınacağız.

3- Hıfz-ı nisbet: Muhabbetini muhafaza edebilmek. Muhabbetini taşırmayacak, bildirmeyecek. Muhabbeti neden zarar görüyorsa, muhabbetine zarar getirecek herşeyden sakınması lâzım. Onun için bizim Şeyh Efendimiz buyurdu ki: "İhvanlar kitap okuyun. Ama okuduğunuz kitapla tarîkatımıza, mürşidimize daha çok muhabbetiniz geliyorsa o kitabı okuyun." Eğer o kitabı okumakla, mürşidimize eksiklik oluyorsa okumayın. Nitekim falan zamanda bir memlekette bir çatlama, patlama oldu ihvanlar arasında. Bir hoca İmam-Hatip Okulu'nu bitirmiş. Gelmiş ihvanların içerisine kitap okumuş. Bizim tarîkatımız sohbet tarîkatı. Bizim ihvan kitaptan bir şey anlamaz. Bizim ihvanımız sohbet dinler. Nefsi islah eden, terbiye eden sohbettir. Terakki sohbettedir.

Kelâm-ı Kibarda:

Anın dervişleri kalmaz gaflette

Çoklarını irşâd eyler sohbette

Cemâlin görenler kalır hayrette

Mest olur yiğidi Pir-i Sami'nin

Piri Sami Müceddid'dir. Bir asrın müceddidi. Zülcenaheyn, zâhir ve bâtın ilmini bitirmiş. Seydayı Tagi Hazretleri manevî dedemiz oluyor. Şeyh Efendimiz Dede Paşa. O'nun üstü Muhammed Beşir Efendi. Onun üstü Muhammed Sami Hazretleri. Onun üstü Abdurrahman Tagi Hazretleri. İşte Adıyamanla biz oradan ayrılıyoruz. Hatta Pir-i Tagi Hazretlerine biz onlardan daha yakınız. Niçin? Piri Tagi Hazretlerinin bir halifesi Şeyh Fethullah. Ondan sonraki Hz. Ziyaeddin. O'nun halifesi Ahmed Haznevî. Sülâleden hep âlim gelmiş, hem zâhir şeriatı, hem de tasavvufu öğrenmişler.

Sonra, Şeyh Abdülhakîm hazretleri sonra da Muhammed Raşit. O beşinci oldu.

Bize gelince birincisi Pir-i Sami, ikincisi Muhammed Beşir, üçüncüsü Dede Paşa. (Allah'a sığınırım) Biz kendimizi meşâyih yerine koymuyoruz. Sayıya da katmıyoruz. Sayıya katmış olursak dördüncü oluyoruz. Evet muhabbetinizi muhafaza edin, muhabbetinizi gizleyin.

Derûnun derdini her yerde açma

Var ise gevherin meydana saçma.

Herşey gizlidir. Ama muhabbeti gizlemekte çok fayda var. Çok terakki var. Mesela: Hıfz-ı nisbet deyince: Bu cezbe var ya muhabbeti taşırıyor. Taşırmamak lâzım. Bir yemek taştığı zaman azalır. Köpüğü gider.

Kelâm-ı kibar:

Köpürüp kapağın taşma derviş

Kabında pişip kemale eriş

Cezbe haktır. Ama cezbeden de geçmek lâzım. Cezbe çok kıymetlidir. Niçin 70 bin evrat çeken bir talible beraber cezbe sahibi terakki ediyor. Halbuki hiç dersi yok. "Sen ders çekme demişler" cezbe var. Zikirden manâ kalpten Allah'ı unutmamak. Kalpte Allah'ın sevgisini taşımak. Zaten onun kalbinde bir yol bulmuş. Bir aşk tecelli etmiş. Cezbe bundan ileri geliyor. O kalbini doldurmuş taşıyor. Onu taşırmamak lâzım. Taşırmazsa daha çok terakki edecek. Zikirle de bir noktaya kadar terakki ediyor.

Şuğul-u bâtın da fazla zikir yapanla beraber terakki eder. Cezbeyle beraber terakki eder. Ama bir noktada üçü de durur. Cezbesi olan cezbesinden geçecek. Şuğul-u batını olan da ondan kurtulacak. Fazla zikir yapan da ondan kurtulacak. Bunların hepsi bir varlık oluyor. Bunlardan da geçecek insan. Çünkü bunlar varlık oluyor. Kemâlât mahviyette zikir sahibi zikrinden geçecek, cezbe sahibi cezbesinden geçecek. Şuğul-u batınide şuğulundan geçecek. Kalbini sahibine teslim edecek.

Şuğulu bâtınide: Kalbine fazla düşünceler geliyor. İstemiyor geliyor. İstemiyor geliyor. Burada cihad yapıyor. Cihâd-ı ekber yapıyor. Büyük cihad. Bu da terakki ediyor. Diyor ki: "Yarabbi bu mülk senin. Ben buradan muhalifleri çıkaramıyorum. Mülküne sahip ol" diyor. Ama bu son çare.

İşte herhangi bir kitabı okurken fıkıh meseleleri hariç, fıkıhı bizim tarîkatımız istiyor. Her müslümanın dini ilmihalı bilmesi isteniyor.

Okuyacağımız kitap Şeyh Efendimize muhabbetimizi artırıyorsa okusun. Artırmıyorsa okumasın. Herhangi bir hocanın vaazını dinleyince rabıtası artıyorsa dinlesin yoksa dinlemesin. Herhangi bir nafile amel işlemek istiyorsa, bu yanlış anlaşılıyor. Bizim tarîkatımızda nafile oruç tutmak yokmuş. Nafile namaz kılmak yokmuş. Hayır. Yanlış anlaşılıyor. Bizim büyüklerimizin ameli kitapta yazılı. Bunları yapacaksın. Bunları yapmazsan, ne kadar yaparsan yap makbul değil. Bunları yap. Ondan sonra fazla olarak ne yaparsan yap. Ama bu yapmış olduğun nafile ibadetler muhabbetini artırıyorsa işle. Artırmıyorsa işleme. Çünkü bizim tarîkatımızda ancak râbıta ile terakki ediliyor. Yani meşâyihe bağlanmaktır. Ama meşâyihe sade sevgi ve râbıta ile mi bağlanacak? Ahlakı ve ameli ile de bağlanacak.

Huzur sahibine kitap okumak da manidir. Namaz kılmak da manidir. Niye onu öyle bir nisbet sarmış ki hareket etmek istemiyor. Vermiş kalbini Allah'a. Oturmak, kalkmak, yemek, içmek ona şuğul oluyor. Öyle bir makama ulaşan mürit var ya namaz kılmak ona çok çetin gelirmiş. Çetinliği nedir? Secdeye varınca kafasını secdeden kaldırmak istemezmiş. Rükûya varınca rükûdan doğrulmak istemezmiş.

İşte hıfz-ı nisbeti taşırmayacaksın. Cezbeyi tutmazsan zararı var.

Bilmeyenler anlamayanlar inkâr ediyorlar. Onların günahına sebep oluyorsun. Cezbe haktır. İnkâr edilmez. Ama tutmak lâzım.

Gelin dergaha dervişler

Dergâh neresi? Sohbet yapılan, hatme yapılan yer. Bizim tarîkatımız sohbet tarîkatı, rabıta tarîkatı, bizim tarîkatımız hatme tarîkatı. Hatmeye çok kıymet vereceğiz. Bizim tarîkatımız hatme üzerine kurulmuş. Hatmeden büyük amel aramayın bulamazsınız.

"Çalışmak farzdır."

1991 Mayıs

Allah'a olan havfın nihâyeti yoktur. Bir zâhir ilmi vardır. Bir de bâtın ilmi vardır. Zâhir ilmi bâtın ilminin yanında çok küçük kalır. Allah'ın zâtı bâtın ilmi ile biliniyor. Fakat ifade edilmiyor. Zâhir ilmi Allah'ın zâtını bilemiyor. Sıfatlarından esmalarından bahis vardır. Esmâ nurundan bahis vardır. Fakat Allah'ın zât nurundan bahis yok. Peygamber Efendimiz buyurmuştur:

"Bu kadar yükselmeme rağmen Rabbimi marifeti ile bilemedim." Bu hadiste böyle. Kelâm-ı Kibarda nasıl?

Künh-i Zât-ı kimse bilmez bu yola etme heves

Lâl olur dil bu arada bil ki katl olur nefes

Sen mukayyed Zât-ı Mutlak'tan sakın eyleme bahs

Fark'ı Cem'i anlamaktır bu muammadan garaz

Allah'ın zât'ından bahis yok.

Diller lâl olur. Nefesler tükenir. Ama farktan cemden bahis olunur.

Fark: Halkiyet Cem: Allah'ın azameti. Cem'ül-cem.

Fark'ı Cemi anlamaktır bu muammadan garaz.

Halîk'ı bildin, mahlûku bildinse tamam. İlim ancak bunu bildirir. Mahlûkat da var. Halkiyette farklılık var. Allah'ın halkiyeti 3'e ayrılıyor:

1- Cemâdât, 2- Masnuat, 3- Mahlûkat.

Cemâdât: Yerin altında olanlar. 7 kat yer var. Daha onun bir tabakasında neler olduğu bilinmemiş. Ne kadar bilinse, bilinenlerden çok bilinmeyen, görünenlerden çok görünmeyenler var yer tabakasında. Cenâb-ı Hak âyette bildiriyor. Kıyamet kopup gidecek. Bilinmeyen, görünmeyen yerler yer tabakasında kalacak. Görünenlerden çok görünmeyenler var. Bunlar müsavi midir? Farklılık var bunlarda. Bir demirin madeni ile bir altının madeni bir mi?

Kömür de bir maden. O da yerden çıkıyor. O kadar petroller var. Madenler var. Hepsi yerden çıkıyor.

Masnuat: Bitkiler. Her kıtada, her bölgede, her memlekette değişik değişik bitkiler var. Birinde olan birinde olmuyor. Onun için bilinenlerden çok bilinmeyenler var. Görünenlerden çok görünmeyenler var. Bunlarda da farklılık var.

Birde mahlûkat var. Canlılar. Deryada, karada, havada. Havada da canlılar var. Deryada da canlılar var. Ama bunlarda da farklılık var. Hayvanların hepsi bir mi? İnsanların hepsi bir mi? Ama bütün mahlûkatın en üstünü insandır. Fakat cemâdâttan farklı olan masnuat. Masnuattan farklı olan mahlûkat. Mahlûkatın en farklısı insandır.

Cenâb-ı Hak: "Lâgat halaknâ'l insane, fî ahseni takvîm." "Biz insanı kıymetli halk ettik." buyuruyor.

Kelâm-ı Kibar:

Bu mahlûkun kamu aslı muhabbetten yaratıldı.

Muhabbet olmasa bil kim büyütmez yavrusun hayvan.

Halâyık içre insanı kamudan eyledi ekrem

Yarattı "Ahsen-i Takvim" kıluben mazharı Rahman.

Mazhar-ı Rahman: Allah'ın rahmetine ulaşacak insan. İnsandan başka Allah'ın rahmetine ulaşacak birşey yok. Herşey yok oldu gitti. Ama insan yok olup gitmiyor. Ama Allah'ın gazabına da insan düçâr oluyor.

Dikkat edelim: Allah'ın rahmetine de insan ulaşıyor. Mazhar oluyor. Gazabına da insan düçâr oluyor. Allah'ın rahmetine mazhar olan insan, bütün mahlûkatın en üstünüdür. Allah'ın gadabına düçâr olan insan da bütün mahlûkatın en aşağısıdır. Niçin? Mahlûkata azap da yok. İnancımıza göre bu böyle. Cenâb-ı Hak bizi zarara uğratmasın. Allah hüsrana uğratmasın. Dünya için bizi zarara uğratmasın. Burda dünya için bizi zarara uğratmasın derken, bu dünya zararı değil. Yani dünya kârının, zararının peşinde bu kadar koşarsak eğer, manevî kârımızı zararımızı bilemeyiz. Peki kârımıza koşmayacak mıyız? Zararımızdan kaçmayacak mıyız? Evet. Ticaret helâl. Ticaretinizi yapın diye emir var. Çalışmak farz. Peki Allah zararı niçin veriyor bize? İmtihan için. Bu da manevi kârımız için. Burada maddî zarar aleyhimize oluyor. Ama ahirette lehimize oluyor. Evet düşünelim. İdrak sahibi olalım. Bir daha biz bu dünyaya dönmeyiz, gelmeyiz. Kârlı gidelim veya zararlı gidelim. Öldükten sonra senin zararından sana zarar var mı ? Diyelim ki hep kâr ettin. Öldükten sonra senin kârından sana bir kâr gelecek mi? Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "Bir insan ölünce onu üç şey kabire kadar takip eder. 1- Malı. 2- Ailesi. 3- Ameli. İkisi döner gelir. Birisi onunla beraber kalır. Ailesi ile malı döner gelir." Ne kadar zengin olursa olsun bir insan kabire gidene kadar onun malını harcarlar. Bir de ailesi acı duyarak, ağlıyarak gidiyorlar. Üzerine toprak attıktan sonra o da orada bitiyor. Ya ameli? Ameli beraber gider. Ama amel-i kebir var. Amel-i sâlih var. Sâlih amelle gittikse mutlu olacağız. Çok mutlu. O mutluluk dünya mutluluğuna benzetilmez. Dünya mutluluğu onunla kıyas edilmez. Ama amel-i kebirle gidersek çok bedbahtız orada azabı görünce: "Yarabbi dünya âleminde sen bizi toprak halk edeydin de biz bu azabı görmeyeydik." denilecek.

Gıyabî imanımız var. Cenneti, cehennemi göremiyoruz. Cennet de hak. Cehennem de hak. Cenneti de bu dünyada kazanıyor insan. Cehennemi de bu dünyada kazanıyor.

Cenâb-ı Hak sâdıkları tanıtmış bize çok şükür. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Öyle bir ağızla duâ edin ki günah işlememiş olsun."

Bunu da bütün ulemâ araştırıyor. Acaba kimdir? Bu günah işlemeyen ağız. Şüphe yok ki velilerdir. Bil ittifak kararları velilerdir.

Herkesin günahı kendisinedir. Kimse kimsenin günahına bahis olamaz. Bir insan günahkâr olmakla kendisine geçmez duası. Fakat karşısına geçer. Niçin?

Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Her kim ki Allah için alçalırsa biz onu yükseltiriz."

Burada demek ki her ne kadar günahı olsa da; başkasına duası geçer. Bir insanın da ne kadar ilmi ameli olursa olsun, herkesi kendisinden üstün görmesi lâzım. Hüsn-ü teveccühü kazanması lâzım. Herkesten dua, istimdat talep etmesi lâzım.

"Her kim ki tekebbür sahibi olursa biz onu hakîr ederiz." buyuruyor Cenâb-ı Hak.

Eğer ilmi var da, ilminden dolayı gururlanıp, kibirleniyorsa, ameli var da amelinden dolayı gurur, kibir geliyorsa, kendini herkesten üstün görüyorsa olmaz. İlim, amel çok kıymetlidir. Çok da zararı olur. İlmin zararı olur mu?

Resulullah emrediyor: "İlim Çin'de de olsa gidin öğrenin buyuruyor."

Cenâb-ı Hak: "Sizin bileninizle, bilmeyeniniz bir değildir." buyuruyor. Amennâ, Saddakna. Zâhir ehlinde böyledir. Bilen bilmeyenden farklıdır. Bilen bilmeyenden farklı ise eğer. Her ilmin üstünde başka bir ilim var. Âlimlerde bir sır var ki avam bilmiyor onu. Bâtın ulemâda, velilerde de bir sır var ki âlimler bilmiyor onu. Nebilerde de bir esrar var ki veliler bilmiyor onu. Peygamber Efendimizde de bir esrar var ki, onu diğer nebiler bilmediler.

Bütün ulemanın ilmi, geçmiş veli ve nebilerin ilmi, bütün bâtın ulemâ, nübüvvet vârisi olan ulema, velayetin varisi olan ulema. Bütün bunların ilmi toplandığı zaman, Peygamber Efendimizin ilminin yanında bir katre gibi kalıyormuş. Peygamber Efendimizin ilmi de Allah'ın zatının ilmi yanında deryadaki bir katre gibi kalıyormuş. İşte ben bu kadar yükseldiğim halde "Rabbımı marifeti ile bilemedim" buyuruyor. Peygamberimizi biz nasıl bileceğiz?

Künh-i Zât-ı kimse bilmez bu yola etme heves

Lâl olur dil bu arada bil ki katl olur nefes

Sen mukayyed Zât-ı Mutlak'tan sakın eyleme bahs

Fark'ı Cem'i anlamaktır bu muammadan garaz

Bir insan ilmiyle ancak fark'ı cem'i bilebilir.

Fark: Halkiyyet. Cem: Cenâb-ı Hakk'ın zâtî azâmeti.

Halkiyette, farklılık var. Ta ki cemadattan tut. Mesnuattan tut. Mahlûkattan tut. Tasavvufta, tarîkatta çalışan bir kimsede, terakki eden bir kimsede manevî hâller görülmesi nerden başlıyor? Allah'ın esmâ nuru, isimlerden.

Sıfat nuru: Cisimlerden

Zâtı'nın nuru isimsiz, cisimsiz görünüyor.

Evvelâ bir insan, tecelli-i suri gördüğü zaman.

(Tecelli-i sûrî var. Tecelli-i manevî var. Tecelli-i zât var.)

Tecelli-i surî: Cenâb-ı Hakk'ın sıfatına mahsus olan nurlardır. Fakat tecelli-i manevi ise Allah'ına zâtı'na mahsus olan bir nur varsa. O da Lafza-yı Celâl tecelli-i manevi Lafza-yı Celâl'den geliyormuş.

Tecelli-i sûri başladığı zaman nerden başlıyor? Cemâdâttan başladığı zaman zerreden kübrâya, cemâdâtı, mesnuatı, mahlukatı ihata etmiştir. Cenâb-ı Hakk'ın nuru. Üç nuru: Esmâ nuru, sıfat nuru, zat nuru. Esmâ nuru isimlerden görünür. Sıfat nuru cisimlerden görünür. Zat nuru isimsiz, cisimsiz görünür. Bir talebe tahsil yaptığı zaman nerden başlıyor? Alfabeden başlıyor. Bir âlim ilme nerden başlıyor? Elif cüzünden başlıyor. Bizim zamanımızda öyle idi. Önce harfleri okuyorduk. Sonra (inen, ün) diyorduk. Daha sonra şeddeliyorduk. Sonra onları heceleyip Kur'ân'a geçiyorduk. Burada da rûhi bir tahsil vardır. İlk başlangıcı esmâ nurudur. Esmâ nuru isimlerden başlar. Sıfat nuru cisimlerden başlar. Bir hak tâlibi tasavvuf ehli bidayetinden başlayıp da, nihayetine ulaşacak ya. Bidâyet nerden başlar. Cemâdâttan başlar. Cenâb-ı Hakk'ın halkiyyeti üçe ayrılıyorsa:

Cemâdât, Masnuat, Mahlûkat.

Masnuat cemâdâttan farklı, cemâdât da; mahlûkattan farklı. Ayrıca Cemâdâtta da farklılıklar var.

Masnuatta da farklılıklar var.

Mahlûkatta da farklılıklar var.

Meselâ: Mahlûkat canlılar ise: Bir inek ile, bir sinek bir mi? Veyahut ta bir hayvan ile bir insan bir mi? Hayvanlar içerisinde de kıymet ifade edenler var. Haşarat var.

Tecelli-i sûri: Yer cisimden başladığı zaman; yerde neler varsa onlardan görünürmüş (Madenlerden). İncide son bulurmuş. Çünkü inci, inci olarak yerden çıkıyor ya. İnci değişmiyor. İncinin bir yapmacığı var. Bir de hakikisi var. Halbuki inci altından da pahalı. Veya en az altın fiatında. Altının gramı ne ise incinin gramı daha fazla. İnci yerden inci olarak çıkıyor. Ama altın ve diğer madenler diğer maddelerden ayrılarak elde ediliyor. Onların mühendisi, aletleri, sanatkarları onları ayırıyorlar. Ama inci, inci olarak yerden çıkıyor. Yani

halkıyyetinde incinin bir değişiklik yok. İnciden masnuata (bitkilere) geçermiş. Bitkilerden de görüne, görüne, görüne; hurma ağacı da bütün bitkilerden üstün. Hurma ağacından hayvanata geçermiş. Hayvanattta da görüne görüne, atta nihayet bulurmuş. Hayvanların da en kıymetlisi at imiş. Attan insana geçermiş. İnsanlardan görünürmüş. Fakat en tehlikeli yer burası. İnsanda tecelli-i sûri görünürse kendisi ne oluyor? Bir vartaya düşüyor.

Ordan geçemiyor. Geçemiyorsa ene (benlik) davasına düşüyor. Onun için mürşitsiz âbidler, mürşitsiz âlimler helâk olmuşlar. Onun için buyuruluyor ki:

Mürşid gerektir bildire, Hakk'ı sana hakke'l yakîn.

Mürşidi olmayanların bildikleri güman imiş

Her mürşide dil verme yolun sarpa uğratır

Mürşidi kâmil olanın gayet yolu asân imiş

Madem ki herşeyin üstünü insansa:

"Le kad halak'ne'l-insâne fî ahsen-i takvîm." Bir de:

"Sümme redednâ fî esfele-sâfilîn." var. İnsan herşeyin de mâdunu oluyor.

Eğer insan, insanlık şerefine nail oluyorsa,

Halâyık içre insanı kamudan eyledi ekrem

Yarattı "Ahsen-î Takvîm" kıluben mazhar-ı Rahmân.

Allah'ın rahmetine lâyık olan insandır. Başka bir mahluk, Allah'ın rahmetine layık olamaz. Allah'ın rahmeti ise sade cenneti değil, cemalini kazanmak, Cemal'ini görmektir. Esas Allah'ın kula rahmeti budur.

Bir de var ki insan insanlığını zayi ederse bütün mahlukatın mâdunu. Bütün mahlûkat Cenâb-ı Hakk'ın gadabına düçar olmuyor. Ama insanlar Allah'ın gadabına düçar oluyorlar.

Allah'a şükür. Çok şükür. Nihaî şükürler olsun. Bunlar haktır, hakikattir. İslâm dininin ta gelişinden Peygamber Efendimiz'in nur-u nübüvvetinin dünyaya ilanından velâyeti de dünyaya ilan edilmiştir, başlamıştır. Tâ ki kıyamete kadar da devam eder. Onun için vâris-i enbiya ikidir. Zâhir ulema Peygamber Efendimizin nübüvvetinin varisidir. Evet bazı tasavvuf kelamlarında yazar: "Velâyet nübüvvetten büyüktür." diye. Buna zâhir ulema karşı geliyor. "Bir veli, bir nebiden büyük" anlamına geliyor diye. Ama, hayır, öyle değil. Nübüvvetten olan velâyet büyük. Peygamber Efendimiz'in en büyük mucizesi Miracı. Peygamber Efendimiz'in en büyük mucizesi Kur'an. Diğer Peygamberler yapamadı. Büyük mucizesi Mirac. Ama bunu cismi yaptı. Cismi gitti.

Büyüklerin kelamı:

İlim istersen sabret. Zenginlik istersen kanaat et.

Vaaz nasihat istersen ölümü düşün.

Ey gönül sabret bu dehrin gamı gavgası geçer.

Bir gün âsûde olur bu dem (i) davâsı geçer.

Sabır, sabır, sabır. Herşeyin başı sabır.

Bu kesret âlemin seyrân eyledim

Sabırdan bir büyük kâr bulamadım.

Şimdi bu zamanda insanlar iyi niyetli değiller. İyi muamele yapmıyorlar. Hep birbirlerini çekemiyorlar. Haset ediyorlar, buğuz ediyorlar. Birbirlerine zarar veriyorlar. Bir insan ölümü düşünmezse vaaz nasihat tesir etmez.

Ne kadar maddî varlık olursa olsun, kanaat etmezse bir insan.

Hubb-u dünya şuğul-u süfla ile varılmaz bu yola.

Bu yol hangi yol? Allah'tan geldiniz. Allah'a döneceksiniz.

Rabıta sahibi sevmiş, inanmış. Gönülden sevmiş. Neye bağlanmış? Allah'a, Resulullah'a bağlanmış. Çünkü meşâyihini sevmek, Resulullah'ı sevmek, Allah'ı sevmek. Cenâb-ı Hak buyuruyor: "Allah'ın ipine sarılın" zâhirde ip yok. Bu ip sevgi ipi. Peygamber Efendimiz ne buyuruyor?

Birbirinizi Allah için sevin. Allah için biraraya gelin. Allah için konuşun.

Cenâb-ı Hak ne buyuruyor?

"Beni sevin, sevdiklerimi sevin, kullarıma sevdirin."

Kelâm-ı kibar:

Uyan gaflet meyinden kalk bu derdin çâresine bak.

Kemendi boğazına tak ara bul kâmil insanı.

Kemend: Bağ. Kimse boğazına kemend takmamış. Tasavvuf kitaplarında duyulmamış.

Kelâm-ı kibarlar, hadisleri, hadisler de ayetleri açıklar. Birbiri ile anlamları bağlıdır. "İnsanlar zarardadır." Bu zarar âhiret zararıdır.

Malın artması nedir? Kârdır. Azalması nedir? Zarardır. Bu zarar bu dünya için. Sabredersek kârı vardır. Ahiret zararı. "İnsanlar uykudadır ölünce dirilirler."

Onun için buyuruyor ki:

Uyan gaflet meyinden kalk bu derdin çâresine bak.

Kemendi boğazına tak ara bul kâmil insanı.

Buyuruyor ki Cenâb-ı Hak: "İnsanlar uykudadır. Ölünce dirilirler." Bu nasıl uyku? Bu nasıl dirilme?

Peygamber Efendimiz, Bedir Muharebesinde muvaffak oldular. Müşrikleri yendiler. Bunlardan ölenler oldu. Şehit olanlar oldu.

Şehit olanların teker teker elbiseleri ile kanlarını yıkamadan cenaze namazlarını kıldırdı. Defnettiler.

Müşriklerin ölenleri için bir kuyu kazdırdı. Hendek kazdırdı. Oraya gömdürdü. Kuyunun ağzına geldi. Onlara hitabetti. Dedi ki:

- "Siz bana inanmadınız. Bana eziyet yaptınız. Şimdi inanıyor musunuz? O zaman inanmadınız. Şimdi Hak Peygamber olduğuma inanıyor musunuz?"

Sahabeler soruyorlar?

- "Ya Resulullah onlar öldüler, işitiyorlar mı?"

- "Onlar sizden daha iyi işitiyorlar." cevabını veriyor.

İşte insanlar zarardadır; ölünce dirilirler. Nedir bu zarar? Amelsizlik, yoksa maddi zarar değil.

Cenâb-ı Allah: "Gaflet uykusundan uyan!" diyor. Bilerek kimse zarar işlemez. Bu zarar maddî zarar. Görüyoruz, kurtarıyoruz.

Bir zarar var ki bizim için onu bilmiyoruz, göremiyoruz. Günah, manevî zarar. Onu işliyoruz, göremiyoruz.

Bu zarar cemaatimize değil. Haşa estagfirullah inanmış. İnancını da yaşıyor. Gaflette değil.

Bir kelam-ı kibar daha var:

Eğer himmet erişmezse. Sana bir şeyh-i kâmilden

Adûlar yıktılar seddin. Ne yatarsın gâfil insan

Demek ki: Meşâyihi olmayan, tarîkatı olmayan gâfil.

Adû: Düşman (manevi düşmanlar)

Senin malının, canının düşmanı değil. Bunlar iman düşmanı, şeytan, nefis, dünya muhabbeti.

Allah'a ulaştıran aşktır. Onun için Peygamber Efendimize buyuruyor, Cenâb-ı Hak:

"Gel habibim sana âşık olmuşam."

Bir de buyuruyor ki:

Gece gündüz durmayıp istediğim

N'ola ki görsem Cemâlin dediğin.

Peygamber Efendimiz'e Cebrail geldi. Âyetler geldi. Cenâb-ı Hak onu sevmiş. Yaratmış olduğu halde Peygamber Efendimiz'in aşkı Mirac yaptırdı ona.

Bu demi Ahmet başa tâc eyledi.

Bu dem ile seyri Mirâc eyledi.

Bu dem ile yedi kez Hac eyledi.

Peygamber Efendimiz'in: Semada ismi Ahmed'dir. Bu dünyada Muhammed'dir.

Dem: Nefes. Allah'a olan aşkı, Allah'a olan sevgisi ile nefeslerini teneffüs etti. Allah'a olan sevginin aşkın, nihayeti yoktur. Peygamber Efendimiz Mirac yaptı. Allah'a olan sevgisinden muhabbetinden dolayı.

Peygamber Efendimiz'in haricinde de mirac yapanlar olmuş. Yine aşka düşenler. Yalnız Peygamber Efendimiz cismi ile, rûhu ile Mirac yapmış. Cismi ile göklere yükselmiş. Onu bir defa yapmış.

Ayrıca defalarca, zamanlar boyunca çok miraclar yapardı. Hergün yapardı. Niçin? Evliyalar dahi, en ufak bir veli yılda bir defa tecelliye mazhar olur. Allah'ın cemalini görürmüş. Daha yüksek olan veli ayda bir defa. Daha büyük olan veli haftada bir defa. Daha büyük olan veli günde bir defa mazhar olurmuş. Günde 5 defa tecelliyi gören velî olurmuş.

Muhammed Sami'yi gavvas bahr-i aşk-ı ra her dem

Bu söz neyi ifade eder? Her dem, her nefeste aşk deryasına dalıp çıkarmış. Aşk deryası nedir? Cenâb-ı Hakk'ın tecelli nurunda yok oluyor. Allah'ın esmâ, nuru, sıfat nuru, Zat nuru vardır. Allah'ın 1001 ismi vardır. İsminin nuru vardır. İnkâr edilir mi? Edilmez. Allah'ın sekiz sıfatı vardır. Sıfat nuru vardır. İnkâr edilir mi? Edilmez. Bir de Allah'ın tek olan Zat'ının nuru vardır. Bu eşyada. Eşyada üçü de mevcuttur. Ama katreden deryayı halk etmiş Cenâb-ı Hak. Zerreden kübrâyı halk etmiş Cenâb-ı Hak. İlmiyle de ihata etmiştir. Azameti ile de ihâtâ etmiştir. İşte zâhir bunu anlayamıyor. Kaldıramıyor.

"Hizmetsiz himmet alınmaz."

1992

Bedir Muharebesinde: Medine'ye gittiler, çok açlık oldu; yiyecek bulamıyor, içecek bulamıyor. Beraberlerinde birşey getirmediler. Çünkü oğlu gelmiş, babası gelmemiş. Babası gelmiş, oğlu gelmemiş. Kardeşi gelmiş, öbür kardeşi orada kalmış, kalkmış gelmişler. Bunlarla beraber bir başka kervan da gelmiş. Cenâb-ı Hak Cebrail ile vahiy gönderiyor: "Ya Habibim! Onların mallarını alın ellerinden" diyor. Binlerce deve bunların peşinden giderken bunlar hissediyorlar. Yol değiştiriyorlar. Bulamıyorlar. Bir de Mekke'ye haber gönderiyorlar. Çabuk yetişin malımız gidiyor elden diyorlar. Bunlar bin (1000) tane atlı, bin tane silahlı. Bir rivayete göre Müslümanlar 113 kişi, bir rivayete göre 313 kişi, geliyorlar, fakat bir kısmının atları filan yok. Bir çoğu da el sopası ile geliyorlar. Yanlış yol tarif ediyorlar, bulamıyorlar. Bunları bulamayınca geri dönecekler. Orda biraz istirahat ediyorlar. Suyun başında kalıyorlar. Bir taraftan da Mekke'ye haber gidiyor ki yetişin malımız gidiyor. Onlarda mallarını kurtarmak için savaş başlıyor. Orada bir kuyu varmış. Bir su varmış, Peygamber Efendimiz diyor ki: "Bırakın kuyuya bir zarar vermeyin," diyor. Sularını alıyorlar çekiliyorlar. Ama onlar suya birşey atıp kirletmek için birşey arıyorlar. Mekke'den gelenlerin içerisinden üç kişi üç kodaman meydana çıkıyorlar. Savaşmak için. Bu taraftan da Hz. Hamza, Hz. Ali Efendimiz ve muhacirlerden bir tanesi çıktılar meydanda döğüştüler. Hz. Hamza meydana çıktı. Hz. Ali Efendimize sen de gel dedi. Sonra diğeri de geldiler. Hz. Hamza tezden rûh etti. Hz. Ali Efendimiz de rûh etti. Öldürdüler, onları. İhtiyar idiler. Diğer yaşlı müs lümanı yaraladılar. Onu kurtarmak için gittiler Hz. Hamza ile Hz. Ali Efendimiz.

Savaş sırasında Hz. Hamzaya kılıç geldi. Karşı tarafı parçaladı.

Peygamber Efendimiz o sırada Ali'yi tut da getir diyor. Bunlar gidip getirelim diye telaşlandılar. Ebu Cehil orda direndi. Onların da kanını almadan gitmem dedi. Süvari şeklinde şeytan geldi. Meydanda idi. Meydandan kaçtı. Cebrail indi. Peygamber Efendimiz sordu:

- "Ya Ali o kaçan kimdi?"

O da cevap veriyor.

- "Ya Resulallah gönlüme geliyor ki o şeytandır."

Hz. Ali Efendimiz o sırada diyor ki:

- "Yarabbi senin Habibinin sözü geri mi kalacak? Beni ona yetiştir" diyor. Ve yetişiyor tutuyor.

- "Şeytan ne yapıyorsun?" diye soruyor.

- "Bana Allah ömür vermiş, güç vermiş" deyince Hz. Ali Efendimiz dönüyor, Peygamber Efendimiz'e anlatıyor. Şeytana koşup yetişince şeytanın ne yaptığını söylüyor. Orada durum şudur. Karşı tarafta yayalar var, atlılar var, silahları var. 1000 tane. Burada Hak tarafı. Peygamber Efendimiz bir avuç toprak aldı. Karşı

tarafa doğru savurdu. Allah o sırada bir rüzgâr verdi. Rüzgâra emretti. O da karşı tarafın gözlerine doldurdu. Şimdi burada otuz kişi olsa gözleri bağlı olsa gözü açık bir insan bir anda onları mağlûp eder. İşte orada kaçan kaçtı, ölen öldü. Sağ olan esir oldu.

İşte iki defa toprak atmış Peygamber Efendimiz. Birincisi Hicret'te, ikincisi de Bedir Muharebesi'nde.

Uhud Muharebesi'nde de yenildiler. Zayiat verdiler. Orda da bir avuç toprak ataydı. Niye atmadı? Veya başka yenildikleri muharebelerde de bir avuç toprak ataydı. Niye atmadı? Demek ki o bir avuç toprak attığı zaman Peygamber Efendimiz kendi iradesinde değil. Allah'ın varlığı onda tecelli etmiş. O el Peyamber Efendimizin eli değil. Allah'ın eli olmuş. Küfürün karşısında çarpışıyorlar.

Küfür ile iman birbirinin zıddı.

Musa Kelimullah Tûr-ı Sina'ya gittiği zaman kardeşine de Peygamberlik gelmişti. Harun Aleyhisselam'a. O'nu yerine koyuyordu. Onlara imamlık ediyordu. Vaaz, sohbet ediyordu. Tevrat için 8 defa gitmiş. Fakat bir gidişinde Samiri isminde biri, çeşitli maden ve altınları eritiyor. Bir buzağı heykeli yapıyor. Başını kızıl altından, boğazını beyaz altından, gövdesini başka renklerden, ayaklarını başka maden veya renklerden yapıyor. Allah da can veriyor, ilân ediyor. Gelin diyor ki gelin ben Musa'nın Rabbısını buldum. Gelip bakıyorlar ki görülmemiş bir şey. O böğürme özelliği olan buzağıya tapıyorlar.

Harun Aleyhisselam çok ağlıyor. Feryad ediyor. "Etmeyin, durun. Buna tapınmayın. Hele bir Musa gelsin" diyor.

Musa Kelimullah geliyor ki ümmetinin birçoğu buna tapmışlar. Geliyor. Kardeşinin sakalından tutuyor.

- "Ey Harun niçin bunlara engel olmadın da buzağıya taptılar." diyor. O da diyor ki:

- "Niçin beni suçluyorsun? Ben çok feryad ettim beni dinlemediler."

Bırakıyor kardeşini, Allah'a yöneliyor.

- "Yarabbi Sen buna can vermeseydin bunlar buna tapmazlardı." diyor. Cenâb-ı Hak'tan nida geliyor.

- "Ya Kelimim! Benim hikmetlerime karışma." Allah'ın Cemâl sıfatı, Celâl sıfatı var. Celâl sıfatının etkisi ile gadabını gösterir.

Cemâl sıfatının etkisi ile rahmetini cemâlini gösterir.

Şimdi insanlar bir acayip olmuşlar.

Celâl sıfatından lezzet almışlar.

Peygamberimiz "Rahmetenlilâlemin"dir. İman hidayet meselesi. "Habibim Benim hidayet etmediğime sen şefaat edemezsin." buyuruyor Cenâb-ı Hak. "Üzülme Habibim Ben onların kalplerini mühürlemişim. Onlar inanmazlar." Bu da özellikle amcası ve kendi kavmi için. Çok üzülmüş Peygamberimiz de onu ifade ediyor.

Sair Peygamberleri Cenâb-ı Hak tenkid etmiştir. Peygamber Efendimizi ise, gönlünü alır gibi teselli ediyor. Niçin? Sair Peygamberler kavimlerine beddua ettiler. O etmedi. Sair Peygamberler kavimlerine gelen âfetlere rıza gösterdiler. Peygamberimiz: "Yarabbi! Bana bağışla bunları" dedi. İşte "Rahmetenlilâlemin" olduğu bu. O kadar eziyet. O kadar çile, o kadar işkence. Bunları da atıyor. Üç defa, belki de dört defa Allah'ın gadap vahyi geldi, geri çevirdi. Affettirdi.

Allah'ın hayra rızası vardır. Şerre rızası yoktur. Şerre ricat edende Celâl sıfatı tecelli ediyor. Hayra ricat eden de Cemâl sıfatı tecelli ediyor. Dünyada Allah'ın Celâl sıfatına sahip olanlar Allah'ın gadabına duçar olacak. Cemâl sıfatına sahip olanlar Allah'ın rahmetine ulaşacaklar. Gadabı da insanlar için, rahmeti de insanlara. İnsanlardan, cinlerden başka Allah'ın gadabına uğrayacak hiç bir mahlûk yoktur. İnsanlardan, cinlerden başka Allah'ın rahmetine ulaşacak yine hiçbir mahlûk yoktur. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki:

"İnsanları ve cinleri halk ettik ki bizi mabut bilsinler."

Kudsî Hadis'te de:

"Biz aşikâr olmamız için insanları cinleri halk ettik." İlm-i ezelde rûhlara secde emredilmiş. "Ben sizin Rabbınız değil miyim?"

Tıfl iken Ol dilerdi ümmeti

Sen kocadın terk edersin sünneti.

Dünyaya gelir gelmez secdeye kapandı. Bu iltifatlar rûhadır. Belâ dedikten sonra iki secde emredilmiş rûha. Belâ diyenler olmuş. Demeyenler olmuş. Diyenler müslüman. Demeyelenler ehl-i küfür. Yazıcıoğlu şöyle diyor:

"Kim ki Lâ ilâhe illallah demişse o cehennemden çıkar."

Ehl-i nâr var. Ehl-i azap var.

Ehl-i nâr: Allah'ı inkâr edenlerle, Allah'a şirk koşanlar. Onlar ebedi cehennemde kalır.

Ehl-i azap: Allah'a şirk de koşmamış. Allah'ı inkâr da etmemiş. Allah'ın kitabına inanmış. Yapamamış. Peygamberine inanmış. Yapamamış. Bunlar ebedî cehennem de kalmayacaklar.

Zaten Hadis-i şerife göre: Cehennem: 7, Cennet: 8. Bir hadis var.

"Cebbâr iki ayağı ile cehenneme bastı."

Cebbâr: Allah-u Teâlâ'nın isimlerinden biridir. Misal:

Mehmet hem sakat, hem hasta, yiyeceği yok, içeceği yok. Sakat. Çalışamıyor. Hasta inliyor. Ama hayatı var. Canı var. Hasta da olsa sakat da olsa, bunun yemesi, içmesi var. Dilenecek. O dilenmeyle de para

verecekler, vermeyecekler. Yiyecek birşey bulamayınca ne yiyecek? Cehennemdekiler hasta. Bunların azığı zift, katran, Onu yiyecekler.

Bir insan zifiri bir karanlığa girer. Karanlıkta kala kala gıdasını da görmez pis olarak yer. Karanlıktan çıkan bir şey bulup yiyebilir. Bir Hadis-i şerife göre: İman ehlinin rûhunu Azrail Aleyhisselam hiç incitmeden alıyor. Yaş toprak olur. Onun içine bir kıl düşer. Kılı çekersin. Hiç toz olmadan gelir. Yerini de izini de belli etmez. İşte o şekilde alınan rûh göklere çıkar. Arş-ı âlâya çıkar.

Azap ehlinin rûhu da zahmetli, meşakkatli olurmuş. Yerlerin altlarına karanlıklara gider. İşte insanlar var ulvî. İnsanlar var suflî.

Aşağıya inince hayvandan aşağı olur. Yukarı çıkınca melekten yüksek olur.

"Bizim kalbimizi dirilten himmettir."

1992

Hz. Muhammed (s.a.v.) Uhud Muharebesinden döndükten sonra "Muharebeyi sagîrden, muharebe-yi kebire döndük" buyuruyor. "Muharebe-yi kebir hangisi Ya Resulallah?" diye soruyorlar da, buyuruyor ki: "Nefis mücadelesi. Bu cihaddan çok daha büyük." Halbuki Uhud'da mağlup oldular. Çok zayiat verdiler.

Meşâyihe gerektir tabi erler.

Sulûke giriben, tevbe ederler.

Tamam fiiliyatımız elimizde, amelimiz elimizde. Ama hâlimiz elimizde değil.

Cenâb-ı Hak ne buyuruyor:

"Her hâlinizle biz Azimüşan'a rücû edin." buyuruyor.

Burada her hâlinizle deniliyor. Sadece sıkıntılı zamanımızda mı Allah'a yalvaracağız? Hayır. Safalı, huzurlu zamanımızda da Allah'a yalvaracağız. İyi zamanımızda da Allah'a hamdedeceğiz. Şükredeceğiz, zikredeceğiz onu. Sıkıntılı zamanımızda da Allah'a sığınacağız. İşte hâlimizi de tebdil etmek için muhakkak bir cihadımız oluyor. Nasıl olacak bu cihad? Kalbimizdeki kötü düşünceleri, kötü niyetleri, vesvese veren şeyleri ne yapmak lâzım? Tebdil etmek lâzım.

"Heva'yı Hû'ya tebdil et."

Hava denilen bir nefes var insanlarda. Ha ile alınıp verilen nefes bu. İnsanlar bu nefesten haberdar olsunlar veya olmasınlar. Bir ha ile, hava ile girip çıkıyor bu nefes. Bu nefesleri insanlar Allah'ı zikretmeden alıp veriyorlarsa boşa gidiyor. Bunu "Hu" ya tebdil etmek Allah'ı anarak bu nefesleri alıp veriyorlar. Bu da Cenâb-ı Hakk'ın ismidir.

Cenâb-ı Hakk'ın 1001 ismi, sıfatlarının ismi. Lafza-yı Celâl, Cenâb-ı Hakk'ın Zat'ının ismi. Sekiz sıfatı var. Bir Zat'ı var. 1001 ismi Allah'ın sıfatlarına mahsus olan isimlerdir. "Doksan dokuz" Esma-yı hüsnâ var. Bu da 1001 isminden seçilen isimlerdir. Esas Zat'ına mahsus olan Lafza-yı Celâl'dir. Bu da insanların kalbinde yazılıymış. Cenâb-ı Hak onun için buyuruyor:

"Kulum ben sana Şah damarından daha yakınım." Fakat insan kalbindeki Lafza-yı Celâli diriltiyorsa, ne ile diriltir? Allah! Allah! Allah! diye diye. Ama zannetmeyelim ki 24 saat içerisinde 15 dakikalık bir zikrimiz var. Bu diriltmez onu. Bu bir hizmettir. Ama bir himmettir yine. Bizim kalbimizi dirilten himmettir. Himmeti almak için de hizmet vardır. Ama büyüklerimiz, meşâyihlerimiz ne buyuruyorlar sohbetlerinde? Alırken unutmayın Allah'ı, verirken unutmayın. Yerken Allah'ı unutmayın. İçerken Allah'ı unutmayın. Çalışırken Allah'ı unutmayın. Daima kalbinizden Allah Allah! Allah zikri yapa yapa. (Lisana getirmeye lüzum yok.)

Biran evvel kalbinize Allah! dedirin. Bu nasılmış? Bir insan kalbine Allah dedirtinceye kadar sayı var. Zorlanması var. Çalışması var. Ama kalbi dirilip; Allah diyorsa o zaman bırakıyor bunu. O zamanda Allah'ı unutmak istiyor da unutamıyor. Yani kendisini ne ile meşgul ederse etsin. Allah'ı unutayım diye zorlar. Unutamaz. Çünkü onda bir sıfat-ı meleke meydana geliyor. Onun için şöyle buyuruluyor: "Bizim öyle kullarımız var ki onların ticaretleri, zikirlerine mani olmaz." Bunlar kimler? Çalışırken Allah'ı unutmamışlar. Kalpleri ile zikretmişler. Yerken, içerken, alırken, verirken, zikrede zikrede onların kalpleri dirilmiş. Harekete gelmiş. Canlanmış. O yazılı olan Lafza-yı Celâl canlanıyor. Ampule cereyan gelmezse orda bir yazı var duruyor. İşte burada insanlara "Kulum ben sana şah damarından yakınım" buyuruyor.

Ama insanlar ne zaman ki o şah damarından yakın olan Allah'ı ne zaman ki zikrede zikrede Cenâb-ı Hakk'ın nuru onda tecelli ediyorsa: Esmâ nuru, sıfat nuru, sonra Zat nuru tecelli eder insanların kalbinde. Hani bir tarîkata girdik, sana bir esmâ verdi çekiyorsun. Lafzayı Celâl Allah! Allah! Allah! Allah! Başka tarîkatlarda Cenâb-ı Hakk'ın 1001 isminin herhangi birisini zikrediyorlar. Yalnız burdaki hikmet kudsiyet. Onun için bütün tarîkatların üstünü oluyor Nakşibendi tarîkatı.

Nakşibendi Efendimiz onun için buyuruyor ki: "Sair tarîkatların nihayet kârını, biz bidayete getirdik. Sair tarîkatlarda çalışırlar çalışırlar, çalışırlar 20-30 sene bir kâra ulaşırlar. Biz onu tarîkata ilk girene veriyoruz." diyor. Başka tarîkatlar, esmâ nurundan, sıfat nuruna, sıfat nurundan Zat nuruna geçiyorlar. Onlara çeşitli çeşitli esmâlar çektiriyorlar. Bütün çekilen zikirler, Cenâb-ı Hakk'ın 1001 ismi, hepsi toplanıyor, geliyor. Lafza-yı Celâl'de sona eriyor. Yeter ki biz kalbimizi Allah ile meşgul edelim. Bunun için de say lâzım. Zaten Cenâb-ı Hak: "Beni çok zikredin." buyuruyor. Biz irade sahibiyiz birşeyle meşgul olduğumuz zaman unutuyoruz. Allah'ı. Fakat o meşguliyet içerisinde sen sahiplisin. Senin bir rabıtan var. Seni bir ihtar eden var, seni bir ikaz eden var. O da Rabıtandır. Velâyet parmağı vardır. Batın parmağı vardır. O uzanır sana. O sana dürter, seni uyarır. Zahirde nasıl olur? Kalemin yazı yazarken kırılır veya çalışırken parmağın bir yere sıkışır. Veya yürürken ayağın bir yere takılır. Bunlar velâyet parmağı. Geliyor seni dürtüyor. Uyan diyor. Bir de ne var? Otobüse binmiş gidiyorsun. Vasıta ile gidiyorsun. Eğer sen kalbini Allah'a verdinse o vasıtadan aldığın sesi zikir olarak alırsın. Bakarsın ki o da Allah diyor. Öyle midir? Âmennâ ve saddaknâ ehl-i zikir için öyledir. Ehl-i zikir için sadece makine sesi değil. Bütün bu afakta olan sesler, birbirine vuran sert cisimlerin (çat-pat) bütün bu cisimlerin çıkardığı sesler zikir ediyorlar. Onun için:

Kâmile her eşya olmuştur evrat, buyuruluyor ya.

Her eşya kâmiller için zikir. Zaten Cenâb-ı Hakk'ın: "Sizin o cansız olduğunu zannettiğiniz cemâdatların hepsi beni zikreder." diye âyet-i kerimesi var.

Kalp dirilip harekete geldikten sonra sen ye, iç, çalış ne yaparsan yap. Allah'ı unutayım desen bile unutamazsın.

Çünkü kalp harekete geldi. Kalp harekete geldikten sonra, sen ye, iç. O zaman ne oluyor? Senin zâhirin halk ile, bâtının Hak ile oluyor. bunlar say ile (= çalışmakla) oluyor. Şeriatta da çalışmak var. Tarîkatta da çalışmak var. Hakikate geçince sen iradenden kurtuluyorsun. Sen de oluyorsun bir âlet. Yaptıklarını sen yapmıyorsun. Sen Allah'ın aletisin. Seni konuşturan Allah. Seni yediren Allah. İşte müridlerin neticesi öyle olur. Cüzi iradeden, küllî iradeye geçince öyle olur. Cüzî iradesinde de Bunlar var mıdır? Vardır. Bunlar saklı

duruyor. Cüzî irade de bunlar mecaz oluyor. Ondan sonra mecazdan hakikate geçiyor. Ama "Nakş-i Cemâl"e geçince. Mecazımız hakikat oluyor.

Cenâb-ı Allah nimetler halk etmiş ama, tabii insanların iradesine bırakmıştır. İnsanların iradesi ile elde ettiği nimetler vardır. İradesi ile elde edemeyeceği nimetler vardır. Ama iradesi ile elde edeceklerini elde edecek. Edemeyeceklerini Allah ihsan edecek. Allah'ın çok ihsanı vardır. En büyük ihsanı bizi müslüman halk etmiş. Bizim inancımız var. İnancımız dahilinde, günah-sevap, hayır-şer var. Bunlara da inancımız olacak. Allah'ın bütün emirlerini tutacağız. Tarîkattaki hizmetlerimizi göreceğiz. Hizmetsiz himmet alınmaz, o zaman zâhirdeki çalışmalarımız, şeriattaki amellerimiz tarîkattaki hizmetlerimizde ne yapıyor? Büyük nimetimizin kapısına gidiyor. Ama o kapıya gitmezsek, o kapı bize gelmez. Musa Kelimullah Peygamber idi. Her yerde Allah'la konuşabilirdi. Ama maksadının kapısı Tur-i Sinâ oldu. Bizim de maksadımızın kapısı var.

Peygamberler dünyaya Peygamber olarak gelmişler. Veliler ise senin benim gibi insan olarak gelmişler. Fakat veliler insanlar içinden seçilmişlerdir. Ayrıca sayları ve çalışmaları ile de veli olmuşlardır. Bir velinin maneviyattaki gücü, kuvveti, veli olmayan bir insanın bu dünyada yaşayan beş milyar insanın kuvvetini, gücünü eritseler, birleştirseler, bir velinin gücü ve kuvveti kadar olamaz. Niye? Çünkü Evliyaullah demek Allah'ın gücü onda tecelli ediyor. Allah'ın sıfatları onda tecelli ediyor. İşte o Allah'ın aleti olmuş. Gücünü kuvvetini nerden alıyor? Allah'tan alıyor.

Hakikate ulaşmak: İnsanların rûhunun makamına ulaşmasıdır. Allah'tan gelen rûhun Allah'a ulaşmasıdır. Bu yükselme de tarîkatle olur.

"Mal, mülk Allah'ındır, biz emanetçiyiz."

11 Ekim 1991

Allah bizi müslüman halk etmişse inancımızı yaşayacağız. Eğer inancımızı yaşamazsak nerden belli olacak müslüman olduğumuz? İslâmın yaşantısı "Lâ ilâhe illallah! Muhammedün Resulullah." Hepsi bu ifadenin içinde. "Lâ ilâhe illallah" Allah'a inanmak, Allah'ın kitabına uymak, Kur'ân'a uymak. "Muhammedün Resulullah" Muhammed'e (s.a.v.) uymak. Muhammed'e (s.a.v.) tâbi olmak.

Peygamber Efendimiz öyle buyuruyor: "Ben geldim. Bu dünyadan gidiyorum. Ümmetime 2 şey bıraktım. Kitap ve sünnetimi bıraktım. Kitap ve sünnetime sarılanlar kurtulurlar. Kitap ve sünnetime sarılmayanlar helâk olurlar. Yok olurlar. Mahvolurlar." Ölmemizle mi yok olacağız. Ölmekle ancak cesedimiz yok oluyor. Rûhumuz âlem değiştiriyor. Dünyada bir alem. Ahiret de bir âlem. Fakat dünya geçici bir âlem. Ahiret geçici değildir.

Ahirette tükenmez bitmez sonu gelmez bir hayat var insanlar için. Çok lüks bir hayat var. Dünyada bu hayatın bir zerresi yok. Ahirette çok sıkıntılı, bunaltılı, meşakkatli bir âlem de var. Onun da sonu yok. Biteceği yok. Onun için ölümü unutmamak lâzım. Ahireti unutmamak lâzım. Ölüm dünya hayatına son veriyor. Ahiret hayatına başlangıç. Her nefis ölümü tadacaktır. Zaten bu dünyada bir kişi kalsaydı, Peygamber Efendimiz kalırdı. Çünkü dünya onun için halk edilmiş. Gökler, yerler, melekler hepsi onun için halk edilmiş.

Âşıklardan bir tanesi ne buyuruyor:

Ey bî-vefa dünya senin elinden

Peygamberi âhir zaman ne etti?

Güvenilmez düzenine dengine.

Ebubekir, Ömer, Osman, Ali ne etti?

İntikamın aldı nice kâfirden

Elinden mumu var çağlanır nurdan

Eritti Kâbe'yi puttan küfürden

Aliyyullah gayrı asar etti.

Nübüvvetini yaymak için. Cenâb-ı Hak kâfiri yenmek için ona fırsat halk etti. Kuvvet verdi. Cennetten verilmiş bu kuvvet. Hasan Hüseyin Efendimiz için. Peygamber Efendimiz şöyle buyuruyor: "Hasan, Hüseyin

Efendimizin nuru ile Allahu Teâlâ Arş-ı âlâyı süslemiş. Cennette de onların nuru ile cenneti süsleyecek." Onun için Cenâb-ı Hak dünyada bunlara çok büyük çileler vermiş. Hiç bir zaman rahat, ferah yüzü görmemişler. Ondan sonra da şehit olmuşlar.

Görün şahzâdeler noldu birisi sararıp soldu

Biri susuz oldu şehid bu aşkın macerasından

Şahzâdeler: Hasan ve Hüseyin Efendilerimiz.

Hani onlar Allah'ı çok sevdiler. Allah'da onları çok sevdi. Onlara çok büyük aileler verdi. Ama ahirette de Cenâb-ı Hak cenneti onların nuru ile süsleyecek.

Kenan illerinden gitti Mısr'a

Hüsnünü Bağdat Basra

Güneş hicabından inmezdi yere

Zeliha Yusuf-ı Kenan ile

.....

Hakk'ın emrettiği yola giderdi

Validesine canın feda ederdi.

Bin deveyi bir akçaya güderdi.

Yemen illerinde Veysel Karâni

Bunlar Allah'ın çok sevdiği, çok makbul insanlar. Bunlar gittikten sonra bizler mi kalacağız bu dünyada? Bizler de gideceğiz. O gideceğimiz yere nasıl gideceğimizi bilelim. Ne götüreceğimizi bilelim. İnsan bir yolculuğa çıkacağı zaman 24 saat önceden veya 1-2 gün önceden hazırlığa başlıyor. Parasını, vasıtasını, herşeyini ayarlıyor. Bunlar olmazsa nasıl gidecek o yolculuğa? Bizim de işte böyle bir âhiret yolculuğumuz var. Orada bize vasıta lâzım, azık lâzım, iman lâzım.

Peygamber Efendimiz öyle buyurmuş. "Ya Ayşe, yolumuz uzak. Oraya arkadaşını al, silahını al, vasıta bul." Bunların hepsi nedir? Ameldir.

Arkadaşımız da vasıtamız da, azığımız da hepsi amelimiz olacak. Amelimiz olmazsa eğer, o yol çok uzak, çok çetindir. Orada eşkiyalar çok. Meşakkatlidir.

Onun için Peygamber Efendimiz: "Ben gidiyorum. Ümmetime iki şey bıraktım: Kitap ve sünnetimi bıraktım. Ümmetimden her kim ki kitaba, sünnete sarılıyorsa onlar kurtuldular. Kitaba, sünnete sarılmayanlar

helâk olurlar." Bir de buyuruyor ki: "Küfrün fışkırdığı zamanlarda..." İşte küfür fışkırıyor şimdi. Ne kadar İslâm beldeleri varsa hepsi küfrün baskısındalar şimdi. Onlar ne kadar azap görüyorlar. Biz de küfrün baskısındayız. Ama yavaş yavaş aydınlığa çıkıyor. Çıkacağız inşaallah. Ya Rabbi sen merhamet et. Sen hidâyet et. Sen merhamet et. Sen kurtar diye yalvaracağız Cenâb-ı Hak: "Kulum iste vereyim" diyor. "Müslümanları bu küfrün baskısından Sen kurtar" diye dua edeceğiz. Yalvaracağız. İsteyeceğiz küfrün fışkırdığı zamanda. Küfür deryaları arzı istila edecek. Kelâm-ı kibarda:

Abı yok tufanı çok deryaya düştüm gel yetiş.

Dehr elinden bir kuru davaya düştüm gel yetiş.

Dehr: Dünya

Dünya arzuları, dünya istekleri kuru davaya düşürdü beni diyor.

Kuru dava: İyi günümüz, kötü günümüz bütün yaşantımız kuru dava. Hepsi yok oluyor.

Ab: Su. Su yok, fırtınası çok bir derya. Bu bizim içimizde olan nefsimizin fırtınası. Nefsi emmarenin fırtınası. Bir taraftan da arz üzerinde, dünya üzerinde, küfrün fırtınası.

İşte. "Küfür hâkim olduğu zamanlarda, küfür deryaları çalkalandığı zamanlarda, ümmetimden kitaba ve sünnete sarılanlar, Nuh Tufanında Nuh'un gemisine binip kurtulanlar gibi binip kurtulacaklar. Ama kitaptan sünnetten ayrılanlar da Nuh Tufanında boğulup gidenler gibi boğulup giderler."

Bu zamanda tarîkatı olanlar mutludur. Kelâm-ı kibar:

Eğer himmet erişmezse sana bir şeyh-i kamilden

Adular yıktılar seddin ne yatarsın gafil insan.

Bu kelam, meşâyihi, mürşidi olmayanlara söylenmiş.

Adu: Düşman. Ey gafil insan bir şeyhi kamil bul ki onun duası seni kurtarsın. Allah'ın emridir bu. Cenâb-ı Hak: "Öyle bir ağızla dua edin ki günah işlememiş olsun." Kim bu ağız? Evliyaullah. Allah'ın velileri. Allah'ın sevdikleri. Allah'ı sevenler. Cenâb-ı Hak "Onların duasını alın" diyor. Onların duasını alın ki kurtulasınız.

Meşâyihi olanlar için ne var:

Gönlüme nakşoldu hubbu Cemâli

Terkeyledim cümle kîl u kalî

Dünya-perestlerin çok ise malı

Bizim de İmam-ı zamanımız var.

Birde şöyle buyurulmuş:

Canım feda olsun Resulullah'a

Bizi kabul etti Âl-i dergâha

Emreyledi şeyhim Muhammed Şah'a

Çıkardı zulmetten Bedraya bizi.

Zulmet: Şeriatı, tarîkatı olmayan, vaaz, nasihat dinlemeyenler. Bunlar karanlıktalar. Ama karanlıkta olduklarını bilmezler. Niçin? Uykuda oldukları için. Uyuyan insan gecenin karanlığını da bilmez. Ama ayık insan gecenin karanlığını bilir. Bilirse karanlıktan kurtulmak ister.

Cümle işler Hâlik'indir

Kul eli ile işlenir.

Bize irade vermiş. Onu farz kılmış. Ona sahip olacağız. Bu cüzî irademizi şerre sarfetmeyeceğiz. Günah, şer, haram var. Bunlara sarfetmeyeceğiz. İnsanları, azaba, firaka düşüren 3 şey var. Günah işler, hayrı yok, şer işler. Helâl lokması yok. Haram lokması var. Bu insan ne oldu? Güzelliğini kaybetti. Aşağıya düştü. Eğer iradesini kullanarak sevap işler, hayır yapar ve helâl yerse yükselir. Kıymetini kazanır. Bir insan varmış. Bu günah-ı kebairleri işliyormuş. Günah olduğunu da biliyor. Bir türlü bunları terk edemiyor. Alışkanlık. Nefis sahibi. Nefis zorluyor. Nefisten kurtulmak çok çetindir. Nefis nedir? Kitaba sünnete uymayan arzulardır. İşte böyle birisi İbrahim Ethem Hazretlerine gitmiş. Zamanın meşâyihi. Meşâyih olmazdan önce Belh padişahı imiş. Padişahlığı terk etmiş. Daha genç padişah. Yeni evli. Herşeyini terketmiş gitmiş. Ama bir sebep var. Ona ikaz oldu. Genç padişah iken ava çok meraklı imiş. On kişi, veziri ile beraber. Cevval, akıllı, herkesin kendisini sevdiği bir padişah. Cesur. Ava çıkmış. Gezmişler. Dolaşmışlar. Acıkmışlar. Vezirlerine demiş ki: "Getirin. Açın azığınızı." On kişi orta yere yayılmışlar. Yerlerken, tepeden bir karga, bir parça ekmek kapmış, kaçmış. Padişah ve diğerlerinin dikkatini çekmiş. "Bu on kişinin ortasından bu ekmeği bu karga alamaz. Bu cesarette bir hikmet vardır." diye düşünmüşler. Padişah çok akıllı. "Takip edin bu kargayı. Bunda bir sır, esrar var." demiş. On kişi ormanı taramaya başlamışlar. Kargayı arıyorlar. Bir tanesi kafasına kadar ağaca sarılı bir adam görmüş. Bu karga götürmüş olduğu ekmeği gagası ile tutmuş, ona yediriyor. Bunu görünce, diğer arkadaşlarını çağırıyor. "Gelin ben buldum." demiş. On kişi toplanmış oraya. Padişah da gelmiş oraya. Bu tablo karşısında padişahta öyle bir ayılma olmuş ki. Padişahta dünya zevki, safası hiç bir şey kalmamış. Tabii onlara sezdirmemiş. "Bir karga ağaca bağlı bir insanı besliyorsa neyime lâzım benim bu kadar saltanat" demiş. Aptallaşmış. Herkes avda yoruldu da ondan oldu zannetmiş. Gece olmuş. Yatağına çıkmış. Sabah bakmışlar. Padişah yok. Sağa bakmışlar bulamamışlar. Sola bakmışlar bulamamışlar. Çıkmış gitmiş. Terk-i diyâr etmiş. Bir meşâyih bulmuş. Kendisini ona teslim etmiş.

Varını yağmaya verip İbrahim Edhem gibi

Arayıp Hızr-ı zamanı bulmayan derviş midir?

Hızr-ı zaman: Meşâyihtir. Her müridin meşâyihi onun Hızırı'dır.

Başka bir kelâm-ı kibarda:

Hızır mürşid-i kâmildir o zulmet kalb-i cahildir

Cevâhirler şeriattır özün kurtar cehâletten.

İşte İbrahim Edhem tacını, tahtını terketmiş. Bir meşâyih bulmuş. 7 sene aç, açık, çıplak hizmet etmiş. Baş açık, yalın ayak. Mürşidine hizmet etmiş. Daha çok uzun hikayeleri de.. Sonunda irşad olmuş. Şeyh Efendisi ona: "Haydi sen de onları topla başına. Onlara sohbet et. İrşad et." demiş. Nasıl ki bir meşâyih olunca bunun bir etrafı oluyor, ismi her yerde duyuluyor. İbrahim Edhem isminde bir meşâyih var diye duyulunca halkı geliyorlar. Götürmek istiyorlar. Yine geleceksin. Padişahımız olacaksın diyorlar. Diyor ki gidin ben daha gelmem artık.

Not: (İğnesini denize atıyor. Balığa sesleniyor. Balık iğneyi ağzına alıp getiriyor. Etrafındakiler bunu izliyorlar. Önce sadece bir ülkenin padişahı iken şimdi âlemlere hükmediyor. Sadece insanları değil, artık canlı, cansız bütün varlıklarla tanışıyor.)

Allah bize rızık veriyor ki biz ona itaat edelim diye. Biz ona isyan mı edelim? İtaat edersek rızık var. Bu mülk O'nundur. Kalbimiz O'nundur. Vücut mülkü de O'nundur. Nedir? Vücut mülkü elimiz, gözümüz, ayağımız, dilimiz kulağımız. Bunların herbirisi bizim için nimettir. Bunları Allah vermiştir bize. Emanet kılmıştır.

Kelâm-ı kibarda geçer:

Bu mal sende emânettir

İşin daim hiyânettir.

Kamu nefse siyânettir

Ne çok sevdin bu boş hanı

Diyor ki: Bunlar sende emanet. Niye hıyânet ediyorsun ki... Hiyanet etmene sebep nedir? Bu boş hanı sevdiğin için. Bütün hataların başı dünya muhabbeti. Dünyayı seven her günahı işler. Peygamber Efendimizin Hadisi: "Bütün hataların başı dünya muhabbeti." Dünyayı severseniz her hatayı işlersiniz. Peki: Yemeyelim mi? İçmeyelim mi? Giyinmeyelim mi? Tabii yiyeceğiz, içeceğiz, giyineceğiz. Ama Allah'a kulluğumuzu da yapacağız. İnsan beşerdir. İhtiyaçları vardır. İhtiyaçlarını gidermezse ölür. Yer, içer, giyer de Allah'a itaat etmezse, Allah'a kulluk etmezse olmaz. Allah'ın nimetlerini yiyor.

Bir insan bir yere misafir gider. Hane sahibi ona çok ikram eder. Son derece ona hizmet yapar. Misafir de buna karşılık ona teşekkür ve dua etmesi gerekirken kalkıp, kapıları, pencereleri çarpıp, eşyaları oraya, buraya

fırlatırsa: Bu olur mu? İnsanlık mıdır? İnsanlığa yakışır mı? Bunu insan yapmaz. Hayvan iyiliği bilmez. İnsanlığı bilmez. Onun için burada en büyük insanlığı, en büyük ihsanı Rabbımız bize ihsan etmiştir. Bir defa yoktan var etmiş. Bize sıhhat vermiş. Bize bol rızık veriyor. Bu zamanda. Bizden önceki çağlarda, bizden önceki nesillere Cenâb-ı Hak hiç böyle bol rızık vermemiş. Böyle safahat vermemiş. Ama hiç bir asırda da insanlar bu devrin insanları kadar münkir olmamıştır. Münkirlik etmemişler. Yalnız bu durum, bu cemaatımızın dışında. Allah'a şükür Allah bizi az da olsa, karınca, kararınca itaat edenlerden etmiş. Az da olsa şükredenlerden etmiş. Az da olsa nimetimizin kadrini bilenlerden etmiş. Nimetimizin kadrini bilmek ne ile olur? İnancımızı yaşamakla, ibadetimizle olur.

Allah'ın bize vermiş olduğu vaadı da bu: "Kulum sana vermiş olduğum nimetlerin kıymetini bilirsen nimetlerini çoğaltırım. Yükseltirim. Büyütürüm. Bilmezsen elinden alırım."

Allah inananlara ahirette mükafatını verecek. İsyan edenlere cezasını verecek. Dünyanının mükâfatı vardır. Nedir bu? Varlığımız, sağlığımız, huzurlu olmamız. Dünyanın cezası nedir? Hastalığımız, fakirliğimiz, illetimiz. Ama bunlar da imtihan için geliyor. Büyük belâlar, büyük çileler Peygamberlere gelmiş. Peygamber Efendimiz üç gün yiyecek bulamadı: Karnına taş bağladı. Cenâb-ı Hak "Habibim! İstiyorsan Uhud Dağını senin için altından halk edeyim" dediği halde dilemedi. Niçin? Senin benim için istemedi.

"Yarabbi! Sen ümmetimi fakirlikle mi yarlıgarsın? Zenginlikle mi?" "Ben ümmetini fakirlikle yarlıgayacağım." Yani demek ki Cenâb-ı Hak fakirlere fakirliklerinden dolayı acıyor. Kusurlarını fakir oldukları için bağışlıyacak. Yarlıgamak bu demek.

"Ben ümmetini fakirlikle yarlıgayacağım." Ne kadar merhametli. Cenâb-ı Hak: Kur'ân-ı Kerim'de:

"Onun kadar ümmetine haris, onun kadar ümmetini seven, onun kadar ümmetini kayıran hiçbir peygamber olmadı." buyuruyor.

Kâfirler zengin. Peygamber Efendimiz fakir. Zenginliklerinden dolayı Peygamber Efendimizin nübüvvetini kabul etmediler. Fakir diye, yetim diye onu hakir gördüler. Nübüvveti ona lâyık görmediler. Peygamberliği ona layık görmediler. Onlar ne kadar yükselirlerse yükselsinler. (Yani zengin olsunlar) Ama yine fakirler onlar. Cenâb-ı Hak ne buyurdu? "Onlar zenginlikleri ile senin üzerine gurur getiriyorlar. İstiyorsan ben seni onlardan zengin yaparım. Uhud Dağını senin için altın haline getireyim. İstediğin yere yürüteyim. İstediğin yerde, istediğin gibi harca." İstemedi Peygamber Efendimiz. Ümmeti için istemedi. Gerçi burada fakirlik dünya azabıdır. Biz istemeyelim fakirliği. Ama Allah'tan gelirse razı olalım. Zenginlikte istemeyelim. O da bizim için tehlikelidir. Ancak Yarabbi! Bizi muhanete muhtaç etme. Açlıkla, çıplaklıkla bizi imtihan etme, diyeceğiz.

"Ey Habibim, her umurun orta hallisi hayırlıdır." Orta hallisi hangisi? Fazlası yok. Eksiği yok. Eksiği olursa o da bir azaptır. Fazlası olursa o da bir azaptır. Eğer fazlasını muhafaza edemezse, israf ederse, gayr-i meşru yerlere, zevkine, safasına dalarsa, harcarsa ne olur? Onlar onun için ateştir.

Cenâb-ı Hak kulunu bilir. Zenginliği taşıyabilir mi? Taşıyamaz mı? Taşırsa verir. Taşıyamazsa vermez. Ama biz hayırlısını isteyelim.

Hz. Musa Kelimullah Turu Sina dağına gidiyormuş. Allah'la konuşuyormuş. Vahiy orada iniyormuş. Tevrat Kitabı kısım kısım geliyormuş. Ümmetinden bir tanesi bir hanım, bir bey varmış. Bunlar o kadar inanmışlarki Hz. Musa'ya. Demişler:

- "Ya Kelimullah sen Turu Sinaya gidiyorsun Rabbınla konuşmaya. Biz bilemiyoruz bizim için zenginlik mi hayırlı? Fakirlik mi hayırlı? Rabbından dile bize." Hz. Musa Kelimullah gitmiş söylemiş:

- "Yarabbi sana herşey ayan. Filanca kulun benimle böyle bir sipariş yaptı. Zenginlik mi hayırlı, fakirlik mi hayırlı? Bilemiyoruz." diyorlar.

Cenâb-ı Hak:

- "Ya Kelimim! Git o kuluma söyle ki onun 40 sene ömrü var. 20 sene ona zenginlik verdim. 20 sene fakirlik verdim. Hangisini evvel istiyorsa istesin." Musa Kelimullah gelip onlara söylüyor. Onlar da baylı bayanlı istişare yapıyorlar. Diyorlar ki:

- "Biz önce zenginliği istiyelim olur ki fakirliği geçiririz. Zenginlik içerisinde malımız çok olur. Şuğulumuz çok olur. Bizi gâfil eder. İmanımıza zararı olur. Fakirlik sonra olursa yalvarmamız duamız daha iyi olur." diyorlar. Bunu böyle talep etmişler kendi akıllarınca. Musa Kelimullah, Cenâb-ı Hakk'a söylüyor. O da tamam diyor. Onlara bilinir bilinmez, görünür, görünmez öyle bir zenginlik veriyor. Fakat bunlar bu zenginliği çoğaltmıyorlar, yığmıyorlar. Ordan alıp, buraya veriyorlar. Allah'tan geleni Allah yolunda harcıyorlar. Yirmi sene tamam oluyor. Fakirlik gelmiyor. Bunlara bir korku düşüyor. Acaba Allah bize bir kahır mı yaptı? Niçin fakirlik gelmedi bize, zenginlik devam ediyor. Koşuyorlar Hz. Musa'ya:

- "Bize inayet et. Bizi kurtar. Acep Cenâb-ı Hak bize kahır mı etti?" Yine Hz. Musa Turu Sina'ya gidince:

- "Yarabbi sana herşey ayan. Sana şöyle bir istek var." Cenâb-ı Hak:

- "Ya Musa. Git söyle o kullarıma, onları zenginlikle imtihan ettim. O 20 sene fakirliği de çevirdim zenginliğe."

Allah bizi zenginlikle imtihan ediyor. Fakirlikle de imtihan ediyor. Ama biz bu zenginlikte imtihanı verebilir miyiz, veremez miyiz? Zenginliği isteriz. Ama hakkımızda hayırlı olur mu? Olmaz mı? Bunu bilemeyiz. Onun için biz hayırlısını isteyelim. Allah zenginliği verir. Hz. İbrahim Aleyhisselam'a lütfundan vermiş. O kadar zenginlik vermiş ona ki... (Biz millet-i İbrahim'deniz.) Malı durduğu yerde artıyor. Meselâ bir bardak oluyor iki bardak. Ekin ekiyor. Ambara bin teneke buğday kaldırıyor. Oluyor iki bin teneke. Hace-i Ahrar Hazretleri silsilemizde. Onun da malı durduğu yerde artıyor. Bu lütfundan oluyor. Ama Cenâb-ı Hak İbrahim Aleyhisselam'ı imtihan etti. Bir melek gönderdi ona. Melek gitti İbrahim Aleyhisselam'a Cenâb-ı Hakk'ı zikrediyor. Methederek:

"Subbühüm, kuddusün. Rabbüke ve Rabbüm melakühürün." İbrahim Aleyhisselam'ın öyle hoşuna gidiyor. Diyorki: "Rabbımı sen bir daha böyle medh ü senâ et. Malımın yarısını sana vereyim." diyor. O bir daha medhedince o yine doymuyor. Diyor ki: "Sen bir daha medhet malımın hepsini sana vereyim." Üç defa medhetmekle ne kadar malı varsa hepsini terkediyor.

Bir de Hz. Musa devrinde Karun o kadar zenginmiş ki, mücevharat dolu hazineleri. Ona da Cenâb-ı Hak zekat emri veriyor. "Vermeyeceğim, kimse bana karışamaz." diyor. "Bu malı ben kazandım. Kimse bana karışamaz." diyor. Deyince Cenâb-ı Hak, ailesi ile, kendisi ile malı ile yere batırıyor. Cenâb-ı Hak demek ki; zenginlik verir ama, kahrından verir, lütfundan verir. Kul kendisi isterse Allah kahrından verir. Kul istemeden verirse lütfundan verir, lütfundan verilen zenginlik nurdur. Nûra götürür insanı. Kahrından verilen zenginlik nârdır. Nâra götürür insanı. İşte bunlar da olmuş.

Peygamber Efendimiz'in sahabelerinden. İbn-i Seleme vardı.

Peygamber Efendimize o kadar muti ki beş vakit namazı onun arkasında kılıyor. Hiçbir vakiti kaçırmıyor. Seherlerde, hazerlerde daima sohbetinde. Birgün nasıl olmuşsa. Allah ahir âkibetimizi hayır getirsin.

Birgün İbn-i Seleme: "Ya Resulullah fakirliği taşıyamıyorum artık." demiş. "Canıma yetti. Allah'tan bana koyun iste." demiş. Çünkü o zaman zenginlik koyundan geliyormuş. Sanat yok. Fabrika yok. Yatırım yok. Bilhassa arap çölünde zenginlik koyundan oluyordu. Allah koyunu bereketli halketmiş. Koyun var ki senede çift yavru veriyor. Hz. Musa Kelimullah Firavun'dan kaçtı. Şuayip Aleyhiselam bir Peygamber. Bilmeyerek onun yanına vardı. Şuhud Aleyhisselam'ın gözleri kör. Asada orada imiş. Tâ ki Cennetten Hz. Adem indiği zaman Cennette Hz. Adem'e emanet verilen Asa bütün Peygamlere verile verile vasiyet edilerek gele gele Şuhud Aleyhisselam'da kalmış. Vasiyet şu: "Bu Asa'nın sahibi var. Sahibi gelir. İsterse ver." Hz. Musa buraya gelince bakıyor ki bir kalabalık var. Bir kuyu var. Kuyunun kenarlarında su çekiyorlar. İki tane çocuk da geride duruyor. Erkekler birbirlerine devrediyorlar. Bunlar geride duruyorlar. Şuayip Aleyhisselâm'ın kızları bunlar. Geride duruyorlar. Erkekler gidince koyunlarını sulayacaklar. Hz. Musa bunları görünce mübarek kendisi de celâlli imiş. Bunlara bir tehdit savuruyor.

- "Çekilin!" diyor. Onlar dağılıyor. Onları çağırıyor.

- "Getirin koyunları sulayın" diyor. Koyunları sulayıp girince erken gidiyorlar. Hergün geç gidiyorlarmış. Babaları soruyor.

- "Kızım bugün niye erken geldiniz?" diye soruyor.

- "Baba orada bir garib var. Biz orada bir kenarda duruyorduk. O geldi erkekleri kovdu. Aldı kovayı suyu çekti. Biz de koyunları suladık geldik." diyor.

- "O kimdi? O garibi niye getirmediniz? Gidin getirin."

O çocuklar geliyorlar Hz. Musa'ya:

- "Haydi babam seni istiyor" diyorlar.

- "Misafir edecek seni" diyorlar.

- "Bizim babamızda Peygamber" diyorlar. Giderlerken kızlar önde gidiyor. Rüzgar esiyor. Etekleri savruluyor. Onlara diyor ki:

- "Siz geriden gelin de etekleriniz görünmesin." Bu gittiklerinde babalarına methederek anlatıyorlar. Babaları da bu misafirle konuşuyor. Çok hoşuna gidiyor.

- "Benim iki çocuğum var. Gözlerim görmüyor sen bana evlatlık yapar mısın? Sana istediğin kadar ücret vereyim. Benim koyunlarımı güder misin?" O da diyor ki:

- "Bu sene yavrulayan koyunların erkek yavrularını verirsen şansıma. Ertesi sene değişek." diyor. O sene koyunların hepsi erkek yavruluyor.

- "Bu seferde erkekler benim olsun dişiler senin."

O sene de hep dişi yavruluyorlar. Böylece bir iki sene içerisinde çoğalıyor koyunları. Ama ilk gelişinde anlaştılar. Hep beraber, her zaman bu köyün koyunlarının otladığı bir muhit var. Bir bölüm otlak çok çiğnenmiş. Otları az. Bir muhitte var ki otları çok. Şuhud Aleyhisselam diyor ki koyunları otlatmaya gidecek.

- "Çubuğu ver." diyor. Gidiyorlar. Çubuk getirmeye. O Asa ellerine geliyor. Asayı getiriyorlar. O da Şuhud Aleyhisselam'a emanet ya

- "Getir bakayım hangi çubuğu veriyorsun" diyor. Elliyor.

- "Götür bunu başkasını getir" diyor. Başkasını getiriyor. Yine bakıyor. Yine bakıyor ki o.

- "Değişmemişsin sen bunu" diyor.

- "Yok baba değiştim" diyor.

- "Ben değiştim ama yine o oldu" diyor.

- "O zaman tamam. Bunda bir esrar var. Ver" diyor. Asayı alıyor. Canavarların, ejderhaların olduğu otlağa geliyor. Oranın otları çok olduğu için koyunlar yiyorlar doyuyorlar. Yatmaya başlıyorlar. Yatmaya başlayınca asa orada yatıyor. Uyanınca bakıyor ki orada bir ejderha parçalanmış. Asa da kanlı duruyor. Ondan sonra geliyor. İkinci bir sefer yine oraya götürüyor. Yine bir ejderha parçalanmış. Orada birisi de duruyor. Oradan birileri geliyor.

- "Ya Musa korkma o ejderhayı tut" diyorlar. Ejderhayı tutuyor. Bakıyor ki Asa oluyor. Asa sahibini buldu şimdi. Asayı alıp gidiyor.

Evet! İbn-i Seleme Peygamber Efendimizden koyun istedi. O da:

- "Zenginlik isteme. Hak'tan hayırlısını iste" diyor. Ertesi gün yine istiyor. Peygamber Efendimiz yine:

- "Ya İbn-i Selema koyun isteme, Hak'tan hayırlısını iste" diyor. Üçüncü sefer de çok fazla ısrar edince:

-"Haydi Allah sana koyun versin." diyor. Koyun veriyor. Sakat, makat biriki koyunu oluyor. Onlar yavruluyorlar. Yavruları yavruluyor. Derken bir sürü koyunu oluyor. İbn-i Seleme vakit namazlarını birisini,

ikisini, üçünü, dördü, beşi derken koyun sayısı arttıkça cemaate gelemiyor. Daha sonra Cumadan Cumaya gelmeye başlıyor. Sürüler sahibi oluyor. Fakat öyle bir hal oluyor ki Cumalara dahi katılamıyor. İbadetini yapamaz hâle geliyor. Demek ki Allah hakkımızda hayırlısını nasip etsin.

"Sâdıklarla olun."

13.9.1991

Dertsiz kimse yoktur. Herbirinizin bir türlü derdi vardır. Sıkıntısı vardır. Herkesten şikâyetler duyuyoruz. İşitiyoruz. Şikâyetsiz kimseyi görebilmek çok az. Çok ender. Allah Cenâb-ı Hak imanımızı, amelimizi muhafaza etsin. Dünyada müslümanların dertleri olur. Ama şikayetçi olmazsak daha hayırlı olur. Çünkü şikayetçi olunca Allah'tan gelene razı olmuyor. Razı olacak ki, şikayetçi olmayacak ki Allah'tan geldiğini bilsin. Madem ki biz Allah'tan gelene mani olamıyoruz, karşı duramıyoruz. Razı olalım. Sabredelim ki ecrini, mükâfatını bulalım. Bu zamanda insanlarda zillet çok, o da yine kendi eksikliğimiz. Kendi noksanlığımız. Kulluğumuzu tam olarak yapamıyoruz da onun için Cenâb-ı Hak çile veya belâ veriyor. Bizi bu dünya âleminde Allah müslüman halk etmiş. Neyse çilemizde olursa olsun. Belamız da olursa olsun. Allah imandan ayırmasın. Allah ona da hazım versin. Müslümanların dünyadaki çekmiş olduğu mihnetler, ya belasıdır, ya çilesidir. Eğer kulluğunu yapamıyorsa cezasıdır. Kulluğunu yapıyorsa çilesidir. Ceza demek; âhiretteki çekeceği cezayı burada çekiyor demek.

Çile âhirette makamını yükseltir. Onun için Cenâb-ı Hak Peygamberlere de büyük büyük iptilalar vermiş. Çileler vermiş. Onların kullukta eksiklikleri yokmuş, kulluklarını tamam yapmışlar. Fakat Cenâb-ı Hak onlara daha büyük belâlar çileler vermiş. Amenna saddakna. Öyle ki onların ahirette makamları yüksek olacak. Dereceleri yüksek olacak. Biz avam kısmıyız. Zaman icabı. Fitne zamanındayız, kurtaramıyoruz. Karşımıza çıkıyor. Sağımızda karşımıza çıkıyor. Solumuzda, arkamızda nereye dönsek karşımızda. Kulluğumuzu yapamıyoruz Allah bize ceza veriyor. O da Allah'tan geliyor. O da bir nimettir. Salih Baba Divânında:

Kalmadı gönlümün sabrı ârâmı

Mürüvvet bâbında eyle keremi

Burda temiz eyle her bir dâvâmı

Bırakma mahşer-i kübrâya bizi.

Râbıtasına söylüyor. Meşâyihine söylüyor. Çünkü râbıta sahibinin alması vermesi râbıtasındandır. Ne demektir? Ne geliyorsa râbıtasından bilir. Neyi varsa râbıtasına teslim eder. İlmi mi var? Ameli mi var? Daha güzel marifeti mi var, mahareti mi var? Hepsini râbıtasına teslim etmesi lâzım. Râbıtasına teslim etmezse, bir kelâm var:

Sarraflığı öğrenmeyen bu gevheri boncuk sanır.

Varın verir yok nesneye bilmez neye sattığını.

Evet Allah emek zayi etmez. Çalışanın emeğinin karşılığını verecek Cenâb-ı Hak. Ama dünyada da verecek. Ahirette de verecek. Dünyada verince de onda güzel huylar, güzel sıfatlar tecelli edecek. Fakat

bunları kendisinden bilirse eğer, işte o zaman ne yapar? Zayi eder. Sarraf değil, cevherin kıymetini bilmiyor, verilen cevheri zayi ediyor.

Bütün güzel hallerimizi, güzel amellerimizi râbıtamıza vermemiz lazım ki o muhafaza eder. Biz muhafaza edemeyiz. Niye muhafaza edemeyiz? Varlık olur bizde. Varlık olunca da benlik, gurur olur. Şeytanî sıfat olur. Benlik ve gurur da insanları helak ediyor.

Beni benlik harab etti.

Dilimde kuru davadır.

Râbıta sahibi herşeyini râbıtasından alır. Ne demektir bu? Her daraldığını, her bunaldığını râbıtasından ister. Şurda şu müşkül işim var. Bunu kolaylaştır. Şu derdim var. Derdimin dermânını ver. Zâhir de doktorların tedavi edemeyeceği hastayı evliyaullah tedavi eder. Nasıl tedavi eder? Derdi O veriyor. Bize derdi vermesi tedavi ediyor. Bizim anlayışımıza göre ne kadar yanlış. Derdi bize niye veriyor? Derdi veriyor ki terakkimiz olsun. Derdi veriyor ki: Noksanlığımızı bilelim. Eksikliğimizi bilelim. Ona yalvaralım. Allah'a yalvaralım. Resulullah'a yalvaralım. Bu da değişir. Müridden müride. Bir fark var mıdır? Yoktur. Evliyaullah da yetkili. Cenâb-ı Hak ona yetki vermiş. Evliyaullah'ta Cenâb-ı Hakk'ın sıfatları tecelli etmiş. Allah'ın onda tecelli eden sıfatı ile yetkisi vardır. Bir hastayı tedavi ediyor. Nasıl tedavi ediyor? Ruhunu tedavi ediyor. Ceset önemli değil.

Derman arardım derdime

Derdim bana derman imiş

Biz bunu da ters anlıyoruz. Hakikatını anlayamıyoruz. Halbuki insanın derdi derman olur mu? Derdinden kurtulmak için derman arar. Biz esas derdimizi bilsek; mühim olan derdimizi bilsek, bütün dertlerimiz derman olur bize. Esas bizim derdimiz Allah'tan ayrılmamız. Allah'tan ayrı düşmemiz. Budur bizim derdimiz. Biz bunu bilirsek; daha bizde dert kalmaz, yok olur gider. Öbür dertler bizim elimizde alet olur. Allah'a yalvarmamız için bize vesile oluyor. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor? "Her hâlinizle biz Azimüşşana rücû edin. Bize sığının" buyuruyor Cenâb-ı Hak. Peki biz böyle yapamıyoruz. Dert olduğu müddetçe sığınacağız. Rahatlık olduğu müddetçe Rabbini unutur. Nefis nimetini takdir etmez. Ancak sıkıntıyı görünce Rabbini tanır. Yalvarır. Allah'a şükür. Çok şükür. Nihaî şükürler olsun. Bugünümüze çok şükür. Bu nimetimize çok şükür. Bu fırsatımıza çok şükürler olsun. Allah bu günleri aratmasın bize. Yevmi'l-beter vardır.

Kelâm-ı kibar:

Yılı yıldan iyidir derken

Günü günden beter gördüm.

Biz bunu anlayamıyoruz. Zâhire bakılınca bir zamanlar müslümanlar için sıkıntı vadı. Yurtlar, okullar, Kur'an Kursları yoktu. İmam-Hatip Okulları, İlahiyatlar yoktu. Şimdi bunlar var. Var ama kifayetsiz. Hürmet

gidiyor, âdet gidiyor, şefkat gidiyor. Küçüklerden büyüklere saygı kalmıyor. Yine biz şükredeceğiz ki Allah bize mürşit nasip etmiş. Ama ona çok inanacağız. Çok seveceğiz. Çok teslim olacağız. İşte râbıta budur.

Râbıta'yı O'na bağlanmak. Rabt olmak. Bu da Allah'ın emri. Evliyaullah'ı sevmek, bağlanmak Allah'ın emridir. Bu bizi kurtaracak. Kelâm-ı kibarda geçer:

Bırak bu mâsivâ ile hevâyı

Mâsivâ: Dünya. Heva: Dünyadaki arzularımız.

Bunlar hepsi havadır boşunadır. Yok oluyor bunlar.

Pir-î Sami gibi bul Rehnûmâyı

Pir-i Sami'den mânâ meşâyihtir.

Her müridin meşâyihi kendisine göre delildir; eğer bağlanırsa.

Delil eyle o zat-ı evliyâyı

Bu berzah âlemin geçmek dilersen

Bekâ gülşanına göçmek dilersen.

Berzah: İnananlar için bu dünya âlemidir. Karanlıktır.

Peygamber Efendimizin emri, "Dünya müminin zindanıdır."

Demek ki: Dünya kâfirlere cennettir.

Talip: Talep eden, dileyen

"Talip, sayında doğan gibi olsun. Sebâtında da kelp gibi olsun." diyor. Allah doğanda da bir hassa hâlketmiş. Yani insanlarda da olsa, yani ne kadar bet (kötü) ahlâklı insan olsa, onda da bir hassa vardır. Bilemiyoruz. Cenâb-ı Allah hâlk etmiştir. Bilemiyoruz. Madem ki Allah'ın zatından ayrılmış gelmiş. Ondan bir ruh taşıyor. Onda da bir hassa vardır. Bir insanda ne kadar güzel olursa olsun; ne kadar iyi huylu olursa olsun onda da bir noksanlık vardır. Çünkü noksan sıfattan beri olan Cenâb-ı Hz. Allah'tır. O noksanlığını o da bilemez. O başkadır.

Hayvanlarda da bir hassa halk etmiş Cenâb-ı Hak. Meselâ: Doğan kuşunda ne vardır. Bir sürat var. Öyle bir sürat ki: Görmüş olduğu avı alıyor. Av kurtulmuyor. Neden? Süratten dolayı. Kelpte de bir hassa halk etmiş Cenâb-ı Hak. Ne var? Onda da sebat var. Ağasının kapısını bekliyor. Aç da kalsa bekliyor. Onun için biz talip isek eğer; sayımızda doğan gibi; sebatımızda da kelp gibi olacağız. Bizden bu isteniliyor. Başka bir şey istenilmiyor. Rüya göreyim, hal göreyim, keramete ulaşayım. Bunlar yok. Bunlar varlık oluyor. Bunlar

bizi oyalıyor. Yolumuzdan geri koyuyor. Bütün hizmetlerimizi öyle süratli, öyle istekli, öyle azimli yapacağız ki: Bu yaptığımız hizmetlerimizden de hiçbir şey beklemiyeceğiz.

Meşhur İbrahim Edhem Hazretleri Belh Padişahı 7 sene tacını tahtını bırakıp gitmiş. Süflî bir hayata girmiş. Bir defa Şeyh Efendisinden himmet istemiş. Süflî hayat derken haşa zâhirde görünüşte. Karnı doyacak kadar yemek yemiyor. Sırtı yeni elbise görmüyor. Bir pardüsüsü varmış sırtında (setr-i avret) vücudunu örtmek için. Doksan tane yaması varmış. Şeyh Efendisinin dergahına 7 sene odun çekmiş. Her sabah kalkıyor. Halatını boynuna atıyor. Dağa çıkıyor. Odunları alıp getiriyor dergaha. Yedi sene boyunca hergün bunu yapıyor. Bir gün. Beş gün. On gün. Bir ay değil, 3 ay, 5 ay değil 7 sene bu hizmeti görmüş.

Yedi seneden sonra yine aletini eline alıp oduna giderken Şeyh Efendisine demiş ki:

- "Efendim bana bir himmet edin." Şeyh Efendisi tenkid etmiş.

- "Yürü. Sen himmeti kazandın mı ki himmet istiyorsun. Haydi yürü. Bostancı bostanının su zamanını bilir." demiş. Azarlamış. Göndermiş. Başka bir dervişe görev vermiş. Demiş ki:

- "Ayaklarına mahmuz tak (Atlar da kullanılırdı, eskiden. Tabanlarına hallat atıyor. Ucuda sivri bir yere dokunduğu zaman acıyor.) Şu Belh Padişahı İbrahim Edhem gidiyor. Onun arkasından kavuş. Onun çıplak ayaklarını o mahmuzla vur gel. O döner sana bakar yüzüne tükür. Yüzüne tükürdüğün zaman elbet birşey söyler. Ne söylerse gel bana haber ver." O gidiyor zaten dervişler pek sağına soluna bakmazlar. Çünkü nazarı dikkate almazlar. Bu zamana göre değil. Eğer bu zamanda sağına soluna bakmazsan seni araba çiğner. Neyse. Derviş İbrahim Edhem'e kavuşuyor. Mahmuzlarla ayağına çarpıyor. Vurdukça kan atıyor. İki oluyor, üçüncüde dönüp bakıyor derviş. Yüzüne tükürüyor. Şöyle bir ifadede bulunuyor.

- "Git babam. Senin dediğini ben Belh'te bıraktım." Bu cevabı alıyor. Dönüp geliyor. Şeyh Efendi soruyor.

- "Yaptın mı görevini?"

- "Yaptım Efendim. Emriniz üzerine tabanlarına, çıplak ayaklarına vurdum, vurdum deldim. İki defa vurduğumda bakmadı. Üçüncü defa vurduğumda döndü. Baktı tükürdüm yüzüne. Şu ifadede bulundu. "Git babam senin dediğini Belh'te bıraktım." Şeyh Efendisi:

- "Halâ Belh'i unutmamış." diyor. Yani Belh'teki padişahlığını hatırlıyor. O zaman hiddet vardı. Gadap vardı. O zaman ki halimle ben sana birşeyler yapardım. Şimdi ben hiddetimi, gadabımı Belh'te bıraktım, demek istemiş. Ama o Belh kelimesi ağzından çıkmış. Gelince kovuyor.

- "Git. Sen Belh'i unutmamışsın. Himmet mi istiyorsun?" diyor. Onun için can gitmeyince cânân ele geçer mi? Candan mânâ rûhumuz. İnsanın canı çok kıymetlidir. Herşeyini canı için yok edebilir. Ama canını ne için yok edeceğini bilemez. İşte canını da yok etmesi lâzım ki cânanı bulsun. Cenâb-ı Hak öyle buyuruyor:

"Kulum ver beni de al beni"

Yani beni almak istiyorsan beni ver diyor. "Ben" den mânâ Cenâb-ı Allah bize rûh üflemiştir, odur. Benim sana üflemiş olduğum ruhu bana ver ki Beni bulasın. Onun için:

Kıyamazsın başa cana, ırak dur girme meydana.

Bu meydanda nice başlar kesilir, hiç soran olmaz.

Biz değil canımıza, malımıza da kıyamıyoruz. Evladımızdan da geçemiyoruz. Maddî zararımız olsa dayanamıyoruz veya evladımızın bir eksiği noksanı olsa; onda bir hastalık arıza olsa dayanamıyoruz.

Halbuki evlat senin ama o sana emanet verilmiş. Onun Rabbi var. Onu dilerse hasta eder. Dilerse sağ eder. Dilerse sakat eder. Dilerse sağlam eder. Niye bizi etkiliyor. Etkilememesi lâzım. Ancak bizde bir can. Allah'a verebiliyor muyuz? Evlat O'nun, can da O'nun. Ceset de O'nun, hepsi O'nundur. Çünkü halk eden O; yoktan var eden O.

Evladımızı çok severiz. Her kim olursa olsun. Dünyada evlat sevgisi her şeyden fazladır. Yani bir anne-baba evladı için malını, her şeyini yok edebilir. Ama Cenâb-ı Hak evlada fitne diyor. Niçin? Evladımızı da Allah'tan çok seversek o da fitne olur. Halbuki evlat bize emanet verilmiştir. Emanete hiyanet yapmayacağız. Nedir bu? Evladımızı aç koymayacağız. Çıplak koymayacağız. Ata haklarımızı yerine getireceğiz. Ama bunu da yapmıyoruz biz şimdi. Bunu da yapamıyoruz. Bu cemaatimiz için değil. Peki yapmış olsa ne olacak? Evladımızın malından fazla, sıhhatinden fazla imanını düşüneceğiz. Onun âhiretini düşüneceğiz. Yani ona ilim ve iman aşısı yapacağız üç hak var. Üçüncüsü nedir? Doğunca güzel isim koymak lâzım. Ama şimdi nedir? Aykut, Beykut, Volkan vs. isimler koyuyorlar. Güzel isimler konacak. Sünnettir bu. Bize bazen tanımadığımız birisi geliyor. Cematimizin dışında. Gelen kişinin kıyafetine bakıyorsun ki bu sanki ecnebi diye düşünüyorsun. Dış görüntüsüne göre. Fakat, ismini sorduğunuz zaman İbrahim, Hasan, Ahmet, Mehmet diye söyleyince o zaman inanıyoruz ki bu müslüman çocuğuymuş da mahrum kalmış. Amelden, imandan, ilmî bilgisi yok. Birşey öğreten olmamış.

Bizim müslümanlar ne yapıyorlar? Güzel isimleri bırakıyorlar. Hiç manası olmayan isimleri koyuyorlar. Annenin babanın evladına olan birinci görevi ona güzel isim koymak.

İkinci görevi dinî ilmihâlini öğretmek, onu evlendirmek, istikbalini de düşünmek vardır. Ona köşk apartman koyacak değilsin. Tahsil yaptıracaksın. Önce maneviyat öğretilecek. Maddiyatla uğraşıyoruz. Maneviyat ona çocukken öğretilecek. Çok şükür. Allah'a bin şükür ki bizlere bu nimeti vermiş. Burada bu cemaatimiz toplanmış. Ama her aileden bir tane gelmiş. Aile denilince bir ev halkı da ailedir. Yakın akrabalarımız da ailedir. Teyzeler, dayılar, amcalar, kardeşler, halalar, bunlar da (rahim) değişmemiş. Bazen öyle oluyor ki aileler (80-100) nüfus olmuş. Bunlar düşünülecek. Bunlar dinî görevimizdir; vecibemizdir. Akraba hakkı düşünülecek. Akraba korunacak. Sadece maddiyatı değil. Onun da maneviyatı korunacak. Sen ve ben inanmışız inancımızı yaşıyoruz. Kardeşimizin de inancımızı yaşamasını isteyeceğiz. Onlar için de gönül azabı, vicdan azabı duyacağız. Bunların çocuklarından vicdanımız sızlayacak. Allah, Cenâb-ı Hak, Habibi hürmetine dalaletde olanları hidayete getirsin. Dalalette olan kim? Ameli olmayan, amel Allah'ın emridir. Bizim kulluk görevimizdir. İşte herhangi birimizin akrabasında dalalette olan varsa bunlara

acıyacağız. Ama acıyamıyoruz. Bizdeki eksiklik, noksanlık ta budur. Büyüklerimizden Saadettin Kaşgari Hazretleri. Nakşî halifelerinden, büyük evliyaullahtır. Kendisi evlad-ı Resul'den, seyyidlerden babası Saraban.

Saraban'ın bir katar devesi var. Bunlarla ithalat, ihracat yapıyor. Ticaret yapıyor. Dolaşıyor. Oğlu da yedi yaşında. Bir tek oğlu. Sevdiği için, bu mesleği öğrensin diye beraber gezdiriyormuş. Gitmiş olduğu yerde almışlar, satmışlar, satış anında bir alevere, bir anlaşmazlık olmuş. Başlamışlar münakaşaya. Bu anlaşmazlık kuşluk vakti başlamış. İkindiye kadar devam etmiş. Bu çocuk da yanlarında ikindi vakti durup dururken yere kapanıp figan ediyor, ağlıyor. Bunlar tartışmayı bırakıp çocukla ilgileniyorlar. Özellikle babası onu alıp bağrına basıyor. O da:

- "Ben de birşey yok bırakın beni." diyor.

- "Niye ağlıyorsun?" diyorlar.

- "Ben size acıdım da onun için ağlıyorum." diyor.

- "Bizde ne var? Bize niye acıdın?" diyorlar.

- "Niye acımayayım. İşte şu saatten şu saate. Dünya için çeneleriniz yoruldu. Bir tane salavat-ı şerîfe, kelime-i şehadet getirmediniz. Bir taneniz Allah'ı anmadınız. Niye ağlamayayım?" diyor.

Şimdi bizler de akrabalarımız için, aile efradımız için ağlamamız gerekirken ağlayamıyoruz. Ağlayacağız. İçimiz sızlayacak. Yoksa haşa estağfirullah cemaatimiz, inanmış. İtikat etmiş. Takvadır inşallah. Ama zamanımıza göre. Cenâb-ı Hak: "Muttaki olun! Muttaki olmayan kurtulamaz. En çok muttaki olan en çok Allah'tan korkan."

Biz de inşaallah! Bir müridde Allah havfı da vardır. Allah sevgisi de vardır. Biz de letaif makamları vardır. Her tarîkatta olur da. Letaif makamlarında olanlardan bir tat duyma olur. Letaif makamları onda açılır. Veya açılmaya yüz tutar. Bir de havf makamı vardır. Havf bir haşarattan, bir hayvandan korkmak değil.

Havf Allah havfi. Acaba biz Allah'a kulluğumuzu yapabiliyor muyuz? Allah'ın rahmetini kazanabiliyor muyuz? Vermiş olduğu bu kadar sıhhatin, nimetin karşılığını veremezsek; Allah bizi mesul eder. Bir de akrabamızın, çevremizin havfini duyacağız. Allah, Cenâb-ı Hak hepinizden razı olsun. Hepimizin Allah'a karşı olan havfini artırsın. Allah'a karşı olan sevgisini artırsın. Allah'a karşı olan ibadetini Cenâb-ı Hak sıhhatli artırsın.

Bunları yapacağız. Madem ki tarîkata girdiysek, tarîkat bu işte. Ahlâkımız güzel olacak. Merhametli, şefkatli olacağız, insanlara acıyacağız. Onlara iyilikte bulunacağız. Kim olursa olsun kimseyi incitmeyeceğiz. Sadece akrabamız, komşumuz değil, gayrî müslim de olsa, incitmek yok. Haset, gurur, kibir yok.

Tarîkattan insan hakikate ulaşır. Hakikate ulaşmak için bunlardan, hepsinden geçecek. Hırsından, tamahından, gadabından geçecek. Tevazu ehli olacak, büyüklere saygılı, küçüklere şefkatli olacak. Fakirlere acıyacak. Eğer bunlar olmazsa yerimizde sayarız. Tarîkatı anlıyamamış oluruz. Yaşamamış oluruz. Tarîkattan maksat Hakikat'e ulaşmak. Ahlâk-i hamîde sahibi olacağız.

Kelâm-ı kibarda buyuruyor:

Erit cismin çıkar zubûrlarını

Sedef ol lû'lû mercâna gel gel.

Dil ile göz kulak kapılarını

Kapayıp sohbet-i Cânân'a gel gel.

Sohbet-i Cânân işte burası. Burada çok faydamız, çok yararımız var. Bilelim veya bilmeyelim. Bu sohbetler, hatmelerimiz, amellerimiz. Bizi ne yapıyor? Safileştiriyor. Sadeleştiriyor. Ahlâk-ı zemîmeler çıkmadan ahlâk-ı hamîde gelmiyor. Bir kelâm-ı kibar var:

Sögütte hiç biter mi bir tatlı elma

Yarılıp, sarılıp aşlanmayınca

Bir sögüt ağacında elma olur mu? Olmaz ama erbabı onun başını keser. Aşı yapar. O zaman meyvasını verir. İşte ahlâk-ı hamîdeler, ahlâk-ı zemîmeler böyledir. Bunu da kim yapıyor? Evliyaullah yapıyor. Aşıyı o yapar. Kötü huylarımızı atmak bizim kârımız değil. Onu ancak onlar yapar. Bizim görevimiz hizmet görmek. Hizmet görelim ki himmet alalım.

Seni hayvan iken insan eder şeyh

İnsan hayvan olur mu? Ameli yoksa hayvandır. Kötü ahlaklarını atmamışsa yine hayvandır. Cenâb-ı Allah insanı güzel halketmiş. İnsanın güzelliği yüz güzelliği değil. Ahlâk güzelliği. Zâhirde cismi ne kadar çirkin olursa olsun; o çirkin cismin içinde bir güzel cisim var. Zâhirde de ne kadar güzel olursa olsun. O güzel cismin içinde çirkin köpek sıfatlı bir cisim vardır. Onun için insanlarda ruh-u hayvanî, rûh-u sultanî var.

Rûh-u sultanî kim: Şeriatı, tarîkatı olan.

Rûh-u hayvanî kim: Şeriatı, tarîkatı olmayan.

O cismin içerisindeki sıfat hayvan sıfatındadır. Ölür. Kalkarken o sıfatla kalacak.

Gönüller şehrine mihmân eder Şeyh.

Mihmân: Misafir

Öyle bir gönüle mihmân olursun ki, bir evliyaullah'a sevildinse. Gönlüne girdin, misafir oldun. Onun gönlüne girdi mi; tamam. Sen nimetine ulaştın. Ama onu sevmekle sevilirsin. Onu gönlünde sen öyle bir zaman yaşatacaksın ki O'nun gönlüne de sen girebilesin.

Bir kimse elli yaşına girmiş. Altmış yaşına girmiş. Allah'a hiçbir ibadeti olmamış. Allah'a kulluğu yok. Oruç tutmamış. Namaz kılmamış. Üstelik günahlar işlemiş. Fakat altmış yaşında ayılmış. Uykudan uyanır gibi uyanmış. Bu da Allah'ın lütfudur. Kulluğunu bilmiş. Eksiğini bilmiş. Benim bu eksiğim nerede tamamlanır? Yaşını isyan ve günahla geçirmiş bir insan hayvan sıfatında. Eğer bir meşâyihi tanırsa, Allah hidayet ederse, derse ki benim derdimin dermanı meşâyihte. Edersem tevbe Allah'ta beni kabul edecek. O zaman sıdk u sadakatla gelip, ondan ders alırsa, boy abdesti alıp tevbe namazı kılmakla, vücudundaki günahlar onu hayvan sıfatına sokmuş. Boy abdesti almak ve tevbe namazı kılmakla o günahlar vücudundan silkiniyor. Dökülüyor. Hayvan sıfatından kurtuluyor insan.

İçirir bir kadeh aşkın meyinden

Aşkın meyi: Allah sevgisi verir sana.

Meşâyih mi verir sana? Amenna meşâyih verir Allah sevgisini. Çünkü Cenâb-ı Hak ne buyuruyor? "Beni sevin. Sevdiklerimi sevin." Tabii ki meşâyih verecek.

Beni sevin ama, sevdiklerimle seversiniz beni diyor.

Gedâ iken sultan eder Şeyh.

Gedâ: Kul. Sultan: Padişah.

Olursun menaref sırrından ağah.

Nefsini bilen Rabbini bildi. Nefesinden ayık olan Rabbinden ayık oldu. Nefesinden haberi yoksa, Allah'tan da haberi yoktur. Nefesinden haberi olan kim? Nefesi çıkarken Allah; nefesi girerken Allah! Bundan haberdar olan Allah'tan haberdar olur. Allah'ı hakke'l-yakîn o biliyor. Allah'tan gayri değil. Allah'tan ayrı değil.

Âriflerin kıyameti daimdir.

Kulubu hep mâsivâdan saimdir

Kulub: Kalb. Saim: Oruçlu demek.

Onların kalbleri masivadan oruçludur. Onların kalbine masiva girerse kalbi bozulur.

Biz inanmış olarak Ramazanda orucumuzu tutuyoruz. Orucumuz bozulur diye ne kadar dikkat ediyoruz. Hatta kokulu birşey bile koklamıyoruz, orucumuz bozulur diye. Ağzımıza birşey alamıyoruz. Niye? Orucumuz bozulur diye. Bozulursa ne olur? Cezalanırız. 60 gün cezası var. İşte âriflerin kalpleri de masivadan korunmazsa bozulur. Bunların cezası nedir? En azı, boy abdesti alıp 24 saat ağlıyorlarmış. Hatta üç gün ağlayan, 5 gün ağlayan oluyor. Bir nefesini boşuna geçirmiş unutmuş diye. Eğer bir nefesini boşuna geçirirse ârif sayılmıyor.

Biz gaflette isek, Pirim kaimdir.

Bırakmaz berzah-ı süflâda bizi.

Allah'a şükür bu bize yeter. Biz hepimiz ârif olamayız. Ama Allah nasip etmişse, çalışmamız olursa, hizmetimiz olursa, himmet almışsak biz de oluruz. Onların halkiyeti farklı değildir. Onlar da bir ayırım yoktur. Ancak ayrımları: İmanları-amelleri. Yoksa ceset olarak bir fark yoktur. Bizde ne varsa âriflerde de var. Onlarda ne varsa bizde de var. Onlar kemâl sıfatlarla muttasıf oluyor. Noksan sıfatlardan kurtarıyor. Onlar gönlümüze bir sevgi verirler. O sevgi girince gönlümüze, dünya sevgisi çıkar. Ârifler: Kıyamete de Hakke'l-yakîn inanmışlar. Halbuki kıyâmetin kopacağı hak, ama ne zaman kopacağı bildirilmemiş. Peygamber Efendimize defalarca sormuşlar. Ama ne zaman kopacağına dair bir tarih bildirmemiş. Yalnız kıyametin alâmetlerini açıklamışlardır.

Peygamber Efendimiz; en son görüşmelerinde: Cebrail'e sormuşlar:

- "Ya garındaşım, bizden sonra yeryüzüne inecek misiniz?"

- "İneceğim Ya Resulullah."

- "Bizden sonra nübüvvet yoktur. Niçin ineceksiniz?

- "Yine görevli ineceğim, Ya Resulullah."

- "Nedir göreviniz?"

- "On defa ineceğim, vazifeli olarak."

- "Nedir bu vazifeler?"

1- Birinde ineceğim, ulemanın ilmini götüreceğim. "Âlim bozulmazsa âlem bozulmaz." Ne kadar âlim olursa olsun; ilmini az bir maddiyata yaslarsa olmaz.

2- Birinde de geleceğim. Mülkî-âmirlerin adâletini götüreceğim.

3- Birinde de geleceğim zenginlerin kanaatini götüreceğim.

4- Birinde de ineceğim fakirin sabrını götüreceğim.

5- Birinde de ineceğim hayır-bereketi götüreceğim.

6- Birinde de ineceğim hürmeti, itaati götüreceğim.

7- Birinde de ineceğim şefkati, merhameti götüreceğim.

8- Birinde de ineceğim edebi, hayayı götüreceğim.

9- Birinde de ineceğim Kur'ân-ı götüreceğim.

10- Birinde de ineceğim imanı götüreceğim.

Şimdi bunlar tamam olmuş. Ulema menfaatlarına göre karar veriyor. Müderris yok. İlmi kavrayış yok. Mülkî âmirde adâlet yok. Zenginlerde kanaat yoktur. Fakirde sabır yoktur. Hürmet yok, büyükten küçüğe şefkat yok. Bunların hepsi tamam. Ne kalmış? Kur'ân'la iman. Kur'an da yok. Var ama, satırda var. Hükmü yok. Tatbikatı yok. Bir tek iman kalmış. İmanda çok azalmış. Divanda şöyle geçiyor.

Bu halkın çoğu kal ehli.

Kal ehli: Ameli yok. (Hayvanî sıfatta)

Kimi olmuş vebâl ehli.

Vebal ehli: Alimi, hacısı, hocası vebalden kurtaramıyorlar kendilerini. Halkın hakkı geçiyor onlara. Niçin? Menfaat düşündükleri için. Az da olsa geçiyor.

Gayet azdır kemâl ehli.

Dertli yürek ah eyleme

Derdine dermân ara bul.

Her yerde derdin söyleme

Derdine derman ara bul.

Bir kamil insan ara bul.

Senin derdini her yerde bilemezler. Ancak bir kâmil insan ara bul. O'na söyle. Senin derdinin dermânı O'dur. Bu dertli yürek, manevî dert.

Bu halkın çoğu cinnîdür.

Mümin olanlar kinnîdür

Bazıları var sünnîdür.

Cinnî bırak can ara bul

Bir kâmil insan ara bul.

Bize iki şey lâzım: 1- Çok şükredeceğiz. Bu zamanda bu nimeti Cenâb-ı Allah bize vermiş. 2- Bir taraftan da çok havf duyacağız. Cenâb-ı Allah bu nimeti bizden almasın. Amin.

Bir de biz tamamen bu tarîkat nimetini tadamıyoruz. Tarîkatın nimetini tatmak amelini işlemek. Tarîkatın 4 şartı var. Adab (Edeb) denilen şartından hiç haberimiz yok. Onlar manevî doktorlarımız. Bizim derdimizi

bilmişler. Derman vermişler. Nedir bu derman? Zâhir âdâbını kaldırmışlar, âdâbtan mesul olmuyoruz. Ama zâhir âdâbımız olmayınca nimetimiz büyümez. Azalabilir, küçülebilir. Ama gönülden olsun yapacağız. Zâhir âdâbını gönülden yapmak için, her zaman, her yerde, her işimizde râbıtamız karşımızda olsun. Onun karşısındayız. Her hareketimizin düzgününü yapalım, söylememiz, yememiz, içmemiz, almamız, vermemiz, çalışmamız gâfil olmasın. Gâfil yapmayalım. Ayık olalım. Meselâ: Bu bardağı alıp, koyacağız. Tak!.. diye koymayalım. Şeyh Efendimizin karşısında nasıl koyarsak öyle koyalım. Her işi böyle düzenli yapmak, sessiz, sakin yapmak. Çok terbiyeli, nezih, kibar işlemek lazım. Her sözü, her hareketi işte zâhir âdâbımız budur. Bu şart olacak. Zâhir âdâbını kaldırmışlar. Kolaylaştırmışlar. Ama bâtın âdâbı kalkmamıştır. Râbıta-yı hayâlin önemi bu. Nedir bu? Meşâyihimiz zâhir cismini, zâhir hareketlerini düşünmek, hayal etmek bütün hareketlerimizi de onun hareketine benzetmeye çalışalım. Çay içtiğini, su içtiğini gördün. Nasıl içiyorsa sen de öyle iç. Oturmasını gördün nasıl oturuyorsa sen de öyle otur. Yemek yemesini gördünse sen de öyle ye taklid et. Bunlar bâtın âdâbıdır. Allah'a şükür, bin şükür. Müslüman halk etmiş. Tarîkatımız var. En büyük amel meşâyihlerimizi sevmek. Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın emri bu.

"Sâdıklarla olun." âyet-i kerîmesi. Bu emri. Bir de müjdesi var.

"Dünyada kimi sevdinizse ahirette de onunla beraber olacaksınız."

Allah aşkınızı, muhabbetinizi artırsın. Allah cemâl'inden kandırsın sizi. Allah Habibi'nin, Resulullah Efendimizin nübüvvet nurundan kandırsın. Hz. Pirimizin velâyet nurundan kandırsın. Allah korktuklarımızdan emin etsin. Korktuğumuz da var. Umduğumuz da var. Korktuğumuz imansızlık olsun. Amelsizlik olacak. Fakir olacağız. Hasta olacağız. Değil. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor:

"Dünyada havf duyan, ahirette ona korku yoktur."

Yani dünyada benim azabımdan, gadabımdan korkan, ahirette azap ve gadap duymaz. Zaten Allah'ın azabından, gadabından korkarsak; günah ta işlemeyiz. İbadetimiz de olur. Allah'ın emirlerini tutarız. Yasaklarından da kaçarız. Cenâb-ı Hakk'ın gadabı cehennemde cezadır. Cenâb-ı Hakk'ın rızası da, cennette sefâdır. Kazanmak için cehennemden korkacağız. Cenneti de umacağız. Cehennemden korkmak günahlardan kaçınmaktır. Cenneti ummak ise amelleri işlemektir. İslâm dini: Duymak, işitmek değildir. Tatbikat dinidir.

Tarîkat ve şeriat Allah'ın emri. Tarîkatı ve şeriatı Peygamber Efendimiz bize bırakmış. Bu cemaatte ikisi de var. Ama yalnız ne var?

"Utlubul-ilme minel-mehdi ilel-lahd." Bu hadis çok geçer.

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor: "Doğuştan, ölünceye kadar, ilim öğren." Madem ki şeriatı yaşıyacaksak, amellerimizdeki eksikliklerimizi tamamlayalım, işlemiş olduğumuz ameli bilerek yapalım. Gençler öğrenebilir. Yaşlılar da hiç olmazsa kendisine yetecek kadar. Meselâ: almış olduğu abdesti nasıl alacağını öğrensin. Namazını nasıl kılacağını öğrensin. Bunlardan kurtuluş yoktur. Bizim tarîkatımız şeriat tarîkatı. Yasak olan şeylerden tam kaçmak. Mesâlâ hanımlar için ne vardır? Tesettür. Tesettürümüzü tam yapalım. Daha ne var? Hanımlar için, başta geliyor, beylerine hürmet.

Tabii beyin de hanımına göre bir hakkı var. Hanımın da beyine göre bir hakkı var. Beyi de ne yapacak? Aç koymayacak, çıplak koymayacak, dövmeyecek, rahat ettirecek. Açılmasına rıza göstermeyecek. Rıza gösterirse yine mesul olur. Cenâb-ı Hak Kudsî Hadisinde buyuruyor ki: "Hanımlar için ikinci bir secde emretseydim beylerinize secde edin diye emrederdim." Onun için biz Allah'ın kanununa uyalım. Meselâ inanmış bir hanım. Allah'ın emri olan ibadetini yapacak. Tarîkat onların da hakkıdır. Madem ki tarîkat rûh ile ilgili ise rûhta erkeklik, dişilik yoktur. Hanımın rûhu ne ise erkeğin rûhu da odur. Akılda biraz noksanlık halketmiş Cenâb-ı Allah. Bu da hanımlar için kolaylıktır. Fakat rûh tarîkatla ilgilidir. Onların rûhuna olan iltifat hanıma da olur. Erkeğe de olur. Şimdi ne oluyor? Bir hanım geliyor. "Ben ders alacağım ama beyimin haberi yok" diyor. Alırsın diyoruz. Burada şunu ifade edeceğim; beylerimizi iki yerde dinlemeyeceğiz:

Birincisi: Böyle vaaz nasihat hususunda dinlemeyin. Din nasihattır. İlim öğrenmede dinlemeyin. Eğer vuruyor, dövüyor, baskı yapıyorsa, o zaman da gizli yapın. Bu cemaatin içerisinde beyinden gizli gelen varsa söylemesinler. Ben beyimden gizli geldim. Makbul olur mu? Olur. "İlim öğrenmek gizlenebilir."

İkincisi: Amel işlemek. Namaz kılmak. Meselâ: Tarîkata girdi. Beyinin haberi yok. Zikrini gizli yapar. Tarîkata girebilir. Onun haricinde nerede olursa olsun beyini dinleyecek.

Bu zamanda tarîkatı inkâr edenler vakti saadette olsalardı, nübüvvete de inanmazlardı.

"Meşâyihini seviyor musun?

Meşâyihini sevenleri de seveceksin."

18 Ekim 1991

Allah aşkınızı muhabbetinizi artırsın, Allah ilminizi, bilginizi artırsın. Allah şerefinizi, makamınızı yükseltsin, maddî-manevî. Allah maddî-manevî, zâhir-bâtın korktuklarımızdan emin etsin. Allah ahir akibetimizi hayır getirsin. Allah tarîkatımızı anlamak, yaşamak nasip etsin. Allah'a şükür. Çok şükür. Bin şükür nihayetsiz şükürler olsun. Böyle zamanda bize en büyük ihsanı nasib etmiş. Eksiği ile noksanı ile amellerimizi Cenab-ı Hak kabul buyursun. Kabul eder inşaallah.

Bir kelâm vardır:

Kusurum çok diye Sâlih

Ayağın kesme bâbından

Ulûvvi himmeti çoktur

Tamam eyler O noksanı.

Salih Allah'a olan inancını yaşıyor. Ayağın kesme bâbından demek tarîkatın hizmetleridir. Yoksa biz meşâyihimizin kapısında nöbet tutacak, bekliyecek değiliz. Amellerini işler, izinde olursak, kapılarında olmuş oluruz. Onların kapısı Allah kapısı, Hak kapısı.

Amellerimiz eksikte olsa onlar çok himmetleri ile tamam ederler. Yalnız eksiklerimizi bileceğiz. Meselâ: Bir ev hanımı evinin eksiklerini, evin reisi olan beyine bildirecek ki o da getirsin. Burada da biz de eksiklerimizi bileceğiz ki, onlar da tamamlasın.

"Kişi noksanını bilmek gibi irfan olamaz." İnsanlarda en büyük ilim kendi noksanını bilmek.

Bir şey istediğimiz zaman hayırlısını istiyeceğiz.

Kabire ışık kazanmak amelle olur. Zikirle, fikirle, ibadetle.

Zikir denilince: Namaz kılmak zikirdir, Kur'ân okumak zikirdir. Allah'ı binbir ismi ile zikretmek zikirdir. Bizim için efdal olan kalbî zikir. Eğer bir insan Kur'ân-ı Kerîm'in mânâsını bilmiyorsa, Kur'ân-ı Kerîm'i de okumak bir zikir ama, Allah'ı kalbinden zikretmek daha eftal oluyor. Zikirlerin en efdali Lafza-yı Celâl'dir. Çünkü Cenâb-ı Hak: "Kulum ben sana şah damarından yakınım buyuruyor." Şah damarı nerede? Herkesin şah damarı kalbindedir. Bütün vücuda yayılmış olan, dağılmış olan 366 damarın başı. Birleşmiş olan yeri. Oradan yakınım diye buyuruyor Cenâb-ı Hak. Allah bize bu kadar yakınsa, bizde bu unutkanlık niye? Bu

gaflet niye? Niye unutuyoruz Allah'ı? Herşeyi düşünüyoruz da, herşeyi kalbimize alıyoruz da Allah'ı niye kalbimize almıyoruz? İşte gaflet var bizde. O gafleti gidermek lâzım.

Günden güne derdim artar.

Varsam Lokman'a Lokman'a.

Dertten mânâ bizim gafletimiz. Lokman'dan mânâ da Allah için biraraya gelip, Allah için sohbet. Dinî sohbetler, bilmeyenlerin, bilenlerden öğrenmesidir. Din nasihattan ibarettir. Nasihat ta hem vaaz, hem sohbettir. Vaazı hoca efendi kitaptan okur, kürsüden halka anlatır. Ama sohbeti meşâyih kitaptan okumaz. Anlattıkları kitaptandır. Ama onların kalpleri olmuş kitap. Evliyaullah'ın kalbi kitaptır. Kur'ân-ı Kerîm'in hakikati onların kalbinde, tecelli ediyor. Onun için sohbet vaazdan çok kıymetlidir. İnsanları ikaz eden, insanları irşad eden sohbettir. Kelâm-ı Kibarda nasıl geçiyor:

Anın dervişleri kalmaz gaflette.

Kim? Evliyaullah'ın dervişleri. Siz, Evliyaullah'ın dervişisiniz. Derviş olmasanız buraya niye geldiniz? Buraya ziyafete mi geldiniz? Düğüne mi geldiniz? Menfaate, maddiyete mi? Niye geldiniz? Allah'a şükür. Her işinizi, her düşüncenizi attınız. Kalbinizde Allah sevgisi ile, Allah arzusu ile, Allah rızası için buraya dinî sohbet dinlemeye geldiniz. Öyle ise siz dervişsiniz. Ama bu ayıklık sadece burada olmasın. İşinizde de, gezerken, yerken, içerken, alırken, verirken, tâ ki meşgul olduğumuz zamanlarda bile mümkün olduğu kadar Allah'ı unutmayalım. Kalble insan birşey düşünürse, elinin işlemesine bir manisi olmaz. Yeterki insan bir âğâhlık, bir ayıklık elde etsin. Ayıklık nedir?

Eli kârda, gönlü yârda.

Zâhirde çalışırken, insanlarla teşrik-i mesaide bulunurken, kalbi de Allah'ı unutmaz. İşte insanlarda maharet bu, marifet bu. Kemâlât bu. Kıymet bu. Bu da tarîkatsız olmaz. Sohbetimizin başında ne ifade ettik. Allah tarîkatımızı anlamak, yaşamak nasip etsin. Tarîkatın dört şartı var:

1- Bir mürid meşâyihini çok sevecek.

2- Meşâyihini büyük görecek.

3- Meşâyihi ırakta olsa bile yakında görecek.

4- Meşâyihine bir cansız alet gibi teslim olacak.

Tarîkatın bu şartlarını insan bir de yaşarsa, muhakkak ve muhakkak ki hakikate dahil olur. Hakikate dahil olunca:

Dervişler halîm olur

Giydiği kilim olur

Hulki mülayim olur

Ben derviş olamadım

Hakkı da bulamadım.

Dervişler halîm olur: Çok yumuşak olurlar.

Giydiği kilim olur: Onlar ne giyseler, nefislerinin arzusu ile giymezler.

Nakşibendi Efendimiz ne giyerse taze bir aba veya pardüsü ne giyerse dermiş ki: "Bu filanca hocanın. Ben emanet giydim" dermiş. "Öleceğim. Ona verilecek" dermiş. Böyle düşünülürse ona sevgisi olmaz. Ona meyletmez. Giymede, yemede sevgisi olmazsa insanların, ne yerse yesin. Ne giyerse giysin. Yeter ki nefsin bir arzusu olmasın. Nefsin arzularını terk etsin.

Anın dervişleri kalmaz gaflette

Çoklarını irşad eyler sohbette

Cemalin görenler kalır hayrette

Mest olur yiğidi Pîr-i Sâmî'nin

Mest: Sarhoşluk.

Zâhirde alkollü maddeler içenler var. Onlar ne söylediklerini bilmiyorlar. Ne yaptıklarını bilmiyorlar. Vuruyorlar, kırıyorlar, küfrediyorlar. Her türlü edepsizliği yapıyorlar. O değil. Bu şeytanî sarhoşluk. Bir de rahmânî sarhoşluk vardır.

Bu aşk bir bahr-î ummandır.

Buna haddi kenâr olmaz.

Delilim sırrı Kur'an'dır.

Bunu bilende âr olmaz.

Aşk bir bahr-i ummandır. Bunun haddi kenarı-hududu olmaz. Aşk demek sevgi demek. İnsanların gönlünde. Allah sevgisi. O da insanların gönlünde. Diğer sevgilerde insanların gönlünde.

Bir kelâm daha var.

Eğer âşık isen yâre

Sakın aldanma agyârâ

Düş İbrahim gibi nâre

O gülşanda yanar olmaz.

Sen de âşıkım diyorsan eğer, İbrahim Aleyhisselam gibi âşık ol. O'nun kadar Allah'ı sev. Onun kadar Allah'a bağlı ol ki, İbrahim Aleyhisselam oğlunu o kadar çok seviyor ki, bir tane çok sevdiği oğlunu kesiyor. Bıçak kesmedi, başka. Ama Cenâb-ı Hak ne buyurdu:

"Ya İbrahim, ben İsmail'i kes demedim. İsmail'e olan sevgini kes." O zaman İsmail'e olan sevgisi kesildi. Yoksa İsmail'i çok seviyordu. Ama o zaman Cenâb-ı Hak ne yaptı? Koskocaman Nemrut'un ateşini cennet bahçesi etti, O'na.

Burada bu sözler bütün ehl-i aşka söylenmiş. Sadece İbrahim Aleyhisselam'a değil. O zaten macerayı yaşamış. Geçmiş, gitmiş.

Yârdan mânâ: Allah.

Âşık demek: Allah'ı seven.

Sen de "Allah'ı seviyorum" diyorsan eğer, Allah'tan başka bir sevgi olmasın gönlünde. Çünkü o sevgiler perde oluyor. Kesiyor. Allah'ın sevgisini kesiyor senden. Bir kelâm daha var:

Gör âşıkı ol mâhı şakkeyledi parmağı

Teşneleri kandırdı parmakları ırmağı

Bu kimi kastediyor? Peygamber Efendimizi.

Âşık odur ki: Doğmayan Ay'ı doğdurdu. İki parça etti. Önünde Kabe'yi tavaf ettirdi. Yedi defa. Peygamber Efendimizin Peygamberliğini tasdik etti. Çıktı gitti. Susuzluktan bütün ümmeti helâk oluyordu. Çeşmeleri parmaklarından aktırdı. Ordusunu, ümmetini kandırdı. Âşık budur.

Sen seni aşık sanma bir beyhude ah ile

Var etti özün anlar ol nûr-u İlâh ile

Sen de aşıkım deyip de kendini kandırma. Onlar canlarını da yok ettiler. Allah sevgisi karşısında mallarından, canlarından herşeylerinden geçtiler. Canlarından da geçtiler ki âşık olabildiler.

Mecnûn'u görün n'etti Leylâ'daki âh ile

Ferhâd da Şirin için gör neyledi dağ ile

Her birisi bağlandı bir ahenin bağ ile

Sen seni âşık sanma bir beyhûde âh ile

Var etti özün anlar ol nûr-u İlâh ile

Evet Mecnun'da Leylâ'ya âşık idi. Ama Leylâ'ya olan aşkı onda ne kadar büyüdü. Ne kadar çoğaldı ki. O aşk onu ne kadar ihâta etti ki, kendisi yok oldu. Yok olmaktan maksat arzuları yok oldu. Yemekten geçti, içmekten geçti, uyku yok. Yemek yok. Hiçbir şey yok. Gece-gündüz dağlarda ağlayıp geziyor. Ne zaman ki Leylâ'nın aşkı onu ihâta etti. Kendi varlığı da yok oldu ise o zaman hakikate ulaştı. Hakikat ne? Sadece Leylâ'nın yüzünde gördüğü Allah'ın güzelliğini. Leylâ'nın yüzünde Allah'ın sıfat nurunu gördü. Cenâb-ı Allah ona o şekilde gösterdi. O kadar güzel gördü ki, herşeyini bu aşka verdi. Canından da geçti. Canından da geçince ne oldu? Bu sefer kendisi de oldu Leylâ. Bütün eşya oldu Leylâ. Sadece Leylâ'da gördüğü Allah'ın sıfatının nurunu, bütün eşyada gördü. Bunu ifade ediyor. Ferhat ne yaptı?

Ferhat da Şirin için dağları deldi. O zaman alet yok. Edavat yok. Bir günde bin kişinin yapacağı işi yapıyor. Ne yaptırıyor bunu buna? Şirin'in sevdası yaptırıyor. Bunda da yeme yok. Uyku yok. Gece-gündüz dağlarla, taşlarla uğraşıyor. Neticede dağı delip de suyu akıttığı zaman Şirin'i ona verecekler. Bir taş kalmış. Onu da delince tamam oluyor. Seviniyor ki tamam. Ben işi bitirdim. Şirini bana verecekler. Bu sevgi onda iyice çoğalınca bakıyor ki: Kayanın önündeki kaya Şirin. Elindeki külüngü daha vurmamış. Atmış havaya külüngü, havadan düşerken tepesine gelmiş. O da öyle gitti. Ama önündeki kaya Şirin olmuş. Bütün taşlar, kayalar, Şirin görünmüş.

Herbirisi bağlandı bir ahenin bağ ile.

Avlandı, bağlandı, diyor. Neye bağlandı? Bunların sevgisi ile bağlandı. Bunların sevgisi ile esas maksadına ulaştı.

Sen seni âşık sanma bir beyhude âh ile.

Var etti özün anlar, ol nur-u ilâh ile.

Peki!.. Ondan sonra:

Gör neyledi pervâne bir şem-i çerağ ile

Pervâne: Kelebek, kepenek. Cenâb-ı Hak ona da ateşi şirin göstermiş, o da kendisini ateşe atıp, yakıyor.

Bülbül düşüp efgana bir gonca-i zağ ile.

Bülbül de solacak, geçen bir güle bağlanmış, onca ahi-figanı var.

Her birisi bend oldu bir türlü dûzağı ile

Burada onlar aşk-ı mecazdan, aşk-ı hakikate ulaşmışlar. Biz aşk-ı hakikat taşıyoruz.

Aşk-ı mecaz: Nefsi ile sevilenler.

Aşk-ı hakikat: Allah için sevilen.

Allah'a şükür. Biz meşâyihimizi Allah için seviyoruz. Öyle ise aşk-ı hakikati taşıyoruz. Fakat biz bunun zerresini taşıyoruz. İşte bu zerresini büyültelim. Çoğaltalım. Sevgi çoğalırsa gaflet azalır. Sevgiyi ne ile çoğaltacağız. Bu sohbetlerimizle, amelimizle, derslerimizle sevgi çoğalacak. İnsanın gönlünde birtakım arzuları olur. Bu arzuların içerisinde, en büyük arzusu en çok arzusu hangisinde ise, o gelir aklına. Çok arzu ettiği hiç aklından çıkmaz. Biz de Allah için sevmiş olduğumuz meşâyihimizi, tam sevelim. O'nun sevgisi ile kalbimizi dolduralım. Allah sevgisi, Resulullah sevgisi, meşâyih sevgisi birdir. Hiç değişmez. Meşâyihi Allah için seviyorsak, meşâyihte de Allah'ın nuru var. Meşâyihte de Allah'ın sıfatı var. Meşâyihi seven Allah'ın rızasını kazanıyor.

Bizim tarîkatımızda aşk ile terakki ediliyor. Evet amel ve ibadet de var. Ama daha çok aşk ile terakki ediliyor. Bir de aşkı olanın ameli makbul oluyor. Aşkı olmayanın ameli Allah'ın indinde makbul olmuyor. Çünkü aşkı olmayanın amelinde bir maksat vardır. Şöhret vardır. Riya vardır. Bir gösteriş olabilir. Bunların hiçbirisi olmasa bile yine bir maksadı vardır. Ben bu ameli işleyeyim de Allah bana ecir versin, sevap versin diye düşünülür. Bunlar bir maksattır. Aşkı olanın hiç böyle bir maksadı yoktur. Kuldur. Kulluğunu işler. Makbul olan da budur. İnsanların bir kısmı amellerini, hayırlarını cehennemden korktukları için yaparlar. Bir kısmı cennet arzu ettikleri için yapar. Haktır. Allah'ın gadabından korkarak ibadet yapmak doğrudur. Allah'ın emridir. Bir de vardır ki hiç bunları düşünmeden amel işliyor. İşte kul olan budur.

Ey zûhd ile bana veren tebşire-i cennet

Biz münkir-i Mevlâ değiliz nâra ne minnet

Diyorki: Ey, zühdü, takva sahibi. Sen cenneti niçin bana methediyorsun. Ben cennet için kulluğumu yapmıyorum. Nâr, cehennemde münkirler için. Biz münkir de değiliz. Rabbımızı tanımışız. Rabbımızı bilmişiz. Rabbımızı sevmişiz.

Âşık olanın maksûdu matlûbesi rûyet.

Rûyet: Allah'ın cemâlini görmek Allah'ın cemâlini kul varlığı ile göremez. Kul varlığı yok olacak ki görebilsin. İnsanlarda bir maddî göz var. Bir de manevî göz var. Bir başının gözü var. Bir de kalbinin gözü var. İnsanlarda, bir başında olan kulak var. Bir de kalbinde olan kulak var. Bir başında olan dil var. Bir de kalbinde olan dil var. İnsanların bir vücud eli var. Bir de manevî eli var. Bunlar işte âşıklarda olur. Bunlar sâdıklarda olur. Bunlar velilerde olur. Niçin? Onlar Allah sevgisi karşısında amellerini de yok etmişler. Amellerini de yok edemeyen bu nimete ulaşamıyor. Amelle Allah'a yaklaşılıyor. Cenâb-ı Allah öyle buruyur: "Kulum bana nâfile ibadetle yaklaşır."

Onun için çok büyük âlim. Niyazi Mısrî Hazretleri şöyle buyurmuş:

Savm-salat-hac ile

Sanma biter zâhid işi

İnsan-ı kâmil olmaya

Lâzım olan irfân imiş

Savm ile salat ile, hac ile zâhidin işi bitmez. Kâmil insan olmak için irfan lâzım. İrfan nedir? Kalb ilmi. Manevî ilim, harfi-savtı olmayan bir ilim. Kitaptan okunmayan bir ilimdir. O öyle bir ilim ki, o ilmin hocası ancak ve ancak Hz. Allah. Müzakerecisi Hz. Resulullah. Sen bu kalbi, Allah sevgisi, Allah aşkı ile tamamen doldurursan; o zaman o ilim sende tecelli eder. O ilim senden doğar. İlhamî olarak doğar. Buyuruyor ki:

Bir kimseye kim yâr ola tevfîk-i hidâyet

Gönlünde tulû eyler anın aşk u muhabbet

Tulû: Doğar.

1. Allah'ın hidâyetinin de nihâyeti yoktur. Bizi hidayet etmiş. Müslü-man halketmiş.

2- İkinci hidâyeti. Habibi'ne ümmet etmiş.

3- Üçüncü hidâyeti. Bu zamanda bizi isyan eden, fesat ümmetten etmemiş. Bu kaçıncı ihsan.

4- Dördüncü ihsan. Tarîkat nasip etmiş.

5- Beşinci hidayet: Tarîkatımız tamam olur da hakikate geçerse, Cemalini gösterecek. Hakikate geçmeyenler Allah'ın Cemâlini göremezler. Peygamber Efendimiz bir hadiste buyuruyor ki: "Kişi ameli ile cenneti kazanamaz."

Allah'ın fazlı, tevfiki ile kişinin mertliği birleşirse, kişi cenneti kazanır. Allah'ın cenneti, kişiye ikram etmesi, bağış etmesi. Kişinin de mert olması. Mertlere ikram edermiş Allah. Bu mertlik sadece malından mertlik değil, canından mertlik olacak. Çünkü niçin? Cenâb-ı Hak: "Kulum ver beni de, al beni diyor." "Beni bulursun ama. Beni vereceksin ki, beni alasın." Onun için. "Can gitmeden, Cânân ele geçmez." diyorlar. Diyorlar ki:

Bedensiz bir güzel gördüm efendim

İlikten, damardan, kandan içerü

Cânân illerinden sordum efendim

Bir can vardır gizli candan içerü

Canın içinde bir gizli can varmış. Ama senin benim canımda değil bu. Evliyaullah'ın canının içerisinde bir can var. Niçin. O canını cânâna vermiş. Cânân onun içerisine gelmiş. Cânân onun içerisinde tecelli etmiş. Varlığını yitirmiş. Burda erkek, kadın diye birşey yoktur. Erkek-kadın aynı ruhu taşır ancak bu erkeklik dişilik cesette; rûhta böyle birşey yok. Rûhlar bir yerden gelmiştir. O yere erkeğin rûhu da gider. Hanımın rûhu da

gider. Yani sadece erkeğin rûhu mu Allah'a vâsıl oluyor? Hanımın ruhu da vâsıl olur. Hanımlarda vasıl-ı illallah olurlar. Allah'ın vermiş olduğu rûhu, onlar da Allah'a verebilirler, vermesini bilseler, verebilseler. Çünkü can çok kıymetli. İnsanlar canı için herşeyi yok eder. Malından, mülkünden herşeyinden geçer. Ama canını niçin verecek? Bilemez onu. Halbuki can vermeden cânân ele geçmez.

Cânândan maksat Hz. Allah.

Candan maksat bizim rûhlarımız.

Allah'ın vermiş olduğu rûhu Allah'a kim verebilir? Aşka düçar olan verir. Bir de şöyle var:

Künfekanın sırrına ermek ne lâzım bizlere

Aşka ermektir muradım nam û nişan istemem.

Bir de var ki:

Başını tôp eyleyip

Gir vahdet'in meydanına

Vahdet: Allah'ın birliği.

Allah'ın varlığını kazanmak için bir meydan var. Oraya gir ki: O'nu kazanasın. Ama başını kes, al. Ondan sonra gir o meydana.

Onun için:

Kıyamazsan başa cana, ırak dur girme meydana

Bu meydanda nice başlar, kesilir hiç soran olmaz.

Ama bu görünen bir şey değil. Ancak yaşayan bilir. Onun için

Geçmeyenler bilmez çarhı çemberi

İçmeyenler bilmez ab-ı kevseri.

Geçmeyince çarhı çemberi ne bilsin. İçmeyince de ab-ı kevseri bilmez. Öyle ise aşk insanların içinde gizli birşey. Bunu kim bilebilir? Kimse bilmez. Ama bu insanların kalbindeki aşk tamamen insanların kalbini doldurmuşsa tamam. Eğer biraz boşluk varsa o boşluğa evlat sevgisi de girer. Mal sevgisi de girer. Başka arzular da girer. Allah sevgisi çoğaldıkça, diğer bütün sevgileri atar. Çıkarır. Cânân'a verir.

Bir can vardır gizli candan içerü

Bir de buyuruyor ki:

Canım demem ben bu tendeki câna

Eğer vasıl eylemezse Cânân'a

Ahir bu dert beni eyler divâne.

Dermân için sen Lokmana gelmişem.

Lokman: Meşâyih Derman: Arzusuna ulaştırmak.

Arzusu nedir? Allah'a ulaşmak. Biz Allah'a ulaşamayız. Bizi Allah'a ulaştıracak birisi var. Meşâyih ulaştırır. Evet.

Başını tôp eyleyip gir vahdetin meydanına

Kıl gaza-yı Kerbelâ gir kendi nefsin kanına.

Burada Gaza-yı Kerbelâ'dan niçin bahsediliyor. Tâ ki Hz. Âdem'den beri, dünya üzerinde, küfür ile iman arasında savaşlar oldu. Çok büyük savaşlar oldu. Bunların içerisinde İslâm'a en çok acı duyuran ne oluyor? Kerbelâ Vak'ası. Hz. Hüseyin Efendimiz Kerbelâ Çölünde, ailesi ile beraber susuz şehit oldu. Onlara çok fazla zulüm oldu. Dünyanın kuruluşundan beri yapılan en büyük savaş o. Ama İslâm için, inananlar için. Çünkü inanan Ehl-i Beyt'e sevgi bağlayamazsa, Resulullah'ı sevemez. Resulullah'ı sevemeyince de Allah'ı sevemez. Ehl-i Beyt denilince sadece evlad-ı Resul'den olan Fatıma evlatları değil. Evliyaullah'ın ekserisi Ehl-i Beyt'tir. Çoğunlukla ehl-i Beyt'tendir. Hz. Ali Efendimiz'in ismi Elâ'dır. "Elâ" ise bütün Ehli-Beyt'e bu isim verilmiştir. Bütün veliler bu ismi taşıyorlar. Kerbelâ Vak'ası, Müslümanlar için çok büyük bir vakadır. Çok büyük bir acı duyulmuştur. Geçmişte ve gelecekte Kerbelâ Vakası'nı duyanlar çok acı duyuyorlar.

Bundan 40 sene evvel. Cemaatlere Yazıcıoğlu'nun, Ahmediye, Muhammediye kitaplarını okurdum. Ağlamaktan kırılırlardı. Bir de Kerbelâ Vak'ası'nı, -Osmanlıca baskılıdır- okurduk. Ağlamaktan kırılırdı. Biz de ağlamaktan okuyamıyorduk. Cemaatte ağlamaktan yerelere seriliyorlardı. Onun için çok büyük acı duyurmuştur, Kerbelâ Vak'ası İslâma. Nefsini yenen Kerbelâ Vakasını yapıyor. Kendi nefsini yendinse, kendi nefsini islah ettinse o zaman Kerbela Vakasını yaptın. Savaşı kazandın sen.

Seyri kıl uşşâk-ı Mevlâ nice kıyar cânına

Terk-i cân etmektir ancak âşkı sevdâdan garaz.

Uşşâk-ı Mevlâ: Allah'ı seyredenlere bakın. Onlar nasıl canlarına kıyıyorlar terk-i cân olmuşlar. Allah'tan gelen o çok kıymetli rûh, terk-i cân olmakla, Allah'a gider. Kulluk görevleri çok önemlidir. Başkalarına malî yardım yapamıyorsak, ona dilinle yardımcı ol. Sabır tavsiye et. Bunu da dilinle yapamıyorsan kalbinden dua et. Yarabbi, şu kardeşimin şu ihvanımızın derdi, ne ise şu darlıktan kurtar diye dua et. Bunlar ihvanlıkta çok önemlidir. Çünkü biz ihvan olmak için, birbirimizin, kârına ve zararına ortak olacağız. Bu hem maddî, hem de manevî. Zâhir şeriatta, herkesin kârı, zararı, herkesin kendinindir. Eğer amel olsun, ticaret olsun kendinindir. Ama tarîkatta, herkesin kâr kendisinin değil. Eşitlik var. Müşterek. Ayette:

"Müslümanlar kardeştir." diyor. Kardeş, kardeşin müvekkili. Tarî-katta eşitlik var. Yani sen çok zenginsin. Bu zenginlik de amel zenginliği. Ahireti kazanmışsın, ihvan kardeşine o kârından vereceksin. Müsavi olacak kârımız. Hakikatte de hiç yok. Demekki şimdi, zâhir şeriatta: Herkesin kârı kendinin. Tarîkatta herkesin kârı kendinin değildir. Ortak.

Hakikatte: Hiç kimsenin kendi de yok kârı da yok. Hakikate geçince, ne sen var; ne de ben var. Ne seninki var. Ne de benimki var. Hepsi Allah'ın. Tasavvuf kelamıdır.

Umurun Hakk'a tefviz et

N'ederse ol eder yâ Hû

Aradan benliğin mahvet

Gözet neyler kader yâ Hû

Umurun deyince neyin varsa hepsini Allah'a teslim et. Kendi benliğini de, kendi varlığını da ona teslim et. O ne ederse eder.

Neylerse güzel eyler buyurmuşlar. Yeter ki biz teslim olalım da o herşeyi güzel yapar.

"Fırsatı ganimet bil." diye bir kelâm-ı kibar vardır.

Fırsat nedir? Ganimet. Ganimet herşeyin bolluğu. İnsanlar herşeyin bol olmasını isterler. Ama istenilecek bolluğu bilmezler. Ahiret bolluğu isteyeceğiz. Ahiret bolluğu ne imiş? Fırsatmış. Fırsatta ne imiş? Dünyaya bir defa gelişimiz. Fırsat da ne imiş? Gençlerin bir defa gençlik çağında bulunmaları. İhtiyarlığa geçenler bir daha gençliğe geçemi-yorlar. Dünyadan gidenler, bir daha dünyaya gelemiyor. Zararlı gitti ise eğer o zararı ödeyemez. Kârla gitti ise eğer, o kâr dünya kârına benzemez. Dünya kârı birden yok oluyor; o yok olmuyor. Ahiret kârı azalmaz. Eksilmez. Yok olmaz.

İskender Hazretlerinin güçlü bir ordusu var. Çin seddini bağlamış. Mağripten, maşrıka kadar gitmiş. Dünyayı hakimiyeti altına almış. Hep gittiği yerleri ıslah etmiş. Ama müslüman bir hükümdar. Bunun kuvvetli bir ordusu var. Bütün beldeleri fethede, fethede mağribe kadar gitmiş. Mağrib diye bir müslüman memleket var. Oradan da hacca geliyorlar.

Neyse Mağribe gitmiş. Orda bir gece karanlıkta ordusu ile beraber yürüyüşte, ordusunun atlarının ayağındaki nallar, taşlara vurdukça ateşler sıçramış. Bu ordunun askerleri üçe ayrılmış. Bir bölümü bu taşlar kıymetli taşlar demiş. Ne kadar boş kaplar varsa doldurmuşlar. Götürebildikleri kadar almışlar. Bir kısmı da demiş ki:

- "Bunlar taş. Acaba alsak işe yarar mı? Yaramaz mı?" demişler. Almışlar. Ama az almışlar. Bir kısmı da:

- "Bunlar taştır, ne yapacağız" demiş. Hiç almamış. Bunlar karan-lıktan aydınlığa çıkmışlar. Bu taşlardan çok alanlar bakmışlar ki, mücev-herattan daha kıymetli bu taşlar. Onlar zengin olmuşlar. Az alanlar pişman olmuşlar. Eyvah diyorlar. Hiç almayanlarda müflis. Onlar da kendi kendilerini dövünmüşler.

Burada İskender'in ordusundan mânâ, bu dünyadan gelip geçen insanlar. Taşlardan mânâ; kıymetli taşlar deyip de, çok amel işliyenler. "Acaba bunlar işe yarar mı yaramaz mı?" diyenler de az amel işliyenler. "İşe yaramaz" deyip de almayanlar hiç amel işlemeyenler. Onlarda döğünüp, çalınmıştır. Zaten döğünüp çalınacaklar. Çalınıp döğün-mekle kalmayacak, azap görecekler. Evet biz de az amelle kalmayalım. Amelimizi de pîrimize teslim edelim. Eğer amelimizi kendimizden bilirsek, o zaman Allah korusun varlık olabilir. Amelimize riya girebilir.

Riya ile olan amel seni nârdan halas etmez.

Eğer bu cemaatin içinde Allah korusun böyle düşünen olabilir. Onun için ikaz ediyoruz. Buraya gelirken "gitmezsem ayıp olur veya ben de gidip göreyim" diyerek gelmeyeceğiz. Bunların çok faydası olmaz. Olur ama çok az olur faydası. Buraya inanarak, sıdk u sadakatla gelmek lâzım. İnanarak gelmek lâzım. Buranın bir manevî hastane olduğunu bileceksiniz. Burada bir manevî doktor olduğunu bileceksiniz. Burada bir manevî tedavi olduğunu bileceksiniz. Manevî hastane nedir? Zikir yerleridir. Zikir halkalarıdır. Bizim tarîkatımız zikir tarîkatıdır. Bizim tarîkatımız sohbet tarîkatı, bizim tarîkatımız hatme tarîkatı, bizim tarîkatımız râbıta tarîkatıdır. Bunların hiç birbirinden farkı yoktur. Bunlar birbirine takviye oluyorlar. Siz buraya gelmeseniz sohbet nerden olacak? Ama siz de sohbet var diye geliyorsunuz. Hatmeye hatme için gidiyorsunuz. Yalnız orada gıybet yapmayın, malâyâni konuşmayın. Siyasetten konuşmayın. Beyit okuyun. İlahi okuyun. Kelâm-ı kibarları okuyun. Kasetler varsa, sohbet kasetleri dinleyin. Bildiğiniz kadar, anladığınız kadar tarîkattan, meşâyihten bahsedin.

Burada kalbiniz tam olursa, inancınız tam olursa, orada bir himmet olur. Hiç ummadığınız kimse, aşka gelir. Beyit okur, sohbet eder, ondan sonra amelinizi işler gidersiniz. Bir de amelinizde laçkalık olmasın. Belli bir saatte amelinizi işleyin. Onda da ekseriyete tabi olun. Hatmeye katılan cemaatin çoğunluğu hangi saatte hatmeye oturmak istiyorsa o tarafın sözüne tabi olun. O tarafın sözü ile hareket edin. Herkesin saati müsait olmaz. Bazıları vardır hatme saatinden önce gelir. Hatme saatinden sonra oturur öyle gitmek ister. Bazısı da vardır ki tam hatme saati gelir. Hatme okunur hemen gitmek ister. İşte sırf hatme için gelen bakar ki hatme saati uzadı, zamanında oturulmadı. Bir daha gelmez. Ama hatme bittikten sonra gitmek isteyen gider. Kalmak isteyen kalır. Vakti olmayanları zamanı olmayanları kaçırırsınız hatmeden. Hiç kimseyi kaçırmayın hatmeden. Sebebi siz olursunuz. O hatmeden kaçan kimse sevabını alamaz. Siz de buna sebep olduğunuz için, müşterek olursunuz. Vebalini alırsınız. Vebalde kalırsınız. Hatmemiz büyük amel. Hatmemizin aşkını Cenâb-ı Hak hepimizin gönlünde doğursun. Hatmeden geri kalmayın. Hatme için birbirinize küsüp, darılıp, gelmemezlik etmeyin. Kime küseceksiniz, kime darılacaksınız. Bir insan imama darılmışsa, camiye gitmesin mi? Namaz kılmasın mı? Burada da hatme cemaatinden bir kişiyi sevmiyorum diye hatmeden geri kalmak çok yanlış. Çok büyük vebali vardır onun. Sevin birbirinizi. Allah için sevdiniz birbirinizi. Allah için sevilen sevgiye hiçbir sevgi uymaz. Eğer birbirinize darılırsanız olmaz. Çünkü Allah için olan sevgiye hiçbir şey girmez. Mürid mecnun sıfatlı olmalıdır.

Bir Leylânın mecnûnuyam

Cânân ilinin cânıdır.

Bir dilberin meftûnuyam

Bu cân anın kurbanıdır.

Meşâyihini seviyor musun? Meşâyihini sevenleri de seveceksin. Hem de "Ben seviyorum. Herkes sevsin benim sevdiğimi" diyeceksin. Şunu sevmiyorum demek veya şunda şu eksik sıfat var demek. O zaman sen mecnun sıfatlı değilsin. Mecnun sıfatlı olmak için meşâyihini herkese sevdireceksin. Sevenleri de seveceksin. Hem de diyeceksin ki bu da Şeyh Efendimi sevmiş tanımış. Bunun Şeyh Efendimin yanında itibarı daha fazladır. Eksikliklik bendedir diyeceksin. Eğer dostta kusur görürsen bir tane dost bulamazsın. Dost Allah için sevilendir. Dünyada bir tane dost bulamazsın. Eğer kusur görmezsen, dünyanın halkı hep senin dostundur.

"İhmallikten korkalım. Tembellikten korkalım."

1 Kasım 1991

Allah sonumuzu hayır getirsin. Allah iki cihan iyiliği versin. Cenâb-ı Hak aldanmışlardan etmesin. Dünya ile aldatmasın. Dünyayı sevenleri dünya aldatır. Sevmeyenleri aldatamaz.

Biz kul olarak hizmetimizi görmezsek, dünya bizi hizmetçi yapar.

"Biz insanları ve cinleri hâlkettik ki bize itaat etsinler." Nasıl ki insanlar mabudunu bilmemişler. Güneşe tapmışlar, puta tapmışlar. Buzağıya tapmışlar. Şirk koşmuşlar Allah'a.

Hz. İsa'ya Allah'ın oğlu demişler. Bir şirk var. Birde ehl-i küfür var.

1- Ehl-i Küfür: Allah'ı inkâr edenler.

2- Ehl-i Şirk: Allah'a ortak koşanlar. Allah'tan başkasını mabud edinip de ona tapınanlar. Bunların hiç kurtuluşu yoktur. Bunlar cehennemden hiç kurtulmayacaklar.

Biz ehl-i küfür değiliz. Ehl-i şirk de değiliz. Fakat bir de ehl-i azab var: Biz ehl-i azabtan korkalım.

Allah insanlara rızkı veriyor. Fakat insanlar kendi sayı ile, kendi çalışması ile rızkını helâl de ediyor, haram da ediyor. Helâlı da rızıktır, haramı da rızıktır. Mesela şu suyu getirmişler şuraya koymuşlar. Tertemiz, buz gibi su. Ben buna haram olan şaraptan affedersiniz bir damla bıraksam sonra içsem, helâl olan bu suyu haram yapıp içmiş olurum. İşte insanların rızkı böyledir. Kendi sayı ile kendi iradesinin katkısı ile helal rızkını haram ediyor. Onun için ibadet on bölüm. Dokuzu helâl lokma.

Bir insanın Allah'a olan inancını yaşaması için tabii Allah'ın emirleri var. İbadetleri var. Bunların hepsinin on misli helâl lokma. Bu da şimdi bu zamanımızda yoktur. Bundan da sakınalım. Bundan da korkalım. Allah'a yalvaralım. Helâl lokma yoktur diye kendimizi böyle bırakalım mı? Havfını da mı çekmeyelim? Yine mümkün olduğu kadar haramdan kaçınalım. Bir haram var biliniyor. Bir de helâl var biliniyor. Bir de var ki haram mı, helal mı bilinmiyor. Niçin bilinmiyor helal, haram karışmış birbirine de onun için seçilmiyor, bilinmiyor. Seçilmiyor diye, her rast geleni yiyelim mi? Her rast geleni yapalım mı? Öyle ise bildiklerimizden kaçınalım. Bilmediklerimizden de Allah'a sığınalım. Korkusunu çekelim. Niçin? Dünyaya bir daha gelmeyiz. Ne için geldiğimizi bilelim. Allah 'a inanmışız. Ahirete inanmışız. Cennete, cehenneme inanmışız. Cehennemde azap var. Cennette mükâfat var, zevk var, safa var. Öleceğimize de inandık. Er veya geç öleceğiz. İnsan öldükten sonra az da yaşasa çok da yaşasa bir oluyor.Genç olmuş, ihtiyar olmuş. Bunlar önemli değil. Genç ölmekte de yine bir fayda var. Eğer bu genç azab ehli ise azabı az iken ölüp kurtuluyor. Allah'ın da lutfu ihsanı oluyor. Veyahutta onbeş yaşında öldü ise hiç azabı olmuyor. Çünkü onbeş yaşından sonra mükellef (sorumlu) oluyor insan. Peki altmış yaşına kadar yaşayan bir insanın kırkbeş yıllık günahı ile otuz yaşına kadar yaşıyan onbeş yıllık günahı bir olur mu? Olmaz. Onun için gençler şanslı oluyorlar. Eğer amel-ibadet ehli ise, onun kalması daha kârlı oluyor. Cennette herkesin yaşantısı bir değil. Cehennemde de bir değil. Aynı bu dünya

misali gibi. Fakat bu sadece misal olarak. Yoksa dünya mihnetli yer. Meşakkatli yer. Ahiret öyle değil. Ahiretin azabı da bir bakımdan çetin, bir bakımdan kolay görünüyor. Azabın hafif yeri var, zor yeri var. Cehennemde birden yüze kadar dereceler var. Birbirinden farklı. İnsan azabın hafif yerinde olur da, dünya azabından biraz daha kolay olabilir.

Hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"Ana rahmindeki bir çocuğa, nasıl orası dar ise müslümana da bu dünya o kadar dardır. Ahirete inanmış. İman etmiş bir müslümana bu dünya o kadar dardır."

Onun için dünya, dârı-mihnet, dârı-meşakkat, dârı-berzah, dâr-ı fena gibi isimler verilmiş. "Berzah" ismini Peygamber Efendimiz vermiş.

"Bu dünya müminin zindanı, kâfirlerin cenneti" diye buyurmuş Peygamber Efendimiz. Bu dünya meşakkat âlemi. Bu dünya karanlık. Bu dünya berzah. Onun için kabir de bir insan için çok dar, çok geniş, o kadar geniş ki dünyadan geniş. O kadar zevkli ki, Cennet bahçesi. O kadar dar, o kadar dar ki sıkıcı bir yer. İşte bunları düşünmek lâzım. Madem ki müslüman olmuşuz kabir de bizim yolumuz. Kabirden geçeceğiz. Kabir: dünya ile âhiret arasında bir köprü. Oradan geçe-ceğiz. Bir şehirin ortasından akan bir nehrin bir tarafından diğer tarafına geçmek için köprü lâzımdır.

Kabirde, dünya sona eriyor, ahirete de başlangıç. Dünya hayatı sona eriyor. Ahiret hayatının başlangıcı. O köprüdür. Ordan geçecek insanlar. Ama bu kabir dediğimiz yer var ya orası çok uzunda olur. Çok kısa da olur. Orası çok safalı da olur, çok cefalı da olur. Peygamber Efendimiz öyle buyuruyor: "Kabir sizin için ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukurdur." İkisinden biridir. Peki kim yapıyor bunu? Sen, ben. Cennet bahçesi de yapıyoruz. Cehennem çukuru da yapıyoruz. Bizi, Allah insan olarak halketmişse onu tanıyalım. Ona itaat edelim. Allah'ı tanıdık. Ona itaat ettiysek kabiri cennet bahçesi yaptık. Yoksa orası çok dar, çok sıkıcı bir yer.

Kabiri cennet bahçesi olursa bir insanın, orada ne kadar yattığını bilemez. Bin sene, on bin sene. Ne kadar yattığını bilemez. Oradan insan günün birinde kalkacak. Tamamen bu dünya yok olacak. Bütün rûhlar gelip, bu dünyadan geçecek. Bu insanlar yine dirilip kalkacaklar. Herkes olduğu yerden topraktan kalkacak. Cisim halkedilip kalkacaklar. Kabiri cennet bahçesi olan bir insan kalktığı zaman sanki oraya dün girdi. Bugün çıkıyor. Diyor ki:

- "Burası ne güzel yerdi. Niye biraz daha burada beni bırakmadınız" diye hayflanıyor. Eğer kabiri cehennem çukuru idiyse o da kalkınca seviniyor. Halbu ki nerden kurtulacak? Yağmurdan kaçarken, doluya tutulacak.

- "Heyhat ben kurtuldum zannettim ama burası oradan daha çetinmiş" diyecek.

- "Yarabbi bizi toprak halketseydin de bu günleri görmeseydim. Hayvan da olmayaydım da toprak olaydım" diyecek. O hayflanıp korkan insan ne yapacak cennete geçince.

- "Burası daha iyi imiş" diyecek. Bunlarla karşılaşacağız.İnandıysak böyle. Onun için şimdiden çâresine bakalım da, mihnete, meşakkate düşmeyelim.

Rûh hem ezelîdir, hem ebedidir. Cenâb-ı Hakk'ın Zat'ından ayrıldığı için kabire giden rûh yok olmuyor. Madde olan ceset yok oluyor. Mânâ olan rûh yaşıyor. Mânâ olan ruhu kurtarmak lâzım. Günahı bu ceset işliyor. Azabı rûh çekiyor. Onun için:

Bu garib illerde kalma âvâre

Can bedende iken kıl buna çâre

Isırdırlar seni çok semmi-mâre

Dahi nef'i vermez döktüğün kan yâş.

Sen gurbetçisin diyor. Dünyaya ahireti kazanmak için geldin. Avare olma, boş durma çalış. Kazan. Nereyi kazan? Kabiri kazan, kabir. Azabında ateşten yılanlar olacak. Yılanlar seni yerler. Sana sarılırlar. O zaman gözlerinden yaş yerine kan akar. Çaresi yoktur. Kurtulamazsın.

Muhakkak her nefis ölecektir, ölümü tadacaktır. Öldükten sonra da bunlarla karşılaşacaktır.

Herkesin günahı kendi azabı olacak. Herkesin nimeti, kendi ameli olacak.

Âşık öyle buyurmuş: "Cehennemde tek bir dal odun yok. Herkes ateşini bile götürür." Cehennemde odun, kömür yanmaz. Cehennemde, ancak günah kazananların ateşi olur. Onu yakar. Onun için bu üç günlük dünya bizi aldatmasın. Aldanmayalım. "Üç günlük dünya" derler bu Hadis-i şerifin mealidir. Peygamber Efendimiz öyle buyurmuş. "Bu dünya üç günlük."

Bir gününü evvel gidenler götürüyor. Bir günü de yaşayanlar için. Bir günü de gelecekler için. Şimdi bizim bir günümüz var. Bir gününü bizden evvel gidenler götürmüş. Bir günü de bizden sonra gelecekler götürecek. Yani bu nedir? Ölüm günü. Bu dünya âleminde bu günler. Bu aylar gelip gidecek. Bu bize çok görünen günler; bir de bakıyoruz ki yok olmuş. Beş yılda olsa yok oluyor. On yılda olsa yok oluyor. Ne kadar ömrümüz varsa hepsini geçirdikten sonra yok oluyor. Öyle ise senin bir günün var o yok olmaz. O ölüm günü yok olmayacak. Ne ile karşılaştınsa o seninle beraber. O yok olmaz. Bugün hasta idin yok oldu. Yarın hasta idin yok oldu. Nelerle karşılaştın... Kâr ettin, zarar ettin. Huzurlu oldun, huzursuz oldun, insanlardan eziyet gördün. Bunların hepsi yok oluyor. Yok, yok, yok, hepsi yok oluyor. Ya ölüm günü? "İnsanlar ölünce ayılırlar." buyuruyor Cenâb-ı Hak.

İnsanlar uykudadır. Ölünce dirilirler. İşte senin bir günün var. Ölüm gününde. Ne çıktı ise karşına onunla berabersin. Düşün işte. O bir gün için. Allah'a şükür, çok şükür. İnananlar için bu sözlerimiz. Siz inananlardansınız. Sizi inancınız buraya getirdi. Neye inandınız: Allah'a inandınız. Peygambere inandınız. Varis-i enbiya olan velilere inan-dınız. Günaha-sevaba, hayıra-şerre inandınız. Şeriata-tarîkata inandı-nız. Bu inancınız sizi toplayıp getirdi buraya. Ama şimdi zamanımızda yollar çok. Bir tane sağlam bir yol var. Onu seçmek lazım. Hepsi sakat yollar, bir tane sağlam yol var. O da kitap-sünnet. Şeriat-tarîkat budur. Şeriatsız, tarîkatsız yol da sağlam değil. Kitapsız sünnetsiz yol sağlam değil. Ama şimdi bu zamanda bizim şeriatımız tarîkatımız, kitabımız, sünnetimiz: Mürşidimiz. Meşâyihimiz. Çünkü neden? Sünnetlerin yerini bidatlar almış. Kitap yaşanılmıyor. Kitaba tâbi olamıyor. İnsanlar şimdi olamazlar. Hür olanlar değil. Memur olanlar vazifeli

olanlar, görevli olanlar. Bunlar kitaba uyamıyorlar. Kitap, şeriattır, şeriata uyamıyorlar. Kitap şeriatın kanunu. Şimdi şeriatın bahsi de olmuyor. Halbuki, islâmı yaşayan şeriat. Şeriatı yaşayan İslâm. Bir meşâyihin peşinden gidebiliriz. Meşâyihin maddiyatla alakası yoktur. Meşâyih devlet memuru değildir. Meşâyih te sadece maneviyat vardır. Ama onda da bir siyaset vardır. Evliyaullah'ta da siyaset vardır. Evliyaullah'ın zâhiri halk ile bâtını Hak ile. Zâhiri halk ile yani halka uyuyor. Zâhiren zaten kendisi halk ile ama bâtını Hak ile. Hiç ayrılmıyor Hak'tan. Zâhir, Hakk'ı bâtını seçmiyor. Bâtını kabulleşiyor. Niçin bu böyle oluyor? İki kimse kavga yaptığı zaman. Birisi inanan, diğeri inanmayan iki kimse kavga yaptığı zaman İslâm uğrunda mahkemelere düşseler. Dini savunanı cezalandırıyorlar. Dine hakaret edene ceza vermiyorlar. Böyle değil midir? Ama böyle kalmayacak tabii. Bu dünyanın ömrü varsa, din inkılâba uğramıştır. Bundan kurtulur. Ömrü yoksa küfürle durur. Tâ ki ilerden beri, tarihler boyu. İnkılâplar olmuş... Ama çok şükür. Bin şükür. Allah'a şükür, çok şükür. Bin şükür. Öyle sıkıntılı zamanlar vardı ki, Kur'ân-ı elimize alamıyorduk. Kur'ân okuyamıyorduk. İki müslüman bir araya gelince Allah kelimesi konuşamıyorduk. Şimdi çok şükür... Kurtulmaya doğru gidiyor. İnşaallah kurtulacak... Neyse bunlar Cenâb-ı Hakk'ın hâlkıyetidir zaten. Cenâb-ı Hak şerri de halkediyor. Hayırı da halkediyor. Ama şerre rızası yok. Rızası olmayan şeyi niye işleyelim. İşlemeyelim. Rızası olmayan bir şeye de rıza göstermeyelim. Biz şer işlemiyoruz ama işleyenlere rıza göstermeyelim. Onun için dinde cihad var: 1- El ile cihad. 2- Dil ile cihad 3- Kalp ile cihad. İnsan eli ile cihad yapamazsa dili ile yapacak. Dili ile cihad yapamazsa kalbi ile cihad yapacak. Bu devreler geçti. Eli ile cihad yapamaz insanlar. Dili ile yaparken, onu da yapamadı. Onlar geçti. Ondan sonra kalbi cihada düştü. Onu da yapamadı, insanlar. Eksikliğimiz bu. Ama şimdi Allah'a şükür. El cihadı yok. Açılmadı. Bunu nerden anlıyoruz. Bundan 15 sene evvel Şeyh Efendimiz evlerde gizli gizli hatme yapardı. Hatta nerede olduğunu bile bilmiyorduk. Öyle bir zaman geldi ki, biz de öyle yapıyorduk. Hatme için yer değiştiriyorduk. Evlerde okuyorduk. Yerimiz belli olma-sın diye. İki hatmeyi aynı yerde okursak bilinirdi. Yer değiştiriyorduk. Sohbetimizi gizli yapıyorduk. Ama şimdi Allah'a şükür, sohbetimiz de aşikâr, hatmemiz de aşikâr, teveccühümüz de aşikâr. Camide yapı-yoruz. Allah'a şükür. Bundan 8-10 sene evvel Bayburt Müftüsü camide hatme okumaya müsaade etmiyordu. Şimdi bize korku yok. Baskı yok, şimdi de biz Allah'tan korkalım. İhmallikten korkalım. Tembellikten korkalım. Allah'a sığınalım. En büyük felâket bu. Tembelleri Cenâb-ı Hak sevmiyor, tenkid ediyor. Buradaki tembellik amel tembelliğidir. Niçin? Cenâb-ı Hak:

"Vel asrı innel insane, lefi hüsr. İnsanlar zarardadır." Allah'ın emri. "Biz kulumuzu mallarının azalması ile de imtihan ederiz. Korku ile imtihan ederiz. Mallarının, canlarının azalması ile de imtihan ederiz." Mal ne ile azalır? Büyük büyük zararlar gelir, mal azalır. Malların azalması ile de imtihan ediyorsa bu zarar maddî zarar. Bir de zarar manevî zarardır. Bu da amel de olan eksiğimiz. Yalnız Cenâb-ı Hak insanların yapamıyacağı şeyleri emretmemiştir. Yapabileceklerini emretmiştir. Allah âlimdir, Allah kâdirdir. Bilmiyor mu? O bizi bizden iyi biliyor. Onun için hep yapabileceğimiz şeyleri emretmiş. "Nafile ibadet ile bana yaklaşabilirsiniz" demiş. Ancak nafile ibadeti kimler yapar? Görevi olmayanlar boş vakti olanlar yapar. Meşgul olanlar nafile ibadet yapamaz. Onun için Peygamber Efendimiz:

"Meşguliyet gelmeden boş vaktinizin kıymetini bilin." diyor. Değer-lendirin. Demek ki meşguliyet zamanında nafile ibadet yapılmıyor. Farz olan amel yapılır. Farz olan amel meşguliyeti dinlemez. Hasta bile olsa, ayakta iken namazını kılamıyorsa, oturduğu yerde kılsın. Daha çok kılamayacak durumda ise işaretle kılsın. Onu da kılamıyorsa kalp ile kılsın. Düşünerek kılsın. Bir de devamlı çalışan kimseler, "Ben çalı-

şıyorum. Çalışmakta ibadettir" diye düşünebilirler. Eğer namaz kılmı-yorlarsa, çalışmak ibadet olmaz. Çünkü 8 saat ibadet var. 8 saat ça-lışma ibadet sayılabilir. 8 saatte istirahatinizi yapın. Ölçü bu, sınır bu.

Meşâyihin emri Resulullah'ın emridir. Resulullah'ın emri Allah'ın emridir. Meşâyih'in emri aslında Allah'ın emridir. Madem ki Cenâb-ı Hak bir kuluna ilhamî olarak bildiriyorsa... Veysel Karani Hazretlerine sahabeden bir tanesi ziyarete gidiyor. Hazret-i Ömer'in medh ü senâsı üzerine, gitmiş görmüş. Gittiği zaman hemen ve aleyküm selam, filan oğlu filan. Sahabe şaşırmış:

- "Daha yeni görüşüyoruz. Benim filan oğlu filan olduğumu nerden bildin" demiş.

- "Bana O kimse haber verdi ki ondan gizli nesne yok." Ondan gizli nesne olmayan kim olur? Allah. Nasihat istemiş.

- "Sana nasihat ölümü düşün. Sana nasihat: Annen gitti, baban gitti, çevrenden tanıdıkların gitti. Âhir zaman Peygamberi gitti, Ebubekir gitti, Hz. Ömer gitti." Deyince, şaşırıyor. Çünkü sahabe Medine'den ay-rılırken Hz. Ömer sağ imiş.

- "Hayır O sağ" demiş.

- "Hayır gitti, gitti o da gitti. Senden sonra o da gitti." demiş. Tekrar sormuş:

- "Sana bunları kim haber veriyor?"

- "Bana O kimse haber veriyor ki: Ondan gizli nesne yok." Onun için burada: Evliyaullah'ın sözü, Allah'ın sözü Allah'ın emri demek. İşte bu oluyor. Allah ona ilhamî olarak bildiriyor. Meşâyih emri ile olduğu için bizim tarîkatımız Hak bir tarîkattır. Tarîkatların hepsi haktır. Meşâyih haktır. Allah yolu Hak'tır. O yolun bilgilisi, bilicisi olduğu için. Bizim tarîkat hizmetlerimiz de meşâyih emri ile olduğu için haktır. Bizim 24 saat içerisindeki 8 saat ibadetimiz tamam oluyor. Nasıl tamamlanıyor? Dikkat edelim: 5 vakit namaz, (5 saat) 3 saati nerden alacağız. Eğer günlük dersinizi yapmazsanız (8) saat ibadeti yapmış sayılmazsınız. Teheccüd namazınızı kılmazsanız 8 saat tamamlanmış değil, hatmeye oturmamışsanız 8 saat ibadet tamam değil. Evvabin namazı girmiyor, 8 saat ibadete. Evvabin namazı akşam namazı ile beraber kılındığı için ayrı bir saat sayılmıyor. Ama teheccüd namazı başlı başına bir namazdır. Günlük dersimiz ayrı zaman içerisinde, hatmemizin saati ayrı. Böylece 8 saat ibadet tamamlanmış oldu. Bunlardan başka ne var?

"Kulum bana nafile ibadetlerle yaklaşır" buyuruyor. Bunlar nafile ibadet ama bunlar emir hududunda. Bunlar farz gibi oluyor. Zaten Cenâb-ı Hakk'ın emri. 8 saat ibadet emrediyor bize. 8 saatin 5 saati 5 vakit namaz ise, üç saati de tarîkatımızın hizmetleri. Hizmet gördü-ğümüz saatler. Bunlar emir hududunda olduğu için farza giriyor. "Ku-lum bana nafile ibadetlerle yaklaşır."

Cenâb-ı Hak herşeyi zıddiyetli halk etmiş. İki zıt bir arada yaşamaz. Herşeyi çift halk etmiş, o çift şeyler bir arada bulunmaz. Nasıl? Bakınız: Gece ile gündüz. Hastalıkla sağlık, varlıkla yokluk, sefâ ile cefa, acı ile tatlı, karanlıkla aydınlık. Bunlar hep birbirinin zıddı. Ateşle barut. Bunlar bir arada yaşamazlar. İnsanda sefâ olursa cefâ olmaz. Cefâ olursa, sefâ olmaz. Zenginlik olursa, fakir olamaz. Fakirlik olursa, zengin olamaz.

Boş vakitlerimizin kıymetini bilelim. Sinemaya, parka gideceğimize, hanımlar olsun erkekler olsun, hanımların da zevkleri var, gezmeleri var, oralara gidecekse, oturup ibadet yapsa, zikir etse, Kur'ân okusa namaz kılsa olur. Yani âhiret dünya ile, amel ile kazanılıyor. Bu dünya misafirhanedir. Kelâm-ı kibarda geçer:

Biz misafiriz ve lakin bizde mihmân bekleriz.

Kâmil insan bulmuşuz, babında ihsân bekleriz.

Mihmân: Misafir demek.

Allah'ın ihsanı kâmil insanın kapısındadır. Allah ihsânını, kâmil insanın kapısında bahşedecek. O da meşâyihimiz. Meşâyihe olan inancımız, meşâyihimize olan teslimiyetimiz. Büyük ihsan bundan dolayı olacak. Biz bu dünyaya misafir geldik gideceğiz. Ama bizim de bu dünyada misafirimiz var. Kim o misafirimiz? Hangi haneye kondurabiliriz o misafiri? Dünya hanesine değil. Gönül hanesine kondurmak, gönül hanesine davet ettiysek. Evliyaullah'ta Cenâb-ı Hakk'ın mevcut olan velâyet nuru var. O nur bizim kalbimizde. İşte râbıtanın önemi bu. Râbıtanın kıymeti bu. Yoksa râbıtanın zâhirine aldanmayalım biz. Her kim ki meşâyihi insanlardan farklı görmüyorsa o da bir insandır, beşerdir, diye görüyorsa, o tarîkatı anlamamış, yaşamamış. Ama evliyaullah insanlardan seçilmiş kul. Allah'a yakın gitmiş, Allah'ın sevdiği kul olmuş, Allah'ın sıfatları onda tecelli etmiş. Onun kalbi olmuş Allah'ın evi. Evliyaullah'ın kalbi Allah'ın evidir. Hakikatte Beytullah insanların kalbidir. Cenâb-ı Hak Kudsî hadisinde buyuruyor ki: "Ben mekanlara sığmam, mümin kulumun kalbine sığarım."

Kelâm-ı kibarda:

Kâbe'yi inşa Halil

Sendedir Beyt-i Celîl

Sensin Allah'a delil

Rûhu sultan el meded.

Diyor ki: Kabeyi Halil yaptı, Halil İbrahim Peygamber Beytullah'ı yaptı. Beytullah ne demek? Allah'ın evi. Diyor ki o evi Halil yaptı. Senin evin Evliyaullah'ın kalbidir, onu sen yaptın. Sen ancak oraya sığarsın. Başka bir yere sığmazsın.

İşte dünyaya misafir olarak geldik gideceğiz. Bizim misafirimiz, gönül hanesine. Gönül bir mülktür. Gönül sahibini bulup oturtturduysak, hanemiz de misafirini buldu. Biz de misafirimizi, mihmanımızı tanıdık. Eğer bulamadı isek yazık olsun bize eyvah! Allah korusun, Allah muvaffak etsin. Onun için Allah'a şükür bu nimet hepimizde var. Bunu bü-yültmeye çalışın. Evliyaullah'a olan inanç insanlarda aynı değildir. İnsanların hulûsuna bağlı. İnsan evliyaullah'ı ne kadar büyük görürse O'na o kadar yaklaşabiliyor. O'nu ne kadar büyük görürse kendisi de o derece feyiz alıyor. Kalbi büyüten muhabbettir. Kalbe sahibini getiren muhabbettir. Mecnun ne demiş?

Ararken Leylâ'yı, buldum Mevlâ'yı.

Bil ki muhabbet sana Mevlâ'dan gelir.

Muhabbetimiz yok demeyin. Eğer buraya bir taklid için gelen varsa korksun. Allah'tan korksun. Gideyim bakayım ne yapıyorlar diye gelip bakıp da sonra da taklid edip anlatıyorsa. Allah'tan korksun velilerimizden korksun, bir tokat yer. Eğer inanarak geliyorsa Allah için toplanıyorlar diye düşünüyorsa o güzel, o gelsin. Bir muhabbet vardır. Azda olsa o muhabbet onu getirmiştir.

Tarîkat haktır. Tarîkat sohbet haktır. İnsanların kalbini safileştiren ta-rîkat sohbetidir

13.6.1991

Söylenir dillerde bir Mecnûn u Leylâ her zaman

Günde yüz bin nice Mecnûn ile Leylâ'sı geçer.

Burada Mecnun: İnanmış teslim olmuş bir müriddir.

Leylâ'dan mânâ: Meşâyihtir.

Mecnûn Allah'ın sıfat nurunu Leylâ'da gördü. Kendisinde gördü. Eşyada gördü. Evliyaullahta Allah'ın sıfat nuru mevcut. Esmâ nuru da mevcut. Zat nuru da mevcut.

Onun için buyuruyor ki:

Bir Leyla'nın Mecnun'uyam cânân ilinin cânıdır.

Cânân ilinden gelmiştir. Onun cânı hepimizin rûhu. Cânân ilinden, Allah'tan geldi. Ama, Cânân ilinin canı değil. Onlar geldikten sonra bir daha gitmiş. İkinci gelişidir, ikinci gelişini ifade ediyor. Bu da nedir? "Mutu kable en temutu." Ölmeden evvel ölün. Cenâb-ı Hakk'ın bir emri var ya. Ona mazhar olmuş. O tecelli etmiş. Varlığından kurtulmuş. Bir insan varlığından kurtulunca hakikat varlığına ulaşır.

Bir dilberin meftûnuyam bu cân anın kurbânıdır.

O güzele gönül vermiş. Bir mürid hakikaten Râziye-Marziye maka-mına ulaşırsa, cânını cânâna vermiştir. Kelâm-ı kibarda:

Bu nefsin râzıye, marziyye eyle.

Alıp dost iline kurbana gel gel.

Dost'tan mânâ, Allah'tır. Kurbana gel gel. Allah için nefsin bütün arzularını terk etmiş. Nefsinden geçmiş.

"Sebül-Mesâni"dir yüzü, nutk-u mesihâ'dır sözü

Sebül-Mesânî: Fatiha Suresi Nutk: Nefes. Mesih: Hz. İsa.

Meşâyihin yüzünde Fatiha Suresi yazılıdır, kim okursa onun gönlü fetholur. Başka kelâmda:

Vechinde yazılmış Sebül-Mesâni

"İnnâ fetehnâ"dan verir nişanı.

Senin nefesin Hz. İsa'nın nefesidir diyor. Bunda hilaf olamaz. Çünkü "Benim ümmetimin velileri, Beni İsrail Peygamberlerinin derecelerindedir." diye buyuruyor, Peygamber Efendimiz. Hz. İsa ise Beni İsrail Peygamberi, ümmeti Muhammed'in velileri Beni İsrail Peygamberleri derecesinde olursa, tabii ki onun nefesi Hz. İsa'nın nefesi olur. Hz. İsa'nın nefesi ne yapmış? Mürdeleri, ölüleri diriltmiş. Evliyaullah'ın nefesi de mürde kalbleri diriltiyor.

Nur-u Muhammed'dir özü.

Varis-i enbiya olunca, Peygamber Efendimiz'in nuru da mevcut on-da. Peygamber Efendimiz'in nurunu ondan önce nebiler taşıdı. On-dan sonra da varis-i enbiya olan veliler taşıyorlar. Peygamber Efendimiz son Peygamber olduğu için kıyamete kadar veliler taşıyacak. Mevlidi şerifi dinliyorsunuz.

Hak Teala çün yarattı Âdemi

Kıldı Ademle müzeyyen âlemi

Âlem: Bildiğimiz gördüğümüz bu dünya âlemi. Dünya âlemi ne ile ziynetlenmiş? İnsanlarla. Âdemle dünyayı süsledi. Allah-u Teâla buyurdu ki: "Biz Âdemi yeryüzüne halife gönderiyoruz." Melekler secde etti. İblis secde etmedi.

İblis itiraz etti. "Ben ateşten hâlk edildim. O topraktan hâlk edildi. Ateş topraktan üstündür. Ben secde etmem" dedi.

Melekler tereddüt ettiler. İtiraz etmediler. Baktılar ki noksan sıfat. "Biz ibadet yapmaya yetmiyor muyuz ki? Bunu noksan sıfat halkettin. Ve yeryüzüne halife gönderiyorum" diye emrediyorsun. Cenâb-ı Hak: "Sakin olun meleklerim! İtiraz etmeyin. Benim bildiğimi siz bilemezsiniz." Melekler tekrar Cenâb-ı Hak'tan istiğfar dilediler. "Affet Yarabbi! Tabii Sen âlimsin. Âlim-i sırr-ı hafîsin. Senin bildiğini biz bilemeyiz." Ama burada melekler neyi gördüler? Hz. Adem'in cesedini gördüler. Rûhundan haberleri yok. Zaten canda yok. Ama Cenâb-ı Hak ne buyuruyor: "Kendi rûhumdan rûh üfledim." O rûh hepimize üflenmiş. Allah Adem'e dedi:

Mustafa nurunu alnında kodu

Bil Habibim nurudur bu nur dedi.

İşte böyle Peygamberlerden gele gele. Peygamber Efendimize geldi. Ama Peygamber Efendimizde tümü, tamamı tecelli etti. Peygamber Efendimizden önceki Peygamberlere bölünmüş idi. Çünkü bir asırda çok Peygamber yaşamış. Peygamber Efendimizin nuru hangisinde? Hepsi de taşıyorlardı. Peygamber Efendimiz'den sonra da velilere taksim edilmiştir bu nur. Veliler taşıyorlar bu nuru.

"Nuru Muhammed'dir özü" diye bu kelâmın anlamı bu.

"Sebül-Mesani"dir yüzü

Evliyaullah'ın yüzünde Fatiha suresi var. Kim okursa ilmin merkezine dalmış olur. İlmin noktasını bulmuş olur. İlim bir noktadır, o da nedir? Allah'ı bilmek, Allah'ı bulmaktır. Allah'ı bilmek nasıl? İlmel-yakîn bilen insan Allah'ı bilmiştir. Bulmuş değildir. Ancak hakke'l-yakîn hem bilinir, hem bulunur. Bilen bilinen birşey var. Arıyor bulunmuyor. İlim böyledir. Bildirir, aratır, aynel-yakîn yaklaştırır. O da ameldir. İnsan ne kadar amel işlerse o derece Allah'a yaklaşır. Zaten Cenâb-ı Hakk'ın emri. "Kulum bana nafile ibadetle yaklaşır." buyuruyor. Bilinen birşeyin bulunması için aşka düçar olacak. Allah aşkı ile yanacak ki varlığı ortadan kalksın. Amenna ve saddakna Evliyaullah'ın vechinde (yüzünde) Fatiha suresi yazılıdır. Başka bir kelâm:

İnayet kılsa bana Hak

Hak'tan oku gel sebak

İlmi ledünni bir verak

Pirimde ol şân gizlidir

Evliyaullah ledünni ilmini sana melek okutur gibi okutur, ama sen O'nun yüzünde Fatiha Suresini okuduysan eğer. Bütün Kur'ân-ı Kerîm'in mânâsı Fatiha Suresinde mevcuttur. Fatiha suresinin mânâsı da Bismillah'ta mevcut. Bismillah'ın mânâsı da "be" harfindeki bir noktada mevcut. O bir noktada evliyaullah'ın iki kaşının arasındadır. Açtın okuduysan, işte ledünni ilmini buldun. Çünkü niçin:

İki kaşı arasından azmeder Mevlâ'ya hat.

Yani Allah'a giden yol, evliyaullahın iki kaşının arasından gider. Onun için Evliyaullah'ın iki kaşının arasına râbıta yaptırıyorlar. Tarîkatımızda böyle. Eğer aşka düçâr oldunsa ilmin merkezine daldın. İlmin noktasını buldun. Başka bir kelâmda:

Bir noktada pinhan imiş

Gör neyledi bu aşk beni

Bir noktada gizlidir, diyor. Neymiş o? O da Allah aşkı. Allah aşkı se-nin kalbinde tecelli etti ise, o bir noktadan mânâ, senin kalbinin açılmasıdır. O aşk açacak senin kalbini. O kalp açılırsa işte ilmin merkezine daldın.

Ol cân içinde cân imiş.

Cân: Evliyaullah

Onun içindeki cân nedir? Allah. Cenâb-ı Allah. "Ben yere göğe sığ-mam, Mümin kulumun kalbine sığarım." buyurmuş.

Buradaki mümin kulun kalbi, senin benim kalbim değil. Bizim kalbimiz muhalefet ambarı olmuş. Ne zaman ki bir müslümanın binbir meşakkat karşısında Allah hiç kalbinden çıkmıyorsa, yerken, içerken, yatarken, kalkarken, gezerken, alırken, verirken, hiç Allah'ı unutmuyorsa, işte Allah onun kalbinde. Allah'ın

esmâ nuru tecelli etmiştir. Onun kalbinde, hem sıfat nuru tecelli etmiştir, hem de zat nuru tecelli etmiştir. Ne buyurdu sonunda:

Arş-ı muazzam başıdır

Arş-ı âlâdan bahis yok. Arş-ı âlâ çok büyük, büyüklüğünü anlayalım ki sayısı belli olmayan melekler, Arş-ı âlâda sayısını ancak Cenâb-ı Hakk bilir. Nice varlıkları, büyük hikmetleri vardır. "Arş-ı muazzam başıdır" demek, Arşdan büyük başı.

Hem "Gabe Gavseyn" kaşıdır.

"Gabe Gavseyn ev edna" ayet-i kerimesi var ya. Peygamber Efendimizin hakkında nazil olan bir ayettir.

"Gabe Gavseyn ev edna = Habibim sen bana iki kaşın yaklaştığı kadar yaklaştın." İşte evliyaullah'ın "Gabe Gavseyn" kaşıdır, diyor.

Ol akl-ı evvel cûşudur.

"Kün" emrinin fermanıdır.

Cenâb-ı Hak herşeyi "kün" emrinden halkediyor. Fakat veliler de her ne kadar beşer insan olarak gelmişler, zahirde böyle. Bir cisimle gelmişler. Anaları, babaları vardır. Memleketleri vardır. Onların bir de bâtınları var. Bir insan bâtından büyürse, yetişirse zâhirde yetişmek nedir? Fakülte bitirir, Profesör olur. Çok büyük âlim olur, dünyada bir numaralı insan olur. Bu zâhirdedir. Bâtında yetişmek öyle değil. Bâtında yetişmek, rûhu yetişiyor, rûhen gelişiyor büyüyor. Rûhun geliş-mesinin, büyümesinin esrarını akıllar almıyor. Rûhtan bahis yoktur.

Sordular rûhtan Resullah cevabın vermedi.

Peygamber Efendimiz rûhu bilmez miydi? Ebul-ervah O. Ruhların anası. Bir anne kaç tane çocuğu olursa olsun hepsini bilir. Bildiği halde bahsetmedi. Yalnız Cenâb-ı Hak bildiriyor. "Habibim sana o rûhtan soranlara söyle ki: "Rûh Rabbimin emrindedir." Şimdi rûhlarla ilgili kitaplar yazıyorlar. Sapıtıyorlar insanları. Rûh masumdur. Mesul olan nefistir. İsyan eden nefistir. Nefis isyan edince rûh ceza çekiyor. Evet Allah şükür, çok şükür, bin şükür, nihayetsiz şükürler olsun. Cenâb-ı Allah, hepinizi arzunuza ulaştırsın. Tarîkatımızı anlamak, yaşamak nasip etsin. Tarîkatı anlamak, yaşamak için evvelâ şeriatta bir eksiğimiz olmayacak. Ondan sonra da meşâyihe fazla inanacağız. Hayatımız, mematımız meşâyihimiz. Bakınız:

Hayatı memattır, mematı hayat buyuruyor.

Hayat: Diri. Memât: Ölü.

Ölü olan kalbimiz. Hangi kalp ölü. Zikretmeyen kalp, Allah'ı unutmuş. Hiç Allah aklına gelmiyor. O kalp ölüdür. Diri kalp hangisi? Allah'ı hiç unutmayan. Yani ben ölü idim, diriltti diyor. Nasıl diriltmiş? Gâfil olan kalbini, mülevves olan kalbini temizlemiş. Bütün muhafeletten, hatalardan temizlemiş. Ne ile temizlemiş? Bir

aşk ile. Çünkü insanlar evliyaullahsız aşka düçâr olamıyorlar. Meşâyihsiz aşka düçâr olamıyor-lar. Evet aşkı mecazdan çok az aşkı hakikate döndürmüşler. Onlar da ender. Allah'ın sıfat nurunda kalmışlar. Zat nuruna ulaşamamışlar. Meşâyih aşk-ı mecaz değil. Aşk-ı hakikattir. Meşâyih aşkı, müridi esmâ nuruna tez geçirir. Sıfat nuruna geçirir. Zat nurunda yok eder. Onun için:

Gül bülbülü gördü çıktı kabından

Bülbüller uyandı kalktı habından

Pervaneler geçti ateş bâbından.

Gül bülbülü gördü çıktı kabından: Bizim zâhirde anlayışımıza göre bu kelâm çok ters geliyor. Niçin? Bülbül daima gül bahçesinde, gül dalında bekler ki, gül nasıl açacak diye bekler. Böyle iken gül bülbülü bekliyor ki, açsın. Burada gül'den mânâ Evliyaullah. Çıktı kabından demek, velâyeti. Evliyaullah velâyeti. Bülbülden mana da müridin rûhu. Evliyaullah en evvel velâyetini müridin rûhuna gösteriyor veya tanıtı-yor. Nefis görmüyor ama. Madem ki bir mürid. Evliyaullah'a inanmış teslim olmuşsa onun rûhu Evliyaullah'ın velâyetini görmüştür. Evliyaullah velâyetini ona göstermiştir. Mürid de gafletten uyanmıştır. Başka bir kelâmda müridden mânâ: Bülbül. Gül: Evliyaullah.

Mürşitler benzer güle

Derviş benzer bülbüle

Sev Hakkı seven ile

Ben derviş olamadım

Hakkı da bulamadım.

Allah'ı sevmeyen derviş olamaz. Hakiki Allah sevgisi bir insanın gönlünde olursa, onun gönlünde başka bir arzu olmaz. Ne dünya, ne âhiret, ne mal sevgisi, ne evlat sevgisi. Kendi canını da sevmez. Onun için.

Başını top eyleyip gir vahdetin meydânına

Kıl gazâ-yı Kerbalâ gir kendi nefsin kanına

Seyri kıl uşşak-ı Mevlâ nice kıyar cânına

Terk-i cân etmektir ancak aşkı sevdâdan garaz.

Bir insanda Allah sevgisi, Allah aşkı olmazsa, Allah sevgisine düçar olmazsa terk-i can olamaz. Terk-i can olmayınca da Cânân'ı bulamaz. Buyuruyor ki: "Kulum ver beni de al beni." Neyi verip de O'nu alacağız. Allah'ın bizde neyi var? Allah bize çok nimetler bahşetmiş. Görmemiz, işitmemiz, bunlar hepsi Allah'ın lütfu değil mi? Bunlarla Allah kaza-nılmaz. Hayır.

"Kendi rûhumdan rûh üfledim" buyuruyor. Allah'tan gelen o rûhtur. Eğer o rûhu Allah için verdiysen, Allah'ı aldın.

Te'âlallah ne hûb zîbâ yaratmış kâmil insanı

"Nefahtü fîhi min rûhi" deminde kılmış ihsânı.

İşte sana üflenen odur. Allah'tan gelen de odur zaten. İnsanların cânı çok tatlıdır. Herşeyi cânı için yok eder. Cânını ne için yok ede-ceğini bilemez. İşte meşâyih bildiriyor: "Senin nimetin bu. Yolu da budur. Nimetin şurdadır. Onun bahası da şudur. Yol nedir? Şeriat, tarîkat. Nimetin nedir? Ruyetullah. Bahası nedir? Can vereceksin." Can gitmeden cânân ele geçer mi?

Niçin diyor ki:

Cânım demem ben bu tendeki câna

Eğer vâsıl eylemezse Cânâna

Âhir bu dert beni eyler divâne

Dermân için sen Lokmane gelmişem.

Elhamdülillah çok şükür. Bin şükür, nihai şükürler olsun. Allah nimetimizin münkiri etmesin. En büyük nimeti bize vermiş. Bizi müslüman halketmiş. Sevgili habibine ümmet etmiş. Bize varisi olan velilerini tanıtmış. Sevdirmiş.

"Hiç nimet olur mu bundan ziyade" idrak eden böyle buyurmuş. Tarîkatı tadan böyle buyurmuş. Tasavvuf kelâmı bu. "Hiç nimet olur mu, bundan ziyade." Nedir bu?

Şeyhim benim sultan imiş

Hak'tan bize ihsân imiş

Can derdine dermân imiş

Görün beni aşk n'eyledi?

Âhiri derviş eyledi

...

Sâmi gibi bir Hazrete

Gönderdi beni vuslate

Eriştirip bu devlete.

Vuslat nerdeymiş: Evliyaullahta. Niçin? Çünkü evliyaullah Hak kapısı. Allah kapısı. Evliyaullah'ın gönlüne girdiysen eğer Allah'ı buldun. Gönlüne nasıl gireceksin? Sevgi ile. Hizmet ile. Tarîkatın dört şartı var. Muhabbet, ihlas, edep, teslim.

Muhabbet: Meşâyihini çok seveceksin. Canından fazla seveceksin.

Peygamber Efendimiz : Hz. Ömer'e sordu:

- "Ya Ömer bizi ne kadar seviyorsun?"

- "Nefsimden sonra en çok sizi seviyorum Ya Resulullah."

- "Sen kâmil mümin olamamışsın. Bizi nefsinden fazla seveceksin."

Ondan sonra ondaki sevgi öyle bir coştu ki nefsini sevmedi.

Nimetimiz büyüktür. Cenâb-ı Hak bizi küfürde bırakmamış. Müs-lüman halk etmiş. Küfürde olanlar da Allah'ın kulu onları da Allah yarattı. Onlar da beşer. Onların cesetleri de topraktan halkedilmiş. Onlara da ruh üflenmiş. Halîk bir, madde bir, baba bir. Onlar da Hz. Adem'in evlatları. Hz. Peygamber Mirac yaptığı zaman, semânın her katında Peygamberle konuştu. "Tarîkat yok" diyenler çok yanılıyorlar. Tarîkat yok demek küfür. "Tarîkatın zamanı değildir" diyenler de yanılıyorlar. Çok yanlış söylüyorlar.

Allah kuluna zulmetmez. Kul kendini zulme sevkeder.

Hiç kuluna zulmeder mi Mevlâsı

Kulun çektiği kendi cezası.

Eğer şimdi tarîkat olmasaydı, bu zamanın insanlarına Allah zulmetmiş oluyor. Tarîkat nedir? Tarîkat Peygamber Efendimizin yolu. Tarîkatı bir insan yaşarsa, Peygamber Efendimize manen yaklaşır.

Vakt-i saadette Peygamber Efendimizin yüzünü gördüler. Canlarını, mallarını feda ettiler. Sohbetlerinde, savaşlarında, namazlarında beraberlerdi. O kadar mucizelerini gördüler. Ama Veysel Karânî Hazretleri Peygamber Efendimiz'i hiç görmedi. Zâhirde hiç görmedi. Ama Veysel Karânî Hazretleri kadar hiç kimse, sahabeler bile onu bilemedi. Anlayamadılar. Onlar Peygamber Efendimizin cesedi ile beraberdiler. Ama Veysel Karânî ruhu ile beraberdi. İşte burada da şeriat cesetle ilgili, tarîkat ruh ile ilgili.

Şeriat, tarîkat yoldur varana

Hakikat, marifet andan içerü.

Bizim ehl-i sünnet âlimleri "Ruyetullah haktır, vardır ama dünyada göremezler" diyorlar. Bâtın ulema da buyuruyorlar ki herşey dünyada kazanılıyor. Dünyada göremeyen âhirette de göremez. Öyle midir? Öyle. Çalış kazan sen de gör. Onun için Yunus Emre'nin:

Sensin benim cânım cânı

Sensiz kararım yokdurur

Cennette sen olmaz isen

Vallah nazarım yok durur.

Yemin ediyor ki, cennette sen olmazsan, cenneti ne yapacağım. Ama kim O? Cenâb-ı Hz. Allah. Cennette sen Cemâlini göstermezsen ben cenneti ne yapacağım diyor. İstemem diyor. Başka bir kelâmında zaten açıkça söylüyor:

Cennet cennet dedikleri

Bir köşk ile birkaç huri

İsteyene ver onları

Bana seni gerek seni.

Bizim mevcut olan divanımızda da var:

Cemâlin şemine müştâk olanlar

N'eder cennetteki ebrârı Leyli

Cemâline aşık olanlar, cennetin süsünü, varlığını, eşyasını ne yapacak? Her şeyin dünyada misali vardır. Mecnun gibi, Ferhat gibi. Daha çok aşk-ı mecazlar var. Ama aşk-ı hakikatı görenler az olmuş

"Şeyh'ini unutmazsan O'nun yanındasın."

7.6.1991

Sağlık da geliyor Allah'tan. Hastalık da geliyor Allah'tan. Bizi bizden daha iyi bilen var. Belki hastalığın bizim için sağlıktan daha hayırlı olduğunu bilen var. Amenna öyledir. Biz bilmiyoruz ama, fakirliğin bizim için zenginlikten daha iyi olduğunu bilen var. Rabbimiz bizi halk etmiş. Bizi bilir. Zenginlik ile mi biz Rabbımızı buluruz? Fakirlikle mi? Peygamber Efendimiz fakirlik diledi. Allah O'na zenginlik veriyordu da almadı. Cenâb-ı Hak "erhamerrâhîmin" adaletlidir. Merhamet sahibidir. Âdildir. Bir kuluna hem dünyada, hem ahirette azap etmez. Bir kuluna dünyada fakirlik vermez. Azap etmişse âhirette ona azap etmez. Yalnız fukara-yı sâbirinden olacak. Gözü onun bunun malında, yemesinde giymesinde değil. Onu bunu istemek değil. Çarpmak, kırmak, vurmak değil. Tefrikadan kurtulalım.

Tefrika iyi değil bizim için. Tefrika nedir? Allah'tan gelen hayırı, şerri bilmezsek, tefrika oluyor. İnsanlar hayır işler, şer işlerler. Sen hayırlı insansan şerri işleme, hayırı işle. Cenâb-ı Hakk'ın şerre rızası yoktur. Hayır işleyen kimdir? İyi niyetli ve insanlara daima iyilik düşünendir. Şerli insan kimdir? Daima şer işleyen ve insanlara zararı dokunandır. Biz her zaman hayır düşünüp, hayır kazanacağız, şerden de kaçına-cağız. Her ne kadar hayır işliyorsak şerden kaçınıyorsak kaçınalım, biz de bir insanız. Cemiyet içerisindeyiz. Akrabamız var. Çevremiz var. Bunlar içerisinde şerli insanlarla karşılaşıyoruz. Bunlardan bize zarar geliyor. Bunlar bize eziyet ediyorlar. Bunları ne yapacağız. Onları Allah'tan bileceğiz. Allah'tan bize gelen iptila üç türlü gelir. İllet, gıllet, zillet.

İllet: Hastalıkla gelen.

Gıllet: Fakirlikle gelen.

Zillet: Yürek oynatması, üzüntü, sıkıntı, eziyet.

Zamanımızda bunların üçü de vardır. Fakat gıllet azdır. Zillet çoktur. İllet çoktur. Ne kadar bu hastalıklar çoğaldı. Araştırdığınız zaman hiç bir tane sağlam adam var mı? En sağlam adam gitse doktora onda da bir hastalık bulacaklar. Zillet ise herkesin bir taraftan bir üzüntüsü var. Bir ailede bir kanser hastalığı olduğu zaman. Allah korusun müslümanları. Ne oluyor orada? Bir insanda illet var. Ama ailenin bütün insanlarını zillete düşürüyor. Kanaat olmayınca fakirlik de başgösteriyor. Kanaat olmuş olsa fakirlik yok. İşte fukara-yı sâbirinden olmak. Allah'ın mağfiretine uğramaktır. Cenâb-ı Peygamber Efendimiz bize acıdı. Bizi kayırdı. Bizim için zenginlik istemedi. Zenginlik Peygamber Efendimize bir şey yapmaz. O bizi düşündü. Onun ashabından olan, damadı olan Osman-ı Zinnureyn Hazretleri bir gün Peygamber Efendimize orduya harcamaları için bir torba altın getirdi. Veriyor, "Ya Resulullah bunu orduya harca." O torbanın altınını döküyor, önüne parmaklarını içine koyarak altınları karıştırıyor. Hz. Osman-ı Zinnureyn Hazretlerini yüzüne bakıyor. Yanında sahabeler var. Diyor ki: "Bunlar Efdal oğluna zarar vermez." Peki ümmeti olan Hz. Osman'a zarar vermiyordu da bu altınlar Hz. Resulullah'a mı zarar verecek? Niye "Uhud Dağı'nı altın halkedeyim" dedi de kabul etmedi. Bakın dikkat edin. "Yarabbi sen isyan eden ümmetimi fakirlikle mi yarlıgayacaksın.

Zenginlikle mi?" diye sordu. "Ben ümmetini fakirlikleri ile yarlıgarım. Fakirliklerine bağışlarım." "Ben ümmetim için fakirliği kabul ettim Yarabbi." Bu ne kadar ümmetini seven Peygamber! Bu ne kadar ümmetini kayıran Peygamber! O bizi bu kadar sevmiş kayırmış da biz bizi niye düşünmüyoruz? Biz bizi niye kayırmıyoruz? Biz sünneti terk edersek bize kim şefaat edecek. Nasıl kurtulacağız daha. Allah'ın emri de bu değil mi? İnanmış olduğumuz bizi yoktan var eden Allah'ın emri de bu değil mi? Nasıl bir emri var bize.

"Habibim bana itaat eden, sana tâbi olsun." Habibinden gelen emir bize geliyor. İtaat nedir? Kur'ân. Kur'ân'a kim inandı ise, kim Kur'âna tâbi oldu ise, Allah'a itaat etti. "Sâna tabi olmayan bana itaat etmiş değildir." Onun için burada hanımlar için de sünnet var, erkekler içinde sünnet var. Sözünüz, özünüz, işiniz, kıyafetiniz, yaşantınız sünnete-kitaba uygun olsun. Sade fakirlikte sizi kurtarmaz. Zenginlik de kurtarmaz insanları. Muhakkak zengin de olsa, fakir de olsa, kitaba-sünnete uymak mecburiyeti var. Kitabımız Kur'ân. Peygamberimiz Hz. Resulullah. Allah'ın cemâlini insanlar görürler. Niçin, bizim bu rûhlarımız Allah'ın zatından ayrılmış gelmiş. Bu ruh yine Allah'ın zatına gitmek ister. Ama nefis zulmediyor ona. Nefis de bu cesedimiz. Niçin?

Bu ten kuşu hevâ ile heveste

Murg-u cânım feryâd eyler kafeste.

Bu ten kuşu: Nefsimiz, cesedimiz Murg-u cân: Rûhumuz Kafesten mânâ: Esaret.

Rûhumuz kafese hapsedilmiş bir kuş gibi ordan çıkmak için bağırıp duruyor. İşte bizim de cesedimiz kafes olmuş, ruhumuzu hapsetmiş. Bu rûh ordan çıkmak ister. Nasıl çıkacak? Bir insan şeriatın, tarîkatın emirlerini işlerse, rûhu kafesten çıkmış olur.

Oların rûhlarının yok kararı

Dolaşırlar zemînü âsumânı

Olar bu âlemi devrân ederler

Ararlar derde düşen nâ-tüvânı

Nâ-tüvân: Mecbur.

Bu da çok önemli bizim için. Çok önemli. Cenâb-ı Hak bizi noksan sıfatla halketmişse, noksanlığımızın icabı. Bu dünyada bizim çilelerimiz var, bizi bu çilelerden kurtaracak kim olacak? Râbıtamız. Çilelerden kurtulmak demek gelen hastalığa razı olmak. Gelen fakirliğe razı olmak. Gelen zillete razı olmak. Bu niçin böyle oluyor? Râbıtamız olmazsa olmaz. Çünkü:

"Eşeddül belâ" fermanı var.

Cenâb-ı Hak:"Şiddetli belayı Peygamberlere verdik. Onların içinden hafifini de velilere verdik. Onların hafifini de müslümanlara, inanmış ve inancını yaşıyanlara. Dinini yaşayanlara verdik." Eğer biz müslümanlık

davasında isek niye rahatlık istiyoruz ki. Rahatlık istiyorsak eğer, o zaman müslümanlık davasında bulunmayalım.

Nefsimizin esaretinden rûhumuzu kurtaran, meşâyihimizin himmeti, Şeyh Efendimizin duası. O kurtarıyor. O zaman anlıyoruz ki dünya arzuları aldatıcıymış. Nefsin arzularından vazgeçebiliyoruz. O zaman bizim için hastalık ta önemli olmuyor. Celâlî Baba ne buyurmuş?

Gaza-yı belâdan kurtulmaz başım

Günbegün artıyor, yürekte cûşum

Celâli yadlarla görülmez işim

Bu dertli sinenin dermanı geldi.

Şeyh Efendisi gelmiş de ona söylemiş.

Dertli sine: Dertli vücud. Dertli vücudumun dermanı geldi. Evet insanların vücudunda çok dertler oluyor. Fakat bunlar önemli değil. Esas insanın bir derdi var.

Bürhan aradım aslıma aslım bana bürhan imiş.

Ben diyor derdime derman ararken derdim bana derman. Burada insanların derdi, derdine derman ise niye doktora gidiyor? Niye derman arıyor? Bir dert var ki o dert derman oluyor insanlara. O derdi bildikten sonra daha hastalığı da kalmıyor vücudunda. Esas derdini bildiği zaman dertleri bitiyor.

Meselâ: Bir büyük balık olur. Bütün balıkları yutar bitirir. İşte esas dertte diğer dertleri siler süpürür. Peki esas derdimiz nedir?

Derman arardım derdime

Derdim bana derman imiş

Bürhan: Kurtuluş.

Ben kurtulmak isterken, derman ararken aslım beni kurtaracakmış. Aslını bilenler, aslını düşünenler kurtuldular. Derdim de bana dermanmış. Derdimi bildimse daha niye derman arayayım. Bu dert nedir? Bu dert Allah'tan ayrılışımız. Derman nedir? Allah'tan ayrılan rûhun Allah'la birleşmesidir. Allah'a ulaşmasıdır. Aslımız nedir? Aslımız Allah'tan gelen rûhumuz. Cesedimiz ne? Toprak. Bugün var, yarın yok, var mıdır? Ölmeyen var mıdır? Yok. Ölmeyen kalsaydı Peygamber Efendimiz kalırdı. Hepsi onun şerefine halkedilmiş.

İnsanların bu görmüş olduğumuz vücudu eğer Allah'a kulluğunu yapıyorsa büyüyor. Çok kıymetli oluyor. İnsanlar çok büyüktür. Çok kıymetlidir. İnsanlar çok büyük çok da küçük varlık. Hem de büyük varlık. İnsanlar çok kıymetli, çok da adî, kıymetsiz, insanlar insanlık şerefine nail olursa büyük varlık oluyor. Çok kıymetli oluyor. Ve çok da güzel oluyor. Niçin? Cenâb-ı Hak buyuruyor ki:

"Biz insanı kendi sûretimizde hâlk ettik." Burada yanlış anlaşılmasın. Cenâb-ı Hakk'ın ruhunda bir sıfat-ı subûtiyesi var. Onun da 8 sıfatı var. İnsanlarda da 8 sıfat var. İnsanlardaki noksan sıfat. Ondaki kemal sıfat. Bir insan noksan sıfatından kurtulup kemal sıfata ulaşırsa daha güzel olmaz mı? İşte Allah Cenâb-ı Hak o sıfata bürünmüş. "Biz insanı kendi sûretimizde halkettik" demişse bizim bu sûretimize değil. Bizim sûretimizin içerisinde bir sûret daha var. Ama eğer Allah'a kulluk ediyorsak, o sûret çok kıymetli. Allah'tan sonra kıymetli olan odur. Allah'a isyan ediyorsak o sûret var ya bütün sûretlerden, hepsinden çirkindir. Bütün hayvanların en adisi domuz vardır, ondan da aşağıya düşer insan. Ondan da çirkin olur insan. Bu ne? İnsanların iç âlemi. Dış tarafı değil. Dış görünüşü değil. Affedersiniz, domuz, köpek, eşek gibi pis hayvanları, televizyonlarda görüyorsunuz. Meselâ Beyaz Saray'a koyarlar mı? İşte Cennet te çok lüks bir yer. Böyle çirkin vücudları oraya koyarlar mı? Öyle ise bu insanlar bu dünyada hem cennete lâyık bir cisim kazanıyorlar hem de cehenneme layık bir cisim kazanıyorlar. Cenâb-ı Hak:

"Biz insanı çok kıymetli hâlkettik. Zatımın nuruna ancak insan ulaşır, melekler bile zatımın nuruna ulaşamaz." buyuruyor.

Meleklerde noksan sıfat yok. Noksan sıfat nedir? Yalan söylemek, hırsızlık etmek, içki içmek, kumar oynamak, adam öldürmek. Bunlar değil. Ya nedir noksan sıfat? Bizim yememiz, içmemiz, uyumamız, hasta olmamız, ihtiyar olmamız, yorulmamız, usanmamız. Bunlar nedir? Noksan sıfat. Meleklerde bunlar yoktur. Yeme yok, içme yok, uyku yok, yorulma yok, hastalanma yok, ihtiyarlama yok, zikirleri de nur. Cisimleri de nur. Böyle olduğu halde, eğer insan insanlığını kazanırsa o melekten kıymetli oluyor. Cenâb-ı Hak melekleri sıfat nurundan halk etmiş. Sıfat nurunda kalıyorlar. Terakki yok. Tenzilat yok. Düşmek de yok. Çıkmak da yok. İnsanlarda hem düşme var. Hem de çıkma var. Hem yükselme var. Hem de alçalma var. Allah razı olsun hepinizden. Allah arzunuza ulaştırsın. Cenâb-ı Hak, gayemizi bilmek nasip etsin. Gayenize ulaşmak nasip etsin. Evet korkmayın. Allah'a şükür, çok şükür, bin şükür.

Âriflerin kıyameti daimdir

Kulûbu hep masivadan saimdir

Biz gaflette isek pirim kaimdir.

Bırakmaz berzah-ı süflâya bizi

Bir de buyuruyor ki:

Ehl-i aşkın derdinin dermânı vuslattır beğim.

Hepiniz ehl-i aşksınız. Ama aşkınızı muhafaza edin. Çoğaltmaya bakın, büyültmeye bakın. Herşey küçükten büyür. Aşk Allah sevgisidir. Onu büyüte büyüte kalbiniz tamamen onunla dolar. Aşkın neticesine ulaşırsınız. Aşkın neticesi ne?

Aşk anındır, aşık oldur, maşuk olÂhir andan ana varır cümle yol.Rûh Allah'a nasıl gider? 1- Dünyadan geçer, 2- Âhiretten geçer, 3- Nefsinden geçer, 4- Cânından geçer. Allah'a gider.Sanma ki kaçar âşık olan cevr ü cefâdanCefâ tefrika oluyor. Cefâ nerden geldi? Allah'tan. Safâ nerden geldi? Allah'tan. İkisi de bir yerden

geldi ise ikisini de alacağız. Bu ne demek? Yani sağlık bizim için ne ise hastalığın da öyle olması lâzım. Hastalıktan şikayetçi olmayacağız. Yalnız niçin hastalıktan kaçacağız amel işlemek için. Zevk için, sefâ için, rahatlık için değil. Hasta olmuş, amel işleye-miyoruz. Hastanın da ona göre ameli var. Hasta olarak işlemediğimiz eksik amellerimiz sağ olup da amel işlemeyenlerden daha hayırlı olur.Madem ki: "Vebil kaderi hayrihi ve şerrihi" fermanına, inandıysan. Müslümanız elhamdülillah. Amentünün şartlarına inanmazsak müslüman olamayız zaten. Bir binanın var olmasında altı cihet vardır. Bu vücud da böyle ne olursa olsun. Bir vücud var mı? Bunun altı ciheti vardır. Bu bardak bir cisim mi taşıyor? Bunun önü var bir cihed. Arkası var bir cihet. Sağı var bir cihet. Solu var bir cihet. Üstü var bir cihet. Altı var bir cihet. Eğer bunun altı ciheti olmazsa burada sıhhat olmaz. Bu tavan olmasa yağmurdan, doludan nasıl muhafaza edileceğiz? Tabanı olmasa nerede oturacağız? Sağı var, solu var, arkası, önü var. İşte imanın bütünlüğü de altı şarttadır. Bir tanesi olmazsa olmaz. Bu altı şartın bir tanesi de "Vebil kaderi hayrihi ve şerrihi." Buna inanmak. Ama bu sözde kalıyor. Tatbikatına geçemiyoruz. İmanın taklidinden tahkikine geçmek lâzım.Bulam dersen eğer ayn-ı imânıÇalış ki olasın şeyhinde fâniSana senden yakın olanı tanıBu berzah âlemin geçmek dilersenBekâ gülşanına göçmek dilersen.Bu tasavvuf ve tarîkat kelâmıdır. Ama zâhirde de, şeriatımızda da "Vebil kaderi hayrihi ve şerrihi" fermanı varsa bu ne demek oluyor?Hayır da gelir Allah'tan, şer de gelir Allah'tan.Hayır nedir bizim için? Sağlık. Hayır nedir? Varlık. Şer nedir? Fakirlik. Hayır nedir? Kıymet, itibar, insanlardan görmüş olduğumuz hürmet. Şer nedir? İnsanlardan görmüş olduğumuz eziyet, üzüntü. Bunların hepsi Allah'tan geliyor. İşte bu fermana göre, hastalıkla, sağlığı bir bileceğiz. Tefrika yapmayacağız.Maşuk kim? AllahÂşık: Allah'ı seven kul. Aşk: Kulda tecelli eden Allah sevgisi.Aşk, âşık ile maşuğu birleştiriyor. Bunun menbaı Peygamber Efendimiz. Başlangıcı, başı, anası Peygamber Efendimiz. Çünkü Hatice validemizle evlendikten sonra fakir hayattan zenginliğe geçti. Çok fakirlik çekmişti. Zengin bir hanım ile evlendi. Çok güzel bir hanım ile. Hatice validemiz Mekke'de tek bir hanımmış. Onun o kadar çok talipleri varmış ki, hiç birini almamış. Hiç birisi ile evlenmemiş. Çok akıllı, çok güzel, çok zengin. Malını, canını Peygamber Efendimize fedâ etti. Öyle olduğu halde kaçıyor hanımından. Hira Dağına gidiyor. Nur Dağına gidiyor, orada Rabbi ile Allah ile başbaşa kalıyor. Hiç bir canlının gözüne görünmesini istemiyor. Bir ses kulağına gelmesini istemiyor. Kırk gün oraya gitti. Orda rûhî terakki yaptı. Oraya cismi ile gitti. Ama onu oraya götüren Allah sevgisi idi. O aşkı orada büyüttü, büyüttü, büyüttü ne oldu. O aşk onun Burağı. Ne buyuruyor:Gece gündüz durmayıp istediğinN'olaki ki görsem Cemâlin dediğinGel Habibim sana âşık olmuşamCenâb-ı Hak Peygamber Efendimize âşık olmuş. Onu çok sevdiği için sevdiğinden dolayı yükseliyor. Peygamber Efendimizde olan Allah sevgisi. Sevilen de Allah. Ne oluyor? Sevgi birleştiriyor. Müridde de aşk ne yapar?Aşk anındır, âşık oldur, maşuk ol.Âhir andan ana varır cümle yol.Aşk ne yapar? Allah'tan gelen rûhu Allah'a ulaştırır. İlim, amel ulaş-tırmaz, ilim, amel yaklaştırır. İnkâr edilmez haşa.Ehl-i aşkın derdinin dermanı vuslattır beğim.Vuslat: Ulaşmak.Burdaki dert nedir? Allah'tan ayrılması. Ulaşmak isterse dermanı bulur.Ehl-i aşkın derdinin dermanı vuslattır beğimSen benim derdime derman olamazsın ey hekim.Burada da doktorlara. Ey hekimler diyor. Ehl-i aşkın derdinin dermanını siz yapamazsınız. Siz onun derdini bilemezsiniz. Dermanda veremezsiniz.Öyle bir Sultan'a hâdim olmuşam âlemde kimBir nefesi ayrı değil Hazret-i Mevlâ ile.Hâdim: Hizmetçi.Yetmez mi bu bize? Yeter. Kıymetini bilelim. Hepiniz ehl-i aşksınız. Hepinizin maşuğu var. Meşâyihimizin emri tarîkatta yapmış olduğumuz amellerimiz, sohbetlerimiz, hatmelerimiz, namazların peşlerinden virdlerimiz. Bütün namazların peşinden onbir defa "lâ ilahe ilallah" üç defa salatü selam "Allahümme Salli ala Muhammedin ve alâ alî Muhammed." Veya"Allahümme salli âlâ seyyidina Muhammedin ve âlâ alî seyyidinâ Muhammed. Bi adedi küllü daim ve devâim ve bârik ve sellim. Ve aleyhim teslimen kesîra."Salavatlar çok ama. Salavatların en eftali bu. Seçmiş

almışlar. Niçin en eftali oluyor. "Bi adedi küllü daim ve devaim" demek, adetsiz, sayısız külli. Her zaman daima. Külliyetle salatü selam getiriyoruz sana."Ve bârik ve sellim aleyhi ve aleyhim teslimen kesîren kesîra."Teslimen: Teslim olarak. Daim: Devamlı. Kesîr: Çok. Çokların ço-ğunluğu ile. Salât ve selâm getiriyorum.Bu virdlerimizi ihmal etmeyin. Büyüklerimizin ameli. Bunları yaparsak biz de sultanların hâdimi oluyoruz. Sultanlar kim? Meşâyihler. Hâdimler kim? Meşâyihlerin müridleri. Hizmetlerini göreceğiz. Kelâm-ı kibarda geçer:Masivanın illetinden pak edip bu gönlümüKıl Tarik-i Nakşibendin hâdimi Allah için.Bakınız ne kelâm bu. Allah'a şükür. Hepiniz Nakşibendi Tarikatındansınız. Hâdimsiniz şimdi. Hizmetçisiniz şimdi. Ama hizmetinizde azimli olun; ciddi olun, samimi olun. Hizmetimiz nedir? İşte, Evvabin namazı, Teheccüd namazı. Hatmemiz günlük virdimiz. Namazların peşlerinden olan virdlerimiz. Bunları ihmal etmeyin. Sabah namazının peşinden Yasin. 5 vakit namazın peşinden okunacak "Lâ ilahe illallah" on bir tane. 3 defa Salat-ı selâm. Selaten tüncina. Bunlar aynen günlük yapmış olduğumuz Lafza-yı Celâl'le olan virdimiz gibidir. Yalnız namazınızı kıldınız işiniz acele. Yolcusunuz virdlere zaman yok. Yürürken de yaparsınız onu. Virdleri oturarak yapmak şart değil. Müsait olursanız oturarak yaparsınız. Yoksa namazı kılar, aşırları okursunuz. Virdleri de giderek okursunuz. Herhangi bir harekette bulunabilirsiniz. Acil işiniz varsa. Yalnız müsait olanlar virdlerini yaptıktan sonra beş on dakika da huzur yapsalar daha da eftal. Bunları mutad edineceğiz ki, o zaman hâdim olalım.Tarîkatta hizmet çok önemlidir. Çok kıymetlidir. Allah'ın indinde de Resulullah'ın indinde de hizmet çok önemlidir. Çünkü emir hududunda oluyor.Allah'a şükür siz ehl-i sünnettensiniz, hayvanî sıfatta değilsiniz. Be-şerî sıfattasınız, melekî sıfata geçmek için çalışın, geçin. Geçmez-seniz, hiç değilse noksan sıfattan kurtulmuş, kemâl sıfata ulaşmış olan, Mürşidinize bağlanın. Ama inancınız tam olsun. Tarîkatın dört şartı var: Muhabbet, ihlas, âdap, teslim. Mürid bunlarla terakki ediyor. Bunlar olmazsa, mürşidi olanla, mürşidi olmayanın farkı nedir? Mürşidi olan da beş vakit namazını kılıyor. Olmayan da kılıyor, ibadetini yapıyor. Farz olan amelleri işliyor.Eğer insanın kalbi açılırsa ki bu da tarîkatın şartları ile oluyor. O küçücük kalb çok büyük oluyor. Onun için evliyaullah'ın bir tanesi buyurmuş ki: "Zâhirde dünya harmanında ben bir taneyim. Ama bâtında, maneviyatta dünya benim harmanımda bir tanedir."Öyle midir? Amenna. Öyledir.Muhabbet: Şeyh Efendimizi çok sevmek. İhlas: Onu büyük göreceksiniz. Zâhirdeki cismi evet insan. Ama bâtında öyle değil. Onun cisminin içinde bir cisim var. Öyle bir cisim ki: İçerisinde olan cisimin de gözü var. Kulağı var. Eli var. Dili var, işte o göz şarkı garbı görür. O cisminin içindeki cisimde olan kulak şarktakini, garptakini işitir. O cisminin içerisindeki olan dil, zâhir dillerin konuşa-madığını konuşur. Bütün ulemanın konuşamadığını konuşur. Madem ki evliyaullah Allah'ın sıfatı ile sıfatlaşıyorsa, işte bunlar.Âdab: Onun zâhirini bâtınını bir bilin. Huzurunda nasıl duruyorsanız, uzaklarda, ıraklarda olduğu zamanda huzurundaki gibi olun. O sizden ayrı değil. Siz de ondan ayrı olmayın. Siz ondan ne zaman ayrı olursunuz, unutursanız o zaman ayrı düşersiniz. Unutmazsanız ayrı değilsiniz.Teslimiyet: Ona cansız bir âlet gibi teslim olmak. Ben cansız bir aletim o beni hareket ettiriyor. Meşâyihimin önünde ben ölmüş bir cenaze gibiyim. Beni sağa çeviriyor. Sola çeviriyor. Yıkıyor. Beni yatırıyor. Kaldırıyor. Gezdiriyor. Dolandırıyor. Niye biz yol alamıyoruz?Salihâ bir kimseye yol aldıran ihlasıdır.Yol alamıyoruz değil. Alıyoruz. Madem ki amelimiz var. Şeriatımız var. İmanımız var. Tarîkatımız var. Allah'ın emirlerini yapıyorsunuz. Bir de meşâyihin emirlerini yapıyorsunuz. Yol alıyorsunuz. Alıyor-sunuz. Ama aheste aheste, ağır ağır gidiyorsunuz. Ya nasıl ola ki çabuk gidelim? Bir insan var ki yola çıkmış. Bu yolu bir insan kırk senede gider. Bir tanesi kırk ayda gider. Bir başkası da kırk günde gider. Kırk dakika gider. Bir dakikada gider. Topal karınca niyetlenmiş. Hacca gidecekmiş. (Bunlardan bizim alacak hissemiz var.) Her kelâmın bir hakikatı var. Bunun hâlini görenler bilenler demişler ki: "Ey hayvan senin zaten hâlin ortada; ayağında topal üstelik. Senin önünde deryalar var?

Nasıl geçeceksin? Dağlar var nasıl aşacaksın?" demiş. "Evet ben gidemem. Ama bu yolda ölmek isterim." O anda bir kartal gelmiş konmuş. Kartalın ayağına yapışmış. Kartal uçmuş. Götürmüş bunu. Deryaları da geçirmiş. Dağları da geçirmiş. Beytullah'a götürmüş. Kartaldan mânâ meşâyihin velâyeti. Karıncadan mânâ da müridin rûhu. Bizim ilmimiz amelimiz işte o topal karıncanın hesabı gibi. Bir himmet olursa bizim için kırk günlük yol. Kırk dakika olabilir. Amenna. Nasıl olur ama? İşte tarîkatın bu dört şartını elde ederseniz olur. Kırk günlük yol kırk dakikaya düştü. Onun için:Bulam dersen eğer ayn-i imânıÇalış ki olasın şeyhinde fânîŞeyhinde fâni olmak için tarîkatın bu 4 şartı olacak. Peki yok mu? Bizde var. Olmazsa gelmezdik buraya. Var ama bunun cüzîsindesiniz. Küllîsine ulaşın. Küllîsini elde ederseniz o zaman uzak yolunuz yaklaştı. Allah, âhir âkibetimizi hayır getirsin. Allah muhabbetimizi muhafaza etsin. Ama biraz da sizin sayınızla olacak. Cenâb-ı Hak "Kulum iste vereyim." buyuruyor. Cenâb-ı Hak bize muhabbet ihsan etmişse bunun muhafazasını da ondan isteyelim."Yarabbi sen muhabbetimizi muhafaza et. Yarabbi sen pirimizin izinden ayırma. Yarabbi sen pirimizin eteğinden elimizi kaydırma." Bu ne demektir? Eğer O'na olan sevgimiz gönlümüzden çıkarsa eteğinden elimiz kayar. Elimiz etekten kaydı. Bizim tarîkatımızda kâbiliyet şart. Nakşibendi Efendimiz buyuruyor ki: "Biz kâbiliyet te veririz. Hiçbir tarîkatta bu yoktur." Kâbiliyet: Yani biz müridin kalbini değiştiririz. Kelam-ı kibarda buyuruyor ki: Kâbiliyyet bizde olmazsa meşâyih neylesin.İster ise mürşidi olsun Muhammed Hazreti.Kâbiliyet veririz diyor. Ama senin bir kabın var. Kirlenmiş. Eskimiş. Daima yemek yiyeceğin bir kab. Veya senin için çok lâzım olan bir kab. Kirlenmiş. Paslanmış. Eskimiş. Bir tanesi tazeler o kabı. Taze kab verir. Eğer onun kıymetini bilirsen o kab artık eskimez de, kirlenmez de, paslanmaz da. Herhangi bir insan var ki kullandığı alet sanki taze alınmış gibi. Halbuki yıllar boyunca kullanmıştır. Bazısı da vardır ki, tezden eskitir onu. O verilmiş olan kabiliyet kalbimiz. Kalbimizi muhafaza ede-ceğiz. Onlar muhabbet vermekle veya onların himmeti nazarı. Manevî görevleri var. Hizmetleri var. Niçin?Türlü nimetler verir lâyık değilsem de benGönderir mimarını teztez bu dil-i viranımaKirlenmiş, paslanmış bu kalbimi mühendisle düzeltir. Yıkılmış harap olmuş kalbimi. Bir mühendis nasıl imar ederse evliyaullah da benim kalbimi imar ediyor diyor. İmar etti, yaptı. Bütün çarığını çürüğünü paklâdı. Tamir etti, yahut ta tazeledi onu. Götürüp onu kirlettinse, bir imar eder, iki imar eder, bırakır onu. İşte ihvanlar ders tazeliyorlar ya, buna dikkat etsinler. Tabii bunların bir şüphesi oluyor. Yaparım diyor, yapamadığını anlıyor. Dersini çekmedi. Veya bir kusur işledi. Alırım yaparım diyor. Alıyor yine yapmıyor. Hizmetleri yapamıyor. Evet hanımlar için teveccüh yok ama teveccüh ile hatme birdir. Hatmede ne okunuyorsa teveccühte de o. Yalnız zâhir şeriat olduğu için. Hani bir erkek mahreminden başkasına el süremez. Teveccühte de ebyat (beyitler) okununca el sürülüyor. Onun için hanımlara teveccüh olmuyor. Hanımlardan da teveccüh yapan olsaydı o da hanımlara yapardı. Çünkü teveccüh erkeğin amelidir. Her tarîkatta da teveccüh yoktur. Haşa, estagfirullah. Biz bundan varlık duymayalım. Övünmüş olmayalım. Şeyh Efendimizin emri. Bize teveccühü emrettiği zaman (8-10) kişiye ders vermeyi emretmiş idi. Ama teveccüh emrini bu günahkâra verdi. Emir verildiğinde, yaz mevsimi idi. Köyde oturuyorduk. Gittik kimseyi bulamadık. Üç gün sonra Şeyh Efendimize gittik. Benden yaşlı olan onunla rahat konuşan arkadaşı, Şeyh Efendimizin ihvan kardeşi olan arkadaşı cevap verdi:- "Yapamadık."- "Niye yapamadınız?" dedi. Celallendi. O arkadaşı dedi ki: - "Kimseyi bulamadık."- "Beş kişi bulamadınız mı?" Beş kişi ile teveccüh olur. Şimdi o da değil. Teveccüh bize emredilince bizim üzerimize ağır bir yük. Yani bir dağ getirildi kondu. İtimat edin böyle. Yani demek istiyorum ki teveccüh herkese emredilmiyor. Bununla da biz övünmeyelim de. Emredilmişse yapmak mecburiyetindeyiz. Ama hanımlara yok teveccüh. Teveccühü hanım yapamadığı için hanımlara teveccüh yok. Fakat hatme ile teveccüh bir. Teveccühte beyit okunuyor. Eğer değişen bu ise hatmenin sonunda bunu da okuyun. Mühim olan feyiz almanızdır, feyiz almak

içinde kalbi selîm olacaksınız. Kalbinizde olan bütün düşünceleri herşeyi çıkarıp atacaksınız. Hatmenin büyük amel olduğuna inanacaksınız. Hatmede silsile okunurken bütün ervahın geldiğine inanacaksınız. Başta Resulullah Efendimizin. Bütün Şeyh Efendilerimizin isimleri okunurken onların geldiklerine inanacaksınız. Zaten hadis de var, ayet de var, hatmenin hakkında:Peygamber Efendimiz, ashabına buyuruyor:- "Cennet bahçelerine girin. Meyvalarından yiyin."- Ya Resulullah cennet bahçeleri nerelerdir? Meyvaları nelerdir? Buyuruyor ki:- "Cennet bahçeleri zikir halkaları, meyvaları ordan almış olduğunuz feyiz, muhabbet."

Daha çok hadisler var. Daha çok ayet-i kerîme var.

Kelâm-ı kibarlar hep ayete, hadise dayanıyor. Divanda ne buyuruyor:

Nakşibendiler kurunca halkayı illlayı hu

Keşfolur arz u semâvât arş-ı âlâ hû çeker.

Hatmeye büyük bir amel olduğuna inanarak, kalbi selîmle oturmuşsanız ordan aldığınız feyiz, muhabbet sizin teveccühünüz işte.

Cezbe haktır. Cezbeye muhalefet olmaz. Cezbeyi inkâr küfürdür. Ama cezbenize sahip olun. Onların da günahına sebep olmayın.

Geçmeyenler bilmez çarh-ı çemberi

İçmeyenler bilmez âb-ı kevseri.

Cezbesi olmayanlar cezbeden ne anlar? Bilmeyince inkâra düşer. İnkâra düşünce günah olur.

Cezbe demek gayr-i ihtiyarî. İrade dışı demek. Cezbeyi inkâr eden kişiler gidip elini cereyana dokundursun bakalım. İnsan kendine hâkim olabilir mi? Bu zâhir cereyan öldürür insanı. Manevî cereyanda ayni zâhir cereyan gibidir. Yalnız öldürmez insanı. Ama iradesini alır. İradesiz hareketler yaptırır. Evliyaullah da madem ki Allah'ın sıfat nuru varsa bir mürid de onu görmüşse. Zâhiri görmese bile, rûhu görmüştür. İnanmak, sevmek, mürid olmak bu zaten.

31.5.1991

İnsanların çoğalması için Hz. Adem'le Havva'ya Allah'tan emir geliyor. Her sene çift çocuk doğuruyorlar. Bunlardan birisi oğlan, birisi kız oluyor. Bir sene önceki doğanlarla, bir sene sonraki evleniyor. Meselâ: Bu sene bir oğlan bir kız doğmuş. Bunlar becayiş olarak evleniyorlar. Bu sene doğan kız, gelecek sene doğan oğlanla, bu sene doğan oğlan gelecek sene doğacak kızla evleniyorlar. İşte kitaplara inanmak bu. Hz. Adem'e inmiş olan suhufta bildirilmiş olan bu emirlere. Bunlar nasıl evlenebilirler diye kabul etmemek küfürdür. Onlar Allah'ın emrini işlediler. Hak'tır.

Her Nebinin dini kitabı kendi zamanında idi. İdris Aleyhisselama gelen on suhuf da Şit Aleyhisselama gelen elli suhufun hükmünü kaldırdı. O da Allah'ın emri. Hz. İbrahim'e gelen suhuf da onunkini değiştirdi. Devam etti. Tâ kitap gelinceye kadar. Musa'ya Tevrat indi. Zebur Davud Aleyhisselam'a indi. İsa'ya İncil geliyor. Peygamber Efendimize de Kur'ân iniyor. Allah'ın kanunları değişiyor. Yani Allah kanunları değiştiriyor. Ona diyor sen şöyle şöyle yap. Ötekine diyor sen şöyle şöyle yap. Bunların bizim için önemi nedir? İşte Allah'a inanmak. Kitaplara inanmak. Peygambere inanmak. Meleklere inanmak. "Vebil kaderi hayrihi ve şerrihi" fermanına inanmak. Öldükten sonra dirilmeye inanmak. Bunların birisine inanmazsa imanı tam olmuyor. Bir de bunların tatbikatı var:

Mürakabe. Muvazene. Müşahede.

Mürakabe: Bizim için râbıtadır. Râbıta bizim için çok önemlidir. Bizim hakkımızda hayırlı olmayan şeyleri unuttururlar. Hayırlı olan şeyleri de bildirirler.

Muvazene: Fiiliyatinde düzen sahibi olmalı, düşünerek hareket etmeli.

Müşahede: İnançtır. Müptedide gayba inanma, müntehide görme anlamına gelir.

"Evliyaullah, kendi için değil,

ne kadar müridi varsa onların havfını çeker."

4.7.1992

Burada birbirimizden farkımız yok. Farklılar varsa doktorlar var, müftüler var, hocalar var. Bizim ne hocalığımız var, ne de müftülüğümüz var. Bir kulum. Korktuğum sizin hulusunuz, ihlasınız. Allah hulusunuzun, ihlasınızın meyvasını yedirsin. Allah bu günahkâr kulu da sizin hulusunuza, ihlasınıza bağışlasın. Ben sizin dediğiniz adam değilim. Allah sizin dediğiniz gibi etsin. Ben korkuyorum ki sizi aldatmış olurum. Hep korkum bu, hep sıkıntım bu. Hicap duymam da bu. Ama Allah'a şükür, çok şükür, bin şükür Rabbımızın lütfuna, ihsanına; Allah bugünlerimizi aratmasın. Allah bu nimetimizin münkiri etmesin. Allah'ın emri: "Allah için biraya geliniz. Allah için birbirinizi sevin. Allah için konuşun." Biz de Allah'ın emrini böyle tatbik ediyoruz. Allah riyadan saklasın. Cenâb-ı Hak sonumuzu hayır getirsin. Din nasihattır. Siz buraya nasihat dinlemeye geldiniz. Fakat bizim nasihat etmeye yetkimiz yoktur. Nasihat ancak âlimlerin, hocaların kârı, onların hakkı. Ama burada da bir iltifat-ı İlahi var ki, Allah'ın bir iltifatı var ki: Söyleyene bakma. Söyletene bak. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Sizin o cansız gördüğünüz taşlar da beni zikreder." Bunlar zikir yapıyorlar ama kimler için?

Lâyı iskat eyleyenler daim illâ hû çeker.

Bu zikirdir. İnsan herşeyi "lâ" yok ederse, var olan kim olur? Evvel O. Ahir O. Zâhir O. Bâtın O. Evveline inandık, Âhirine inandık. Zâhi-rine inandık. E! Niye göremiyoruz. Allah, evvel de Ben, Ahir de Ben diyor. Görünen de Ben, görünmeyen de Ben diyor. Burada "Ve hüve âlâ külli şey'in alîm." oluyor.

Allah'ın 1001 isminin nuru var. Bu tarîkatların herbirisi Allah'ın 1001 ismi ile zikir yapıyorlar. Her tarîkatın zikri değişiyor. Fakat hangi tarîkatın saliki olursa olsun bir esmâ çekiyor. Yapa yapa onda esmâ nuru tecelli eder. Çekmiş olduğu esmâ ile esmâ nuruna ulaşırsa onda tecelli eder. Esmâ nuru isimlerden tecelli eder. Bakınız:

Gönülden perde-hicâb açıldı

İlm-i ledünniden bezmi içildi.

Cümle esmâ birbirinden seçildi

Herbiri bir gûnâ elvân eyledi.

Hicap: Perde

Gönüldeki bu perde, hicap nedir? Gaflet tabii. Bu ne ile açılır? Ne ile atılır? Zikrullah ile. Zikrullah'ı da insan erbabından alacak.

Mübarek Abdülhalik Gücdevani Hazretleri, bizim Hatme-i hâce-mizin kurucusu. Bu daha doğmadan Hızır Aleyhisselam babasına müjdelemiş. Babası da çok âlim olduğu için Hızır Aleyhisselamla görüşürmüş. Demiş ki: "Senin bir oğlun olacak. İsmini de Abdülhalik koydum ben. Ama öyle bir insan olacak ki, öyle bir veli olacak ki ayakları evliyanın omuzunda olacak." Çocuk doğuyor. Dünyaya geliyor. Fakat Malatya'da yaşıyorlarmış. Hiçbir başka amacı olmadan sırf oğlunu yetiştirmek için, işini, evini, toprağını terkedip, Buhara'ya göçüyor. Orada çok pahalı, verimli bir medreseye oğlunu veriyor. Bu medresede okuyor, zâhir ilmini bitiriyor. Hocası ile tefsire başlıyorlar. Fatiha'dan, Bakara Suresine iniyorlar. 8. cüzde ayeti açıklıyor. Hocasına diyor ki:

Hocam bu ayet-i kerimede Allah C.C. buyuruyorki: "Beni hasseten kalbinizden zikredin." O hocadan çok talebeler gelip, geçmişler. Me-zun olup gitmişler. Fakat hiç birisi onu incelememiş. Sormamış. O sormuş. Hocam Cenâb-ı Hak:

"Beni hafî, kalbinizden zikredin." buyuruyor. Tekrar bir hadisi getirmiş karşısına. Hz. Resulullah da: "Eşşeytani ecri min idni Ademe" hadisini okuyor. Burada Resulullah buyuruyor: "Şeytan sizin kalbinizdeki amellerinize vesvese vermekle iftihar eder." demiş ki: "Oğlum sen bu zikri bir ehlinden bulacaksın. Ehlinden alacaksın. Ondan soracaksın. Ledünni ilmidir. Bunun bir erbabı vardır." demiş. Geçmişler. Bunun erbabı kimdir? Ehli kimdir? Diye çok düşünmüş. Cenâb-ı Hak:

"Kulum iste vereyim diyor." O isteyince Hızır Aleyhisselam gelip onu bulmuş. Hızır Aleyhisselam gelip onu buluyor. Otur oğlum diyor ona sohbet ediyor. Bu gün bu yerde. Yarın başka yerde. Onu nerede bulursa orda gelip buluyor. Sohbet ediyor. Onu yetiştiriyor. Öyle yetiştiriyor ki.

"Tayy-ı mekan-Gayb-ı rical" Makamına ulaştırıyor. Zâhir ve bâtın ilminin birleştiği Yusuf Hemadanî Hazretlerine teslim ediyor. Elinden götürüp veriyor. "Al, bunun tasavvufta hiçbir eksiği kalmadı. Zâhirde adap eksikliği varsa, tamamla da icazetini ver." demiş. Yusuf Heme-dânî Hazretlerinin dergahında bir süre kalmış. Fakat ona gel benden de bir zikir al dememiş. Ona icazet vermiş. İşte üveysî oluyor. Hızır Aleyhisselam'dan geliyor. Nakşibendi Efendimiz de Üveysî. O da Abdülhalik Gücdevani Hazretlerinin rûhaniyetinden yetişmiş oluyor. O da Emir Külâl Hazretlerinden icazet alıyor. O da evlâd-ı Resulden. Büyük bir Evliyaullah. Bugünkü Bursa'daki Emir Sultan Hazretlerinin oğludur. Dört tane oğlu vardı. Dört oğlundan birisi. Evet neyi ifade edecektik? İşte oğlum demiş. Zikri erbabından alacaksın ki şeytan ona el atmasın. Onun için Allah'a şükür.

Tarîkat cümle haktır olmaz zagi

Ki dört misbâhı var birdir çerağı

O misbâhın on ikidir budagı.

Tarîkatların hepsi haktır. Hiçbirini inkar etme. Tarîkatlar çoktur. Hadisi şerif vardır.

"Allah'a giden yollar, mahlukatın nefesinin adedince." Ama bunu biz anlayamayız. Rumuzlu hadisler, ehli bilir. Ehli anlar. Bilir bildiremez. Anlar anlatamaz. Bizim anlayacağımız şudur ki: Allah 1001 ismi ile zikredilir. Herhangi bir ismi ile zikredince o esmânın nuru onda tecelli edecektir. Kalbinde tecelli eder. O

esmânın nuru büyür büyür. Bu sefer sıfat nuru tecelli eder. Bir insanda esmâ nuru isimlerden tecelli eder. Sıfat nuru cisimlerden tecelli eder. Taştan tecelli eder. İnsandan tecelli eder. Ağaçtan tecelli eder. Kuştan tecelli eder. Cisim taşıyan canlı cansız hepsinden tecelli eder. Bir de Allah'ın Zat nuru var. Zat'ının nuru bunlardan insan geçiyor ki veli olabiliyor. 1001 isminin nuru var. Bir de sekiz sıfatının nuru var.

Rûh Allah'tan gelmiştir. Ancak Zat nuruna ulaşınca kemâle ulaşı-lıyor. O zaman "Mutu kable ente mutu" sırrına mazhar oluyor insan. "Ölmeden evvel ölün" diye Peygamber (S.A.V.) Efendimiz buyuruyor ya. Demek ki insan esma nurunu isimlerden görür. Sıfat nurunu da cisimlerden görür. Fakat Zat nurunu isimsiz, cisimsiz görür.

Bu yolda en tehlikeli olan da Allah'ın sıfat nuruna ulaşmaktır. Allah'ın sıfat nurundan geçemezse orada tehlike var. Kendini Allah görür. Zat nuruna ulaşınca. Sen de yok olursun. Cân da yok olur. Eşya da yok olur. Cisim de yok olur. Derya gibi bir nur tecelli etti. Hepsi yok oldu. Ayet-i Kerime vardır. Sırf bu konu ile ilgili bir sayfadır. Manzum olarak:

Orta yerden götürürler seni ben

Ol denizde garka vara canı ten

Hepsi yok oldu. Bütün bu karaların hepsini okyanusa doldursalar ne olur? Yok olur. Okyanus yutar mı? Yutar. İlim adamları ölçmüşler, biçmişler yazıyorlarda. Dünyada en büyük dağ Himalaya Dağı. Everest Tepesi. Onu okyanusa bıraktığın zaman, okyanus onu yutar. Okyanusta ne kadar da yüksekte kalır. Dağ aşağıda kalır. Nasıl ki derya coştuğu zaman hepsini yok eder?

Allah'ın Zat nuru da tecelli edince isim, cisim yok olur. Sen de yok olursun, ismin de yok, eşya yok. Kim var?

Orta yerden götürürler seni ben,

Ol denizde garka vara canı ten,

Kendini kendi göre kendi bile,

Bâkisini diyemezem gelmez dile,

Aşk anındur âşık oldur mâşuk ol,

Ahir andan ana varır cümle yol,

Aşık imdi varlığın ver yokluğa,

Yokluk içinde sana varlık doğa,

Kul iken sultan olursun tâ ebed,

Vav'ı gitti evhad'ın kaldı Ehad.

İşte demek ki, tasavvufta, tarîkatta salik evvelâ esmâ nuruna ulaşır. Esmâ nuruna ulaşmadan sıfat nuruna geçemez. Bu esmâ nuruna da mutlaka Cenâb-ı Hakk'ın bir ismini zikrederek ulaşır. Zikrini de kesinlikle erbabından alacak. Erbabından alınmazsa laklaka-yı lisanda kalır, kalbe inmez. Tabii ki çalışmak lâzım. İnanmak lâzım. Şeriat, tarîkat, hakikat, marifet. Bir defa şeriat tamam olacak. Şeriat tamam olmazsa tarîkatta onun yeri yok. Tarîkatı da tamamen anlayıp yaşıyacak ki hakikate geçebilsin. Hakikatta da ilerleyince marifete geçiyor. Marifet son. Hakikate geçemeyen veli olamaz. Her hakikate geçen de marifete ulaşamaz. Tarîkatı anlamış yaşamışlar sonra hakikate geçmişler. Hakikate ulaşmak için insan kendi varlığından geçiyor. Allah'ın varlığına ulaşıyor.

Şeriat, tarîkat yoldur varana

Hakikat, marifet andan içerü.

...

Bil şeriat emr-i nehyi bilmek imiş ey gönül

Hem tarîkat rah-ı Hakk'a gelmek imiş ey gönül

Marifet Hak ile meşgul olmak imiş ey gönül

Nakşibendi Efendimiz Hazretlerine sormuşlar:

- "Eftal-i zikir lâ ilahe illallah! Sizin için de bu eftal-i zikir midir?" O da buyurmuşki:

- "Eftal-i zikir lâ ilahe illallah ama bize göre değil. Bize göre o ibadettir. Bizim için eftal olan zikir kalbi Allah ile meşgul etmektir." Onun için her beş vakit namazın peşinde vird olarak on bir defa "lâ ilahe illallah" okuyoruz. Tâ Nakşibendi efendimizden bugüne kadar gelmiştir. Farz namazlarda selâmdan sonra beş defa "Estağfirullah...." Ondan sonra "Allahümme entes selâm ve minkesselâm" okuyoruz.

Bunun da sebebi şu: Peygamber Efendimiz günde yetmiş defa is-tiğfar yaparmış. Biz de bunu şöyle taklit ediyoruz: Beş vakit namazın farzlarından sonra beş defa estağfirullah çekiyoruz; yirmi beş oluyor. Yirmi beş tane de günlük dersimizde çekiyoruz. Oldu elli. Yirmi beş istiğfar da hatmemizde okuyoruz oldu yetmiş beş.

Evet Abdülhalik Gücdevani Hazretleri hatmemizin kurucusu. Bu onun ameli. Fakat O'nun tasavvufta üstadı Hızır Aleyhisselam. Sohbetinde yetiştirmiş onu. O zaten medrese ilmini bitirmiş. 12 ilmi bitirmiş. Fetva vermek için dört mezhepten icazet almış. Bir de ayrıca tasavvuf ilmini (= Ledünni ilmini) Hızır Aleyhisselam'dan okumuş. Kelâm-ı kibarda geçer:

Okuruz dersi areften Hızr'ın olduk mahremi.

Aref dersi nedir? Allah'ı hiç unutmamak.

"Nefesinden ayık olan Rabbinden ayık oldu." Biz nefesimizden ayık olamıyoruz ki. Nefesimizden ayık olmak şudur ki: 24 saatin içerisinde 24 bin nefesi varmış bir insanın. Bu nefesin hepsini ayık, zikirle geçirmesi lâzım. Bir tanesi gafil geçse o zaman âriflerden sayıl-mıyor.

Allah'a şükür, çok şükür, bin şükür, Allah nimetimizin münkiri etmesin.

Burada söyleyene bakma. Söyletene bak. Bizim ilmimiz yoktur. Medrese ilmimiz yok, kültürümüz yok, tahsilimiz yok. Ama işte:

Evvelâ bir pire teslim olmayan derviş midir?

Eşiğinde baş koyup cân vermeyen derviş midir?

Harfi savtı olmayan bir şehre basmayıp kadem

"Allemel-esmâ" rumuzun bilmeyen derviş midir?

Harfi-savti olmayan şehirden mânâ gönüldür.

Varını yağmaya verip İbrahim Edhem gibi

Arayıp Hızr-ı zamanı bulmayan derviş midir?

Günde yetmiş kez hitab-ı "İrci'"den bî-haber

Fethuli sırrından agâh olmayan derviş midir?

Her sıfattan Zat-ı Hakk'ı bilmeyen derviş midir?

Buradaki olayın teferruatı diğer sohbetlerde de ifade edildi. İbra-him Ethem Hazretleri Belh Padişahı iken tacını tahtını bırakıp, bir şeyhe bağlanmış. Yedi sene hizmet ettikten sonra Şeyh efendisinden himmet istiyor. O da ona kızıyor. Bostancı bostanını sulayacağı zamanı bilir diyor. Kovuyor, o da gidiyor. Kıyafeti değişmiş. Kişiliği değişmiş. Tam manası ile derviş olmuş. Bu vaziyette gidiyor. Memleketine gidiyor. Saraya varıyor, ama onun padişah olduğunu kimse bilmiyor. Bilseler zaten arıyorlardı. Kurbanlar kesecekler. Sarayın nöbetçileri onu almak istemiyorlar. O da bir gece kalıp gideceğim diyor. Hayır kalamazsın diyerek, döverek merdivenlerden aşağıya yuvarlıyorlar. Kafası gözü kanlara bulanıyor. Sabaha kadar orda tarlalarda kalıyor. Sabah olunca ağlıyarak Şeyhinin memleketine doğru dönüyor. Geliyor şeyhinin memleketine. Tabii orada yedi sene kaldığı için kaç tane kapısı var? Nereden girilecek? Biliyor. Şeyh Efendisi iki tane dervişe emir veriyor. Diyor ki:

"Belh Padişahı geliyor. Polis kıyafetine girin kapıda bekleyin. Hangi kapıdan girmek isterse dövün de onu içeri koymayın" diyor. "Bütün kapıları dolaşmak ister. Hangi kapıya giderse oraya gidin bırak-mayın." diyor.

"Ne zaman ki öldüreceksiniz beni. Öldürecekseniz bari bu kapıdan içeriye akıtın kanımı. Dışarı akıtmayın) derse, o zaman bırakın gelsin."

Dervişler aldıkları emri uyguluyorlar. Kaç tane kapı varsa hepsine gidiyor. Her kapıda dayak yiyor. En son kapıda diyor ki: "Öldürseniz de ben buradan gireceğim. Yalnız öldürecekseniz kanım içeri aksın." diyor. "Kanımı dışarı akıtmayın." deyince bırakıyorlar giriyor. O zaman buna himmet ediyor. Yani buna hilafeti veriliyor. Haydi git. Tekkeni kur. İnsanları topla onları irşad et. İrşad sohbettir. Sohbetsiz irşad olmaz. İnsanı kitap irşad etmez. İnsanı amel irşad etmez. İrşad ettirecek sohbettir.

Bu da gidiyor. Derya kenarında tekke yapıyor. Etraftan üçer, beşer halk toplanıyor. Yeri belli oluyor. Duyuluyor. O zaman halkı geliyor ki bunu götürsünler padişah yapsınlar. O da derya kenarında oturmuş. Cübbesini yamıyor. Zaten cübbesinde doksan tane yama varmış. "Haydi seni götüreceğiz. Yedi yıldır arıyoruz. Artık bırak-mayız" demişler. Diyor ki: "Ben gelmem. Siz padişahınızı bulun." "Olmaz götüreceğiz" diyorlar. "Peki bir şartım var" diyor. "Yerine getirirseniz gelirim." "Nedir?" demişler. İğneyi atmış deryaya "Bu iğneyi bulup getirirseniz ben de gelirim" demiş. Onlar demişler ki: "Hiç der-yadan iğne bulunur mu? Sen bunu bahane ediyorsun. Biz seni yine götüreceğiz." Anlamış ki yine kurtulamıyor. O zaman manevi gücünü onlara göstermiş. "Siz aciz kaldınız. İğneyi getiremiyorsunuz ama benim iğnem gelir şimdi." Deryaya seslenmiş. "Ey balık! Allah'ın izniyle benim iğnemi getir." Bir balık iğne ağzında başını sudan uzatmış. Getirmiş. Hepsi görmüşler. Korkmuşlar daha götürelim dememişler. "Gidin babam padişahınızı bulun. Ben daha size padişahlık yapamam. Ben Belh'te padişahlık yaparken insanları yönetiyordum. Allah beni maneviyat padişahı yaptı. Bakın balıklara da sözümü geçi-riyorum." Evet.

Varını yağmaya verip İbrahim Edhem gibi

Arayıp Hızr-ı zamanı bulmayan derviş midir?

Demek ki derviş bir evliyaullahı bulacak. O da dervişten derviş olmuş. Derviş demek Allah için herşeyden geçmiş.

Biz dünyaya bir vasıta ile geldik. Bir vasıta ile gideceğiz. Biz ot gibi topraktan çıkmadık. Hepimizin annesi babası var. Cismimize vasıta olmuş. Cenâb-ı Hak da cesede rûh üflemiş. Rûh öyle bir şeyki esra-rına beşerin aklı ermiyor. Rûh nerden gelmiş? Semâdan gelmiş, Arş-ı âlâdan gelmiş. Allah'tan gelmiş.

"Elestü bi rabbiküm." fermanı var. Ama bütün rûhlar bu fermana evet dememiş. Hepsi evet deseydi, hepsi müslüman olurdu. Küfür olmazdı.

Küfrün de olması, Cehennemin de olması, Allah'ın Celâl sıfatın-dan. Allah'ın Celâl sıfatı olmasaydı küfür olmazdı. Küfür olmayınca da cehennemi halk etmezdi Allah. Niçin "vebil kaderi hayrihi ve şerrihi" fermanı varsa, bir de Cenâb-ı Hakk'ın celâl sıfatı, Cemal sıfatı varsa, bütün şerler Celâl sıfatının tecellisidir. Bütün hayırlar da Cemal sıfatının tecellisidir. Burada aldanmayalım. Celâl sıfatının tecellisi ise, burda kulun neyi var? Farz olan cüzi iradesi var. Farz olan sayı var. Allah'ın şerre, küfre rızası yoktur. Ama kul istiyor. Allah da halkediyor. Allah bize emirlerini ve yasaklarını bildirmiş. Akıl ve irade vermiş. Akıl ve irademizi nereye kullanırsak orayı kazanırız. Şer işlediysen, şer seni cehenneme götürecek. Cenâb-ı Hakk'ın isimleri çok bir de

Rahîm-Rahmân isimleri vardır. Rahîm-Rahmân isimleri dünyada tecelli ediyor. İsyan edenlere de, itaat edenlere de Cenâb-ı Hak aynı muameleyi yapıyor. Muamele eşit. Yani bu kadar günah işleyenlere de Allah rızıklarını veriyor. Onların rızıklarını veriyor, sıhhatini veriyor, itaat edenlere de veriyor. O zaman Cenâb-ı Hak itaat edenlerin rızkını versin, isyan edenlerin rızkını vermesin. Niye veriyor? Ama bu dünyada iki kelam vardır. İsyan edenlere.

1- Verir kullarına mühlet

Ve lâkin eylemez ihmal

Allah ihmal etmeyecek isyan edenleri

2- Kafirin verdi muradın

Ya senin vermeye mi?

Kâfirin muradını dünyada veriyor. Ama bizim ki ahirette. Ama korkalım ki sonumuz nasıl olacak?

Biz ahiretini dünyadan çok seveceğiz. Ahirete önem vereceğiz. Dikkat edelim. Dünyayı düşündüğümüz kadar ahireti düşünmüyo-ruz. Dünyaya çalıştığımız kadar ahirete çalışamıyoruz. Çalışmamız gerek. Cenâb-ı Hak dünyaya da çalışın ahirete de çalışın buyuruyor.

Dünyaya çalışın, dünyada kalacağınız kadar. Âhirete çalışın, âhirette kalacağınız kadar.

Burda da bir rumuz var. Nedir? Buradaki rumuz biz dünya hayatı ile ahireti karşı karşıya getiremeyiz. Niçin? Ahiret hayatı sonsuzdur. Ahiret hayıtında rakam yokki. Büyük rakamı küçük rakama bölesin. Meselâ 1000 i ona böleceksin. Veya milyonu ona böleceksin. Ahiret hayatının belli bir rakamı yok ki. Dünya hayatına bölerek, dünyaya ne kadar çalışacağımızı, ahirete ne kadar çalışağımızı bilelim. 24 saatin 23 nü ahirete çalışsak 1 saatini dünyaya çalışsak. Yine dünyanın ki çok olur. Ahiretin ki az olur. Ama Allah buna da bir sınır çizmiş. Kulum 8 saat çalış. Maişetin için helalinden, 8 saat ibadetini yap, 8 saat istirahat. İşte ölçü bu.

Helâl kazan diyor. Meselâ bir sürü lokantalar vardır. İçkili lokantalar haramdır. İçkisiz lokantanın ki helaldir.

Kahveler vardır. Oyunsuz kahvenin kârı helâldir. Oyun oynanan kahvenin kârı haramdır. Amma bu diyecek ki ben oyun oynatmayınca kimse gelmiyor. Gelmesin Allah senin rızkını verir. Acından mı öleceksin? Kim acından ölmüş ki. Bu kadar işsizler var. Kitapta-sünnette dilenmek yasaktır. Ama hasta çalışamıyor, sakat çalışa-mıyor. Onlara haram değildir. Helâl lokma şart. Zamanımızda helâl lokma da bulunmuyor. Çok çetinleşti. Helal lokma yok diye kendimizi bırakalım mı? Soracağız. Hadis vardır.

Allah'a olan ibadetin hepsi on bölüm yapılsa dokuzu helâl lokma. Şimdi helâl, haram çok karıştı. Elde etmek, bulmak çok çetinleşti. Yalnız helâl lokma yok diye aramayalım mı? Sormıyalım mı? Kendimizi bırakmıyalım, korkusunu çekelim. Peygamber Efendimizin emridir.

"Zaman gelir ki riba yemeyen kalmaz. Yemeyenin de burnuna kokusu gider."

Madem ki bu faizler varsa, rüşvetler varsa gayri-meşru yerler varsa, küfürhaneler varsa helâl lokma bulmak çetin. Yemeyenin burnuna kokusu gider. Bu nedir? Senin paran helâl ama, kardeşinin kazancı gayri-meşru ona da gidiyorsun, geliyorsun. Akrabadan kopmak olur mu? Kardeşinden kopmak olur mu? Kopamazsın. Sen istemiyorsun o istiyor. O geliyor. Veya akrabadan birisi. Eşinden dostundan bir tanesi, bir kilo meyva al gel yiyelim diyor. Yemiyelim diyebilir misin? Veya bir bardak çay ısmarlıyor. İçmem diyebilir misin? İçmem deyince onu inciteceksin. Veya kendini belli edeceksin. Ha! Bu adam çok takva, çok sofu diye düşünecek. Bu da tehlikeli. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor.

"Müttakî olun. Müttakî olan kurtulur. Müttakî olmayan kurtulamaz." Ama "Sizin en çok muttakî olanınız en çok Allah'tan korkanınız." Demek ki burada takvalık havf... Bu zamanda takva olmak için havfımız olacak. Bütün yediğimizin, kazandığımızın, harcadı-ğımızın, konuşmamızın, yürümemizin veya işimizin aile efradımızın. Devlete karşı bir görevimiz var. Ailemize karşı bir görevimiz var. Komşumuza karşı bir görevimiz var. Bunları acaba yapabiliyor muyuz? Yerine getirebiliyor muyuz? Diye havfını çekmek lâzım. Kor-ku duymamız lâzım.

Velilerdeki havf onları terakki ettiriyor. Aşağı düşürmez. Nedir onlardaki havf? Onlarda havf makamı açılmış. Evliyaullah'ın havfı, bir milyon insanın taşımış olduğu bir havf ile beraber olamaz. Ne kadar takva sahibi olurlarsa olsun. Eğer mübtedi ise, irade sahibi ise küllî iradeye geçmemişse, bir velinin havfı ile beraber olamaz. Çünkü velilerdeki havf üzerlerine tevdi edilen görevin havfı. Ulaşmış oldukları makamın havfı. Yani bir evliyaullah kendi için değil de ne kadar müridi varsa onların havfını çekiyor.

Onun için Allah'a şükür. Allah bize bu nimeti bahşetmişse, onun kadrini bilelim. Kıymetini bilelim. Tarîkatın nimetinin sonu yok. Makamının sonu yok. Tarîkatın havfının sonu yok. Hele nimetinin sonu yok. Niçin? Neden? Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "İnsanlar ulvî, insanlar süflî."

Ulvînin mânâsı: Gökleri aşar. Melekleri geçer.

Suflînin mânâsı: Hayvanlardan aşağıya düşer.

Tarîkatta rûhun terakkisinin sonu yoktur. Terakki ediyorsa rûh terakki ediyor. Niçin? Cenâb-ı Hak: "Gabe Gavseyn, ev edna" buyurmuş" Peygamber Efendimiz hakkında: "Habibim Sen Bana iki kaşının yaklaştığı kadar yaklaştın." buyuruyor. Öyle ise bir insan ne kadar yükselirse yükselsin. O "Gabe Gavseyn" makamına gidemez. Oraya kadar yol açık.

Himmet-i evliya bize yâr iken

Şâh-ı Nakşibendî ser-hünkâr iken

Şâh-ı Nakşibendi Efendimiz kadar yükselen olmamış. Reisi Evliya seçilmiş.

Hünkâr: Padişah demek.

Ser-Hünkâr: Çok ilerde padişahlardan daha ilerde. Padişahlardan daha üstün bir padişah.

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah var iken

"Gâbe Gavseyn"e dek seyranımız var.

Himmeti-evliya: Bizim pirlerimiz. Bizim silsiledeki veliler, irşad memurları. Tebliğ memurları değil. Tebliğ memurlarında o kadar yükselme olmaz. Ama irşad memurlarında olur. Onun için bizim silsilemizdeki velilelerin himmeti çok büyüktür. Çok boldur. Onların himmeti bizim ile beraber olursa diyor. Şahı Nakşibendi Efendimizde ser-Hünkâr. Burda şudur: Madem ki bu tarîkat Nakşibendi Efendimizin ise, bu tarîkatta çalışanlar Nakşibendi Efendimize gidinceye kadar buradaki meşâyihlerden her meşâyih kendi makamına kadar götürür. Makamından ileri götüremez.

Bu neye benzer: Bir usta var. Bir çırağını yetiştirir. Kendisi ne bilirse onu öğretir. Ama çırakta kabiliyet varsa, kendisinden daha üstün bir usta bulur. Maharet, marifet sahibi olur, bazı çıraklar kendi kabiliyeti, kendi zekâsından dolayı, ustasından daha ileri geçiyor. Zâhirde bu böyle oluyor. Ama maneviyatta her meşâyih kendi makamına kadar müridini götürür. Ordan ileriye geçiremez. Fakat mürid geçebilecek durumda olursa, onu silsiledeki büyükler geçirirler. Nakşibendi Efendimize kadar ilerletirler. Dahil ederler. Kelâm-ı kibarda onu ifade ediyor.

Himmet-i evliya bize yâr iken.

Bizim büyüklerimiz haşa estağfirullah hepsi yetkili. Nakşinin on iki kolu var. Sadece bizim kolumuz değil. Madem ki Nakşibendi Efendimiz yetkilidir. Sair kollardaki terakki eden bir müridi ileriye götürecek bir üstad lazım. Çünkü meşâyihini geçecek. İşte o zaman onu Nakşi-bendi Efendimiz götürür. Çünkü O Reisi Evliya seçilmiş. O "Gabe Gavseyn" makamına ulaşmış. Oraya kadar götürürse o götürür. Ondan başkası götüremez. Mektubat'ta, Reşahat'ta yazılı. "Eğer arz üzerinde Hace Abdülhalik Evlatlarından bir tane bulunsaydı, Mansur'u oradan geçirirdi." Nakşibendi Efendimizin nisbeti. Hilâfeti dünyaya dağıldıktan sonra Mansur'daki hal bir kimsede görülmemiş.

Nice Mansûr'a söylettik "Enel-Hakk"

Tarihler boyunca dillerde söylenen kitaplara yazılan nice Mansurlar var. Buradaki mânâ nice veliler "Enel-Hak" makamını geçtiler. Geç-meseler veli olamazlardı. Ama Mansur makamını ifşa etti. Dile getirdi. Dile getirince:

Kendini kendi bile kendi göre

Bâkisini diyemezem gelmez dile.

Veliler orayı geçiyorlar. Geçmeseler veli olamazlar. Yalnız dile getiremiyorlar. Dile getirmek zâhire suç oluyor. Şeriata da ters düşüyor. Cenab-ı Hak: "Rûh Rabbının emrinde." buyuruyor. Öyle ise onu Mansur'un rûhu söyledi.

Mansur değil can söyledi Cân içre cânân söyledi

Ol Rûh-u sultan söyledi. Keşf eyleyip esrârını.

Demek ki Mansur değil rûhu söyledi. Nemrut da "Enel-Hak" dedi. Ama Nemrud'un nefsi söyledi. Kelâm-ı kibar:

Latîf-i âlemin ara duracak yer mi bura

Latîf-i âlem: Çok kibar, çok lezîz bir yerdir. Cennettir. Söyleyen Mansur değil, Mansur'un ağzından Allah konuşmuş. Olur mu böyle şey? Olmazsa Cenâb-ı Hak kudsi hadisinde: "Konuşan dili benim." buyurmuyor mu? Kul Allah'ın sıfat nuruna ulaşırsa Allah'ın 8 sıfatı kulda tecelli eder. Onun için Cenâb-ı Hak:

"Konuşan dili benim dilim

İşiten kulağı benim kulağım.

Gören gözü benim gözüm.

Uzanan eli benim elim.

Düşünen aklı benim aklım" buyuruyor.

Kim bunlar: Veliler.

Kim bunlar: İradesinden geçmiş, Allah'ın kudretine, kuvvetine dahil olmuş.

20.6.1992

Medhe lâyık şeyhimiz var

Zemme lâyık nefsimiz var.

Meselâ bir müride yapılan hizmette, hürmette, iltifatta mürid ordan kendine bir pay ayırmasın. Benim iyiliğimden, benim bildiğimden bu iltifatlar bana yapılıyor diye düşünmesin. Allah korusun onun düş-mesi kolay olur.

Bu cemaatle biz nereden tanıştık? Bizi kim tanıştırdı? 50 yaşına kadar topraklarla çalışırdık. Hayvanlarla uğraşırdık. İlmimiz de yok. Tahsilimiz de yok. Bu da Allah'ın bir ihsanı. Kul da Allah'ın, ihsan da Allah'ın. Pirimiz olmasaydı bu günahkârı tanımazdınız. Şeref sizin, himmet te Pirimizin. Allah makamınızı yükseltsin.

Büyüklerimiz buyuruyor:

Sen senliğinle zuhura geldinse kork

Seni sensizlik zuhura getirdi ise korkma.

Bu nedir?

Medhe lâyık şeyhimiz var

Zemme lâyık nefsimiz var.

Madem ki biz râbıta sahibiyiz. Kâmil mükemmil Mürşidimizi tanı-dık. Öyle ise methedildiğin zaman de ki Pirimi methediyorlar. Pirimin himmeti olmasaydı, beni kim tanırdı? Kusurlarımı kim affederdi? diye düşün. Evet amenna. Evliyaullah kusurları, ayıpları örter. Madem ki evliyaullah ise Allah'ın sıfatları ile sıfatlanmıştır, ama örtme dünyada oluyor. Ahirette her şey açık. İnsanların kendisinden haberi yok. Uykuda. Neye geldiğini bilmez. Ne yaptığını bilmez. Kârını bilmez. Zararını bilmez. Ama bu kâr zarar manevî. Maddi kâr ve zarar görünür. Onun için insanlar ölünce ayıpları ortaya çıkar. Allah onları setretmiştir. Veliler de setretmiştir. Onun için :

Âlâyı ednâ'yı seçmek mürşidi Kamil'in işi değildir

Mürşitler bu iyidir, bu kötüdür diye seçmez. Ne var ki:

Senin gördüğün ayıpları veliler setreder cümle

Senin benim gördüğüm ayıpları veliler setreder. Bir de var: Amel fakirliği ve amel zenginliği var. Allah'ın indinde amel fakirliği, amel zenginliğinden daha efdal. Bu nereden kaynaklanıyor?

Peygamber Efendimiz Miraç yaptığı zaman Cenâb-ı Hak soruyor:

- "Habibim bana ne hediye getirdin?" Diye soruyor.

- "Yarabbi sen ganisin. Senin hazinelerin dolu. Muhtaç olan benim. İhtiyacı olan benim. Fakirliğimle geldim. Yokluğumla geldim" diyor. Bu amel fakirliği. Ameli güzel işler, işlememiş gibi düşünür. Bir de var ki amel işlemiyor o değil. Amel için gelmişiz dünyaya. Amel zenginliği nedir? Ben yaptım, ben ettim. Benim şu kadar zenginliğim var. Oruç tuttum. Namaz kıldım. Şu hayır hasenâtı yaptım. Bunları gözümüzün önüne getirirsek olmaz. Ama bir de var ki, yapamadım diye düşünüyor. Allah'ın indinde makbul olan o oluyor. Bütün ilmini, amelini râbıtadan bilirsen eğer, amel fakirliği oluyor.

Allah'a şükür. Çok şükür, bin şükür. Allah'ın en büyük ihsanı, bir müslümana bir mürşidi ihsan etmesi.

Şeyhim benim Sultan imiş

Haktan bize ihsan imiş.

Can derdine dermân imiş.

Görün beni aşk neyledi

Âhiri derviş eyledi.

En büyük ihsan bir şeyhi olması.

Âşık: Seven Maşuk: Sevilen Aşk: Sevenin sevgisi, sevenin sevilene karşı sevgisi.

Bunların hepsi bir harf olur, Allah'tan gelen rûh Allah'a ulaşırsa:

Kendini kendi göre, kendi bile

Bâkisini diyemezem gelmez dile.

Herşey yok oluyor. Mansur dile getirdi. Suç oldu. Mansur'u astılar.

Âşık imdi, varlığın ver yokluğa

Yokluk içinde sana varlık doğa.

Bu nimetlere veliler mazhar olmuşlar. Öyle olmasaydı. Veli olamazlardı zaten. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor: "Biz velilerimizi yeşil kubbemizin altında gizledik. Onları bizden başka kimse bilmez." Sen ben nasıl bileceğiz. Bir fıkra vardır.

Hızır Aleyhisselâm camide imiş. Bir hoca da vaaz ediyormuş. Çok kıymetli, çok mânâlı vaaz ediyormuş. Hızır Aleyhisselam'ın yanında oturan birisi varmış. O da huzurda imiş. Hızır Aleyhisselâm onu uyuyor

zannetmiş. Dürtmüş. Demiş "Kalk uyan. Hoca çok güzel vaaz ediyor." Yüzüne bakmış yine başını önüne eğmiş. Yine gözlerini yummuş. O, ikinci defa yine dürtmüş. "Kalk" demiş. "Bu vaaz ele geçmez, bunun kelâmları çok kıymetli, çok mânâlı. Bunları dinle." Yine yüzüne bakmış. Yine gözlerini yummuş. Üçüncü sefer Hızır Aleyhisselâm'ın yakasına sarılmış. "Eee! Hızır insanları bu kadar rahatsız etmez. Senin Hızır olduğunu söylersem daha kurtulamazsın" demiş.

Hızır Aleyhisselam Allahu Teâlâ'ya müracaat etmiş. "Yarabbi" de-miş. "Benim defterimde bunun ismi yok. Veli ise ismi defterimde yok. Veli değilse benim Hızır olduğumu nerden bildi?" Cenâb-ı Hak da: "Beni sevenlerin ismini ben senin defterine yazdırırım. Benim sevdiklerimi ben gizli tuttum. Senin defterine yazdırmadım" diyor.

Veliler varis-i enbiyâdır. Madem ki Peygamberlere inandıksa, velilere de inanacağız.

"Bilmediklerinizi öğrenin.

Cehaletin karanlığına dalmayın."

17.6.1992

Allah imanınızı muhafaza etsin. Allah! Cenâb-ı Hak iki cihanda yüzünüzü ak etsin. İki cihanda aile efradınızla, beylerinizle mesut olasınız. Allah'a şükür, çok şükür, bin şükür, nihayetsiz şükürler olsun. Bu zamanda insanlar helâl, haram, hayır, şer, günah, sevap bilmiyorlar. Allah bize tarîkat nasip etmiş. Allah bize sevdiklerini sevdirmiş. Sevdiklerini tanıtmış, sevdiklerini bildirmiş. Bu büyük bir nimettir. Bu bir ihsanıdır. Lûtfudur. Bu bizim iyiliğimizden, bildiğimizden değil. Evet buyurmuş ki:

Değil iyiliğimden ya bildiğimden

Bu bizim iyiliğimizden, bildiğimizden değil. Allah'ın lutfudur, ihsa-nıdır. Allah'ın ihsanı olduğunu bileceğiz ki Cenâb-ı Hak büyütsün. Çoğaltsın. Allah'ın halketmiş olduğu nimetlerin nihayeti yoktur. Zannetmiyelim ki dünya nimetleri ile kalacağız. Nimeti, dünya nimeti bilip de dünya nimetleri ile kananlar aldanmışlardır. Allah inanana da inanmayana da sıhhat veriyor. Rızık veriyor. Ama asıl nimet bu değil. Asıl nimetleri kazanmak için vermiş Cenâb-ı Hak bu nimetleri. Evvel beden ilmi, sonra din ilmi.

Beden ilmi, dünya maddiyat, madem ki Cenâb-ı Hak bizi beşer halketmiş, yemek, içmek, hastalık oluyor, sağlık oluyor. Yeme var, içme var, sıcak-soğuk var. Bunlardan korunmak için beden ilmi. Dünya ilmi. Kazanmak, harcamak, maddiyatla ilgili. Ama bizim için önemli olan din ilmi. Allah bizi inananlardan halk etmişse bizim için önemli olan din ilmidir. Din ilmi ise âhiretle ilgilidir. Bu da imanla, amelle, ahiretle ilgilidir. Eğer ahiret ilmi olmazsa, bu dünyada ne kadar yerse, içerse, gezerse, ne kadar lüks hayat yaşarsa yaşasın, bunlar hep aldatıcıdır. Niçin?

Bir kişi isterse olsun, bu cihan mülküne şah.

Cihan: Dünya. Dünyanın padişahı olsa diyor.

Sarılır bir kefene Devlet-i Dârâ'sı geçer.

Bir kimsenin gamı var mı? İmanını yaşıyor mu? Dünyada hiçbir şeyi olmasın. Gam değil. Fakat dilenmek bizim mezhebimize göre, bizim tarîkatımıza göre yasaktır. Eğer yiyeceği, giyeceği yoksa dilenir. Aç kalmışsa bana giyecek birşey verin der. Ama hiç birşeyi yok; dilensin de, imanı olsun da, dünyası olmasın. Ama dünya onun da,. İmanı yoksa, onun için hüsran vardır. Büyük büyük zararlar vardır. Olacak. Onun için:

Gam o değil gide dünya gele din.

Gam odur ki gide din gele dünya.

İnsanın dünyada hiçbir şeyi olmasın. Dini olsun yeter.

Sana fayda vermez evlâdı iyâlin

Senindir hep kazandığın vebâlin.

Diyor ki: Malından evladın hiçbirinden fayda göremezsin. Senindir hep kazandığın vebalin.

Eğer sen amelsiz gittinse... Amelsiz demek, insanlar madem ki bu dünyada doğmuşlar, yaşıyorlar. Yemeleri var, içmeleri var. İşleri var. Almaları var, vermeleri var. Bunlardan muhakkak vebal de var. Sevapta var. Her bir hareketinde, her bir sözünde vebal kazandı gitti ise, kabirde onun azabı olacaktır. Cenâb-ı Allah aldanmışlardan etmesin. Habibi hürmetine. Bizden önce birçok insanlar gelmişler, gitmişler. Bizden sonra da birçok insanlar gelecekler. Bizde geldik. Gideceğiz. Aldanmışlar kimler? Sadece dünya ile uğraşanlar. Şöyle yiyeyim. Şöyle kazanayım. Şöyle harcayayım. Hep zevkini sefâsını düşünenler. Bunlar aldanmıştır. Hem de ne kadar aldanmıştır. Bunları biliyor musunuz?

Bu garip illerde kalma avâre

Can bedende iken kıl buna çâre

Isırdırlar seni çok semmi-mâre.

Diyorki: Sen bu dünyaya geldin ki âhireti kazanasın. Kazandı ise kurtuldu, kazanamadı ise yandı. Bu yanma, bu azap bitmez, tü-kenmez. Eğer cânın bedende iken kazanamadınsa müflis gittin, sermayen yok. Kabir azabında yılanlar olacak, ısıracaklar. Hem de ateşten yılanlar ısıracaklar, ısırdıkları zaman gözlerinden yaş yerine kan aksa kurtulamazsın. Öyle ise bunlar haktır. Doğrudur. İnan-dıksa, Allah bizi müslüman halk etti ise, kitabımıza inandıksa, Peygamberimize inandıksa, bunlar Allah'ın sözleri. Peygamberimizin sözleri. Bunları düşünüp korkacağız. Kendimizi burada iken kurtarmamız gerekiyor. Her insan ölecek. O kabire girecek. Ağası da, kölesi de o kabire girecek. Zengini, fakiri, delisi, akıllısı. Hangi milletten olursa olsun hangi soydan olursa olsun, o kabire girecek. Kabir onlar için cennet bahçesi de cehennem çukuru da. Kabirin azabını duyanlar, azabından kurtulmak için çalışırlar. Bu çalışma nedir? İbadet, amel. Başka nedir? Doğruluk. Başka nedir? Bütün günahlardan, yasaklardan kaçınmak. Bu da nedir? Allah'ın emirlerini tutmaktır. Bunları yaptınsa kazandın; kabir senin için cennet bahçesi oldu. Dünyanın en sefalı yerini düşünün ordan bile lükstür.

Gezeriz hayvan-ı nâtık misâli

Ekl i şurbtan gayrı ne kârımız var

Kesret-i sevk içre çok lâûbâli

Söylemeden gayrı ne kârımız var.

Ne diyor burda? Haşa cemaatimiz için değil.

Ameli olmayanlara diyor. Hayvan gibi gezerler diyor.

Gönlüme nakşoldu hubb-u cemâli

Terkeyledim cümle hep kîl-u kâli

Dünya perestlerin çok ise mali

Bizim de İmam-ı zamanımız var.

İmam-ı zaman: Meşâyihtir. Hub: Sevgi Cemâl: Yüz

"Yüzünün sevgisi gönlüme nakış gibi işlendi" diyor. "O işlenince dünya çıktı" diyor. "Terkettim. Çıkardım, attım." Diyor.

"Dünya perestlerin gönüllerinde dünya malı var, dünya sevgisi var. Benim de gönlümde zamanın imamı var" diyor. İmam: Topluma baş olmak, on bin kişiye imam olmuş. On bin kişi ona uymuş. Nerede uymuş? Kitapta, sünnette uymuş.

Meşâyih: Hem şeriatta, hem tarîkatta imamdır. Hem amelde ima-mımızdır. Hem de rûhî terakkide imamımızdır. Meşâyihe İbadette, amelde uymuşuz. Maneviyatta da, kalbten de ona öyle inanmışız ki, Allah'a bizi götürecek. Allah'a bu ulaştıracak. Dünyada ahirette bizi, nefsin, şeytanın hilesinden, hurdasından bizi o kurtaracak. Âhiretin azabından kurtaracak. Kıyametin azaplarından, dehşetlerinden bizi kurtaracak. Cennete de o ulaştıracak. Biz Allah'ın cemalini de onunla seyredeceğiz. Çünkü:

"Kûnû ma'a's-sâdıkıyn" fermanında iki mânâ var.

1- "İlmi ile âmil olan." Hem ilmi var, hem de ilmini yaşıyor. İlim demek: Bilmek, amel demek: Bildiğini işlemek, yapmak.

İlmi ile âmil olan bir âlimle dost olun onu sevin. Onun sohbetine gidin. Bilmediklerinizi öğrenin. Cehaletin karanlığına dalmayın.

Cahil kimdir? Günah işleyen. Haram yiyen. Günahları işleyen.

Âlim kimdir? Günahlardan korkan, şerden, günahtan, haramdan korkan. Yoksa insan ilmi olmakla âlim olamaz. Biliyor ama bildiğini yapmıyor. Diğeri de bilmiyor ama, bilmediğini öğreniyor. Reşahat'ta yazar, Evliyayı Kebir isminde bir meşâyih, daha tarîkata girmeden hocasından okuyormuş. Çok okumuş hocasından. Hocası da Abdülhalik Gücdevani Hazretleri. Bizim Hatme hocanın kurucusu. Aynı zamanda teveccühü yapan zat. Onun zamanında oluyor bu olay:

Abdülhalik Gücdevani Hazretleri kasaptan et almış, eti sardırmış. Ambalajlı, içerisi görünmüyor. Eve götürüyor. Evliyayı Kebir de ona rastlıyor. "Efendim, elinizdeki paketinizi ben taşıyayım." Diyor. O da vermiş. Evine kadar götürmüşler. Ayrılırken diyor ki; "Bu paketin içerisindeki et" diyor. "Biraz sonra gel. Yengen pişirsin de yiyelim" diyor. O da peki diyor. Bir saat sonra eti pişiriyor. Beraber yiyorlar. O eti yerken gönlünde bir sevgi oluşuyor. Sevilen sevdirmedikten sonra, seven sevemez. Sevdirdi ama, nasıl sevdirdi? Bir ufacık paketi evine kadar taşıdı. Onun da hoşuna gitti. Onun için sevdirdi. Aslında Evliyayı Kebir'in hocası başka birisi idi. Ayrıca "Kebir" ismi ona sonradan verildi. O sevgi onda o kadar ileri gitmiş ki, artık onu okutmaz, dershaneye götürmez olmuş, ilmini de bitirmek üzere imiş. Bir gün gitmiyor, iki gün gitmiyor. Hocası bunu aramaya başlıyor. Abdülhalik Gücdevani Hazretlerinin sohbetinden ayrılamıyor ki gitsin. O

kadar çok seviyor O'nu ve sohbetlerini. Sonra hocası bunu aramış, demişler ki: Gitmiş, Abdülhalik Gücdevani Hazretlerine mürid olmuş. Hocası çok kızmış. Vay gitti, o cahillere mi uydu? Demiş. İşte ben şöyle yaparım, böyle yaparım, demiş. Aramış, bulmuş. Niye gelmiyorsun? demiş. O da hocam ben artık ders öğrenemiyorum demiş. Niçin diye sorduğunda, cevap vermiş: O Mübareğin sevgisi o kadar içime doldu ki, ders yapamıyorum. Satırlara bakıyorum. Satırlar birbirine karışıyor demiş. Hocası tenkid etmiş. Aradan birkaç gün geçmiş. Yine bununla karşılaşmış, kızmış. Üçüncü defa rastlamış, yine kızmış. O gece hoca bir günah işlemiş. Günah-ı kebair işlemiş. Bir taraftan da hocası olduğu için saygı gösteriyor.

- "Niye bana böyle yapıyorsun?" demiyor. Ama üçüncü karşılaş-malarında, hoca ağzına geleni söylüyor, söylüyor, o da susuyor. En son ayrılırlarken diyor ki:

- "Hocam sen gece şu günah-ı kebairi işlersin, gündüz de Allah yolun da gidenlerin yolunu kesersin." diyor. O zaman hoca sanki kurşunla vurulmuş gibi şaşırıyor. O zaman bunların Hak yolunda olduğunu, üç günde keramete ulaştığını kabul ediyor. Bu defa hoca ayaklarına kapanıyor.

- "Aman diyor. Hakkını bana helâl et. Sizin yolunuz da Hak. Şeyhiniz de Hak. Sözünüz de Hak. Beni de o dergâha kabul edin." Diyor. Onu da götürüp dergâha kabul ettiriyor.

İşte buradan anlıyoruz ki: Meşâyih sevgisi ne büyük sevgidir ki, dünyayı bir defa da içerisinden çıkarıp atıyor. Allah'ın emri olan ilmi de atıyor insan içinden. İlimin de bir makama kadar geçerliliği var. O ilimden de geçmesi lâzım. Geçemiyor, Mürşitsiz geçemiyor, o ilimden. İlim de bir perdedir. İlim de bir varlıktır. Götürür, götürür, bir istasyona kadar götürür. Orada kalır. Ordan öbür tarafa da bir vasıta lâzım. Allah'a giden vasıtalar: İlim, amel, şariat, tarîkat, hakikat, marifet.

Şeriat: Satırdaki ilim

Tarîkat: Kalbdeki olan ilim.

Kalbdeki ilim Allah sevgisi ile, Allah aşkı ile elde edilir. Medreseden hocadan elde edilmez bu. Herhangi bir sanatkâr ister ki çırağını kendisinden fazla usta etsin. Ki o da ondan iftihar duysun. Hocalar da isterler ki talebeleri ilerlesin. Ama hepsine değil, hangisi ilerliyecekse ona önem veriyorlar. Zeki olana, kavrıyacak olana önem veriyorlar. Abdülhalik Gücdevani Hazretlerine de hocası çok önem veriyormuş. Onu âlim çıkarsın da, kimmiş bunun ustası desin. "Methi nakış, Nakkaşa yakışır." Yani ne demek olur? Bir nakışı gördünse, beğendinse, o nakışı methetme. O nakışı işliyeni methet. Nakışta ne var ki? Nakış olmamış ki. Onu bir işliyen olmuş. Öyle ise maharet işliyendedir. İşleyen methedilecek. Abdülhalik Gücdevani Hazretleri nasıl ki bir paketini taşıması ile Evliyâyı Kebîri kendisine cezbetti, ona Allah sevgisini hissettirdi. Meşâyih sevgisi, Resulullah sevgisi, Allah sevgisi, üçü de aynıdır. Onu kendine bendedince ona satır ilmini daha okutmaz olmuş. "Kitabı açıyorum, yazıları okuyamıyorum." demiş. Hocası bile onu zor anladı. Hocası âlim olduğu hâlde onun günahını bu ilimi öğrenen bildi. Cahil kim? Şeytan. Halbuki şeytan çok âlim idi.

Bu denli ilme malik iken iblis,

Senin ilmini bilmedi o telbis.

Cahil: Günah işliyen, isyan eden.

Âlim: Günahtan korkan. Allah'tan korkandır. Allah ne buyuruyor: "Herkes bildiği ile amel ederse, bilmediklerini biz azimüşşan öğretiriz." Nasıl bildirecek? İlhamla bildirecek. Kalbine doğduracak. Kalb Allah'ın mülkü değil mi? Kalb Allah'ın evidir. Kalbi sahibine teslim edersek ordan doğanlar Cenâb-ı Hakk'ın kelâmlarıdır. Allah'ın emirleridir. Bilmeyerekten senin kalbine gelir o. Bilerek değil. Zâhir ulema da kalbinden konuşur. Ama o dolmadır. Bir kuyuya su doldurursun o da bir süre sonra biter. Ama su kuyudan kaynarsa biter mi? Bitmez. Buradan anlayacağımız şu: İnanmış mı? Kim olursa olsun. Neye? Allah'a. Neye? Ahirete, kitaplara, meleklere, öldükten sonra dirileceğine, hayır-şer, varlık-yokluk, sefâ-cefâ hep Allah'tan gelir. Bir de günahlara inanmış, sevaplara inanmış. Öyle ise orda ne var? Günahları bilmi-yor. Ama bir günah duymuş. Annesinden, babasından, onu yapmı-yor. Diğer günahları öğrenir. Kimden öğrenecek? Âlimden gidip öğrenecek. Bir günahtan kaçmazsa, öğrenmezse öbürlerini sormaz. Öğrenmez. Bir amel olarak onda birini öğrenmiş, onu işlerse öbür-lerini de öğrenir. Demek, herkes bildiğinin âlimi. "Herkes bildiği ile amel ederse, bilmediklerini biz azimüşşan öğretiriz." buyuruyor Ce-nâb-ı Hak. Bu zâhirde anlaşılan bilinen bir öğrenme; aklın, mantığın kabul edeceği şekil.

Bir de bu mantığın dışında olan

Akl-ı cüz etmez ihata Akl-ı kül sensin gönül

Onun için bu tarîkatın esaslarını, makamlarını, nimetlerini bu akıl almaz. Beşer aklı ancak zâhirde görünenleri, bilinenleri alır.

Cenâb-ı Hak, bir de buyuruyor ki: "Bilmediklerini, onun kalbinden doğdururuz." Musa Kelimullah'a Allah-u Teâlâ: "Ya Musa sen kalbinden bir harf bilmiyorsun." dedi. Onu Hızır Aleyhisselam'a gönderdi. Ledünni ilmini ondan öğrendi. Zâhirde Musa'ya Tevrat gelmişti. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Sizin bileniniz ile bilmeyeniniz bir değilsiniz." Bilen bilmeyenden farklıdır. Tabii farklıdır.

Bugün bir tahsil görmüş ile görmemiş bir midir? Bir Kur'ân-ı okuyanla, Kur'ân-ı okumayı bilmeyen bir midir? Az okuyanla, talimini görmüş olan aynı mıdır? Meselâ: Burada yüz tane cemaat olsa, hepsi Kur'ân'ı yüzünden okusa bir tane de hafız olsa o da okusa muhakkak o hafız yüz tane okuyandan daha üstündür. Medrese ilmini okumuş, ayetlerin hadislerin mânâsını biliyor. Bilenle bilmeyen bir değildir. Hâfız olan, Kur'ân-ı hıfz etmiştir. "Hâfız" Allah'ın isimlerindendir. Hıfzetmek, muhafaza etmek. Onun için Hâfız sıfatı verilmiştir. Onda hafız sıfatı tecelli etmiştir. Ama yüz tane hâfız bir âlimin yerini tutmaz. Mânâsını bilen bir hocayla yüz tane hâfız bir olmaz. Yüz tane, bin tane hoca da bir veli ile beraber olmaz. Çünkü o hocaların ilimleri dolma, kaynama değil, ledünni ilmi kaynamadır.

Bu da Allah'a olan sevgisine, Allah'a olan inancına bakar. Allah'a olan itaatine bakar, ilmi az ama fevkalade itaat ediyor Allah'a. Bir de var ki ilmi çok ama tatbikatı yok. Allah hepinizden razı olsun. Allah hepimizi nefsimde dahil, büyüklerin izinden ayırmasın. Pirimizin eteğinden elimizi kaydırmasın. Pirimizin sevgisini gönlümüzden almasın.

"Ve tekûnû ma'a's-sâdıkıyn." Sadıklarla beraber olun. Buyuruyor Cenâb-ı Hak. Sadık olun demiyor. Öyle olmuş olsaydı. Burda meşâyihe gerek yoktu. Herkes kendisini yetiştirirdi. Herkes kendisi sâdık olurdu. Bir müslümana bir mürşit şarttır. Meşâyihsiz, mürşitsiz olmaz. Meşâyihsiz mürşitsiz olan bu zamanda yolunu kaybeder, yolunu sapıtır. Ehl-i bid'at yolları var, ehli sünnet yolu kaybolmuş. Allah'a giden yol, kitap, sünnettir. Kitap-sünnet olmazsa Allah'a giden yol değildir. Cesedin hepsi toprağa gider. Rûh Allah'tan geldi, Allah'a gidecek. Ama ne ile gider, nasıl gider? İman, amel, ihlas ile gider. Şeriat Allah'ın emridir. İman, ihlas, amelden ibarettir. Din, bilmek, ameli işlemektir. İhlasta: Bütün amellerini maddiyattan, menfaatten, riyadan korumak. Hiç bir maksat menfaat düşünmeden bu dünyada bir makam, mevki düşünmeden Allah rızası için yapıyorsa, ihlas budur. Allah'ın indinde geçerli amel de budur.

Çünkü:

Riya ile olan amel seni nârdan halas etmez.

Çünkü amellerin başında namaz geliyor. "Riya ile namaz kılanlar Veyl Deresinde azap görecektir" buyuruluyor. Halbuki namaz başta gelen ibadettir. Allah'ın emirlerinin hepsinin başında namaz geliyor.

İbrahim Aleyhisselam meleklere dedi ki: "Siz benim yardımıma gelmeyin, Rabbim beni görüyor. Siz aradan çıkın" dedi.

Peygamber Efendimize de bütün dünya müşrikleri bir yetim olduğu halde, fakir olduğu halde üzerine hücum ediyorlar. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor? "Habibim ben sana yeterim." Dünya hep senin düşmanın olsun. Ben sana yeterim. Ne kadar teşebbüse geçiyorlar. Yine Muhammed'i yok edemiyorlar. Defalarca. Çünkü onu Allah muhafaza etti.

Niceleri yâr der gönlü binada.

Nicesinin gönlü bey ü şirada.

Bunlar Allah'ın emirleri. Allah'ın emirleri deyince, zinaya Allah'ın emri yoktur. Allah yasaklamış zinayı. Ama bunların da olacağı Allah'ın emridir. Emir deyince kul istiyor, Allah da halk ediyor. Kul istemezse Allah halk etmez. "Kulum iste vereyim." diyor. Ne istiyorsun? Apartman verir. Murad etmişse veriyor. Yalnız burada bizim bir inancımız var ki? Biz dünyayı istemeyelim. Âhireti isteyelim. Dün-yadaki isteklerimizi de anlayamadığımızdan dolayı, biz de apartman isteriz. On tane dairemiz olsun bir tanesinde oturalım, dokuzunu kiraya verelim de rahatça yaşayalım. Ama müslüman olarak Allah bunu bize vermez. Ahiret istiyorsak, hayırlısını istiyorsak Allah bunu bize vermez.

"Kulum iste vereyim." Derken bu istek ikiye ayrılıyor. Âhiret-Dünya. Dünyayı istedinse ahireti isteyemezsin. Zaten âhireti kazanamazsın. Âhireti istedinse dünyayı isteyemezsin. İstesen de vermez Allah.

Hepiniz görüyorsunuz. Çarşılarda pazarlarda, gençler birbirlerini arkadaş edinmişler, geziyorlar, tozuyorlar. Bunlar zina değil mi? Zina. Sonra bir zengin gelirinin bir kısmını oraya bağlamış. Kadın-kız peşinde bu zina değil mi? Bu da çoğalmış şimdi.

Niceleri yâr der gönlü binada.

Niceleri yâr der gönlü zinada.

Nicesinin gönlü bey ü şirada.

O yâr kimdir bilemedim ne çare.

Allah sevgisi, Resulullah sevgisi ile elde edilir. Resulullah ne ile sevilecek? Vâris-i enbiya olan velileri ile. Niçin? Peygamber Efendimiz, Sıddık-ı Ekber Efendimize nasıl bir vasiyette bulunmuş, hasta iken mübarek: "Ebubekir namazı kıldırsın. Size nasihatı O yapsın. İma-mınız olsun. Hutbeyi okusun." Bu emir olduktan sonra da, bütün sahabeye. Bu emir olduktan sonra Sıddık Ekber Efendimize özel emri var.

"Ya, Yârıgârım Ebubekir: Sana biat etmiş olan bana biat etmiş olur, sana biat etmeyen, bana biat etmiş değildir. Senin kabulun benim kabulum. Senin reddettiğin benim reddimdir. Senin kabul ettiğini ben kabul edeceğim. Senin reddettiğini ben reddedeceğim."

İşte bu tarîkat böyle. Bu emir hep birbirine devir yapmış gelmiş. Tâ ki ikinci bir defa tazelenmiş.

Ubeydullah Hazretleri, Nakşibendi Efendimize âşıkmış. O'na kavuşamamış, O'nun revhaniyetini görmüş. O'nun rûhunu görmüş. O'na kavuşamadığı için çok müteessir olmuş. Meşâyih arıyor arıyor, bulamıyor. Çünkü Nakşibendi Efendimizin revhaniyeti onu almış. O'na akmış. O'nu daha hiçbir meşâyih alamıyor. Neticede Nakşi-bendi Efendimizin halifelerinden en genci olan, çok âlim Yakub-u Çerhi Hazretlerine rastlamış. Ondan ders almak istemiş. O'nun yüzünde de alacalıklar varmış. Yüzünü sevmemiş, elini uzatmış. "Tut bu elden" demiş. "Bu el Nakşibendi Efendimizin eli. Nakşibendi Efendimiz, bana buyurdu ki: Senin elinden tutan benim elimden tutmuş olur. Senin kabulun benim kabulüm, Senin reddin benim reddim diye. O çekmiş elini vermemiş. Gönlüne gelmiş ki ben bunun yüzünü sevmedim. O zaman farkına varmış. "Sen bu yüze râbıta edemiyor musun? Öyle ise bu yüze râbıta et" demiş. Manevî yüzünü göstermiş. Düşmüş, bayılmış dayanamamış. Böylece bu emir Yakub-u Çerhi Hazretlerinde tazelenmiş. Tarihi de yakındır. Çok uzak değil. Şahı Nakşibendi Efendimiz Reisi Evliya. Geçmişte ve gelecekte ne kadar evliya varsa hepsinin başı seçilmiş. Peygamber Efedimize âşık olanlar, rüyada görmek istiyenler görürlermiş. Peygamber Efendimiz onlara dermiş ki: "Bizi görmek için niye bu kadar üzüldünüz. Niye bu kadar müteessir oldunuz. Bizi görmek isteyenler Muhammed Bahaaddini görsünler. Onu ziyaret etsinler. Onu ziyaret edenler bizi ziyaret etmiş oluyorlar. Onun sohbetini dinliyenler, bizim sohbetimizi dinlemiş olurlar." Peygamber Efendimizi rüyalarında görenler böyle. Onlara böyle emredermiş. Nakşibendi Efendimiz üveysi olduğu için. Peygamber Efendimiz zikirleri şöyle yap, müridleri şu şekilde yetiştir diye emretmiş.

Nakşibendi Efendimiz'in bir emri var. Buyuruyor ki: "Ben Barigar-ı Resulullah'tan içeri girdim." Barigar-ı Resullah: Atlas nurdan çadır. Yani Fenafirresul olmuş. Nübüvvete dahil olmuş.

Evet içeri girdim diyor. "Ol Hazret sair velilere yapmış olduğu ikramdan fazla olarak bize ikramda bulundu." Bütün hepsi vâris-i enbiya olduğu halde. İkram da şudur: "Benim kabrimin yüz fersah mesafede dört yönüne (Sadece Doğu değil. Batı-Kuzey-Güney) defne-dilen cenazelerinin kabir azabının şefaatini bana

verdi. Ama iman ehli için. Bu da her iman ehli için değil. Ameli olmayan iman ehli azap görecek." Azap biticidir. Geçicidir. Ama nâr ise geçici değildir. Eğer insanların imanı var da ameli yoksa. O tabii azap görür. Günahına göre. Dünyadaki cezasına göre azap görür. Geçicidir. O kadar ya-nar. Bir de var ki, ehl-i nar var. Onlar ebedî kalır cehennemde. Ebedî çıkmazlar. Evet bunların kabir azabını kaldırdı. Allah bunlara şefaat edecek. Halifelerinden Alaaddin'e de (aynı zamanda damadı) kırk fersahlık bir yerin şefaati verildi. Bizim tarîkatımızda da en ufak bir veliye bir bölgenin bir fersahlık yerinin şefaatı verilir.

Onun için hanımefendiler yolumuzu seçmek için tarîkata girmek lâzım. Bir mürşide bağlanmak lâzım. Sapık yollardan, bidatlardan kurtulmak için. Mürşitsiz olmuyor. Mürşit insanları irşad eden bilmediklerini bildiren. Hakkında hayırlı olan bilmediklerini bildirir. Hakkında hayırlı olmayan bildiklerini unutturur.

İrşad: Kalbî sevinmektir. Bu da ancak Allah'ın rızasını kazanmak, Allah'ın cennetini kazanmaktır. Allah'ın cemâlini kazanmaktır. Allah'ın Cemâlini görmektir. İrşadın bir anlamı da bizim kapalı olan kalplerimizin açılması gerekiyor. Kalplerimiz açılmazsa irşad olamayız. Herşeyi kalp duyuyor. Acıyı, üzüntüyü, sevgiyi, sefâyı, cefâyı kalp duyuyor. Ama bu kalbi insan Allah'a tamamen verirse. Allah'a teslim ederse. Allah'ın rahmeti de o kalpte tecelli ederse, Allah'ın rahmeti nedir? Allah'ın sevgisi ile tecelli edecek olan Allah'ın nurları esmâ nuru, sıfat nuru, Zat nuru tecelli ederse, işte o kalp açılmıştır. Eğer biz Allah'ı hiç unutmazsak 366 damardan Allah'ın feyzi, nuru o kalbe geliyor. İşte kalp o zaman şad olur. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Sizin kalbinizi ancak zikrullah doyurur. Başka bir şey doyurmaz." Öyle ise zikrullah ile o kalb doyarsa o kalbe birşeyler girmez. Eğer zikrullah ile doymazsa o kalbe çok şeyler girer. Hepsi nöbetleşirler. Kavga yaparlar. O der ben gireceğim. Diğeri der ben gireceğim. Bunlar dünya arzuları.

"Şeyhi olmayanı şeytan kandırır."

25.6.1992

En büyük nimetimiz meşâyihimizin olması. Allah'a şükür.

Büyük alim Niyazi Mısrî Hazretleri tasavvufa girince ne demiş.

Öyle sanırdım ayrıyan, dost gayrıdır ben gayrıyam

Benden görüp işiteni bildim ki ol cânân imiş

Diyor ki: Ben zannederdim ki, Yârdan mânâ: Allah! O ayrı, ben ayrı. Ben anladım ki bana keşfedildi ki, benden görüp, işiten O imiş.

Birde buyurdu ki:

Sağ ü solum gözler idim dost yüzünü görsem deyu

Ben taşrada arar idim ol cân içinde cân imiş.

Cesedin içeresindeki ruh makamına ulaşırsa ayrı mıdır? Değil. Gayrı mıdır? Değil. Meselâ; bir insanın azasından bir parmağını kaydırmış olsa. Bu parmak koca vücutta bir parça. Parmak çok küçük. Bunda cân da yok. Ama bu parmak vücuda birleşirse büyük bir cisim olur. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor? "Ben kendi rûhumdan rûh üfledim." İnsanlara üflemiş. Kendi rûhundan üflenmişse bu rûh gider. "Herşey aslına rücu edecek." Allah'ın emridir. Rûhun aslı Al-lah'tan gelmiş, Allah'a gider. Şeriat, tarîkat, hakikat, marifet ile gider. Veli demek Allah'a kulluğunu yapmış demektir.

Mâlikimin mülküne mihmân oluram kime ne

Sâni'in sun'un görüp hayrân oluram kime ne.

Mâlik: Yerlerin, göklerin herşeyin sahibi kimdir? Allah'dır.

Mâlikin mülkü derken, hiçbir şey yok iken O vardı. İnanmışsak amenna. Allah'ın varlığı ezelî ve ebedî. Allah'ın Zat'ından başka, bütün bu mahlûkat, halkiyyet sonradan var edilmiş. Nasıl var edilmiş. Allah yoktan var etmiş. "Ol" demiş, olmuştur. "Olma" deyince hepsi yok olacak. Herşey yok olacak. Allah'ın Zat'ı kalacak." Ayeti kerimesinin gereği olarak insanlarda yok olacak. İnsanlar da bu tecelli ediyor. Peygamberlere inandığımız gibi velilere de inanacağız. Peygamberler olmadığı zaman halka hizmeti kim görmüş. Allah'ı bu insanlara tanıtan kim olmuş? Veliler olmuş. Hz. İsa ile Peygamber Efendimiz arasında altıyüz küsür sene geçmiş. Hz. İsa'yı asacaklardı. Astıklarını zannettiler. Bu altı yüz sene İncil'i neşreden kim oldu? On bir kişi idi. Onlar da kaçtılar. Herbirisi bir memlekete gizlendiler. İncil'i neşrettiler. Cenâb-ı Hak ne buyuruyor: "Ben Peygamber göndermediğim kavime azap etmem." diyor. Zaman gelmiş, asırlar geçmiş. Peygamber gelmemiş. Bazı dönemler var. Peygamberlerin onu, yüzü, otuzu birarada gelmiş, arz üzerinde. Hz. İsa ile Peygamberimiz arasında altı yüz yıl. Peygamber gelmedi diye Allah o yıllarda yaşayan insanlara azap etmiyecek mi? Edecek.

Niçin? Vâris-i enbiya olan velilerini yolladı. Bir Peygamber gidince, öteki peygamber gelinceye kadar onun kitabı, dini feshedilmiyor. Veliler peygamber değil ama Peygamberin vekili oluyorlar.

Abdülhalik Gücdevani Hazretleri üveysidir. Hızır Aleyhisselam onu öğrenci gibi önüne almış. Yetiştirmiş. Zaten Gücdevani Hazretleri Nakşibendi Efendimizin de manevî şeyhi.

Nakşibendi Efendimiz onu görmemiş. İkisinin arasında, iki buçuk asır geçmiş. Abdülhalik Gücdevani Hazretlerini Hızır Aleyhiselam yetiştiriyor. Nakşibendi Efendimizi de Gücdevani Hazretlerinin revhaniyeti yetiştiriyor. Sade o değil. Nakşibendi Efendimizi dört büyük evliya yetiştiriyor. Bunların hiçbirini görmemiş. Abdülkadir Geylani Hazretleri, Necmeddîn-i Kübrâ Hazretleri. Ahmed-i Çeştî Hazretleri rû-huna eğitim yaptırmışlar. Kelâm-ı Kibar:

Aşkına Hazreti Piri Tâgi'nin

Reisi Evliya din çirağının

Reisi Evliya: Nakşibendi Efendimiz

Din-çirağı: Dinde onun kadar hizmet gören olmamış. İslamı onun kadar yayan olmamış.

Hakikat bahrinin, çâr ırmağının

Pir: Mürşit. Piran: Silsile. Bizim silsile altın zincir halkadır.

Piri piran: Kendi pirinden başlıyarak bütün silsiledeki pirlerden, hatta Peygamber Efendimizden yardım talep ediyor.

Desti girim ol cemi-i Piri Piran hürmeti

Küntü kenz'in padişahı, Ruhu Sultan hürmeti

Küntü-kenz'in Padişahı: Hz. Allah. Cenâb-ı Hakk'ın Zatı'nın bü-yüklüğünü kendisi biliyor. Kimse bilmiyor onu.

Ruhu Sultan: Peygamber Efendimiz.

Demek ki veliler, Peygamberler olmadığı zaman halka ışık tut-muşlar. Halkı karanlıklardan kurtarmışlar. Dalaletten hidayete çevir-mişler. Mevlâna: Ne olursan ol gel demiş. Bu ne?

Ne kadar günah işledinse, ne kadar isyan ettinse ettin. Yine gel diyor. Çünkü niçin? Allah'ın rahmeti bol. Allah'ın rahmetinin nihayeti yoktur. Yeter ki kul ne kadar günah işlemişse günah işlediğini ve Allah'ın da rahmetinin bol olduğunu bilsin. Şeriatta benlik yoktur.

Tarîkatta benlik perdedir. Berzahtır. Benlik insanın Allah'a giden yolunu keser. Şems"in kullandığı Ben kelimesi onun başının kesilmesine sebep oldu. Her ne kadar onu makamına ulaştırmışlarsa da. Onun şehit

olduğu yer, onun makamıdır. Hz. Ali Efendimizin makamı var. Şehit olduğu camide. Ama ceset orada yok. Ama yine orada bir türbe yapmışlar. Birçok veliler vardır ki bunların birkaç tane makamı vardır. Yunus Emre, Veysel Karani ve başkaları. Bir kaç yerde türbesi var. Peki hangisindedir bunların? Hangisinde olduğu bilinmiyor. Ama nasıldır. Birisindedir. Ama diğerleri makamıdır. Çünkü bir evliyaullah'ın olsun, bir nebinin olsun kırk gün bir yerde iskân edinmişse, oturmuşsa orası makam sayılır. Ve orası ziyaret de edilir. Ziyaretgâhdır. Çünkü neden? Yerde şeref yok. Şeref insanlarda. Allah'ın makbul olmuş bir kulu, bir velisi nerede olursa orası şereflidir. Kırk gün iskân etmiştir. Orası makamdır. Zikri ehlinden almak çok önemlidir. "Şeyhi olmayanların şeyhi şeytandır." Şeytan kandırıyor. Çok abidleri kandırmış. Cenâb-ı Hak: Sizin bileniniz ile bilmiyeniniz bir değilsiniz buyuruyorsa, bugün zâhir ilmi olandan, zâhir ilmi olmayan farklıdır. Zâhir ilmi olandan da bâtın ilmi olan farklı. Zâhir ilmi, bâtın ilmine hiç ulaşamaz. Bir kovaya su doldursanız kullandıkça biter. Ama kaynar bir kuyunun suyu bitmez.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: İnsanlar ulvî, insanlar süflî. Ulvinin manası gökleri aşar, melekleri geçersiniz. Suflinin manası hayvanlardan aşağıya düşersiniz.

Burada İmam-ı Azam'ın bir sohbetini aktaralım.

İmam-ı Azam talebeleri ile gidiyormuş. Zaten onu talebeleri yalnız bırakmazlarmış. Ulemalar kitaplarında bundan bahsediyorlar. "İmam-ı Azam ortada bir ay, talebeleri yıldız gibi. Yürüdükleri yerlere nur saçıyorlardı." diye. Yine böyle gidiyorlarmış. "İmam-ı Azam'ı sevmeyen birisi ile karşılaşmış. İnanmış değil. İnanmak, ehli beyti sevmektir. Onlar (Rafizi) biz de seviyoruz diyorlar ama yalancılar. Nasıl sevgi: Kitap yok, sünnet yok. İbadet yok, gusul yok. Bunlar bize de karşıdır. Bunlardan bir tanesi İmam-ı Azama kasıtlı bir soru soruyor. Yine biliyor ki İmam-ı Azam onu koruyacak. Aksi halde o hakareti yapamazdı. Bir siyah köpek geçiyormuş oradan. "Dur ya İmam bir sorum var sana" demiş. Durmuş. "Ya imam şu köpeğin kılları mı hayırlı? Senin sakalının kılları mı hayırlı?" Bunu söyler, söylemez talebeler üzerine yürümüşler. Parça parça edecekler. İmam-ı Azam heyecanla, şiddetle. "Durun! durun! Eğer elinizi sürerseniz, size hakkımı helâl etmem" demiş. Talebeler donmuş kalmış. İmam-ı Azam hemen tefekkür yapmış. Cevap vermiş:

- "Ben eğer Allah'a olan kulluğumu yaparsam, Allah beni cennete koyacak. O köpek ise cennete gelmeyecek. O zaman benim sakalımın kılları köpeğin kıllarından hayırlı olur. Eğer ben Allah'a isyan edersem, Allah beni cehennemine koyacak. O köpeği cehenneme koymayacak. O zaman benim sakalımın kıllarından, o köpeğin kılları hayırlı olur." O zaman rafizi de düşünmüş doğrudur sözün ya İmam. Haktır sırrın demiş. Bana imanı tarif et demiş.

Hiçbir veli mürşitsiz yetişmez.

Mevlâna, İmam-ı Rabbani, vs. hepsi birer mürşit eğitiminden geçmişlerdir.

"Fakir olmamak için çalışalım"

9.6.1992

Allah aldanmışlardan etmesin. Herşeyin hayırlısını istiyelim. Zengin olmayı düşünmeyelim. Düşünmekle zengin olmayız. Ne kadar koşsak ne kadar çırpınsak zengin olamayız. Fakirlikten de korkalım. Bu zamanda fakirlik de çok zor. Her yolun ortası hayırlıdır. Ortası nasıldır? Fazlası da yok, eksiği de yok. Kimseye de muhtaç değil. İhtiyacından da fazla birşey yok. Fazla olunca da taşıyamıyor insan.

Yemede, içmede, eşyalarda bir sınır var. O sınırı taşırmamak lâzım. Ama taşırıyor insanlar. Avrupa'nın âletleri, Avrupa'nın yaşan-tıları, Avrupa'nın âdetleri gelmiş, girmiş içimize.

Yine de onlara gıpta ediyoruz. Biz onların neyine gıpta edeceğiz? Yaşantılarına değil, çalışmalarına gıpta edeceğiz. Dünyaya fazla çalı-şıyorlar. Allah da veriyor. Ama biz hem dünyaya çalışacağız. Hem âhirete çalışacağız. Çünkü dünya da müslümanın âhiret de müslü-manın. Onlar her ne kadar zenginler, varlıklılar. Daha sıhhatli oluyorlar ama onlar ehl-i dünya. Dünyada onların her istediklerini Cenâb-ı Hak verecek. Ama onların âhirette bir arzusu, isteği olmayacak. Âyet-i kerîme ne buyuruyor: "Müslümanlar o kafirlere imrenmeselerdi müş-riklere imrenmeselerdi Biz onların tavanlarını altından, tabanlarını gümüşten halk ederdik." Allah âlim tabii. Dünya zevkine düşen âhireti kaybeder. Cenâb-ı Hak: "Biz insanlarda bir tane kalp halkettik." İki tane halketmedik ki birine dünyayı koysun birine bizi.

Amel iki: 1- Bedenî amel, 2- Malî amel. Malî amel ne ile olur? Malî imkan var ise ne yapıyorlar? Âhiret için mi harcıyorlar kazandıklarını? İhtiyacından fazlasını âhiret için harcayan yüz tane zenginden on tane çıkmaz. Gayri meşru yerlere, kitaba, sünnete uymayan yerlere harcıyorlar. Allah'a şükür bunlar cemaâtimize değil. Bu zamanda zenginlik ateştir. Fakirlik de ateştir. İkisinden de korkalım. Fakir olmamak için çalışalım. Evvel beden ilmi sonra âhiret ilmi. Bir insan ihtiyaçlarını karşılamak için çalışacak ki ibâdetini yapabilsin. Zenginler için ne buyuruyor:

"Hevâ-yı nefsine tâbi olanlar, kande bulur darü'l-emânı"

Nefsinin arzusuna uyanlar, kabirde darlıktan kurtulamazlar.

Alamazlar özün nefsin elinden

Beşerdir ol dâim eyler ziyânı

Ömür cevheridir kadri bilinmez.

Sakın gafletle geçirme zamânı.

Ömür cevheri çok kıymetli, altından daha kıymetli. Bütün kıymetli madenlerden daha kıymetli. Allah nefse, şeytana uydurmasın. Sonumuzdan da korkalım. Allah sonumuzu hayır getirsin. Dün buraya enişteli

kayınlı birisi geldi. Bir tanesi selam verdi. Diğeri selam vermeden geçti oturdu. Meğerse adam keşmiş. Hiç ayık değilmiş. Buraya sohbet dinlesin diye getirmişler. Önce ibâdete çok düşkünmüş. Şimdi kötü arkadaşlarının etkisi ile içkiye müptelâ olmuş. Geldi oturdu selam da vermedi. Yüzünde nur eseri de kalmamış. Çay geldi ona da ikram etmek istediler. Bir de baktık kayboldu. Epeyce de cemaat vardı. Kaçtı gitti. Onu getiren müteessir oldu. Hanımı da gelmiş o da müte-essir oldu.

"Kişi, kişinin rahmanı, kişi kişinin şeytanı. Kişi refikinden azar." Bu da Peygamber Efendimizin hadisi. Burada bize olan uyarı: Müslüma-ların dört tane manevî düşmanı var. Hepsinden kötü olanda, kötü arkadaş. Manevî düşmanımız şeytandır. Buna, Allah yetki vermiş. Vesveseyi şeytan veriyor bize. Diğer düşmanımız nefs-i emmâremiz, şeytan ona öğretiyor vesveseyi, herşeyi aklımıza getirmeyi.

İnsan Allah'a, Peygamber'e inanmakla, huzur yapmakla, salavat getirmekle, şeytan vesvesesinden kurtulabiliyor. Gönlüne getirdiği birşeyi bakıyor ki kitaba sünnete uymuyor. Onun şeytandan oldu-ğunu biliyor. Nefsinin arzusu şeytana uyuyorsa günahı işletir. Allah'ın emirlerini yapıyorsa sevap işletir. Elimizde silah, euzu besmele, salavat, tevhîd.

Sizlere defalarca rahat oturun diyoruz. Emir adabın üzerindedir. Osmanlı padişahlarından birisinin dört tane veziri varmış. Vezirlerinden bir tanesini çok severmiş. Onunla çok muhabbet yaparmış, öbürleri de kıskanırlarmış. Padişah bunun farkında imiş. Bir altın işlemeli kıymetli bardağı varmış. Bir gün vezirin birisinden su istemiş, o bardağa doldurmuş, getirmiş. Padişah suyu içmiş sonra vezirine demiş ki, bardağı vur kır, kıramamış.

- "Efendim bu zât-ı âlinize mahsus bir bardaktır. Çok kıymetlidir. Ben kıramam" demiş. Sıra öbür vezire gelmiş. O da kıramamış. Üçüncüsü de kıramamış. Bu sefer o çok sevdiği vezirinden istemiş.

- "Şu bardağı kır" deyince, vurmuş kırmış. Padişah sormuş

- "Diğerleri bu bardağı kıramadı. Sen ne cesaretle bu bardağı kır-dın?" demiş.

- "Efendimiz bu bardak çok kıymetli, ama senin sözünden de kıy-metli değil" deyince Padişah:

- "Bakın anladınız mı, onu neden çok sevdiğimizi?" Evet emir, âdâbın üzerindedir.

Bu cemaâtin içerisinde, çok çok olsa diz çökülü oturmaya alışkın on tane vardır. Alışkın olmayanlar, üç dakika, beş dakika oturur dizleri ağrıyınca ne olur? Bir zahmet olur, azap olur. Bundan dolayı kaçar. Daha gelmez. "Oraya gidiyorum, dizlerim ağrıyor. Herkesten ayrı otursam olmaz, onlar gibi otursam dizlerim ağrıyor" der.

Sensin bize bizden yakın

Görünmezsin hicap nedir.

... ...

Ben sana kulluk etmedim

Rah-ı rızana gitmedim

Hem fermânını tutmadım

Cürmüm ile geldim sana

Senden utanmadım hemân

Ettim günah gizli ayan

Vurma yüzüme el aman

Cürmüm ile geldim sana.

Hadd-i tecâvüz eyledim

Deryâ-yı zemmi boyladım

Malum sana ben neyledim

Ne yaptımsa ayan sana

Burada tecâvüz sınırını aşmak, deryâ-yı zem: Günah deryası.

"Cürmüm ile geldim sana." İsyanımla, günahımla geldim sana

Günahını bilmek gibi bir kurtuluş yoktur. Kim günahını bildi, Allah'ın azâmetine sığındı ise, o kurtuldu.

Kuddusî isyânda şedid

Amelde bir battal pelid

Lakin senden kesmem ümid

Cürmüm ile geldim sana.

Çok şükür, bin şükür, nihayetsiz şükürler olsun.

•

"Manevî fakirlik Allah'ı kazandırır."

18.6.1992

Evet Efendiler, Allah'a şükür. Cenâb-ı Hak bu nimetleri bize ihsân etmiş. Evvela müslüman halk etmiş. Müslümanlardan seçmiş. Ço-ğunlukta olan küfürde bırakmamış bizi. Habibine ümmet etmiş. Üm-metten de seçmiş bizi.

Hristiyanların kilisesi var

Yahudilerin havrası var

Mecûsîler ateşe tapıyorlar, sığıra tapanlar, güneşe tapanlar var.

Müslümanız Allah'a şükür. Fakat biz yaşıyoruz. Yaşamayan da, ben de müslümanım der. Ve cennet de benim der. Hani amel, amel yok. Bunlardan da Cenâb-ı Hak bizi seçmiş, şeriatımız var, tarîkatı-mız var. Hakikate ulaşırız inşaallah. Bize en büyük ihsân marifete ulaşmaktır.

İlim insanları yükseltiyor. Ama aslında ilim insanları alçaltsın ki Allah yükseltsin. Âlim olanlar tabii ki seçilmişlerdir. Cenâb-ı Hak da ne buyuruyor: "Sizin bileninizle, bilmeyeniniz bir değilsiniz." Bilen bilmeyenden farklıdır. Ama bu bilmenin de kaç türlü anlamı var? Bir âlim olmakla ben biliyorum demek mi oluyor? Yunus Emre ne demiş:

İlim ilim bilmektir

İlim kendin bilmektir

Sen kendini bilmezsen

Ya niçin okumaktır?

İlimden manâ, kendini bileceksin. Kendini bilmedikten sonra sen âlim değilsin. İlim bir taraftan zâhirde ilim sahibini yükseltir. İlim sahibini yükseltir ama, ilim sahibini halk yükseltecek; kendisi değil. Kendisi ilminden dolayı yükselirse, onu Allah hakîr eder. Çünkü ilminden dolayı yükselmek demek, kendisinde gurur kibir oluşması demek oluyor. Halkı kendisinden aşağı görmek demek. Bir âlim tarîkata girmezse ilminden geçemiyor. Şeriatta ilim, ibâdet, hayır çok kıymetlidir, çok geçerlidir. Zâhir âlimlere göre. Ama tarîkatta bunların hiçbir kıy-meti yoktur. "Ameli güzel işle. İşlememiş gibi bil." diyor. Bir hadis var-dır: "Kişi ameli ile cennete giremez." Ancak nasıl girer cennete?: Allah'ın fazlı, tevfiki, kişinin mertliği ile girer.

Yani kişiye Allah cenneti ikram ederse, kişi de mert olursa cennete girer. Burada mertlik denilince nefsi yenmektir. Nefsini yenmek. Tarî-katta ne var. Cânı vermek var. Cânân'ı bulacaksın. Cânân'dan mânâ Allah.

İki türlü fakirlik vardır. Maddî fakirlik, manevî fakirlik, ikisi de ge-çerlidir. Maddî fakirlik cenneti kazandırır. Manevî fakirlik Allah'ı kazandırır.

Bütün meleklerin, cinlerin, insanların ilmi toplandığı zaman Peygamber Efendimizin ilminin yanında, deryada bir katre gibi kalırmış. Böyle iken Mirac'da "Ya Rabbi! Fakirliğimle geldim, yokluğumla geldim" dedi. Cenâb-ı Hakk'ın çok hoşuna gitti bu. Amel fakirliği budur. Nakşibendi Efendimizin, Muhammed Parisâ Hazretleri ne iltifatları, methiyeleri çok farklı imiş. Ulema bunu araştırıyor. Niçin? Neden? Niçin bu kadar terakki etmiş. Amel ise, hepsi işlemiş. Velâyet ise hepsi velâyete ulaşmış. Ama velâyete geçenlerde de farklılık vardır. Velâyet ki... Velilerde de farklılık var. Ulemâ inceliyor. Muhammed Parisa Hazretleri diğerlerinden farklı ne amel işlemiş ki, bu dereceye ulaşmış. Diyorlar ki: Muhammed Parisa Hazretleri bütün tasavvufta, şeriatta olan amellerinin kârını, kemâlini yokluk deryasına atmış. Sahip olmamış da onun için bu kadar terakki etmiş. Emsâlini geçmiş. Emsâli velîler içerisinde marifete ulaşmış. Şeriatını, amelini, ibâdetini, tarî-katını yapacaksın da bunlara hiç itibar etmiyeceksin. Hepsini yok edeceksin. Gönlünden çıkaracaksın. O zaman en yüksek makama da ulaşacaksın.

Aşık imdi varlığını ver yokluğa.

Bu yokluk âşıklarda olur. Âşık olmadan yokluk olmaz. Âşık olmayanın ilmi varlıktır. Ameli gözünde bir varlıktır. Kerâmeti gözünde bir varlıktır. Âşıklar ilmi de atıyor, ameli de atıyor. Kerâmeti de istemiyor. Kerâmetten geçmezse âşık değildir. Âşık olmayan kerâmetten geçemez. Kendini ibâdete verecek. Fazla ibâdetle de yol alınır. Fakat aşk ile daha seri gidilir. Aşka düçâr olmayanın büyük amelinden, aşka düçâr olanın küçük ameli makbuldür. Niçin? Aşka düçar olmayanın ameli gözüne dağlar gibi görünür de onun için. Ama aşka düçâr olanın ameli gözüne görünmez. Hepsini yok eder. Neticede hakiki varlığı O olur. Zâhir şeriatta ilim, ibâdet çok önemlidir. Tarîkatta bunların yaşanması var. Tatbikatı var da önemi yoktur. Kıymet verilmiyor. Niçin? Tarîkata geçen bir insan öyle Allah'a, öyle Râbıtaya rabtoluyor ki, muhabbet, ihlas, âdâb, teslim. Teslim olan mürid bir âlettir. O bir nakıştır. Nakışın neyi vardır? Nakışın bir hüneri olmaz. Nakışı işleyendedir marifet. Nakış medhedilmez. Nakkaş medhedilir. Bir âletin nesi var? Onu çalıştıran bir ustası var. Bir insan tarîkatta ihlas denen bir sıfatı elde ederse, muhabbeti olur. Bunlar birbirine bağlıdır. Muhabbet olmazsa ihlas olmaz. İhlas olmazsa muhabbet olmaz. İhlas olmazsa âdâb olmaz; âdâb olmazsa ihlas olmaz. Âdâb olmazsa teslimiyet olmaz. Teslimiyet olmazsa âdâb olmaz. Bunlar tarîkatın şartları. Sen cansız bir âletsin. Öyle ise ilim de senin değil, amel de senin değil. Hiçbiri senin değil. Evet Allah'a şükür, bin şükür, nihaî şükürler olsun ki Allah bu zamanda bu nimeti nasip etmiş.

"Rûh sana emanettir. Beden de sana emanettir.

Muhafaza edersen Allah'ı memnun edersin"

12.6.1992

Söz ile bir kalbe doğmaz ledünnî

Bütün âzâları dil olmayınca

Nefs-i emmârenin bilinmez fendi

Gönül şehri Bahr-ı Nil olmayınca

Söz ile bulunmaz bir sâdık muhib

Derde düşmeyince aranmaz tabîb

Her bir şukûfeye konmaz andelîb

Madem ki içinde gül olmayınca

Her bir âşık vâsıl olmaz yârına

Berdâr olmayınca vuslat dârına

Pervâneveş düşüp aşkın nârına

Mansur gibi yanıp kül olmayınca

El çek mâsivâdan bırak bu câhı

Raz-ı derûnundan eylegil âhı

Cânân ellerinin açılmaz râhı

Varıp bir kâmile kul olmayınca

Pîr-i Sâmi gibi sahib-irşâdı

Bulup kapısında kılak feryâdı

Hiç birimiz bulamazık necâtı

Bizim delîlimiz Ol olmayınca

Sâlih bu sözlerin yalan olamaz

Her beşer sûretli insân olamaz

Herbir kimse ehl-i irfân olamaz

Kırk yerden yarılmış kıl olmayınca.

Sâlih'in sözleri yalan olamaz.

Her beşer sûretli de insan olamıyor. İnsan olabilmek için "ehl-i irfân" olacakmış. Ehl-i irfân olmak için de kıl kırk yerinden yarı-lacakmış. Ehl-i irfân olmak için kalb ilmi olacak. Ama kalb ilmini ne ile elde ediyor insanlar? Allah'a olan aşk. Allah'a olan korku. Allah'a olan itaat. Sadece aşkla olmaz. İtaat olacak. Korku olacak. Meselâ: Sün-netin dışında çok mezhepler var ki; Bunlar ehl-i aşk ama ehl-i sün-net değiller.

Onun için Sâlih'in bu sözleri yalan değil. Ama bu beşer görünenler de beşer değil. Çünkü küfrü yaşayan da beşerdir. İmanı yaşayan da beşerdir. Bu beşer olarak görünen cisimlerdedir. Bu örtüdür. Esas sûreti olan görünmeyenin örtüsü oluyor. Beşer olmak için kılı kırk yerden yaracak. Hiç kırk yerden yarılır mı? Allah korkusu, Allah aşkı, Allah'a olan itaat kırk yerden yarar. Bizde Allah'a şükür muhabbet var. Ama "ehl-i itaat" olacaksınız. Takvanız olacak. Korkunuz olacak.

Muttakî olan kurtulur diyor. Muttakî kim? Sizin en çok muttakî olanınız, en çok Allah'tan korkanınız. Allah bizi noksan sıfatla halk etmiş. Cânân ilinde olan Allah'ın zâtıdır. Allah'ın azâmetidir. O yol kapalıdır. O yolu kim açar. Ancak bir kâmile kul olunca, O açar. Bu nedir? Meşâyihe olan inanç, meşâyihe olan sevgi, meşâyihe olan saygı. Meşâyihe olan sevgi Allah'adır. Meşâyihe olan inanç Resulullah'adır. Meşâyih sana noksanlığını bildirir. Noksanlığını bilirsen onu ikmal edersin. İkincisi senin kalbini temizler. Kalbin temizlenmezse, meselâ kirli bir tabağın içerisine ne koyarsan kirlenir. Kalbimize gelen masiva, dünya, şuğul bizi yolumuzdan da geri koyuyor. Bizi rahatsız, huzursuz da ediyor. Ancak bu dünyayı ve çeşitli düşünceleri kalbten silen ne oluyor? Meşâyih sevgisi. Kalbi silinen ne olur? Kalbi açılır. İrşad sahibi seni şâd eder.

Hiçbirimiz bulamazık necâtı

Necât: Ateşten kurtulmaktır.

Hiçbirimiz cehennemden kurtulamayız eğer o delilimiz olmazsa.

Söz ile bir kalbe doğmaz ledünni

Ledünni: Kalp ilmi.

Bütün âzâların dil olmayınca.

Bütün âzâların dil olmayınca, onun kalbinden ledünni ilmi doğmaz. Bütün âzâları yasaklardan korumaktır. Bütün âzâları Allah'a yönelt-mek, Allah'a itaat ettirmektir. O zaman ne olur? Allah'ın inâyeti ile, Allah'ın hidâyeti ile, bir mürşidin himmeti ile ne olur? Âzâların zikir yapar, bir de var ki zâhir şeriatta bu âzâları yasaklardan korumak. Elimiz, gözümüz, kulağımız, dilimiz vs. isyanın âleti bunlar. İtaatin de âleti bunlar. Yasaklara gözümüzle bakmazsak, kulağımızla dinlemezsek, dilimizle konuşmazsak, yasaklara elimizi uzatmazsak, yasaklara ayağımızla gitmezsek ne olur? Şâd oluruz.

Söz ile bir kalbe doğmaz ledünni

Bütün âzâların dil olmayınca.

Bütün âzâlarını, Allah'a yönelteceksin. Dilden manâ zikir, bütün âzâların zikir yapacak.

Zâhir şeriata göre bütün âzâlarını yasaklardan korursan, bir de meşâyihe inanırsan, şeyhine hizmet görürsen, bu sefer ne olur? Kalbin inanır. Kalbin inanması ile beraber kalbin zikir yapar. Kalbin zikir yapınca bütün âzâlara akseder. Bir arabanın, bir kamyonun moturu çalışınca ne oluyor? Bütün âletlerinde bir hareket meydana geliyor. Motor çalışmazsa eğer, hiçbir yerde ses yok, hareket yok. İşte insanların kalbi de bir motor. Ama iki görevi var:

1- Görünen zâhir görevi. Vücudun kanını toplar ve damarlara ulaştırır.

2- 366 damarın merkezi. Kalp zikir yapmaya başlayınca bütün âzâlara yayılır. "Sultanî zikir" olur. Bu da kalbin görünmeyen, tarîkatta bilinen görevi. O zaman Cenâb-ı Hakk'ın sayısız "kesiren" zikir yapın demesi tecelli ediyor.

Bir binada 366 pencere olsa hepsinden güneş gelse ne olur? Bina pırıl pırıl aydınlanır. 366 damardan da Allah'ın feyzi gelirse o kalbe 366 çeşmeden su gelirse, o kalb çağlayan olur.

Söz ile bir sâdık muhib bulunmaz

Derde düşmeyince aranmaz tabib

Cenâb-ı Hak: "Biz insanı çok kıymetli halk ettik. Kendi ruhumuzdan ruh üfledik." buyuruyor. O ruh bize emânettir. Neye benzer bu. Çok kıymetli bir şeyi zamanında birisi sana vermiş. Çok kıymetli bir şey. Sen o emâneti temiz tutsan muhafaza etsen onu memnun edersin. Rûh da sana emânettir. Onu muhafaza edersen Allah'ı memnun edersin. Eğer muhafaza etmezsen, ihânet edersen sana ceza verir. Ceset de sana emânet. Ne diyor:

Can senin, bu ten senin

Yürek yaralı Sâlih.

"Daha benden ne istiyorsun her şey senin Yarabbi" diyor. Yunus Emre ne demiş:

Sen düzdürdün beni

Sen düzdün beni.

Çün ayıp içün yarattın bedeni.

Beni ben düzmedim. Sen yarattın beni diyor. Ama ayıbımızı noksanımızı bilemiyoruz. Bilsek zaten kurtulacağız. Allah'ın halk etmiş olduğu nimet o zaman anlaşılacak. Cenâb-ı Hak Kur'ân'ı göndermiş. Peygamber göndermiş ki bilelim.

"Gıybetten sakınalım."

30.6.1992

İnsanların bulunduğu bölümler:

1- Hubb-ı dünya: Dünya sevgisi olanlar. bunlar cehennemden kurtaramazlar.

2- Ehl-i dünya.

3- Ehl-i nâr.

4- Şuğl-u süfla: Düşünceler. Yani bir zaruri düşünceler var, bir de keyfi düşünceler var. Zaruri düşünceler mani olmuyor. Keyfi düşün-celer mani oluyor.

Hubb-u dünya şuğl-u süflâ ile varılmaz yola.

Cenâb-ı Hak ne buyuruyor: "Allah'tan geldiniz dünyaya. Yine Allah'a döneceksiniz." İşte yolculuk bu yol. Hubb-u dünya ile bu yolu gidemez. Şuğl-u süflâ da gidemez. Gider ama bu yolu bitiremez. Niçin? Şuğulu mâni oluyor. Bu yol ne ile biter? İnsanlar tam manası ile gafletten kurtulacak ki bu yolu bitirmiş olsun.

"Mûtû gable en temûtû" sırrına mazhar olacak ki bitirmiş olsun. İnsanlar melekî sıfata geçecek ki bu yolu bitirmiş olsun. Meselâ:

1- Hayvanî sıfat var: İbadeti olmayanlar için namaz yok, abdest yok. Günah,sevap bilmiyor.

2- Beşerî sıfat: Tam manası ile Allah'ın yasaklarından kaçmış. Gü-nahlardan kaçmış. Ameli var, günahı yok. Bu nedir? Kitaba-sünnete uyan cemaattan. Cenneti kazanmış, hayvanî sıfattan kurtuluyor.

3- Melekî sıfat: Bu nedir? İnsanlarda olmayan bir güzellik elde ediyor. İnsan melekî sıfata geçince beşerden üstün oluyor. Melekten de üstün oluyor. Gaflet gömleğini atmış oluyor. Cenâb-ı Allah: "Beni çok zikredin" buyuruyor. İşte o insan Allah'ı hiç unutmaz, Yer, içer, konuşur, akrabasına gider, işçilerini çalıştırır. Âmir olur, memurlarına emreder Allah'ı hiç unutmaz. İşte o zaman ne oluyor? O yolculuğu tamamlamış oluyor. Allah'tan geldi. Allah'a gitti. Onun için:

Hubb-u dünya şuğl-u süflâ ile varılmaz yola.

Şimdi hubb-u dünya yok bizde. Tasavvufa, tarîkata kim inanmış-sa, mürşidinin sevgisi kimin gönlünde var ise, onda hubb-u dünya olmaz. Her şey zıddıyetinin karşılığında yok olur. Allah herşeyi çift halketmiş. Zıddiyetli halketmiş. Bizde şuğl-u süflâ var. Bunda da şuğul iki türlü olur. 1- Allah'ın emri. 2-Nefsinin emri. Nedir?

Açlık, insan aç kalınca, hasta olur, zayıflar, ölür bile. E!... çıplaklık da böyledir, zarurettir bunlar. Bunları yerine getireceksin. Diğer şuğul nedir? Meselâ: Buzdolabın var da daha iyisini istiyorsun. Çamaşır makinen var da daha modernini istiyorsun. İşte alacağın birşey var. Onu alamadığın müddetçe o sende şuğul. Aldın

borçlandın, bu sefer o borcu ödemediğin müddetçe o sende şuğul olur. Bunlar manidir. Şuğuldan da kurtulmak lâzım. İşte

Hubb-u dünya şuğl-u süflâ ile varılmaz yola.

Ehl-i kanaat, ehl-i sabır olalım. Ehl-i kanaat olursak eğer, kendimizden yükseğine bakmayız. Kendimizden aşağısına bakarız. O zaman râzı oluruz. Şuğuldan kurtulmuş oluruz. Ehl-i sabır olursak, amelimizi de rahatlıkla yaparız. Zevki, sefayı istemeyiz. Şuğuldan kurtulmuş oluruz, yolculuğu bitirmiş oluruz. Her işi mahallinde düşünelim. Her kelâmı mahallinde konuşalım. Gıybetten sakınalım. Malâyâniden kaçınalım. Şöyle aldım, şöyle sattım, şöyle yedim, şöyle gezdim demek malayânîdîr. Muhabbetinizi azaltır. Bir mecliste malâyâni konu-şuluyorsa oraya gitmezsiniz. Çünkü muhabbetinizi azaltır. Evet olur. Bir akrabanız veya tanıdığınız vardır. Eğer kederi filan olmuşsa, gurbetten gelmişse, hastası varsa, tanıdığınız kimsenin kızı veya oğlu olmuştur. Gider gözaydın edersin. Karşılaştığınız zaman selam verirsiniz. Hâl hatır edersiniz olur biter.

Bir yerde ki gül yoktur ol gülşâneye varmam.

Hem sohbet-i pîr olmayan hâneye varmam

diyor. Orda ne var? Malayânî var. Tarîkatı olmayan, mürşidi olmayan, birbirlerine övünürler. Konuşurlar, o der ben böyle aldım, diğeri der, ben şöyle sattım. Bu tip konuşmalar kalbi karartır. Kitap okuyun. Tarîkatınızdan râbıtanızdan bildiğiniz kadar konuşun. Çünkü bunlar muhabbetinizi artırır. Gaflete fırsat vermez. Yani önemli olan gaflette olmayacağız. 24 saat içerisinde râbıta ile gafletimizi azaltacağız. Allah'ı biz düşünemeyiz. Düşünemeyince unuturuz. Meşâyihi düşünebiliriz. Meşâyihin bir sıfatı var. Bir mekanı var. Şeyh Efendimizi hayal edersek Allah'ı hiç unutmayız. Ne alıyorsak, "Bismillah destur" de! Ne koyuyorsun "Bismillah destur" de! Buradan kalkıyorsun "Bismillah destur" de! Kalk. Oturacaksın. "Bismillah destur" de! Otur. Şu sürahiye uzandın. "Bismillah destur" de! Uzan. Kapıdan çıkıyorsun, bir vesaite biniyorsun. Bir vesaitten iniyorsun. Hep Bismillah destur! Bismillah destur! Bismillah destur de! Bismillah Allah'a; Destur: Şeyh Efendinden izin almak. Madem ki Şeyh Efendimizi büyük gördükse, tarîkatımızın ihlas diye bir şartı var. İnsanın her hareketinde müsaade alması lâzım. Bir de tarîkatın adabı var. Meşâ-yihimiz nerde olursa olsun. Biz onu göremiyoruz ama o bizi görüyor. Öyle ise ondan müsaade al. İcabında burada bir büyük olsa, şu bardağı alacak olsanız, "Müsaade eder misiniz bardağı alabilir mi-yim?" demelisiniz. Adâb budur. Yapmıyorsa âdâb yok. Eğer biz me-şâyihimizi büyük görüyorsak ki ihlas bu demektir, huzurdayız demektir. Huzurda olan bir insan da "Bismillah destur" der. Bu hem bir adabdır, hem de ayıklıktır. Eğer alırken, koyarken "Bismillah destur" demedinse, âdâbda eksiklik bıraktın ve gaflette oldun. İşte böyle ola ola ne oluyor? İnsanda bir sıfat, bir meleke, bir alışkanlık meydana geliyor.

İnsan gaflette iken, râbıtası aklına geldiği zaman veya her ibâdete yöneldiği zaman kendisini zorluyor ki gâfil olmasın, say ediyor ki unutkanlığını atsın. Gafletini atsın. Daima muhabbeti ile beraber olsun. Daima Allah sevgisi ile beraber olsun, Allah'ı unutmasın. Aslında Râbıta karşısında, Allah kalbinde olacak. Râbıta senin aynandır. Râbıta senin kalbinin bekçisidir. Eğer Allah'ı unuttunsa, O senin manen tependen aşağıya kamçı ile vuruyor. Râbıtanın tarifi budur. Şeriat kamçısı var. Onunla vuruyor. Niye unuttun sen diyor. Rabbını niye unuttun diyor. Yoksa ders yapanlar Şeyh Şeyh diye mi yapıyor veya namaz kılarken Şeyh Şeyh diye mi kılıyoruz? Namazın şartları vardır, onları yerine getiriyoruz. Kıyamda kıraat okuyoruz. Rükuda

"Subhânerabbiyel azîm." diyoruz. Şeyh Şeyh mi diyoruz? Yalnız râbıta bir gönül bekçisidir. Gönlümüzü muhafaza ediyor. Yani râbıtalı olursak, Allah'ı unutmayız. Allah'ı unutmak ise Allah'ın sade lafzında kalmayınız.

Mânâ: Mânâ nedir? Kur'ân-ı Kerîm'de Fatiha'yı okuduğumuz za-man, zammı sûre okuduğumuz zaman lafzını okuyoruz. Manâ deyince Allah yok. Ama onu okurken Allah ta kalbimizde ise mana odur. Mânâ nedir görünmeyen. Mânâ var ama görünmüyor. Var olup da görünmeyen Allah'ın lafzı gelmiş. Bize kelâmları gelmiş. Kur'ân gelmiş. Onları okumakla kalbimizde başka birşeyler varsa o zaman bizde mânâ yok. O zaman huzur yoktur bizde Cenâb-ı Hak ne buyuruyor: "Sizin kalbinizde ne beslerseniz sizin mabudunuz odur." Öyle ise kalbimizde olanları atmak için bu kalbe bekçi lâzım. Senin bir bahçen var çok güzel bir bahçen. Yetiştirmişsin her türlü meyvesi, sebzesi var. Fakat oraya bir bekçi lâzım. Bekçi koymazsan ne olur? Oraya muhalifler gelir.

Âdem Babamızı aslında cennetten şeytan indirtmedi. Havva anamız ona tesir etti. Bir buğday tanesi yemekle Cenâb-ı Hak onu cennetten yeryüzüne indirdi. Âdem Babamız cennetten inince 200 sene ağladı. Gezdi. Ama bunu ağlatan ne idi? Sadece o buğday tanesi değildi. Cennet çok ulvî bir makam. Çok kıymetli bir yer, temiz, ferah. Lüks bir yer. 1- Nasıl dünyaya indi ise o hayattan ayrıldı. 2- Cennette Rabbıyla konuşuyordu. 3- Cennette Rabbının Cemâlini görü-yordu. 4- Cenâb-ı Hak Hz. Havva'ya da sıfat nurundan bir nur vermişti. Ondan dolayı onu o kadar seviyordu ki O'nu çok güzel görüyordu. 5- Rabbını en güzel isimleriyle zikrediyordu.

Bu beş şey onu çok ağlatıyordu. Ulvî âlemden geldiği için ağlı-yordu. Cennet ulvî bir makamdır. Kendisi Cenâb-ı Hakk'ı görüyordu. Tanışıyorlardı. Orada dert yok, gam yok, tükendi bitti yok. Aldım, verdim, hasta oldum; böyle şey yok. Bir gaye yok. Oradan bu dün-ya âlemine gelince, bu meşakkatli âleme gelince üzüldü. Ama yine o âlemi kazandı. O ulvî âleme ulaştı. Biz de ulvî âlemden geldik. Onun için kelâm-ı kibarda geçer ki:

Gökte uçar iken indirdin beni.

Gökte ne uçuyordu ceset mi uçuyordu? Annemizin, babamızın vasıtası ile bu ceset meydana geldi. Ama bu cesetten mi ibaret? Bizde bir rûh var. Kıymetli olan rûh. Ceset çürüyüp yok olacak.

Vadi-i virâna kondurdun beni.

Vahşi hayvanlara döndürdün beni

İşte ulvî âlemden gelip, süfli âleme indiğini bilmezse bir insan,o âlemin süfli olduğunu bilmezse tabii vahşi hayvanlara döner. Niçin? Neden? Azaba düşen bir insan, cehenemme giden bir insan vahşi hayvan gibidir. Cenneti kazanamamıştır.

Bir insan gayesini bilmezse nerden geldiğini, nereye gideceğini bilmezse vahşi hayvandır.

Eyledin dilimi lâl kara bahtım.

Bu kelâm-ı kibar âyeti kerîme'ye temas ediyor.

Ayet-i Kerime'de ne buyuruyor: "Biz onların gönüllerini mühürledik, dillerini lâl, kulaklarını sağır ettik."

Kim bunlar? Allah'ı zikretmeyen, Allah kelâmı konuşmayan, vaaz, nasihat dinlemeyen kulak, günahlardan sakınmayan göz. Peygamber Efendimiz bu âyeti kerîmenin mealini hadis-i şerifinde açıklıyor. "Allah'a, âhirete iman eden hayır konuşsun. Hayır konuşamıyorsa sussun. Allah'a âhirete iman eden, vaaz, nasihat dilnesin. Vaaz, nasihat dinlemiyorsa kulaklarını tıkasın (Gıybet ve malayani konuşma-sın)." Allah'a, âhirete iman eden, hakkı batılı seçsin. Yasaklardan gö-zünü korusun. Koruyamıyorsa gözlerini yumsun.

Evet biz ulvî âlemden geldik. Bu ceset yok olacak. Ama Allah bizi yine bir cisimle kaldıracak. Bu ceset kıymetini ne ile bulacak? Kur'ân şeriat cesededir. Dünyadaki her cisim sahibine Allah'ın emirleri var-dır. Yasakları vardır. Cesedin kıymeti de akılladır. Bu ceset balig olacak. Müslüman olacak. Akıllı olacak. Ceset nihâyet toprak olacak. Ruh yine ulvî âleme dönecek. Ama nasıl dönecek? Ağlaması ile, yalvarması ile. Onun için Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Bu dünya âleminde az gülün, çok ağlayın." Niçin buyuruyor ki: "Bu dünya âleminde havf duyana, âhiret hayatında havf olmaz." Bu dünyada neden havf duyacağız? Kulluğumuzu yapabiliyor muyuz? Allah'ın gadabından kurtulabilecekmiyiz? Bunun korkusunu duymamız lazım. Allah'ın gadabı âhirettedir. Dünyada da azap var mıdır? Vardır. Allah çeşitli çeşitli hastalıklar verir. Zillet verir, illet verir, gıllet verir. Bunlar dünya azabıdır. Bunlardan da kurtulamayız. Ancak dünya azabı kimlerde olmaz? Ehl-i dünya olanlar da olmaz. Yani dünyayı düşü-nüyorsa, dünyayı seviyorsa, dünyayı istiyorsa. Onlara Cenâb-ı Hâk hastalıkta vermez. Verse de az verir. Ama müslümanların âhireti kazanması için hastalık, fakirlik ve rezil-rüsvay olacak. Cenâb-ı Hâk bu-yuruyor ki:

"Biz belânın büyüğünü verdik Peygamberlere, hafifini verdik velîlere." Meselâ: Eyüp Aleyhisselam'a verdiği hastalık. Vücudunun etlerini kurtlar yemiş, kemikleri ağaç gibi kalmış. Ama O Allah'tan ne istemiş: Demiş ki: "Yarabbi dilim ile kalbimi muhafaza et" demiş. Hakikaten öyle olmuş. Sadece dili ve kalbi kalmış. Kurtlar yememiş et olarak. Daha sonra nasıl ilkbaharda ağaçlar yeşerir yaprakları oluşursa O'nun da vücudunda tekrar etler kaynamış. Sıhhatini bulmuş. İbrahim Aleyhisselam'a da çok zillet vermiş. Doğuşundan ölümüne kadar zilletten kurtulamamış. Doğumunda annesi onu mağarada bırakmış çocukları kesiyorlar diye. O mağarada annesiz ve memesiz büyümüş. Haftada bir defa gider bakarmış ki ne oldu? Öldü mü? Duruyor mu diye.. Mağaranın ağzına taşları getirip yığarmış ki buna canavarlar gelip zarar vermesin diye. Anne olarak o kadar koruyabilmiş. Ama koruyan Allah, gıdasını da veren Allah.

Fakat annesi her mağaraya gidişinde bakıyor ki, çocuğu tertemiz, sıhhatli, öyle de gelişip, büyüyormuş ki, bir haftada bir aydaki kadar büyüyormuş. Gıdası neymiş? Baş parmağını emiyor. Başka bir şey yok. Ama tertemiz. Sanki hergün için bir anne onu yıkıyormuş. Temizliyormuş gibi. Sonra büyümüş mağaradan çıkmış. Fariziler Nemrud'a demişler ki, bu seneki doğan çocuklar, senin saltanatını elinden alacaklar. O da bütün görevlilere emir veriyor. Kimseyi affedersiniz hanımının yanına bırakmıyor. İbrahim Aleyhisselam'ın babası, Nemrud'un bir numaralı adamı. Aylarca görevlilerin başında imiş. Ama ona görevinin başında iken öyle bir hâl geliyor ki, Cenâb-ı Allah veriyor, kendisini tutamıyor. Hanımının yanına gidiyor. İbrahim Aleyhisselam'a hamile oluyor. Hz. Musa da böyle olmuş. Aynı Fariziler tekrar bakıyorlar. Nemrud'a diyorlar ki, ana rahmine düşmüş senin çocuk. Daha önceden adamlarını eğitmiş. Hamile hanımlar araş-tırılıyor. Rapor tutuluyor. Polisler o hanımları bekliyorlar. Çocuk do-ğunca kesiyorlar. İbrahim Aleyhisselam'ın annesinde de Hz.

Musa'nın annesinde de Cenâb-ı Hâk onların karnını belli etmedi. İbrahim Aleyhisselam'ın annesi gitti. Mağarada doğumu yaptı. Orayı taşlarla kapattı. Gece gidip bakıyor ki çocuk büyüyor. Öyle bir gün geliyor ki annesinin mağaranın ağzına koyduğu taşı itip çıkıyor. O güce ula-şıyor. Karanlıktan nasıl çıkıyorsa semâyı görüyor. Yıldızı görüyor. Parlak yıldızı görünce diyor ki, "Bu benim Rabbımdır." Beni muhafaza eden budur diyor. Yıldızda bir hareket görüyor. Bakıyor ki giderek yok oluyor. "Hayır. Bu Allah olamaz. Bu ağaçları, bu semâları, halk edendir benim Rabbım" diyor sonra ayı görüyor. "Budur benim Rabbım" diyor. Ondaki hareketi görünce "Hayır bu da Rabbim olamaz" diyor. Güneşi görüyor. Onu zannediyor. "Hayır bu da olamaz." "Bu görünenlerin hepsini halkedendir" diyor Cenâb-ı Hak. Geliyor annesini babasını buluyor. Bakıyor ki babası Nemrud'un puthâ-nesinin müdürü. Bir türlü babasını o putlardan vazgeçiremiyor. Babasından o kadar âcizleniyor, o kadar huzursuz oluyor ki Nemrut'la karşılaşıyorlar. Nemrut taraftarlarının yılda bir defa kutladıkları bayram günleri varmış. İbrahim, babasının yanına varınca babası diyor ki:

- "Sen burayı bekle ben de onlara katılayım" diyor. O da babası gittikten sonra eline bir balta alıyor. Putların hepsini kırıyor. En bü-yük putu bırakmış. Onun boynuna da baltayı bırakmış. Kapıları kilitlemiş. Çıkmış, gitmiş. Onlar gelmişler ki burası bekleniyor diye. Bakı-yorlar ki putlar kırılmış.

- "Kim kırdı bunu?" Halkı sıkıştırıyorlar. Kim bekliyordu burayı İbrahim Aleyhisselam. Onu sıkıştırıyorlar.

- "Putları kıranları ya biliyorsun veya sen kırdın." Diyor ki:

- "Ben ne kırdım, ne de biliyorum."

- "E! kim kırdı?" deyince diyor ki:

- "Balta kimin boynunda ise o kırdı."

Onlar diyorlar ki:

- "Bunun canı yoktur, nasıl kırsın?"

- "E! Peki cansız olan şeyi, nasıl mabud edinip tapıyorsunuz." Sonra Nemrut'la karşılaşıyorlar. Nemrut bunu ateşe atıyor.

Bunlar zillet değil mi?

Sonra İbrahim Aleyhisselam Efendimiz, Sara validemizle Mısır'a gidiyor. Sara validemizi, Mısır valisi İbrahim Aleyhisselam'ın elinden kötü niyetle alıyor. Vali kadın-kız peşinde imiş. Sara validemiz de çok güzel. Güzel kadınları mutlaka elde etmek istiyor. Nihâyet onu da İb-rahim Aleyhisselam'ın elinden alıyor. Alıyor, ama birşey yapamıyor. Her yaklaşma arzusunda Allah ona bir havf, korku veriyor. Saray sallanıyor. O zaman diyor ki:

- "Sen kimsin diyor?"

- "İbrahim Aleyhisselam'ın hanımıyım. Sen beni affet bırak da ben de sana duâ edeyim" diyor. O zaman Sara validemizi bırakıyor. Sa-rayın en güzel cariyelerinden olan Hacer validemiz çok akıllı imiş. Ona hizmetçi veriyor. O da getiriyor. İbrahim Aleyhisselam'a bah-şediyor. İbrahim Aleyhisselam'dan da İsmail Aleyhisselâm olunca Sara validemiz İbrahim Aleyhisselam'a baskı yapıyor. Diyor ki:

- "Bu hanım ile bu çocuğu görmek istemiyorum. Bunları götür öyle bir çöle bırak ki isimleri, cisimleri kalmasın" diyor. İbrahim Aleyhisselam o kadar daralıyor ki, zaten yıllar boyu Allah'a yalvardı ki, "Yarabbi sen bana bir oğul ver. Sana kurban edeceğim" diyor. E! Oğlu olunca da Sara validemiz onu kıskanıyor. Çocuk olmadan evvel çok seviyordu. Çünkü Sara Validemiz doksan yaşında, İbrahim Aley-hisselam 100 yaşında. Ve de çocukları olmamış. Çocuğu olunca kıs-kandı.

- "İşte götür çöle bırak. Canlı yaratık olmayan bir çöl olsun. Orada ölsünler" diyor İbrahim Aleyhisselam onun sözü ile götür-müyor. Ama Allahü Teâlâ diyor ki:

- "Ya İbrahim Sara nasıl dedi ise öyle yapacaksın." İşte bugünkü hacıların Hacca gitmeleri orada Mekke-yi Mükerremede say yapmaları, o zamandan geliyor. Kabe'yi de İbrahim Aleyhisselam yaptı. Safa ile Merve arasındaki say yapmalar, onlardaki maceralar...

Nihâyet oraya götürüp koyuyor. İsteyerek değil. Çok yalvardı Allah'a, ama olmadı. İnsan değil, canlı hayvan yok. Oraya götürüp koyuyor. Kuş uçmaz, kervan geçmez. Bırakıyor. Deveden indirip gidiyor. Hacer validemiz:

- "Ya İbrahim bizi burada bırakıp nereye gidiyorsun" diyor. Hiç ses yok. Urfa nere, Mekke nere! Oraya götürüp orada bırakmış.

- "Ya İbrahim biz burada ölecek miyiz?" Yine ses yok.

- "Ya İbrahim sen Rabbinin emri ile mi bizi buraya bıraktın?" O zaman başını eğiyor. İşaret ediyor. O da diyor ki:

- "Git ne olursak olalım."

İşte orada zemzemin çıktığı yere kumun üzerine çocuğunu yatırmış. Kendisi su aramaya çıkmış. İki tepenin arası 500 metredir. Hacc'a gidenler bilirler. Allah görmeyenlere de nasip etsin. Yeşil direkler arasında koşuyorlar. Niye orada koşuyorlar. Bu Safa tepesine çıkmış. Etrafına bakmış, su aramış. Ama o tepede iken bir dere varmış. O dereden çocuk görünmüyor. Devamlı da çocuğu takip ediyor ki vahşi hayvan, yılan çıyan bir şey yapmasın diye. O dereye inince çocuğu çabuk görmek için koşuyormuş. Merve tepesine geliyor. Yine bir şey göremiyor. Yine o dereden koşarak geçiyor. Yedi defa bu şekilde gidip geliyor. Bir şey bulamıyor. Çocuğun yanına geliyor, çocuk arka üstü kumda yatıyor. Tepiniyor. Sağ ayağının tarağından su çıkıyor. Bunu görünce Zem! Zem! Zem! Arapça Dur! Dur! Dur demek. Eğer dur dur demeseymiş. Akacakmış. Her yere, sadece orada kalmış. Ama bütün dünyaya taşınıyor. Ayrıca yerli halkın hep içtikleri Zemzem. Medine-yi Münevvere'ye tankerlerle taşıyorlar. Hep Zemzem içiyorlar, biteceği yok. Azalacağı yok. Gerçi kuyunun

yerini üçüncü defa değiştirdiler. Makam-ı İbrahim'in doğu-suna doğru oluyor. Tavafta daralma olmasın diye zemzem kuyusunu geriye aldılar.

Hadîs-i şerifte vardır: "Zemzem acıkanın açlığını giderir. Susayanın susuzluğunu giderir. Hasta olanın hastalığını giderir." Yani acıkana ekmek, susayana su, hastaya ilaçtır. Tabii ki inanca bağlıdır. Amenna ve saddakna.

İşte Hacer Validemiz, oğlu İsmail ile zemzem içerek hayatlarını sür-dürüyorlar. Yemen'den Şam'a, Suriye'ye çalışan kervanlar varmış. Oranın biraz yakınından geçiyorlarmış. Bunlar oradan geçerken kuşların inip kalktığını görmüşler. Kervancıların dikkatini çekmiş. Bu kadar bu yoldan gider gelirdik hiç kuş görmemiştik. Bu kuşlar niye inip kalkıyorlar acaba demişler. Oraya geliyorlar ki, orada su var. Bir çocuk var. O günden sonra o yoldan gidip gelmeye başlıyorlar. Oradan yol açıyorlar. Sularını takviye ediyorlar ve oradaki hanıma ve çocuğa yiyecekler, giyecekler veriyorlar. Orada büyüyor. Ama İbra-him Aleyhisselam ne yapıyor? Senede bir defa gelip bakıyor ki öldüler mi? Kaldılar mı? Bakıyor ki su bulmuşlar, yiyecekleri, giyecekleri var. İhtiyaçları karşılanıyor. Hatta başka adamlar gelip oraya ça-dır kurmuşlar. Bir şeyler alıp satıyorlar, yani orası şenleniyor. Ce-nâb-ı Allah emrediyor. İsmail büyüyor. Orada Beytullah'ı yapı-yorlar. Kabe'yi taştan, çamurdan su ile yapıyorlar. İbrahim Aleyhisselam ustalığını yapıyor. İsmail Aleyhisselam işçiliğini yapıyor. Onun için Makam-ı İsmail, Makam-ı İbrahim var. Bunlar ne kadar zillet. Ur-fa'dan Mısır'a gitmesi, o sırada kendisi gitmedi. Cenâb-ı Hak emretti:

- "Sara'yı da al Mısır'a git" dedi.

Allah'ın cilveleri. Tabii İbrahim Aleyhisselam bilerek gidiyor. Mısır'a gidince hanımını elinden alacaklarını bilerek gidiyor. Ama Cenâb-ı Hak bildirdiği için tedbir alarak gidiyor. Ne yapıyor? Bir deve iki san-dık. Bir sandığa hanımını koyuyor. Yiyeceğini giyeceğini koyuyor. Diğer sandığa da satılacak öteberi koyuyor. Gümrükten geçecek. Gümrük memurları açacakları zaman diyor ki:

- "Benim sandıklarım mücevharat dolu."

- "Hayır açacağız" diyorlar.

-"Yahu bundan daha kıymetli birşey olur mu, gümrüğünü vereceğim" diyor. Ama onlar açıyorlar. Açınca Sara validemizi görüyorlar. Elinden alıyorlar. Bunlar hep zillet oluyor.

Hacer validemizle oğlunu götürüp kaybetmesini Allah'ın istemesi yine zillet oluyor. İsmail Aleyhisselam'ın kurban kesilmesi zillet olu-yor. Nemrut O'nu ateşe atıyor, zillet oluyor. Öyle zillet, zilletten kurtulamadı. Onun için:

İllet: Hastalık, Gıllet: Fakirlik, Zillet: Huzursuzluk.

"Biz bunların büyüğünü Peygamberlere verdik." Eşeddül-belâ. (Belanın şiddetlisini onlara verdik.)

Öyle ise Allah'tan gelen, dünya âleminde huzursuz eden, azap veren ne ise bunların üç yönü vardır. Fakat bunlar imtihandır. Bunlara sabredeceğiz ki imtihanı kazanalım. Madem ki Cenâb-ı Hak insanları imtihan için

dünyaya getirmiş. İnsanlar için illet, gıllet, zillet varsa öyle ise bunlardan kurtuluş yoktur. Az olsun, çok olsun olacak. Bir müslümanın kırk gün illeti, zilleti, gılleti olmazsa, o müslümanın akibetinden korkulurmuş. En azından bir dişinin ağrıması lâzım veya oğlundan, kızından, komşusundan, akrabasından huzursuz olması lâzım. Bunlar olacak. Olmamasına imkân yok. Peygamberlere eşeddül-belâ vermiş ise Allah, hastalığın şiddetlisini onlara vermiş, fakirliğin şiddetlisini onlara vermiş, huzursuzluğun, zilletin şiddetlisini onlara vermiş. Bizim de vardır. Kelâm-ı Kibar:

Gâh ahdine vefâsını gösterir

Gâh Sâlih'e safâsını gösterir

Gâh şiddetle cefâsını gösterir

Yaklaştıkça yârin köyü muhabbet.

Sadece Sâlih Baba değil;

Sâlih gibi vardır çok ehl-i diller

Pîr-i Sâmi bahçesinde bülbüller

Solmaz şüküfeler, dikensiz güller

Niye böyle buyurmuş? Sâlih gibi çok ehli diller vardır. On tane, yüz tane değil.

Pîr-i Sâmi bahçesinden mânâ O'nun velâyetine dahil olan müridleri çok. Onlarda ehl-i dil ama onlara emir yok. Sâlih'e "söyle Sâlih" diye emir olmuş. Sâlih de ihvânın içerisinde çok bilgili, görgülü, sevilmiş, ileri gitmiş birisi değil. Sâlih'e söyle demiş. Sâlih söylemeye başlamış.

Sâlih: Riyâsız amel işliyen. Sâlih bir insanın isminden ibaret değil. Amel işliyenlerin hepsi sâlihtir. Fakat burada sâlih demişse bütün sâlihlerden bahsediyor. "Sâlih sus" demiş, susmuş. Zaten kelâm-ı kibarda geçiyor.

Yeter bu Sâlih'e ettin itâbı

Bir zaman gösterdin yevmü'l- hisâbı

Şimdi arz eylersin ümmü'l-kitâbı

Büsbütün lâl ettin dillerimizi.

Bir de vardır:

Karşına almışsın gonca gülünü

Ne oldu sana terkeyledin ilini.

Bir mürid ömrü boyunca hayali râbıtası ile meşgul olunca, gonca gülünü karşısına almış olmuyor. Ne zaman ki karşısına nakş-ı Cemâl'i alırsa o da susar. Nakş-i hayal'de bağırma, çağırma, ağlama vardır. Nakş-ı cemâl tecelli ederse o zaman susar. Hepsi biter. Evet, illetten, zilletten, gılletten kaçamayız. Kaçsak da kurtulamayız. Fakat bir duâ var. Cenâb-ı Hâk bildirmiş: "Rabbena atina, fiddünya, haseneten. Ve fil âhireti haseneten ve gına azabennar." Bunu bilenler her namazda bu âyeti okurlar. Son tahiyyatta, salavatları da okuyoruz. Sonra bu âyeti okuruz. Bir de "Rabbenâ'ğfirlî ve li vâlideyye ve lil mü'miniyne yevme yekûmü'l-hisâb" okurlar. Ama esas 1. âyet dua mahiyetinde Allah'tan istiyoruz. Ne istiyoruz? "Yarabbi, dünyada ve âhirette nardan, azabtan beni koru." Bu isteniyor. 2. âyet "Yarabbi dünyada âhirette hayır-hasenat işleyenlerden eyle." Nâr: Cehennem, orda yanacak burada dünya azapları da vardır. Verme değil de koru.

Nedir? Hastalık, fakirlik, zillet. Çünkü dünyada ateş haramdır. Kitap ve sünnetimize göre Cenâb-ı Hâk dünyada ateşi haram kılmış. Ancak âhirette helaldir ateş. Dünyada bir insanı yakmak, günah-ı kebâirdir. Kendisi de yaksa, başkası da yaksa ölüyü bile yaksalar yine günah-ı kebairdir. Kendi azasından bir küçük azasını tutsa da yaksa haramdır. Günah-ı kebâirdir. Âhiretin azabı cehennem.

"Yarabbi dünyada, âhirette beni azabtan koru." Verme demiyor. Evet İbrahim Aleyhisselam'ı ateşe attılar korudu. Cehennemde de bir grup var ki onlar ateşe girince cehennem ateşi kaçacak. Yarabbi bunların nuru beni söndürüyor diyecek. Bu sefer Cenâb-ı Hak onlara ayrı bir hesap soracak, ayrı bir suale çekecek. Allah hepimizi korusun. Amin!

"Zâhirin halk ile, bâtının Hak ile olsun."

18 Mayıs 1991

Sizlerden hep hicap duyuyorum ki bildiklerimizi söyleyemiyoruz. Layık değildik ama, görev varsa, verilmişse görülecek. Meselâ: İs-tanbul'dan gelirken İstanbul ihvânı üzüldü. Ankara ihvânı sevindi. Şimdi buradan giderken Ankara ihvânı üzülüyor, ama Erzincan ihvânı bekliyor. Onlar da bekliyorlar. Ama Allah onların da, sizin de hulusunuzun, ihlasınızın bârını, meyvasını yedirsin. Bilmiyorum bu günah-kârdan ne istiyorlar? Anlamıyorum. Allah arzunuza ulaştırsın. Bir maddiyet yok, bir menfaat yok. Allah için birbirimizi tanıdık. Allah için birbirimizi sevdik. Allah bugünlerimizi aratmasın. Evvelâ size, sonra bize Cenâb-ı Hak hayırlı ömürler ihsân etsin. İtimat edin, inanın ben ömrü, ben sıhhati sizler için istiyorum, ihvânlar için.

Sâlih Baba'nın bir emri vardır:

Üç kerre doğdum aneden

Kurtulmadım efsâneden

Usanmışam bu hâneden

Bu hâne ikidir: Bir dünya hânesi, bir de gönül hânesi.

Hânesinden usanmak. Dünyanın hiçbir şeyinden tat, zevk alamamak. Yine bir Kelâm-ı kibar da var:

Ne bir zevk-i halâvet var

Ne bir zikr-i ibâdet var.

İbadet ve zikir olmaz mı? Olur ama bizim tarîkatımızda şuğl-u bâtı-nî olduğu için. Hep amelini şuğulsuz yapmak ister. Onu da yapama-dığı için zikrinden de tat alamıyor.

Bir de gönül hânesi ki: Gönül Allah'ı anacak yerdir. İster ki daima Allah ile meşgul etsin gönlünü. Allah aşkına dûçâr olan kimse, onu bulamayınca ondan da usanır. Başka bir kelâm-ı kibarda:

Görün Sâlih bî-hemtâyı gezerken kûhu sahrâyı

Gönül buldu dilârâyı bu kavgayı neder yâ Hû.

Dilârâ: Burada gönül aradığını buldu. Gönül neyi arar? Allah'ı arar. Ancak Allah ile doyar, Allah ile huzur bulur, Allah ile sefâsını duyar ki zaten Cenâb-ı Allah öyle buyuruyor: "Sizin kalbiniz ancak zikrullah ile mutmain olur" doyar.

Başka bir şeyle doymaz.

Âlim de olsa, cahil de olsa, zengin de olsa, fakir de olsa, velî de olsa, nebî de olsa, bunların dünyalarında iki cihetleri olduğu için, bunların her ne kadar dünya ile ilgileri olsa bile, Allah'tan ve Resulullah'tan hiç ilgileri kesilmez. İşte zâhiriniz halk ile bâtınınız Hak ile olsun buyururlar ya. Ancak onlara mahsustur. Zâhiri halk ile bâtını Hak ile olmak. Biz olamayız. Ama biz de olmak için çalışacağız. Zamanla tedricen tedricen bir himmet olursa elde ederiz. Hizmetimizde salih olursak elde ederiz. Sâdık olursak elde ederiz. O oluncaya kadar veya tecelli edinceye kadar çetinlik vardır. Çetinlik şudur:

Hep hataların büyüğü hubb-u dünya bilirem

Onu terketmek de güç sevmek de güç.

Bütün hataların büyüğü dünya sevgisi. Dünya muhabbeti. Hadîs-i şerîfin meali bu.

Bu böyle olduğu halde, dünyayı sevmek de güç, sevmemek de çetin. Sevmek çetin ki, dünyayı sevmenin sonu Allah korusun ehl-i nâr; yemesi, içmesi, yaşaması için dünyayı düşünecek. Dünya ile ilgisi olacak. Allah bütün müslümanları ehl-i dünya etmesin. Dünya sevgisini, dünya muhabbettini gönüllerine sokmasın Cenâb-ı Hak. Dünyayı sevmemek, çalışmamak değil; kazanmamak, harcamamak değil. Kararınca çalışmak, kararınca harcamaktır. Cenâb-ı Hak: "Yiyiniz, içiniz, israf etmeyiniz." buyuruyor.

Evvelâ: Beden ilmini uyguluyoruz. Bu dünyaya çalışmak, ama helâlından, emir hududunda. Kitaba, sünnete uyarak, kitap, sünnet dahilinde, şeriatımızın, tarîkatımızın dahilinde.

Malumunuz, Reşâhat'ta yazdığı gibi Hâce-i Ahrar Hazretleri çok zengin imiş. Bir seyyah derviş gezermiş. Duymuş O'nun namını. Bir köye uğramış.

- "Bu köy kimin?" demiş.

- "Hâce-i Ahrar Hazretleri'nin" demişler. Öbür köye uğramış.

- "Bu köy kimin?"

- "Hâce-i Ahrar Hazretleri'nin" demişler. Dergâha gidinceye kadar ki köyler hep onun imiş.

Bu dervişin gönlünden itiraz kaynamış.

- "Böyle meşâyih olur mu? Böyle şeyhlik olur mu? Dünyayı zaptetmiş bu" demiş. Neyse dergâha geliyor. Misafir oluyor. Yiyiyor, içiyor, ama gönlündeki itiraz kaynıyor. Hâce-i Ahrar Hazretleri der-vişe diyor ki:

- "Derviş baba biraz gelir misiniz?" Dervişin de bir merkebi ile boh-çası varmış. Tekkede bırakmış. Beraber gezmeye çıkmışlar. Epeyce yol almışlar. Bir kaç tane köy geçmişler. Akşama kadar yönlerini değiştirmeden bir başka köye giderek yola devam etmişler. Sonra Hâce-i Ahrar Hazretlerine sormuş derviş:

- "Efendim nereye gidiyoruz?"

- "Seninle beraber gideceğiz" diyor.

- "Efendim benim merkebim ile bohçam tekkede kaldı, gidip alayım geleyim mi?"

Mübarek demiş ki:

- "Ben, beraber gördüğümüz bu kadar köylerden, tarlalardangeçtim de; sen, bir merkepten geçemiyor musun?"

O zaman derviş ayılmış. Ayaklarına kapanmış. Özür dilemiş. Ha! demek ki bu kadar servetin, benim bir merkebime olan sevgim kadar sevgisi yok diye düşünmüş.

Evet, evet onun için, huzur sahibine, râbıta sahibine makam oluncaya kadar çetinlik vardır. Bir taraftan ister ki, daima râbıtası olsun huzuru olsun. Bir taraftan dünya, dünya düşünceleri meşgul eder.

Bir insanda tamah olursa çok zor. Allah cümlemizi tamahtan korusun. Hırstan korusun. Amin! Tamah olursa, kazanç doyurmaz, mal doyurmaz. Ne kadar kazansa daha çok kazanmak ister. Ne kadar zengin olsa daha çok almak ister. Hep dünyayı düşünür. Kelâm-ı kibarda geçer:

Kimisi cem-i mâl içre kimi fakr-u melâl içre

Kimi ceng ü cidâl içre bu esrârı nemî-dânem

Bu insanların kimisi, (cem-i mal) mal yığar. Zengin olmak istiyor. Ne kadar malı artsa yine doymuyor. Kimisi de fakirlik (fakr-i nâr) içerisinde kavruluyor. Kimisi de (ceng ü cidâl) vurmakta kırmakta. Onun bunun malında gözü var, cabbarlıkta. Adamın hem malını alıyor, hem öldürüyor. Bir de şöyle geçer:

Kimi Allah'ı zikreyler kimi malını fikreyler

Kimi hâline şükreyler bu esrârı nemî-dânem.

Şu hâlde, haşa yanlış anlaşılmasın, Allah'ı zikredenlerden değiliz. Allah'ı zikreden hiç Allah'ı unutmaz. Malını düşünüp, dünyanın peşinde koşanlardan da değiliz. İnşaallah biz hâline şükredenlerdeniz. Allah'a şükür elhamdülillah. Allah bizi müslüman halketmiş, şeriatımız var, tarîkatımız var. Az da olsa amelimiz var. Tarîkatta hizmetimiz var. Kul Allah'ın, nimet Allah'ın. Kul çalışırsa Allah kuldan nimetini esirgemez. Kula Allah'ın çok nimetleri vardır. En büyük nimeti de Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanıp, cemâlini müşâhade etmek. Bunu da insanlar çalışmakla elde ediyorlar. Bir taraftan, şükredin, bir taraftan zikredin, bir taraftan da fikir. Terakkimizde bu üç şart var.

Şükür: Nimetimizi artırır.

Fikir: Bizi Allah yolundan, Resulullah yolundan kaydırmaz. Fikir nedir? Her işimizi, her sözümüzü tarîkatımıza tatbik etmek, kitaba, sünnete tatbik etmek. Her sözü düşünerek konuşalım. Düşünmeden yapmayalım. Beşeriz, şaşarız. Yanlış konuşuruz, yanlış yaparız. Yan-lış nedir? Sözümüz, işimiz kitaba, sünnete uymazsa yanlış odur. Düşünerek konuşalım. Düşünerek iş yapalım ki, sözümüzde ve işi-mizde yanılmayalım. Tarîk-i müstakîmden kaymamak için, fikrimiz olacak, tefekkürümüz olacak.

Zikir: Mümkün olduğu kadar sa'yımızı sarfedelim de, gafletimizi azaltmaya çalışalım. Azalınca giderek gaflet zâyi olur. Bu ne demek? Çalıştığın zaman, oturduğun zaman, yediğin, içtiğin zaman hatta uykuda da Allah'ı unutmazsın. İşte o zaman bizim hâlimiz makam olu-yor. Kabız hâli var. Basıt hâli var.

Kabız hâli: Gaflet hâlidir.

Basıt hâli: Ayık hâlidir. Bunlar vardır bizde. Nöbetleşirler, gider gelir. Biz buradaki nöbetleşmede kabız hâli geldiği zaman atmaya çalışalım. Basıt hâli gelince de meşgul olalım. Eğer biz bunu kendi hâline bırakırsak sa'yımızı yapmamış oluruz. Say bizim için çok önemlidir. Ta ki bir noktaya kadar, o nokta nedir? Yani kendimizi zorlayacağız ki, arıza olmasın. Gaflet olmasın. Binbir meşakkat karşı-sında Allah'ı unutmayalım. Bir zaman için zorluyoruz kendimizi; oluyor. Şuğuldan dolayı, meşakkatten dolayı bir unutkanlık oluyorsa, muhakkak ve muhakkak Râbıtanın velâyet parmağı gelir, seni dürter. Nasıl olur? Çalışırken çekici eline vurursun, yahut sinek gelir, gözüne konar. Muhakkak bir şey olur. Bu nedir? Râbıta sahibi isen. Hâl içerisinde bulunuyorsan, makam sahibi olmamışsan hemen hatır-larsın, uyanırsın. Bu unutkanlığı sen kendine bir kusur bileceksin. Nedâmet duyacaksın. İstiğfar edeceksin ki, yine Allah'a sığınacaksın. Yine Râbıtana yalvaracaksın ki, bu azalsın. Kendi hâline bırakırsan eğer, kabız hâli çoğalır. O zaman bizde olan muhabbet bir emânet imiş. Bu kim tarafından veriliyor? Meşâyih tarafından veriliyor bize.

Bil emânettir muhabbet sana Mevlâ'dan gelir.

Doğru Mecnûn oldun ise bil ki Leylâ'dan gelir.

Doğru Mecnun ne demek? Burada meşâyih huzurunda istiğfar etmek var ya, Şeyh Efendimize "kabul ettim" demek var ya, o sözün üzerinde dururs a bir mürid, doğru Mecnun olur. Çünkü o muhabbeti ordan alıyor. İşte mürid: Fikir, zikir, şükür ile terakki eder. Bir de hâli, fiili, ameli ile terakki eder. Bir de müride üç şart koşulmuş. Daima vücudunun abdestli olması, lokmada ihtiyat etmesi, hıfzı nisbet, muhabbetini muhafaza etmesi. Özürsüz olanlar için, daima abdestli olması. Özürü var da abdest tutamıyor, o başka. Abdest manevî bir silahtır. Abdesti olan bir insan daima ibâdete hazır demektir. Bütün sa'yımızın gücünü gösterelim. Haram olan şeyi istemeyelim. Şüpheli olan şeyden de kaçınalım. Bir var ki büyük kâr var, ondan kaçınalım. Bir kâr var ki büyük değil. Ama küçük de değil. Ondan da sakınalım. Öyle ise helâl kârın küçüğünü kabul edelim. Çünkü ibâdette helâl lokma çok önemli. Allah'a olan ibâdetin dokuz bölümü helâl lokma, lokmamızın helâl olmasına dikkat edelim. Az olsun helâl olsun. Bir de hıfzı nisbet muhabbetini muhafaza edeceksin. Muhabbeti muhafaza etmekte iki anlam var. Sende olan muhabbeti gizle.

Derûnun derdini her yerde açma.

Var ise gevherin meydâna saçma

Ki her suyu hayattır diye içme.

Bir de şu vardır: Cezbe sahipleri için, cezbelerini muhafaza etseler, daha terakki edecekler, niçin? Zâhirin halk ile bâtının Hak ile olur. Cezbe sahipleri cezbelerini muhafaza ederlerse riyâdan sakınmış olur. Şöhretten korunmuş olur. Cezbede de riya olur mu? Olur. Cezbede de şöhret olur mu? Olur. Nasıl riyâ olur? Evet cezbe

gayr-i ihtiyârîdir. Eğer onu kendisine hüner, marifet kabul ederse o zaman riyâ olur. Bütün gücünü sarfetsin ki beni biliyorlar, duyuyorlar. Çok kimseyi mutazarrır ediyor. İnkara gidiyor, tenkid ediyorlar. Bir cezbe sahibinin etrafında onu tenkid edenler de var. Mutazarrır olanlar da var. O cezbeye gıpta edenler de var. Keşke bende de olsaydı diye. Veya yakınları ailesi buna ne oldu diye korkuyorlar. Deli mi oldu, sara mı tutuyor, diyorlar. Evet muhabbetimizi muhafaza edelim. Hatta şöyle ki tarîkatı olmayanlardan tarîkatımızı da gizleyin. Muhabbeti olmayan kimsenin yanında muhabbetinizi de gizleyin. Hıfzı nisbetin bir anlamı budur. Diğer anlamı her hareketinizin, davranışınızın ölçüsü tarîkatımız ve mürşidimiz olsun. Niçin?

Bir seherde murg-u cânım uyandı

Vahdet illerini seyrân eyledi

Pîrimin renginden renge boyandı

Âlem-i ekvânı cevlân eyledi

Gönülden perde-i hicâb açıldı

İlm-i ledünniden bezmi içildi

Cümle esmâ birbirinden seçildi.

Kelâmın başında ne diyor?

Pîrimin renginden renge boyandım. Burada bütün sözlerin, işlerin, hareketlerin... Tarîkata ve meşâyihe noksanlık getirecek bir söz söyleme; iş görme, bir de kinin olmasın. Hasedin olmasın, gururun olmasın, kibirin olmasın. Gadabın olmasın. Bilhassa gâdâb çok tehlikelidir. Şöyle ki: Yanan bir ateşe nasıl ki suyu atınca söndürürse, bir muma üfürünce nasıl ki sönerse gâdâb da muhabbeti söndürür. Yani hiçbir şeye gâdâblanmayın. Öfkelenmeyin. Kinli olmayın, daima affedici olun. Çünkü kin kalbinizde bir illettir. O kin kalbinizi meşgul eder. Sonra kimseye eziyet etmeyin. Herkesin eziyetine tahammül edin. Muhabbetimizi ancak böylece koruruz. Çünkü bizi terakki ettiren muhabbetimizdir. Evet amelimiz de olacak, hizmetimiz de olacak. Hizmetsiz, amelsiz olmaz. Fakat esas bizi terakki ettiren muhabbetimizdir. Ruhumuzu terakki ettirecek ancak aşkımızdır. Onun için buyuruluyor ki: İbadet yapanların(ebrar'ın) sevaptır diye işlediklerinden mukarrebler günah diye kaçarlar, işlemezler. Burada anlaşılmasın ki ebrâr ibâdetini yapıyor da, mukarreb yapmıyor. Ebrâr: En küçük ibâ-detinden dağ gibi sevap bekler.

Mukarrebîn dağ gibi amelinden en ufak bir sevap beklemez. Peki nasıl olur? Amelin de büyüğü, küçüğü olur mu? Olur. Amel tatbikatta küçükse, tatbikat deyince herkesin itikatına göre olur. Çünkü evvel itikat sonra amel. İtikat amelden üstün. Bütün ehl-i sünnet âlimlerinin ittifak kararı bir (itikadı) amelden üstün görmüşler. Amelsiz itikad kurtarmaz insanları, itikadsız amel de kurtarmaz. Fakat yalnız, buradaki ittifak kararı şudur ki: İmanı var da ameli yok, o cehenmede kalmaz. Ama imanı yok, ameli çok, o cehenneme girer cehennemden çıkmaz. İman şart. Eğer imanı varsa Allah'a şükür kurtarır. Kabir azabı görmez, kıyametin dehşetlerini görmez.

I- Muhabbetinizi kimseye duyurmayın. Bende şu var. Ben muhabbetliyem. Veya ne iyi muhabbeti var. Aşkı var desinler diye düşün-meyin. Zaten bildiklerin gıpta ederler, üzülürler, methederler. Meth bi-zim için iyi değildir. Şöhret olur, şöhrette afat vardır. İnanmayanlar da alay ederler, hicvederler bizi. Bizi değil. Meşâyihimizi, tarîkatımızı hicvederler. Alay ederler. Sonra onların günahına sebep oluruz.

2- Sonra bir de şu: İhvanlar benim anladığım bu. Amel tembelliği bu kabız hâlinde olurmuş. Bir ağırlık, dersini yapmamakta, hatmeye gitmemekte. Belki Allah korusun namazını kılmamakta. Ne olursa olsun. Namazınızda eksiklik bırakmayın. Namazında eksiklik bıra-kırsa, ben de ihvânım, ben de tarîkatlıyım diye utansın kendisinden. Haya etsin Allah'tan korksun. İnsanlardan haya etsin ki ben tarîkatlıyım desin. Kabız hâlinde amelinde, dersinde bir ağırlık olur. Olsun dersini yapacak yine. Basıt hâlinde amelde bir arzusu var. Yapmak istiyor. Ama kabız hâlinde bir arzu yok, çetinlik var. O çetinlik karşısında yaparsa dersini öbüründen makbul oluyor. Eğer yapmazsa Allah korusun, kabız hâli oturur kalır. Onda bir tembellik, bir ihmallik. Daha da yapmaz vesselam. Ama o çetinlik karşısında dersini yaparsa 3-5 günlük bir şeydir. Geçer gider. Veya 3-5 haftalık bir şeydir.

3- Bir dabak, bir deriyi severse ona daha çok işlem yapar. Onu çok âletlerden geçirir. Ona daha çok hizmet verir.

Sevdiği deriyi çok çiğner dabak.

Eğer meşâyih bir müridini severse onun çilesi çok olurmuş. Ne yapar. Diğer ihvânlardan farklı olarak, ona bile bile çile verirmiş. Çile denince gönlün meşakkat duyması. Bir var ki bilinen görünen çile. Bir de var ki bilinmeyen görünmeyen çile. İşte bilinmeyen ve görün-meyen çileyi verirler. İşte şuğl-u bâtınî de bu. İster ki gönlüne hiçbir şey gelmesin. Ama gelir. Bu da ona büyük bir meşakkat olur. İşte bununla mücadele ederken terakki ediyor. Bu nedir (30-40) bin ders çekiyor ki hiç zorlanmıyor. Sen (3-5) bin dersini şuğuldan dolayı çekemiyorsun. Gayret ediyorsun. Yüzbin meşakkat karşısında sen o beş bin olan dersini yap onunla beraber gidiyorsun.

Evet:

1- Cezbe

2- Nefy ü isbat

3- Şuğl-u bâtınî ile terakki ediyoruz. Bunu da meşâyih müridin nasıl terbiye olacağını bilir ona göre verir.

Her mârizin derdine göre verirler şerbeti

"Allah'a itaat eden mes'uttur."

17 Mayıs 1991

Kur'ân-ı Kerîm'de tövbe âyeti var. Eğer bu belâ bozulmasaydı Allah bize tövbe âyeti göndermezdi. Allah âlim, Allah kâdir.Tövbe âyetinde Cenâb-ı Hakk'ın bize hem emri var. Hem de müjdesi var. Bu âyette Allah-u Teâlâ "Kulum tevbe et." diyor. Sonra da müjdesi var. "Tevbeni kabul edeceğim" diyor. Madem ki biz dünyaya gelmiş isek "Elestü bi rabbiküm" fermanına "belâ" demişiz. Ama bu belâ bozulmuş. Bu belâyı tekrar meşâyih huzurunda tazeliyoruz. Tarîkata girince tazeleniyor. Onun için bakınız: Kabul ettin mi, diye sorulunca, KABUL ETTİM diye. Kabul kelimesi illa kullanılacak. Bir mürid illâ kabul ettim diyecek. O zaman hem ahd-i misaki tazeleniyor. Hem de vuslata müjdeleniyor.

Vuslat: Allah'tan gelen ruhun Allah'a ulaşması. Tebşir, müjdedir. Bu ruh milyonlarca sene önce halk edilmiş. Nerelerde kalmış? Nerelerde yaşamış? Nerelerden geçmiş gelmiş bunu biz bilmiyoruz. Sâlih Baba buyuruyor ki:

Dolanıp âhiri bu hana geldim.

Handan mana: Bu dünya.

Nebiler olsun, velîler olsun, müslümanlar olsun. Bunlar göklere git-ti mi? Gitmediler. Hz. İsa sağ iken göğe çıktı. Karun Aleyhi'l-lâne de sağ iken yere battı. Karun kimdir? Hz. Musa'nın ümmetinden birisi. O yere battı. Aile efradı ile, malı ile beraber yere battı. Kıyamete ka-dar yerin dibine gidiyor. Hani yedi kat yerler var ya. Bunun da sonu yoktur. Yedi kat semâya çıktı. Cebrail orada kaldı. Ondan sonra Peygamber Efendimiz yine gitti. Ne kadar gitti, ne kadar gitti. Cebrail orada kaldı. Bakınız: İnsanlarda nefis var, ruh var. Nefsimizi çok beslemiyelim. Çok da aç koymayalım. Nefs köpek tabiatlı imiş. Ruh koyun tabiatlı imiş. Köpek beslendikçe semirir. Zayıf düşerse sakinleşir. Ne kadar tavlansa o kadar azgınlaşıyor. Koyun da ne kadar tavlanırsa o kadar mülâyimleşiyor. Hareketi duruyor. Ne kadar zayıflarsa o kadar hareketi artıyor. Onun için nefsimizi beslemiyelim. Azgınlaşırsa bize saldırır. Bize en büyük zarar nefsimizden geliyor. Günah işliyoruz. Nefsimiz işletiyor bu günahı. Rûh haşa, haşa günah işlemez. Rûh bundan mahsun oluyor zaten. Rûh asla ve asla Allah'a isyan etmez. Rûh Allah'a itaat etmek ister. Rûh cesedin emrinde. Rû-hu nefsin emrinden kurtarmak lâzım. Kurtaracağız. Bir evliyaullah'a teslim edeceğiz. O zaman rûhu nefsin elinden kurtarmış oluruz.

Allah hepinizden râzı olsun, Allah rızası olan amelleri işlememizi nasip etsin. Allah rızası olan nimetlere mazhar kılsın. Biz aldanmayalım. Rızası olan nimetler hangileridir? Dünya nimetleri vardır ki aldatır bizi. Ahiret nimetleri geçici değildir. Âhiret nimetleri haktır ama cennet nimetleri çoktur. Cennet nimetlerinin en ufağı dünya nimetlerinin en kıymetlisinden daha kıymetlidir. Böyle olduğu halde cennet nimetleri de bir şey değil insanlar için. Bizim için nimet, ruyetullah Allah'ın cemâlini görmek. Allah cemâlini kime gösterecek? Razı olduğu kullarına gösterecek. Allah hangi kulundan râzı olacak? Tam mânâsı ile Allah'a teslim olan, tevekkül eden kulundan râzı olacak. Her şeyin Allah'tan geldiğini biliyor. Hastalığın da Allah'tan geldiğini biliyor râzı oluyor. Fakirliğin de Allah'tan geldiğini biliyor, râzı oluyor. Zilletin de Allah'tan geldiğini biliyor, râzı oluyor. Bu dünyada ne kadar mihnet, meşakkat varsa hepsinin Allah'tan geldiğini biliyor râzı oluyor. Allah işte o kulundan râzı oluyor. İlmi ezelide Allah ruhlarımızı halk etmiş. Belâ demişiz bir de ayrıca "vebil

kaderi hayrihi ve şerrihi" fermanı var ya ona inanacağız. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Sizi dünya âlemine göndereceğim. Benim rızamı kazanmanız için sizin tepenizden aşağıya belâmı, çilemi yağmurlar gibi yağdıracağım." "Yarabbi kimden gelecek" diye ruhlar soruyorlar. "Senden gelecek bize hoştur" diyorlar. Onlar da ehl-i huzur oluyorlar.

Allah hepinizden râzı olsun. Allah arzunuza ulaştırsın. Allah iki cihanda azîz etsin. Allah dünyada âhirette eyvah! eyvah dedirtmesin. Dünyanın da eyvahı vardır. Ama geçicidir. Dünyanın eyvahı nedir? Düşünmeden danışmadan istişare yapmadan, bir iş tutar. O işten bir zarar görür. Eyvah ben bu işi filanca kimseye sorsaydım zarar görmezdim der. Veyahutta vücuduna bir yerde tehlike gelecektir onu ihmal etmiştir. Veya vücudunu, sağlığını soğuktan, sıcaktan korumayı ihmal etmiştir. Eyvah dikkat etmedim de bu kaza geldi başıma der. Ama bunlar geçer. Gerçi ne kadar tedbir alırsanız alın, kaza gelince gelir. Yalnız say ve tedbir de Cenâb-ı Hakk'ın emri. İnsanlar say'ından mesuldürler. Hatta iki türlü mesuldürler. Birincisi şudur ki eğer say'ında eksiliği olursa günah işlemiş olur, küfre gitmiş olur. Bundan korkmak lâzım, Allah'a sığınmak lâzım. Bir de var ki, say'ından benlik gelir. Gurur gelir, say'ını alır, say'ını yapar. Amelini işler, amelinden dolayı ona bir gurur gelir, marifeti olur, ticareti olur. Ticaretinden dolayı bir gurur gelir. Ben iyi bilirim. Ben iyi yapıyorum diye düşünür de, benlik, gurur gelirse bu da iyi değil. Onun için Cenâb-ı Hak sa'yımızı rızası olan amellerde, rızası olan yollarda harcamak nasip etsin. Cüz'i irademizi Cenâb-ı Hak, küllî iradesi ile sarfettirsin. İradeyi elimize vermiş ama, cüz'i iradeyi, küllî iradeye bağlarsak aldanmayız. Cüz'i iradeyi küllî iradeye bağlamazsak aldanırız. Cüz'î irade farz insanlara, say farz insanlara, say'ından eksiklik bırakırsa, Allah'a isyan etmiş olur. Ama her şeyi de say'ından bilirse bu sefer de onda benlik, gurur, kibir olur. Gurur, benlik, kibir de şeytanî bir özelliktir. Şeytan: Gurur ve kibirinden dolayı Cenâb-ı Hakk'ın dergâhından kovuldu. Gururundan dolayı reddedildi. Onun için çok şükür, bin şükür. Allah bizi müslüman halk etmiş. Daha bundan büyük nimet olur mu? Evet bizim için Cenâb-ı Hak çok nimetler vermiş. Bilhassa bize sağlık vermiş, vücut varlığı vermiş. Gözümüz, dilimiz, kulağımız, ayağımız bunlar bizim için nimet. Bunlardan daha önemlisi de müslüman olmamız. Bir insan çok sağlıklı olduğu halde müslüman değilse, onun sıhhati, sağlığı dünyadadır. O sıhhat âhirette onu kurtarmaz. Bizim için sıhhatimizden daha önemli olan imanımız, sıhhatimizi imanımıza göre değerlendirelim. Biz dünyaya niçin geldik? Rabbımızı bilelim. Cenâb-ı Hakk'ın bizim için halketmiş olduğu nimete mazhar olalım. Evet Cenâb-ı Hak bizim için dünya nimetleri de halketmiş. Ancak dünya nimetlerini âhiret nimetlerini kazandırmak için halketmiştir. Eğer âhiret nimetini kazanamazsa insan dünya nimeti onun için nimet sayılmaz. Bu dünyada insan yeme, içme, giyinme olarak nelerden faydalanıyorsa, hepsinden mesuldür ve memurdur. Hepsinden mesut da olacak, mesrur da olacak. Bir insan Allah'ın vermiş oduğu bu nimetleri ancak imanı ve ameli ile değerlendirir. İnancı ve ameli olursa bütün bu nimetler ona şefaatçi olur. Mesut olur. Eğer inancı ve ameli olmazsa bütün bu nimetler ona şikâyetçi olur. Bu mesuliyet kendi elimizdedir. Kendi kendimizi mesut da ederiz, mesul de ederiz. Bu da ne ile olur? Allah'a itaat eden mesuttur. Allah'a isyan eden mesuldur. Bu hem dünyada hem âhirette vardır. Ama bizim için önemli olan âhiretteki mesuliyet ve mesruriyettir. Onu düşünmek lazım. Onu kazanmak lâzım. Onu elde etmek lâzım. Dünyaya bir defa geldik. Bir daha gelmeyeceğiz. Ahirette eyvah tükenmez, bakınız bi-zim devamlı virdimiz olan Nebe Suresinin, Amme Suresinin, son sayfasını okuyoruz. Onun son âyetinde ne buyuruyor. Cenâb-ı Hak "ve yekulul kafiru yâ leytenî küntü türâbâ" burada kafirler olarak geçiyor ama. Sadece kafirler mi azap görecek. Ne diyorlar: Yarabbi sen bizi keşke toprak halketseydin de bu azabı görmeseydik diyorlar? Müslüman inancını yaşamamışsa onun da azabı vardır. O zaman inanç kâfi gelseydi hep inananlar cennete giderdi. Amelsiz inanç kurtarmıyor. Allah'a şükür bizi inananlardan halketmişse amelimiz de olacak. Amelsiz inanç neye benziyor?

Peygamber Efendimizin emridir bu. Mum ışığına benzer. En ufak bir rüzgar esse, yağmur yağsa söner. Amelli iman ise bir camın içerisinde yanan lambaya benzer. Zaten öyle amel ve iman birleşmezse kurtaramayız. İman demek inancımız. Amel demek, inancımızın tatbik edilmesi demek. Bu da İslâmın şartları, amentünün şartları. Bu şartları sadece söylemek de-ğil. Bir de kalbine indirmek lâzım. İslamın 5 şartı var. Bunu sadece bilmek değil işlemek lâzımdır.

Her gördüğün Hızır bil.

Her geceyi kadir bil

Fırsatı ganimet bil.

Bütün insanları kendinden üstün görsen de bir insansın o da bir insan. Sen de bir beşersin. O da bir beşer. Sen de de bir vücut var, onda da bir vücut var. Fakat sende bir nefis var. Onda da bir nefis var. Bütün insanlar nefis taşıyorlar. Bütün insanlar ruh taşıyorlar. Bunların bir de kalpleri var. Ama Cenâb-ı Hak ne buyuruyor: "Biz insanların boyuna, güzelliğine, zenginliğine, soyuna bakmayız." Çünkü Cenâb-ı Hak Âlim. Alimden zâlim de halk ediyor. Zâlimden âlim de halk ediyor.

Nuh Aleyhisselam'ın oğlu babasına inanmadı bir Peygamber iken. Mevlânâ'nın iki oğlu vardı. Birisi babasına inandı. Birisi inanmadı. Şems'i şehit edenlerin içinde idi o da zâlim oldu tabii. Mevlânâ o biçim âlim iken oğlu zâlim oldu. Nuh Aleyhisselam insanların ikinci babası iken oğlu inanmadı. Boğuldu gitti. Cenâb-ı Hak: "Biz insanların kalplerine nazar ederiz." buyuruyor.

Kimin kalbi sağlam, kimin kalbi dürüst, kimin kalbi daha dürüst kim bilir? Bunu kimse bilmez. Yalnız bu zamanda bir de var ki amelsiz kalp temiz olmaz. Ameli yok bir insanın benim kalbim temiz diyor. Hayır o da kendini aldatıyor. Çünkü kalp temizliği ne ile olur? Şeriat, tarîkat ile olur. Şeriatı olmayanın kalbi hiç temiz olmaz. Cismi de, cesedi de te-miz olmaz. Şeriatı var da tarîkatı yoksa onun cesedi temiz ama, kalbi temiz olmayabilir. Temiz kalb hangisidir:

Haset, kibr ü riyâdan geç.

Bir de :

Yakın olma haset kibr ü gurura

Düşün ne götüreceksin kubûra

Hep insanlar öleceğiz, tekrar dirileceğiz. Rabbımızın huzuruna çıkacağız. Hesap vereceğiz orada.

Ne yüz ile varacaksın huzûra.

Şeytan: Kibrinden, gururundan, hasetinden dolayı Cenâb-ı Hakk'ın huzûrundan kovuldu. Sende de olursa sen de kovulmuşsun.

Daha ne yüz ile çıkacaksın huzûra.

Yakın olma haset, kibr ü gurura

Ama bir insan müslüman olmakla, islamın şartlarını yaşamakla, amentünün şartlarını yaşamakla, inanmakla hasetten, kibirden, gururdan kurtulmuş olur mu? Olamaz. Az da olsa vardır. Azından da korkmak lâzım. Zaman zaman o az çoğalır. Küçük de büyüyor. Herşey küçükten büyüyor. Azlar birleşe birleşe büyüklerini meydana getiriyor. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "Küçük günahlardan da sakının. "Küçük günahların birleşmesi ile büyük günahlar meydana gelir. Büyük günahlara sevkeder."

Haset nedir? Benim olsun onun olmasın. Her ne olursa olsun, amel olarak, malî olarak vs. Benim oğlum okusun tahsilli olsun onun ki olmasın. Veyahutta benim oğlum okumadı da onun oğlu okudu. Fakülte bitirdi. İş yerinde ben kâr edemedim de o kâr etti. O sıhhatli yiyor, içiyor da ben hastayım. Bunlar nedir? Bunlar istememezlik. Haset, kibir, gurur. Bunlar şeytanın sıfatları. Bunlardan tamamen temizlenmemiz lâzım. Bunlardan tamamen temizlenmek için, kalbimizi zikre vermemiz lâzım. Zikrullah ile Allah ile meşgul etmemiz lâzım kalbimizi. Çünkü bakınız kelâm-ı kibarda:

Eğer âşık isen yâra

Sakın aldanma ağyâra.

Bizim hakiki yârimiz Allah'tır. Niye, bizi yoktan var etti. Bize rızık veriyor. Bize sıhhat veriyor. Bize iman vermiş. Bize cennet halketmiş. Bize cemâlini gösterecek. Bizi sevgili habibine ümmet etmiş. Bizi habibinin şerefi ile şereflendirecek.

Elhamdülillah, cismimiz, cesedimiz temizdir inşallah. Bir ibâdetimiz var. Namazımız, abdestimiz, gusulümüz var. Mümkün olduğu kadar günahlardan sakınıyor, sevap işliyoruz. Mümkün olduğu kadar haramlardan sakınıyoruz. Mümkün olduğu kadar şerlerden sakınıyo-ruz. Şer, günah, haram. Bunlar müslümanda olmaz. Bunlar kâfirde olur. Müslüman inanmışsa, inancını yaşayacaksa, günahtan da kaçı-nacak, haramdan da kaçacak, şerden de kaçacak. Buyurmuş ki:

Savm, salat, hac ile sanma biter zâhid işin

İnsan-ı kâmil olmaya lazım olan irfân imiş.

İrfân: Bir ilim ama öyle bir ilim ki gâib ilmi. Satır ilmi değil. Satır ilminde çok âlim olur, ilmi ile amel işlerler. Fakat ne de olsa, onda bir menfaat, maddiyat olabilir. İnsan müslüman olmakla maddiyattan, menfaattan geçmiş olamaz ki geçmiştir veya geçmemiştir; onu ancak Allah bilir. Ama belli eder mi? Eder. Kendisini zâhirde belli eder. Bu zamanda bu da karışmış. Kim maddiyatçı kim maneviyatçı o da bilinmiyor. Çünkü hayır-şer karışmış. Helal-haram karışmış, günah-sevap karış-mış. Biz adamın içini bilmeyiz. Görünüşte şer işliyormuş gibi olur. Bu zamanda şer işlenir. Büyük hayırı yapmak için ufak şer işlenir. Bu da nedir? Zamana göre şerrin küçüğünde hayırın büyüğünün aranması vardır. Kitapta-sünnette, islamiyette bu vardır. Şerrin küçüğünü işler, hayrın büyüğü gelsin diye. İşte biz onun için bilemeyiz. Bakarız ki adam şer işliyor, o şerri işlemesindeki maksadı nedir? Onu bilemeyiz. Bir ufak şer işler, ondan büyük bir hayır elde eder veyahutta ondan insanlar yararlansın diye. Yani bir insana ufak bir zarar verir. O insan şerli bir insan olur.

Ona vermiş olur. Bütün insanlara bu sefer hayır etmiş olur. Bir de bu zamanda hayrın küçüğü vardır. Dikkat: Hayırın küçüğünde şerrin büyüğü aranmaz. Bakarsınız insan hayır işliyor. Ama bu hayırın işlenmesinden şerrin büyüğü geliyor, bu işlenmez. Misal, bir işyerinde makam, mevki sahibi bir kişi, niyeti müslümanlara hizmet görmek, memlekete, devlete hizmet görmek. Ama orada ufak bir şerri işlemezse, onu makamında bırakmayacaklar. Atacaklar. O ufak şerri işler ki, ben burada kalayım. Yine müslü-manlara, devlete bir faydam olur diye. Onun için buyuruluyor ki: "Biz insanların boyuna, soyuna, asâletine, güzelliğine bakmayız. Kalbine bakarız." buyuruyor. Öyle ise kimse kimsenin kalbini bilmez. Bilenler de söylemez. Ancak velîler bilirler. Velilere bildirir Cenâb-ı Hak. Ama söylemezler. Niçin söylemezler? Onlar Allah'ın sıfatı ile sıfat-laştıkları için, Resulullah'ın sıfatları ile sıfatlaştıkları için söylemezler. Bizim gördüğümüz ayıpları onlar gizlerler. Bir de şöyle buyuruyor: "Âlâyı, ednâyı seçmek, mürşid-i kâmilin kârı değildir." Yani sen iyisin sen kötüsün demezler. Mesela: Zamanında bir İrşadî Baba varmış. Meşâyihlerden imiş. Bayburt'ta bu zat tütün içermiş. Uzun bir çu-buğu varmış. Ona basıyormuş, içiyormuş. Ama büyük bir meşâyih. Onun zamanında bir Oflu Hoca varmış, âlim, ilmi ile çok ilerde. O hoca bunun çubuğuna itiraz ediyormuş. Evliyaullah'ı insanlar ilme'l-yakîn, ayne'l-yakîn, hakke'l-yakın bilirler. Bu ilme'l-yakîn bildiği için tütünün çubuğuna itiraz ediyormuş. Diyormuş ki: "Senin her yönün, her hâlin velîliğe uygun. Ama şu çubuktan dolayı ben senin velîliğini, velâyetini ısbat edemem" diyormuş. "Her hareketin, her sözün, yaşantın tam manası ile velî ama bu çubuğu içiyorsun. Onun için ben sana velî diyemem." E! Bir âlim de, bir âleme mukabildir. Meselâ tarîkatta da böyle. Bir tane tahsilli kültürlü bir müftü veya bir kazanın imamı veya kaymakamı veya bir doktor, bunlardan bir tanesi, ümmî olan bin tanesine, onların bin tanesine karşıdır. Bu da bir hoca. Bir çok etrafı var. İrşadî Baba'ya karşı böyle düşününce, birçokları onun etkisinde kalıyor. Bunun velî olduğuna inanmıyorlar. Zâhirde de bir merhabaları varmış. Sohbet ederlermiş. Yüzüne de söylemiş, bu çu-buğu içmezsen ben senin velîliğine inanacağım. Ama bu çubuğu içti-ğin için ben sana velî diyemiyorum demiş. Buna rağmen İrşadî Baba demiş ki:

- "Hocam ben ölürsem, beni sen yıka" demiş. Hoca da:

- "Bakalım nasip olursa yıkarız. Bakalım nasip olacak mı?"

Hikmet-i ilahi, vefat etmiş. Hoca bulunmuş. Bulunmasa da zaten vasiyet üzere bulunup getirilecekti. Hoca cenazeyi yıkarken bakıyor ki cenazeyi sağa döndermek istiyor kendisi dönüyor, sola dönder-mek istiyor kendisi dönüyor. Afedersiniz taharet yaptırmak istiyor. Elini tutup çekmiş. Bu sefer Hoca ağlamış.

- "Ey gidi İrşadî Baba. Bir çubuğun arkasında sen kendini gizledin de biz seni bilemedik."

Onun için zâhirde bir insanın ufak bir kusuru olur. Bir insanın da iyi tarafı olur. Ona da iyi diyemeyiz, ama ne yapacağız? Ancak herkesi kendimizden iyi görmemizde fayda vardır. Kelâm-ı Kibarda:

Firak-ı yâr ile ah u enin ol

Ayaklar altında zir ü zemîn ol.

Bu da bu kelâma işaret ediyor ki:

Her gördüğünü Hızır bil

Her geceyi Kadir bil.

Her geceyi Kadir gecesi gibi ihya et. Zaten öyle her geceyi Kadir gecesi gibi ihya edenler, Kadir gecesini bulmuşlar. Ama nasıl rastlamışlar. Yaz, kış, seferde, hazerde, hasta da olsa, yorgun da olsa, nedir bu (Kadir gecesi gibi ihya):

İmsaktan evvel kalkıp dört rekat teheccüd namazımızı kılıp zikir yapmak. Allah'ı zikretmek. Kadir Gecesi'ni ihya etmek böyle olur. Taş mı taşıyacak veya bir işlem mi yapacak. Ticaret mi yapacak değil. Amel işleyecek İmsaktan önce. Kelâm-ı Kibar:

Geceler uykudan uyan

Gizli sırlar olsun ayân

Mahrum olmaz Allah diyen

Mahrum kalmaz Allah diyen

Yalvar kul Allah'a yalvar.

Her geceyi Kadir gecesi bilmek bu. Ama senenin bir gecesini terketmiyecek. Bir gecesini kaçırmayacak. Bir gecesini kaçırırsa Kadir gecesini bulamaz o.

Her gördüğünü Hızır bil.

Herkesi kendinden üstün gör. Sen gerçeği bilemezsin. Kimde ne var? Kimde ne yok. İbrahim Hakkı Hazretleri ne buyurmuş:

Zâhiri bâtın bil, bâtını zâhir

Olmak ister isen bu yolda mâhir

Harâbât ehline hor bakma şâkir

Defineye mâlik virâneler var.

Define: Hazine, altın.

Meselâ: Bir arazi vardır, otlağı yoktur, ağacı yoktur, çöldür. Ka-yalık, orada bir define, hazine vardır. Veyahutta zamanında, otel, ev veya köşk olan bir bina yıkılmış, harap olmuş. Fakat orada da bir define olabilir. Zâhirde de insanlara bakarsınız ki ameli yoktur. Veya amelinde eksikliği vardır. Veya ameli var da eksikliği vardır. Veya ameli var da mülevves bir ameli var. Beğenmezsiniz onun amelini. Sözünü beğenmezsin. İşini

beğenmezsin. Pejmürde görünür. Onun inancı senden sağlam olabilir. Kalbi senden sağlam olabilir. Onun için.

Defineye mâlik virâneler var.

Onun için ki:

Her gördüğünü Hızır bil

Herkesten kendini aşağı gör.

Fırsatı ganimet bil.

Fırsat nedir bizim için? Dünyaya bir defa gelişimiz. Fırsat nedir? Bizim sıhhatimiz. Fırsat nedir? Gençliğimiz. Allah'a şükür. Cemaatimiz hep genç. Kırk ile altmış yaş arası orta çağ, altmış yaşından sonra ihtiyarlık başlıyor. Burda saysanız on kişi ancak altmışın üzerindedir. Bu da sizin için bir fırsattır, kaçırmayın. Allah ömür verirse siz de ihtiyar olacaksınız. Ümidimiz var. Belki ihtiyar oluruz. İşte gençiliğimizin kıymetini bilin. Biz bu dünyaya gelmeden, milyonlarca yıl önce rû-humuz halkedilmiş. Bunu Cenâb-ı Hak ilm-i ezelide halketti. Ve elestü bi rabbiküm fermanını verdi. Biz de belâ dedik. Bu insanların hepsi rûh taşıyorlar. İnananlar veya inanmayanlar bir rûh taşıyorlar. Bu rûhsa Allah'tan gelmiştir. Cenâb-ı Hak: "Biz Ademi halkettik, kendi rûhumuzdan rûh üfledik." buyuruyor.

Hepimiz âdemiz. Hepimiz Âdem'in evlatlarıyız. Hepimize o ruh üflenmiş. İnanan, inanmayan, ecnebiler de yetmiş iki buçuk millet. Hepsi onun evladıdır. Hepsi âdemdir. Fakat bunların hepsi belâ dememiş.

Eğer bu "belâ" bozulmasaydı tövbe âyetini de göndermezdi

"Veliler dilleri ile konuşmaz. Onların kalpleri konuşur."

17 Mayıs 1991

Allah emeklerinizi zayi etmesin. Allah niyetinizi hâlis etsin. Allah niyetinizin neticesine ulaştırsın. Nasılsınız? İyisiniz. Afiyettesiniz İnşaallah. Allah hepinize iyilik ve âfiyet ihsân etsin. Allah arzunuza ulaştırsın. Allah arzularınızda aldatmasın. Arzunuz Allah'ın rızası olsun. Bütün imanınızın, ibâdetinizin, amelinizin karşılığı Allah rızası olsun. Allah âkibetinizi hayır getirsin. Cenâb-ı Hak ömrünüz boyunca bu muhabbetinizi muhafaza etsin. Rabbim artırsın, eksiltmesin. Muhabbet Allah sevgisi tabii. O bizi sevdi. Yarattı ki biz de onu sevelîm. Tabii diledi, yarattı. Diledi demek, isteği demek, isteği demek sevmesi demek. Onun için bütün bu varlıkları Cenâb-ı Hak istedi yarattı, diledi yarattı. Peygamber Efendimizi muhabbetinden yarattı. Kâinatın Efendisi, iki cihanın Efendisi, dünya, âhiretin de. Bütün zâhirde, bâtında, bilinip görünenler, bilinmeyenler, görünmeyenleri Cenâb-ı Hak kim için halketti? Habîbi için, O'nun hürmetine halketti. Cenâb-ı Hak: "Habibim, seni halketmeseydim, bu varlıkları halketmiyecektim." buyuruyor. Bütün karada, denizde, havada olan canlıları onun için yarattı. Sadece insanları değil. Her zaman Mevlid-i şerîf'te dinliyorsunuz.

Pes Muhammeddir bu varlığa sebep.

Sıdk ile A'nın rızasın kıl taleb

Demek ki sıdk u sadakat ile rızasını talep edeceğiz. Nasıl talep edeceğiz. Tamamı ile sünnetlerini işliyeceğiz ki, onun rızasını talep etmiş olalım. Rızasını kazanmış olalım. Onun rızasını kazanmak Allah'ın rızasını kazanmaktır. Kitapsız, sünnetsiz islâm olmaz. Kitap-sız, sünnetsiz müslüman olmaz. İslâm ne demek? Allah'a olan inan-cını yaşamaktır. Amentünün altı şartına inanacak. Tatbikatında da bulunacak. Bu altı şarttan birisi de hayır ve şer herşeyin Allah'tan gelmesi. Bu dünya âleminde bizi huzursuz eden her şey şer oluyor. Bir de var ki bir insan şer işliyor. Yanlış anlaşılmasın. Allahu Teala'nın şerre rızası yok. Kul istiyor, O da veriyor. Cenâb-ı Hak: "Kulum iste vereyim." diyor.

Ama kul isteklerinde aldanıyor. Ne isteyeceğini bilmiyor. Cenâb-ı Hak kulu ne için yaratmış, kendisini aldatmış olmuyor mu? İsteğini biliyor o zaman. İsteği nedir? Bizi yoktan var eden Rabbımızın emri ne ise, bizim için ne dilemişse onları istememiz lâzım. Cenâb-ı Hakk'ın şerre rızası yoktur. Şer işleyin dememiş. Şerri yasaklamış. Hayır işleyin. Buna rağmen yine şer işliyoruz. Bazen var ki cebriye mezhebine geçiyorlar. Diyorlar ki: "Allah halketmeseydi şer işlenmezdi. Şer işleyen kimseyi, madem ki Allah halketmeseydi" diyorlar. Evet ama onlar bâtıl mezhep, bâtıl itikat. Aldanmışlar. Onlar şeytanî, nefse uymuşlar. Kitabı kendilerine uydurmak istiyorlar. Biz o şer işleyenin itikadını taşımayacağız. Bizim itikatımız ehl-i sünnet vel cemaat itikadı. Sünnetlere sımsıkı sarılacağız. Ehl-i sünnet cemaatinden olacağız.

Bizim için cüzi irade çok önemlidir. Öyle sahip olacağız ki cüz'i irademize, tamamıyla Allah'ın yasaklarından kaçınacağız. Emirlerine de sımsıkı sarılacağız. Kurtuluş da burdadır.

Şer işleyen cezasını görecek, hayır işleyen de mükafatını alacak. Cenâb-ı Hak bildirmiş onu. Kim cezalandıracak? Allah cezalandıracak. Kim mükafatlandıracak? Allah. Bu ceza ve mükafat nerede olacak? Ahirette. Dünyada olur mu? Olur.

Dünyadaki önemli değil âhiretteki önemli. Dünyadakine göre çok daha ağır, çok daha şiddetlidir. Bizler için ne var? "Vebil kaderi hayrihi ve şerrihi" fermanına nasıl inanacağız? Biz şer işlemeyeceğiz. Şerre Allah'ın rızası yoktur. Hayır işleyeceğiz. Hayıra rızası var. Peki hayırı işledik. Amentünün şartlarına inandık. Hasta olmayacak mıyız? Olacağız. Bakınız Peygamberler hasta olmuş. Biz ne kadar ibâdet yaparsak yapalım. Ne kadar amel işlersek işleyelim. Onlar kadar yapamayız. Bütün insanların, peygamber olmayan bütün insanların ameli birleşse bir peygamberin ameli kadar olamaz. Bize göre de bütün müridlerin ameli birleşse, meşâyihimizin ameli kadar olamaz. Birçok meşâyihler var. Her meşâyihin ameli de kendi müridlerine göre düşünülür. Bir de ihvân olmayan, mürid olmayan, dünyanın bütün insanlarının ameli birleşse, yine bir evliyaullah'ın ameli ile beraber olamaz. Allah bize iman nasip etmişse bu imanımıza sahip olalım. Bunun için amentünün şartlarına inanıp tatbik etmek lâzım. Bunlardan birisi de nedir? Meleklere inanmak, Melekleri de bizler için görevli halketmiştir Cenâb-ı Hak.

Melekler çok üstündür. Çok kıymetlidir. Onlarda hiç noksanlık yoktur. Noksan sıfatla halketmiş olduğu bu insanlara, melekleri hizmetçi halketmiştir. Ne kadar melek varsa, Allah'tan bizim için mağfiret diliyorlar. Bir de her insanın muhafaza melekleri var. Eğer onlar olmazsa bizim bir gün sıhhatimiz olmaz. Hatta birgün değil bir saat değil, bir dakika değil, bir saniye sıhhatimiz olmaz. Buna inanmak lâzım. Melekleri Cenâb-ı Hak noksan sıfattan beri halketmiş. Onlarda hiç noksanlık olmaz. Allah'a karşı görevlerinde noksanlık yapmazlar. Bizim için hizmetçidirler. Meselâ semâvâttaki melekler. Melaike-i Mukarrebin: Cebrail, Azrail, Mikail, İsrafil değil mi? Ondan sonra yine büyük melekler var. Cenâb-ı Hak "Kasım-ül Erzak" isminde bir melek halketmiş. O melek nasıl bir melektir ki? Onda ne kadar kuvvet yetki vardır ki: Bütün denizde, karada, havada karıncadan, file kadar insanlarda dahil ne kadar canlı varsa, hepsinin rızkının memuru bu melek bütün mahlukatın rızkını tanzim ediyor, taksim ediyor, muhasebesini yapıyor. Daha başka. Daha çok büyük azametli melekler var. Peygamber Efendimiz Miraç yaptığı zaman öyle harikalar gördü ki: Bir melek de gördü, yetmiş bin başı var, her başında yetmiş bin ağzı var, her ağzında yetmiş bin dili var, her dili ile, yetmiş bin lisanla, yetmiş bin lugatla Allah'ı zikrediyor. Bu hiç kalemlere sığar mı? Sığmaz. Bir melek te gördü ki, Arş-ı Alâ'da görmüş olduğu bir derya var. Kürre-yi Arz'da olan okyanuslar ile semâdaki Cenâb-ı Hakk'ın rahmet deryalarının hepsi birleştiği zaman, onun yanında bir katre (damla) kalır. İşte o deryaya dalıyor. Sudan çıkıyor, silkiniyor. Tüylerinden düşen katrelerden melekler halkediyor, Cenâb-ı Hâk ve bunlar Beytul-Ma'muru tavaf ediyorlarmış. Allah'ı zikre başlıyorlarmış. Beytul-Ma'mur: Meleklerin tavaf yeri. Nasıl ki dünyada Kâbe var. Beytullah var. İnsanlar tavaf ediyorlarsa Beytu'l-Ma'mur işte meleklerin tavaf yeri. Meleklerin çokluğuna bakınız ki halkedilen melek Beytu'l-Ma'mur'u bir defa tavaf yapıyor. Kıyamete kadar bir daha ona sıra gelmiyor. Çünkü meleklerde kıyamete kadar ölüm yoktur. İnsanlardaki gibi bir taraftan, doğum, bir taraftan ölüm yoktur. En son kıyamette. Sonunda dünya, insanlar hepsi yok olacak. Onlar da yok olacak. Çünkü, Allah'tan başka hiçbir varlık kalmayacak. Hepsi yok olacak. Canlı veya cansız hepsi yok olacak. İşte o günde, kıyamet koptuğu zaman melekler yok olacak. Onların halkiyeti insanlardan çok evveldir. Hâlâ kıyamete kadar da halkıyeti devam ediyor. Çünkü Peygamber Efendimiz Miraç'ta öyle gördü. Daha başka neler gördü: Büyük bir derya gördü çok büyük bir derya. O deryanın ortasında çok büyük bir ağaç var. O ağaç da çok büyük, o ağaç da dünyaya sığmaz. O ağacın dalında bir kuş gördü. Kuş da çok büyük. Kuşun gagasında toprak parçası gördü; çamur, onu da sordu?

-"Yarabbi bu derya nedir? Bu ağaç nedir? Bu kuş nedir? Ağzında ki bu çamur nedir?"

- "Ya Habibim bu deryâ benim rahmetim. "

- "Bu ağaç da dünya." Bu ağaçın dalları var ya, dünyada da o kadar milletler var. Hepsi Ümmeti Muhammed'den mi? Değil. Kaç türlü insan var. Millet olarak değil de inanç yönünden, İsevîler, Muse-vîler, Mecûsiler, putlara tapanlar var, ateşe tapanlar var. Sığıra tapanlar var. Şeytana tapanlar var. Güneşe tapanlar var. Sayılmayacak ka-dar. Bunların hepsi bâtıl inanca sahip olmuşlar.

- "Ağacın dalındaki kuş senin ümmetindir. Kuşun ağzındaki, gagasındaki çamur da senin ümmetinin günahıdır." Bu kuşun gagasındaki çamur deryaya düşerse, deryayı bulandırır mı? O kadarcık çamur deryayı bulandırır mı? Bulandırmaz. Yani Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinin nihâyeti yoktur.

Şimdi buradan biz ne anlıyacağız? Allah'a itaat etseler, Allah'a bir kâr, menfaat kazandıramazlar. Onun için Allah'ın rahmetinin nihâyeti yoktur.

Bir de bir insan ne kadar günahkâr olursa olsun, yeter ki Allah'ın rahmetini büyük bilsin. Allah'ın rahmetine sığınsın. Azâmetine, bü-yüklüğüne sığınsın.

Tövbesi kabul olan şey

Ne gerek günah ona.

Süleyman Çelebi Hazretleri Evliyaullah'tır. Onun bütün kelâmları, kelâm-ı kibardır. Zuhûrattır. İlhamdır. Kendisi bilerek değil. Ondan daha âlim insanlar var. İlmi ile, ameli ile ondan daha üstün insanlar var. Onlar niye böyle Mevlid-i Şerîf'teki gibi duyamamışlar ve bildirememişler. Çünkü ona maneviyat keşfedilmiş.

Peygamber Efendimizi sahabeler âşikâr olarak gün görür gibi gördüler. Ama Veysel Kârâni Hazretleri hiç görmedi. Maneviyatta Veysel Kârâni Hazretleri kadar sahabe tanıyamadı, göremediler, bilemediler. İşte Peygamber Efendimiz madem ki, o deryayı gördü. O ağacı gördü, o kuşu gördü, gagasında çamuru gördü. Bunların kimliğini sordu. Cenâb-ı Hak da O'na bildirdi. Bakınız Süleyman Çele-bi ne buyuruyor:

- "Ey Habibim! Nedir? Ol! Kim diledin?"

Peygamber Efendimiz. Miraç'ta da ümmetini diledi. Cenâb-ı Hak'tan,

- "Yarabbi ümmetimi bana bağışla."

- "Yarabbi günahkâr ümmetime azap etme."

Cenâb-ı Hak ne buyurdu? Mevlid'de dinliyorsunuz:

- "Ey Habibim! Nedir? Ol! Kim diledin?"

- "Bir avuç toprağa minnet mi eyledin?"

Bulam dersen eğer ayn-ı imanı

Çalış ki şeyhinde olasın fâni

Sana senden yakın olanı tanı.

Allah noksan sıfatlardan beri, mekanlara sığmaz. Her nerede çağırırsak hâzır ve nâzır. Zerreden, kübrâyı ihata etmiştir.

Zerre: Çok küçük varlık. Kübra: Büyük varlık.

Cenâb-ı Hak zerreden kübrayı ihata etmiştir. İlmi ile, azâmeti ile. Allah'a inanmak böyle. Niçin Allah her yerde hâzır ve nâzır olduğu halde, "Kulum ben sana şah damarından daha yakınım." dediği halde. Niçin Peygamber Efendimiz, haşa estagfirullah. "Ey insan sen Allah'tan çok uzaksın" diyor.

Peki biz Allah'ı bir sıfatla düşünebilir miyiz? Düşünemeyiz. Küfürdür. Allah'a bir mekan düşünebilir miyiz? Allah şuradadır, diyebilir miyiz? Diyemeyiz. Küfürdür. Öyle ise biz Allah'ı nasıl göreceğiz? "Ben yerlere, göklere sığmam, mümin kulumun kalbine sığarım."

Eğer biz de Allah'ı unutmazsak, nûru kalbimizde. Ama esma nûru kalbimizde. Evliyaullah ise Allah'ın sıfatı ile sıfatlaşmış. Evliyaullah'ın kalbi olmuş Allah'ın mülkü. Niçin? Biz evliyaullah'ın sıfatını düşünebiliyoruz. Mekanını düşünebiliyoruz. Öyle ise evliyaullah'ı düşün-düğümüz zaman Allah'ı düşünmüş oluyoruz. Allah'ı unutmuyoruz. Allah ile tanıdık meşâyihi. Allah ile sevdik. Onun için meşâyihi unutursak Allah'ı unutuyoruz. Meşâyihi unutmazsak Allah'ı unutmuyoruz.

Evet Allah'a inanmak böyle. Bizi yoktan var etti. Bizi esirgeyen O. Koruyan O, muhafaza eden O. Bizi ne için halk etti? Ona itaat etmek için halketti. Evliyaullah'ın kalbi O'nun (Allah'ın) mekanıdır. Girdiysen Evliyaullah'ın kalbine Allah'ı buldun. Girdiysen Evliyaullah'ın kalbine Allah'ı gördün. Ne ile gireceksin Evliyaullah'ın kalbine? Seveceksin, sevileceksin. Sevmen için onun ahlâkı ile ahlâklanacaksın. Onun amelleri ile amelleneceksin. Onu yaşantısı ne ise yaşantısını yapacaksın. Ders almak, tarîkata girmek, evliyaullah'ın eline yapışmak demektir. Eteğine yapışmaktır.

Cenâb-ı Allah Fetih Sûresinde buyuruyor ki:

- "Benim elim evliyaullah'ın elinin üzerindedir." Evliyaullah'ı sevmek demek: Onu kendine örnek edineceksin. Onun hoşuna gidenleri işleyeceksin. Bunun için de ahlâk-ı hamîde sahibi olmak gerekir.

Mürid: Zikrinden, ibâdetinden çok ahlâkı ile sevilir. Çünkü Cenâb-ı Hâk da ahlâkı bize methetmiş. Peygamber Efendimiz, insanlık âlemine ahlâkı getirmiş. Ahlâkı ile örnek olmuş. Evliyaullah da vâris-i enbiyadır. Onlar da ahlâkları ile bize örnektir. Öyle ise şeyhimizin ahlâkını kendimize örnek edineceğiz. Sevmekten maksat budur.

Bir seherde murg-ı canım uyandı

Vahdet illerini seyrân eyledi

Pîrimin renginden renge boyandı

Âlem-i ekvânı seyrân eyledi.

Gönülden perde-i hicap açıldı.

Hicap da perdedir. Perdeyi açan kim oluyor? Evliyaullah nasıl açıyor? Sana bir sevgi veriyor. O sevgi ile sen ona hizmet ediyorsun. Onun himmetini alıyorsun. Onun himmetini alınca da senin kalp gözün açılıyor. Kalp kulağın açılıyor, kalp dilin açılıyor.

Ama bu nasıl oluyor? Evliyaullah'a tamamiyle teslim olmuş, hizmetini görmüş, himmetini almış, şeriatı, tarîkatı tamam olmuş. Evliyaullah da onun kalbini açmış. Kalp kulağı da açılmış, kalb dili de açılmış, kalp gözü de açılmış. Biz de böyle olabilir miyiz? Biz de insanız. Onları da bizi de halk eden Allah bir. Hepimiz âdemiz. Hepimize de kendi ruhundan ruh üflemiş Cenâb-ı Allah. Değişen bir şey olmuş mu? Bunlara ne olmuş? Bunlar çalışmışlar. Say etmişler. Allah'a inan-mışlar. E! Biz de onlardanız Allah'a şükür. Onlar inançlarını yaşa-mışlar. Biz de yaşayalım. Ama yaşamak nasıl? Bizim bildiğimiz gibi değil. Bilmediğimiz de var. Onu da öğreneceğiz. Kimden öğreneceğiz. Bilenden öğreneceğiz? Bilen kim? Evliyaullahtır, meşâyihtir. Onun için:

Kim şeyhini Hak bilmedi

Hakk'ı dahi bilmedi

Yok eylemeyen vârını

Maksûduna ermez.

Bizim büyüklerimizden duyduğumuz inancımıza göre, hanımlar-dan ders almak olmaz. Çünkü hanımlara râbıta sağlanamaz. Yani ha-nım Allah ile kulu arasında irtibatçı olamaz. Kelâm-ı kibar:

Efendim, sultanım rûh-ı revânım

Ne mümkün ayrılmaz çıksa da canım

Alemde kainat düşmanım olsa.

Efendim diyor: Bir insan meşâyihini seve! seve! seve! Meşâyihinin rûhu da onun rûhu olur. Hani rûhlarda ayrılık, gayrilik yok ya.

Dönmezem bin kat öldürseler.

Benim bin tane canım olsa da, bin defa öldürseler yine de seni terketmem diyor. Yine de ayrılmam senden diyor. Bütün bu millet sana düşman olsa ben senden ayrılmam. Bunların bir olmuşu var. Bir geçmişi var. Çok kitaplarda yazılmışı var.

Meşâyihlerden birisi rüyasında görmüş olduğu Rum kızına âşık oluyor. Diyor ki:

-"Ben onu almaya gideceğim. Belki beni dinlerine davet ederlerse dinlerine de gireceğim. Siz de kendinize başka şeyh bulun. Serbestsiniz." diyor. Hepsi bırakmışlar. Gitmişler. Bir tane mürid onunla kal-mış. Diğerleri sormuşlar:

-"Sen niye gelmiyorsun?" O da demiş ki:

- "Ben ayrılmam şeyhimden. O hangi dine girerse ben de ona girerim. O nereye giderse ben de giderim." demiş.

Neyse gelmişler o Rum iline. Kızlarını istemiş. Onlar demiş ki:

- "Sen Muhammedîsin. Dinimize girecek misin?"

- "Gireceğim."

Dinlerine girmiş. Haç takmış, domuz eti yemiş. Domuzları gütmüş. Bunu denemek için yedi sene takip etmişler; acaba tamamiyle döndü mü diye. Ancak yedi sene sonra kızlarını veriyorlar. Kızı aldıktan sonra o da müslüman oluyor. Bu arada kendisi ile beraber giden, o bir tek müridi şeyhi uyurken âşikâr olarak görüyor ki şeyhinin ağzından bir kara kuş giriyor. Beyaz kuş çıkıyor. Ama şeyhini yine terketmiyor. O Rumlara hizmet ederken, o bir tek müridi de şeyhine yedi sene hizmet ediyor. Yedi seneden sonra Rum kızını alıyor. O müridi yine görüyor ki: Şeyhi uyurken bu defa ağzından o kara kuş çıkıyor. Beyaz kuş giriyor. Fakat bu defa çok terakki ediyor. Yani daha evvelki terakkisinden yüz misli daha terakki ediyor. Niçin terakki ediyor? O geçirdiği yedi yılı gözünün önüne alıyor. Ağlıyor, ağlıyor. Gözünden günahı silememiş. O da onu yükseltmiş terakki ettirmiş. Allah'a yalvarmış. İşte böyle efendiler. Bu zamanda bize böyle bir nimet vermiş. Allah'a çok şükür. Mukayese için değil. Bugün meşâyihi olmayanların en âlimi bile, meşâyihi olanların en câhili kadar olamaz. Buna inanmak lazım.

Adamın bir tanesi bir müride soruyor?

- "Şeyhini mi çok seviyorsun? İmamı Azam'ı mı?"

- "Mürid hiç çekinmeden şeyhimi çok seviyorum" diyor. O zaman adam bir sürü hakaret ediyor. İmam-ı Azam'ı methediyor. Bu müridi suçluyor, mürid hiç sesini çıkarmıyor.

Tekrar karşılaşıyorlar. Bu adam gel diyor.

- "Sana bir sürü hakaret ettim. Hiç karşılık vermedin. Bana hakkını helal et ama. Nasıl oluyor da İmam-ı Azam'ı bu şekilde düşünü-yorsun. İmam-ı Azam İslamın nuru. Bütün İslâm âlemi için büyük bir kimsedir. Dünya üzerinde sevilen bir kimsedir. Bir mezhep reisidir, diyor. Sen şeyhini sevebilirsin. O sevgi sana aittir diyor. Bu derece direnmende senin delilin nedir?" Mürid diyor ki:

- "Ben kırk senedir İmam-ı Azam'ın mezhebi üzerine amel işliyor-dum. Hiçbir kötü ahlâkımdan geçemedim. Kırk gün oldu şeyhime hizmet edeli hepsini terkettim. Onun için şeyhimi çok seviyorum." demiş.

Cenâb-ı Allah yüzyirmi dört bin Peygamber göndermiş. Bunlardan sadece sekiz tanesine kitap indirmiştir. Diğer Peygamberler Allah'ın emirlerini kullarına ilham yoluyla bildirmişlerdir. İşte ledünni ilmi budur. Velilere kitap indirilmemiştir. Fakat onlar da Allah'ın emirlerini ilham yoluyla bildirirler. Veliler dilleri ile konuşmaz, Onların kalpleri konuşur.

İki tane âlim, tarîkatlı birisine rastlamışlar. Zannediyorlarmış ki bunlar tarîkatta bir şey bilmiyorlar soru soruyorlar?

- "Bir adam bir vakit namazını terketmiş. Kaza edecek, ama hangi vakti olduğunu bilmiyor." Mürid cevap veriyor.

- "O adam gafil öyle ise. Gafil ise beş vakit namazını da kaza edecek" diye cevap vermiş. Âlimde, bu soruya çözüm yokmuş, çözümsüz imiş. Çözümsüz bir soru soruyor ki cevap veremesin diye. Âlim buradan bilgi edinmiş. Demiş ki:

- "Bunların câhili böyle ise âlimi nasıl?" Cenâb-ı Hak buyuruyor ki:

- "Kulum bildikleri ile amel ederse, bilmediklerini biz Azîmüş-şan ona öğretiriz."

Ama sadece bildiğimizle amel işlemek değil. İhlas ile amel işlemek, inanarak işlemek var.

Ey birâder sözlerime tut kulak.

Sanma onu söyleyen dil ya dudak.

Diyor ki: Sözlerimi iyi dinleyin zannetmeyin ki, onu dil, dudak konuşuyor. Kitaplara inanacağız. Peygamberlere inanacağız.

Lâ ilahe illallah Adem safiullah

Lâ ilahe illallah Nuh Nebiullah

Lâ ilahe illallah İbrahim Halilullah

Lâ ilahe illlallah Musa Kelimullah

Lâ ilahe illallah İsa Nurullah

İnanacağız. Bunların üzerine kelime-i tevhid getireceğiz. Salavat getireceğiz. Yalnız amellerini işleyemeyiz. Resulullah'ın sünnetini işleyeceğiz. Allah'a şükür. Allah bizi şanslı halketmiş. Cenâb-ı Hak. Bize özel muamelesi var ki, sevgili Habibine bizi ümmet etmiş. Ümmet olamazsak kurtuluş var mıdır? Yok. Bu dünya âleminde dinler içerisinde, inançlar içerisinde, ameller içerisinde kurtulanlar kimlerdir? Kur'ân'a

uyanlardır. Ayrıca Cenâb-ı Hak bize öyle bir ihsânda bulunmuş ki, Vâris-i Enbiya olan velîlerini sevdirmiş. Bu şeref bize yeter. Bu şerefi muhafaza edelim. Veli olamazsak bile o velîlerin izinden ayrıl-mayalım.

•

"İnsanların hayırlısı insanlara hizmet edendir."

20. 3. 1994 Teveccüh

Allah hepinizden râzı olsun. Allah hulûsunuzun, ihlasınızın bârını, meyvasını yedirsin. Allah emeklerinizi zâyi etmesin. Uzaklardan geldiniz. Yoruldunuz. Tabii ki Cenâb-ı Hak emek zâyi etmez haşa. Bizim tarîkatımızda müridin hizmeti zâyi olmaz. Mübarek Şeyh Efendimiz buyururdu ki: Müridin bir abdestinin hizmeti bile zâyi olmaz. Çok basit olan hizmet. Çok ufak olan hizmet bile zâyi olmaz. Onun için buyurmuşlar: "Baba himmet, oğul hizmet."

Himmetten mana: Evliyaullah'ın bize olan manevî yardımıdır.

Hizmetten mânâ: Bizim ona tâbi olmamız, O'nun şerefini muhafaza etmemiz, mürşidimizin şerefini muhafaza etmemizdir. Bizim tarîkatımız, nazenin tarîki; bir ismi Azizân tarîki, bir ismi Hacegân (hocalar) tarîki. Bütün hocalar âlimler bizim tarîkatımızdan geçmişler.

Azizân: Kıymetli demek, azîzler demek. Nâzenin: Çok kibar.

Onun için bugünü bize Cenâb-ı Hak ihsân etti. Cenâb-ı Hak bugü-nümüzü her zaman için bize ihsân etsin. Nasip etsin. Evet tarîkatımızın büyük amelidir teveccüh. Hiçbir tarîkatta bu amel yoktur. Bu nasıl ameldir ki, şarktakini, garbtakini, şimal ve cenuptakini toplamışlar buraya. Her vilâyetten burada insan var. Ne toplamış? Bu amel toplamış. Onun için büyük amel. Onun için büyüklerimizin ameli olduğu için biz bunun taklidini yapacağız. Biz bunun ehli değiliz. Taklittten tahkike döner mi? Döner. Bir güzel kelâm var:

Çürüklerin hep sağ olur

Zehrin kamu bal yağ olur

Dağlar yemişli bağ olur.

Burada çürük amelleri sağlam ederler. Senin bütün meşakkatini, bağrındaki gönül meşakkatini, tatlı yaparlar. Onun için çok şükür bin şükür. Nihayetsiz şükürler olsun bu günümüze. Allah bu günlerimizi aratmasın. Allah hepimize hayırlı, sağlıklı, sâlih amel ihsân etsin. Allah şerefinizi, makamınızı yükseltsin. Allah bu nimetimizin nurundan, feyzinden mahrum etmesin.

Teveccüh olunca her bir ihvâna

Mürde kalplerimiz gelirler câna

İşte bu güzellik âşikâr.

Murg-u cânlar başlar âh u figâna

Murg-ı canlar: Ruhlar. Uyanmış. Bu ağlamak, hareket nerden geliyor? Ruhtan geliyor. Evliyaullah'ın bir iltifatı var burada. Evliyaullah'ın zâhiri var, bâtını var. Zâhirine uyamazsak, bâtınından yararlanamayız.

Ne çok yedin bu zehirli gıdayı

Erenler elinden iç bir bâdeyi

Tamîret öteyi yık bu odayı

Evet, Evliyaullah'ın iki yönü vardır. Zâhiri, bâtını. Zâhirine uyaca-ğız. Onun amellerini, hareketlerini, yaşantısını, sözlerini, kıyafetini kendimize örnek yapacağız. Ne görmüşsek ondan biz de onu işliyeceğiz. Görmediğimiz bir şeyi işlemeyeceğiz. Zâhirde mübarek görüntüsü var. Bir de velâyet nuru var ki görünmez. O ruh ordan faydalanıyor. Bu cezbe ordan geliyor. Müritte niye evliyaullaha karşı bu hareket var? Niye bu sevgi var? Çünkü onun ruhuna iltifat var. Râbıta nuru var, o nefsini terbiye ediyor. Onun için "sâdıklarla olun" buyuruluyor. Burada iki mânâ vardır:

1- İlmiyle âlim olan. Âlimle dosdoğru yüzyüze. Ondan bilmediklerimizi öğrenmek.

2- İlmiyle âmil olan yine meşâyihtir. Bir insan tasavvuf ehli olmazsa ilmi ile âmil olamaz.

Bir de gönül sahiplerine gönülden bağlanmak. Müridin cesedi meşâ-yihinin zâhirinedir. Ruhu ise velâyetinedir. Fakat müridin bundan haberi olmaz, Evliyaullah'ın haberi vardır. Evliyaullah'ın ruhu kapalı değildir. Çıkar gezer. Nereye gider? Semâyı gezer. Zemîni gezer, âlemi gezer. Ama avamın ruhu kapalıdır. Çıkamaz. Onun için:

Oların rûhlarının yok kararı

Dolaşırlar zemîn ü âsumânı

Olar bu âlemi devrân ederler

Ararlar derde düşen nâtüvânı

Biz evliyaullah'ın maneviyatındaki esrârı bilemeyiz. Anlayamayız. Bakınız anlayan ne demiş?

Sâlihem şeyhim güneştir ben A'nın zerresi.

Güneş bütün mükevvenâtı ihata eder. Zerre nedir? Şu penceden içeriye bir hattır. Ne zaman ki velâyete dahil olursan o zaman Evliyaullah'ın esrârını anlarsın.

Allah'a şükür velâyete inancımız bizi buraya topladı. Velâyet sahibi de bir cisim sahibidir. Peygamberler de bir cisim sahibidir. Bu cisim sahiplerini görüyoruz. Ancak onların cisimleri bir âlet olmuştur. Bizim ki de öyle midir? Hayır. Bizim ruhumuz nefse mağlup olmuştur. Velilerde ise nefis mağlup olmuştur. Nasıl ulaşmıştır ruh oraya? Meşâyihe hizmet görmüştür. Biz ne yapacağız. Meşâyihi örnek edineceğiz kendimize daima onun izinde olacağız. Ona muhalif bir hâlimiz olmayacak. Şerefini muhafaza edeceğiz, sözümüzle yaşantımızla vs.

Velâyet nuru nedir? Velâyet nuru ruhumuza hizmet görüyor. Bizim bundan haberimiz yoktur. Peygamber Efendimiz ne buyuruyor:

"Benim mürebbim Rabbım. Rabbım beni terbiye etti." buyuruyor.

Peygamber Efendimiz medrese görmedi, ilim görmedi. Ondaki ilim ne idi? Allah onun ruhuna iltifat etmiş.

Özün bir pire teslim et müdâvim ol kapısında.

Meşâyihten murâd şâhım mürebbî kâmil olmaktır.

Teslim olmaktan maksat o mürebbidir. Yetiştiricidir. Ne öğretecek sana? Ruhuna öğretecek. Ruhun bir tahsili var. Tarîkatta aynı zâhir gibidir. Nasıl ki bir talebe ilkokulu bitirince diploma alıyor. Ortaokula, liseye vs. gidiyor. Diploma ile bir yükseğine kaydoluyor. Ruhun da böyle tahsilleri vardır. Fenâfi'ş-şeyh âlemi, fenâfi'r-resul âlemi, fenâfillah, bekâ-billah, seyr-i ilallah, bir de ruh-ı revânî makamı, ruh-ı sultânî makamı, ruh-ı nûrânî makamı vardır. Bunlar vardır. İşte mürid, tarîkata girerse, kendisini meşâyihine teslim ederse, zâhirde hizmetini görürse, himmet alırsa Fenâfi'ş-şeyh olacak. Fenafi'ş-şeyh olmak için şeyhini canından fazla sevecek. Şeyhini büyük görecek.

Bilinmez âlemin sırr-ı nihândır

Dört şâhın hükmüyle döner cihândır

Ârif olanlara özge seyrândır

Kâmile her eşya olmuştur evrâd.

İnsana âlemin sırrı nihândır. Sadece bu gördüklerimiz mi var? Sadece bilinenler mi? Bilinenlerden çok bilinmiyenler var. Sen de, ben de bir insanız ama bu insanda olan âlemden, bu insanda olan esrârdan haberimiz var mı? Yok. Eğer insanda olan esrârdan haberimiz olsa bir insan bu dünyadan büyük. Evliyaullah buyurmuş ki:

"Zâhirde dünya harmanında ben bir taneyim." Bu dünyada mil-yarlarca insan var. Bir harmana ziraatçı yüz teneke buğday eker. Oradan bin teneke buğday çıkar. Bir teneke buğdayın içerisinde mil-yonlarca buğday tanesi var.

Onun için zâhirde: Dünya harmanında bir taneyim diyor. Dünya bir harman ise ben de bir tanesiyim. Ama manada:

Bu dünya benim harmanımda bir tane.

Niçin Cenâb-ı Hak: "Lekad halaknel insane fi ahseni takvîm" buyuruyor? "Ben insanı kıymetli halkettim. Ben insanı büyük halkettim. Ben insanı güzel halkettim." buyuruyor.

"Ama o insanı cehennemin en karanlık yerine düşürürüm."

En büyük âlem sensin. Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın Zat'ından sonra ne büyük varlık insan. En kıymetli varlık yine insan. Cenâb-ı Hakk'ın Zat'ından sonra en güzel varlık yine insan. Ama hangi insan? Allah'ın sıfatları onda tecelli ederse haktır. Doğrudur.

Meşâyihin sıfatı ile sıfatlanacak, sıfatlanınca fenâfi'ş-şeyh olur. Resulullah'a vasıta meşâyihtir. Allah'a vasıta da Resulullah'tır.

"Habibim seni seven, beni sever. Seni sevmeyen, beri sevemez. Habibim seni bilen, beni bilir. Seni bilmeyen beni bilemez. Habibim seni bulan beni bulur. Seni bulamayan beni bulamaz. Habibim seni gören, beni görür. Seni göremeyen beni göremez." Biz Peygamber Efendimizi göremedik. Ama O'nu görenler var. Öyle ise onu görenleri göreceğiz ki, ondan sonra onu görebilelim.

Bu neye benzer? Biz şimdi buradan Erzincan'ın veya başka bir ilin valisini görebilir miyiz? Göremeyiz. Ama onu gören kişilerden öğre-nebiliriz.

Peki bir âmirin veya başkanın dairesinin içini, çalıştığı yeri görebilir miyiz? Hayır. Sen, ben göremeyiz. Onunla teşrik-i mesâisi olanlar görür. İşte insan budur Efendim.

En evvel fenâfi'ş-şeyh olacak bir mürid. Fenâfi'ş-şeyh olmadan fenafi'r-resul olamaz. Fenâfi'r-resul olmadan fenâfillah olamaz. Fenâfi'ş-şeyh olmadan fenâfi'r-resul olamazsın. Bir meşâyihin hizmetini gördün, himmetini aldınsa, Resulullah'a giden vasıtaya bindin, O götürür seni "Ya Resulullah işte ümmetin" der. Teslim eder.

Muhammed Beşir'il âmed

Olmuştur vâris-i Ahmed

Eder makbul ümmet

Evet Evliyaullah makbul ümmet eder. Bir insan evliyaullah'ı bulamazsa makbul ümmet olamaz. Bir mürid şeyhinde fâni olunca şeyhinin sıfatları onda tecelli eder. Sâlih Baba: Bütün râbıtasına söylemiş. Râbıtasından söylemiş. Râbıtası söyletmiş. Hiçbir kelâmında Râbıtasını bahsetmediği var mı? Diyor ki:

Bi-hamdülillah kamu varım sen oldun

Her eşyâda taleb-kârım sen oldun

Neye baksam seni anda görürem

Bu manadan meded-kârım sen oldun.

Bütün eşyada şeyh efendisini görmüş. Evet bir Mecnun da on paralık kıza âşık oldu da on paralık kızın yüzünden bütün eşyada Cenâb-ı Hakk'ın sıfatını seyretmedi mi? Kendisinde de Allah'ın sıfatları tecelli etti.

Küntü kenzin mebdeidir arş-ı alâdan gelir.

Küntü kenzin mebdei: Cenâb-ı Hakk'ın Zat'ıdır. Arş-ı alâ: Cenâb-ı Hakk'ın en yüksek makamı, oraya ulaşamayan Allah'a ulaşamıyor.

Aslında Cenâb-ı Hakk'a mekân yoktur. Mekandan münezzehtir. Mekanlara sığmaz. Bunlar söylemekle bilinmez. Yaşayan bilir. En önemli sır insandadır. Bunu ancak tarîkata girmekle açarlar. Hizmetle insanlarda letâif makamları vardır. Bunu ulemâ biliyor. Ama ismini söylüyorlar. Özünden haberleri yok. Özünden haberi olan var mı? Var. Söyler ama anlatamaz. Ben şimdi dünyalardan büyüğüm desem kim inanacak? Haşa misal olarak. Diyenleri de tenkid etmişler inanmamışlar. İnananlar ne olmuş? Hakikatı bulmuşlar, inanmayanlar mecazda kalmışlar.

Mecaz ne? İnsanın varlığı. Hakikat ne? İnsanın manevî varlığı. Mecaz: Cesedidir. Hakikat: Ruhudur. Ben dünyadan büyüğüm diyen bir kimse nasıl büyük olmuş? Bu sözü hâl içerisinde, gayr-i ihtiyarî söylerlerse mesul olmazlar. Kendi iradesi ile söylemek yasaktır. Zaten "ben böyleyim" diyen olamaz, olamamıştır. Ben böyle değilim diyen öyle olmuştur. "Ben böyleyim" diyende bir varlık var. "Ben böyle değilim" diyende bir tevazu var. İnsanı yükselten tevazudur. "Her kim ki Allah için alçalırsa, biz onu yükseltiriz." Evet amenna bir insan hakikate ulaşırsa dünyadan büyüktür. İnsanda letâif makamları vardır. Bu makamlar nerelerdedir? İnsanın kalp âlemi açılırsa dünyadan büyüktür.

İnsanda ruh âlemi var. Ruh âlemi açılırsa o zaman ruhundan haberdâr olur. Haberdâr olur ama orasını söyleyemiyor. Söyleyenler asılmış. Kesilmiş. Şimdi şeriat yok. Asmazlar, kesmezler. Ama Mansur onu ruh âleminde demiş. "Ben Allah'ım" demiş. Ruh Allah'tan gelmiştir. Allah'a ulaşınca sen O'sun O da sen. Ayrı da değil, gayrı da değil. Bu kelime bunu ifade eder. Zâhirde cesete gelince gayrı değilsin. Bu ruh âlemi. Bir de sır âlemi var. Sır âlemi açılınca kendi nasıl kendi sırrına vakıf olursa, bütün âlemlerin sırrına vakıf oluyor. O hâli biliyor Allah.

Bilinmez âlemin sırrı nihândır.

Bu âlemlerde olan sırrı bilir söylemez. İnsanlarda havf âlemi var. Cenâb-ı Hak: "Mütteki olun! Sizin en çok mütteki olanınız Allah'tan en çok korkanınız" buyuruyor ama. Bu havf müptedide olamaz. Bu havf velîler için buyurulur. Biz bu korkuyu nasıl anlayacağız? Zannediyoruz ki: Allah'tan korkuyoruz. Bütün hikmetlerin başı Allah korkusu. Ama burada ölçü var mı? Yok. Nelerden korkuyoruz? Allah'ın gadabından korkuyoruz. Günah işleriz, isyan ederiz, aşağıya düşeriz. Allah hastalık verir. Fakirlik verir, belâ verir. Bunlar değil. Evliyaullah'taki korku bunlar değil. Bu korku en çok Allah'a yaklaşanda olurmuş.

Bir de ahfâ vardır. Beytullah'ta oluyor. Ne oluyor? Bin kişinin önüne geçip imamlık yapıyor. Bir milyon kişinin önüne geçip imamlık yapıyor. Orada bir mihrap şeklini almıştır. Bütün kalp âlemine ulaşan, sır âlemine ulaşan bütün insanların önünde. O da mihraptadır. Bir de kalp gözü-nün makamı vardır. Bunlar açılmazsa neye benzer? Şöyle düşünelim. Bir ağacın çekirdeğini düşünelim. Meselâ: Bir incir ağacının çekirdeği, o incir ağacının içerisinde binden fazla çekirdeği var. Bir çekirdeğin içerisinde o incir ağacının kökü, yaprakları, dalı hepsi mevcut. Eğer o çekirdek patlarsa... büyürse.... patlamazsa çürür, yok olur. İşte insanın kıymeti budur. İnsanın büyüklüğü budur. İnsanın güzelliği budur. Sen kalbini açamazsın. Eğer açabilseydin. Cenâb-ı Hak sâdık olun buyururdu. Ama nasıl buyuruyor. "Sadıklarla olun." buyuruyor. Sâdıklar velîler.

Bunun da iki yolu vardır: 1- Zâhirî râbıta. 2- Bâtınî velâyet. Biz velâyetten haberdâr değiliz. Cesedin ruhtan haberdâr olacak mı? Olacak. Cesedinde ruhuna muhalif olan maddeler var. Onlar değişecek ki o zaman ruh haberdâr oluyor.

Bilinmez âlemin sırr-ı nihândır

Dört şâhın hükmüyle döner cihândır.

Cesediniz. İnsan büyük, insan cihangir. Evvelâ şeriat seni hayvanî sıfattan kurtaracak. Beşerî sıfata geçeceksin. Bu da nedir? 1- Kitap, 2- Sünnet, 3- İcma 4- Kıyas.

1- Farz, 2- Vacip, 3- Sünnet, 4- Müstehaptır. Dört şâhtan mana:

1- Şeriat, 2- Tarîkat, 3- Hakikat, 4- Marifet.

Tasavvufta: 1- Muhabbet, 2- İhlas, 3- Adâb, 4- Teslîm.

Muhabbetin oluşması için şeyhinin su içtiğini görmüşsen aynen öyle iç. Yemek yediğini görmüşsen aynen öyle ye. Yemeğini şeyhinle beraber ye. Şeyhinle beraber yürü. Şeyhinle beraber namaz kıl. Böyle yapa yapa ne oluyor? Fenâfi'ş-şeyh oluyorsun. Sen O oluyorsun, O da sen oluyor. Senin varlığın kalkıyor Şeyh Efendinin varlığı sende tecelli ediyor. Buna ulaşamazsa insan hakikate geçemiyor.

"Kulum beni sev. Sevdiklerimi sev. Kulum beni sev. Sevdiklerimi sev. Kullarıma sevdir." Burada meşâyihin esrârı açıklanıyor. Bu dört şartı elde etmezse insan, tarîkatı anlamış değil. Yaşamış değil. Bu dört şartı yaşayan velî olur. Herkes velî olursa, mürid kim olacak? Bir de Peygamber Efendimiz (S.A.V.): "Herkes sevdiği ile beraber olacak." buyuruyor. Ahirette herkes sevdiği ile beraber olacaktır. Askeriyeyi misal verecek olursak: Bizim tarîkatımız askerîdir. Kıyafeti de askeri, eğitimi de askeri, tâlimi, terbiyesi de askeri. Görevi de askeri, askerî sistem. Erden mareşala kadar düşün. Her tarîkata giren erdir. Madem resmî kıyafet taşıyor. Onu muhafaza edecek. Eğer muhafaza edemezse terfi edemez. Hem de askeriyede disiplin var. Eğer görevini yapmazsa, kıyafetini korumazsa ceza veriyorlar. Evet ne zaman ki insan o dört özelliği elde ederse o zaman hakikate geçer. Her tarîkata giren hakikate ulaşamaz. Meselâ burada bin veya iki bin cemaat var. Hepsi tarîkata inanmış gelmişler. Ama hepsi bu dört şartı yaşıyor mu? Yaşayan var mıdır? Vardır. Hepsi yaşıyor mu? Hayır. Ama tarîkatın dört şartı yaşanacak. Dört şartı olmazsa tarîkata geçmiş değildir. Meşâyihten ders almış ama şeriatta eksikliği var. Daha bu kimse tarîkata geçme-miştir. Şeriatta eksikliği varsa tarîkata girmemiştir.

Kabiliyyet bizde olmazsa meşâyih neylesin.

İster ise mürşid olsun Muhammed Hazreti.

Kabiliyet kab manasınadır. Kab ise bizim kalbimizdir. Senin kalbine mürşit tarafından verilen sevgi var ya onu muhafaza etmendir.

Onu, ahlâkınla muhafaza edeceksin. Sözlerinle, kıyâfetinle, yaşan-tınla, işinle, sözünle muhafaza edeceksin. Mürşidine muhalif olacak bir işi görme, mürşidine leke getirecek bir sözü söyleme. Mürşidine

tenkid getirecek bir kıyafet taşıma. Ve yaşantın mürşidine ters düşecek şekilde olmasın. Evet sizi buraya meşâyih sevgisi getirdi.

1- Muhabbet: Meşâyihimizi çok seveceğiz.

Bulam dersen eğer ayn-i imanı

Çalış ki şeyhinde olasın fâni

Sana senden yakın olanı tanı.

Burada rumuz var. İmanın olgun olanını bulayım diyorsan çalış şeyhinde fâni ol. Burası anlaşılıyor.

Sana senden yakın olanı tanı.

Burasını ne kadar izah etsem yine anlayamazsınız. Ama doğrudan doğruya söylersem küfür olur. Zâhire küfür görünür. Bizden yakın olan kim var? Allah var. İmanın hakikatini elde etmek için şeyhimizde fâni olacağız. Şeyh Efendimizi nefsimizden fazla seveceğiz.

2- İhlas: Şeyh Efendimizi sevmek için onu büyük göreceğiz.

3- Adâb: İhlası takviye eden âdâb vardır. Hani şurada sehba ne kadar yer işgal etmiş. Kendi vücudu kadar (hacmi kadar) bir yer işgal etmiş. Salon ne kadar yer işgal etmiş. Vücudu kadar. Bir insan kendi vücudu ile bir oturduğu yeri işgal eder. Ama kâmil insan olursa dünyayı işgal eder. Dünyayı işgal etmiştir. Adâb şudur ki, meşâyihinin zâhirini, bâtınını bir görmek. Onu büyük göreceksin. Ama âdâbın olacak ki büyük görebilesin. Ne diyeceksin? Benim Şeyh Efendimi ben göremiyorum, ama O beni görüyor. Çünkü O dünyayı ihata etmiştir. Onun için uzak yakın yok. O her taraftan haberdâr. Adâb budur. Ne kadar ırakta olursa olsun ırakta görme.

4- Teslimiyet: Zâhirde teslimiyet tevekkül demektir. Allah'a kulun teslim olması. Meşâyihe tevekkül olmazsa teslim olamaz. Tarîkattaki tevekkül şudur ki, öyle bir teslim olmuş ki, bir âlet olduğunu biliyor. Beni şeyhim yediriyor, şeyhim içiriyor, şeyhim yatırıyor, şeyhim kaldırıyor, şeyhim konuşturuyor. Bu olmazsa, bir insan tarîkatı anlamış yaşamış değildir. Allah hakkımızda hayırlısını versin. Meşâyihimizi ilme'l-yakîn bildikse, ayne'l-yakîn bilmek nasip etsin. Ayne'l-yakîn bilenlere de Allah hakke'l-yakîn bilmek nasip etsin. Evet efendiler bu amelimizde burada bize ihsân mazhar oluyor.

Gelin ey yâr-ı sâdıklar

Bu meydân-ı muhabbettir.

Bütün cem olsun âşıklar

Bu meydân-ı muhabbettir

Pîrimiz Sami Hazrettir.

Bizim de pirimiz Dede Paşa Hazretleri...

Gelin dergâha dervişler..

Derviş: Allah için her işini bırakmış da Allah için dünyayı çıkartmış da, toplanmışlar.

Sizler de dünyayı çıkarttınız ki geldiniz buraya. Hepiniz dervişsiniz.

Derviş: Az bir ibâdet yapana, sofu olana diyorlar. Olmaz. Bunlarla ve kıyafetle dervişlik olmaz. Kürk ile post ile dervişlik olmaz.

Hâce Abdülhalik Gücdüvani Hazretlerine sormuşlar:

- "Niçin sarık bağlamıyorsun? Niçin cübbe giyinmiyorsun?" Demiş ki:

- "Sarığı hoca bağlar. Cübbeyi derviş giyer. Ben hoca değilim. Derviş değilim. Ben utanıyorum. Hicap duyuyorum." Niçin?

Sanar kim kendini bir âdem olmuş.

Kıyafet düzmek ile olmuş eşraf

Böyle buyuruyor: Kendini hoca kıyafetine sokmuş. Derviş kıya-fetine sokmuş. Sanıyor ki kıyafeti ile adam olmuş. Kıyafet ile insan derviş olmaz. Ancak gönlünden her şeyi atmış olacak. Derviş: Dünyadan da geçmiştir. Âhiretten de geçmiştir. Bir dost bir post kalmıştır. Post: Cesedi. Dost : Allah'tır. Oturtturmuş dostu, postun üzerine işte derviş budur. Dervişlik kadar yüksek bir makam yoktur. Derviş kıyafetle olmaz. Bizim tarîkatımızın kurucusu Abdülhalık Gücdüvani Hazretleri, oğlum diyor:

- Şöhret kazanma, şöhrette afet vardır.

- İsmini hüccetlere yazdırma.

- Zâhirini belli etme, Zâhir bâtını harap eder.

- Camiden, cemaatten geri kalma,

- İmam-müezzin olma.

Ama bu zamanda hadiste de olduğu "İnsanların hayırlısı, insanlara hizmet görendir." buyuruyor.

Tabii ehli olan vaazlerden kaçmayacak. Niye bu böyle buyurulmuş. O, o zamana göre buyurulmuş. Zâhir var bâtın var. Herkes imam olacak değil, camiden, cemaatten geri kalma. Ama ille ben imam olacağım deme.

- Evi mescit eyle.

Peki insan camiye, cemaate giderse evin nasıl mescit edecek?

- Evin halkını namaz kıldır, demek oluyor.

Teveccüh tarifi: Bu teveccühü Musa Dede Paşa Hazretleri yapıyor. Sırtımıza o el vuruyor. Bu el vurmaktaki maksat şudur ki büyük-lerimizin Şeyh Efendimizin emri iki kürek kemiğinin arasında bir çukur yer var. Orada kalbe bir pencere varmış. Şeytan oradan vesvese verirmiş. Vurmakla ora kapanıyor. Şeytan vesvese veremiyor. Peki orası kapanınca daha vesvese olmaz mı? İnsanda nefis var. Şeytan var, şeytan dışardan veriyor vesveseyi. İnsanın iki türlü şeytanı vardır. 1- Sûri: Dışardan. 2- Manevî: Nefs-i emmâresi. Bir de kelâm-ı kibar söylenir. Burada söylenen kelâm bir kimseye söylenmiştir. Hepsi faydalanır. Tabii müridin haline göre söylenir. Hepsine tek tek okumak mümkün değil. Akşama kadar değil. Bir haftada bitmez. Bu kelâm hoşuna gitti ise bana söylendi deme. Bir kelâmı okuyacağız. Yirmi kişiye vurup geçeceğiz. Önemli olan teveccühün sonuna kadar gözlerimizi açmayacağız. Kalbimizi muhafaza etmek, dünya ile ilgili şeyleri düşünmemek.

Bir de şu var: Sohbetimiz herkese serbest. Yalnız amelimize gelince serbest değil. Hatmemize de, teveccühümüze de dersli olmayan oturamıyor. Dersi olmayan lütfen çıksın. Dersi varsa nerden olursa olsun oturabilir. Yalnız cehrî zikir yapanlar zikirlerini yapmasınlar, bizde cehri zikir yasak. Ama yasak diye inkâr mı ediyoruz? Hayır, haktır. Çünkü Resulallah Efendimiz, Hz. Ali Efendimize cehrî zikri tâlim ettirmiştir. Bizim amelimiz bittiği zaman "lillahil fatiha" denir. O zaman herkes gözünü açar. Kendi zikrini yapabilir. Serbest. Bizde cezbe var ama o gayr-i iradî oluyor. Ama zikir irade ile başladığı için yasaktır. Cehrî zikir yasak. Cehrî tarîkattan olanlar yasaklara riâyet etsinler. Hiç tarîkatı yoksa, onlar lütfen oturmasın. Yunus Emre ne buyurmuş:

Senin aşkın deniz, ben bir balıksa,

Balık sudan çıksa hemen ölürüm.

Bir balığı su nasıl ihata etmişse, suda nasıl yaşıyorsa, senin aşkın da bir derya gibi, benim ruhumu ihata etmiştir. Balık sudan çıkınca nasıl yaşayamazsa, senin aşkın kesilirse ben de öyle olurum. Ama aşk kesilmez. Ne buyuruluyor:

"Bizi unutmayın. Biz sizinle beraberiz. Bizi unutursanız, ayrı dü-şersiniz." Meşâyih müridi unutmaz, mürid meşâyihi unutmazsa. Burada mürid hangi nurda ise o tecelli eder. Râbıtadan gelen nur esmâ nurudur.

Sıfat nuru vardır. Zat nuru vardır. Eğer mürid evliyaullah'ı Allah'ın sıfatında görürse ödü kopar. Evliyaullah bir celal sıfatında görünür, bir cemâl sıfatında görünür. Cemâl sıfatında görünürse bayılır. İşte vecd haline geçenler böyle geçer. Görenler nasıl görüyor? Yavaş yavaş, tedricen tedricen. Alışa alışa. Onun için evilaullah'ı unutmayacağız. Hayali gözümüzde, sevgisi gönlümüzde olacak. Şeyh Efendinin yediğini, içtiğini, sohbetini neyini gördüysen onu hayal etmen râbıtadır. Biz hayali râbıtadayız. Râbıta-yı Nakş-i cemâl de var. Ama onu göremeyiz. Alıştıra alıştıra gösterirler. Allah'ın üç nuru vardır:

Esmâ nurunda ise: Râbıta nuru tecelli eder.

Eğer sıfat nurunda ise: Nübüvvet nuru tecelli eder. O da onu cezbeder. Eğer huzur müridi ise: Allah'ın zat nuru ile ihata edilmişse, Zat nuru oluşur.

1- Esmâ nuru: 1001 isminin nuru. 2- Sıfat nuru: 8 sıfatının nuru.

3- Zat nuru: Zat'ının nuru. Allah'ü Teâlâ'nın üç nuru vardır.

•